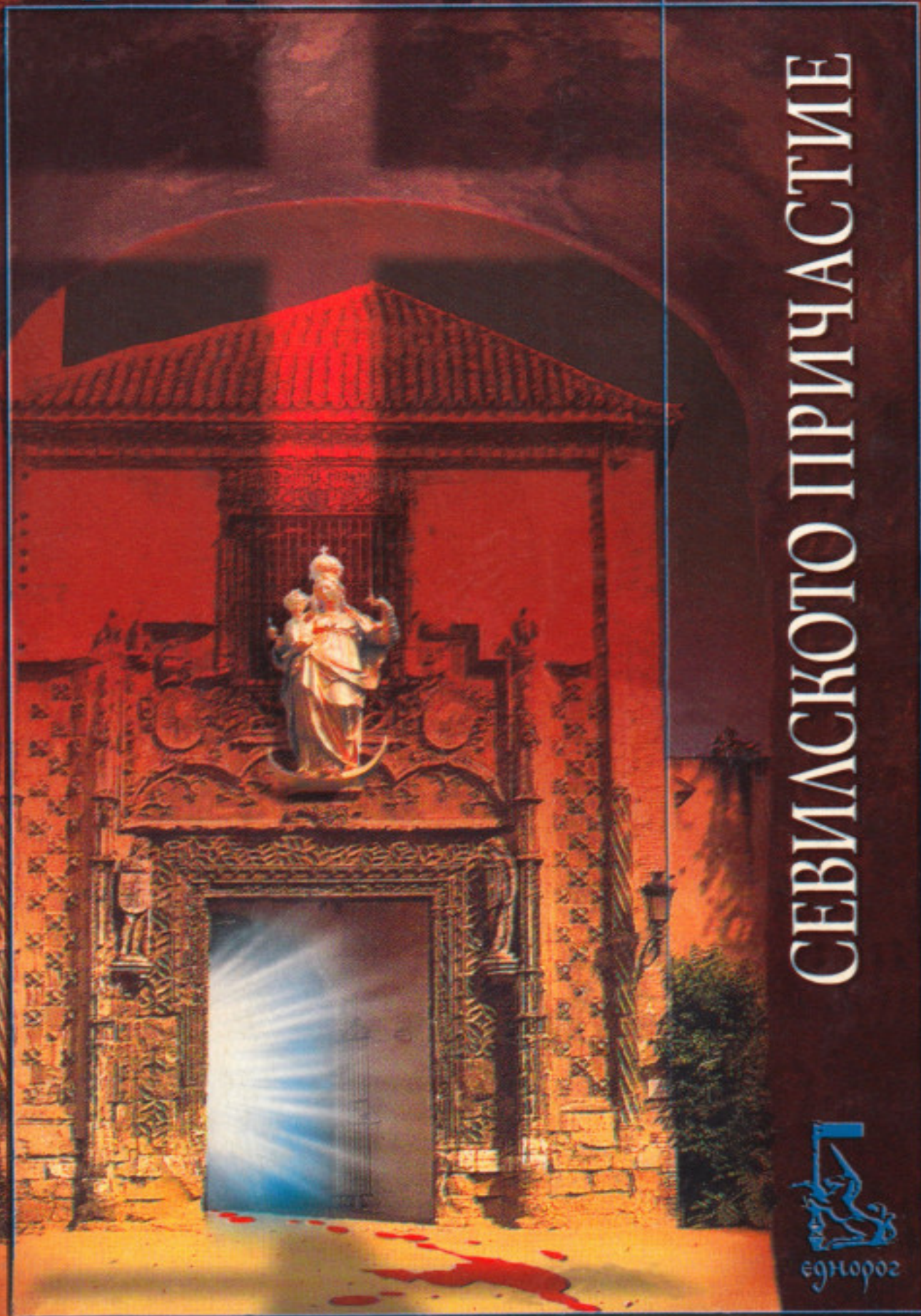

от автора на "ДЕВЕТАТА ПОРТА"

Артуро Перес-Реверте

АРТУРО ПЕРЕС-РЕВЕРТЕ СЕВИЛСКОТО ПРИЧАСТИЕ

Превод: Мариана Александрова

chitanka.info

Една стара църква в сърцето на Андалусия убива, за да се защити. Тайнствен хакер пробива защитната система на Ватикана и изпраща настоятелна молба директно в компютъра на Светия отец: „Спасете църквата «Богородица със сълзите»!“

Полусрутената барокова църква се намира в старинния център на Севиля и трябва да бъде разрушена. Но двама от най-яроствните застъпници на унищожението ѝ са загинали наскоро при тайнствени обстоятелства. Нещастни случаи ли са отнели живота им — или убийства? Ватиканът незабавно изпраща отец Лоренцо Кварт, изискан и невероятно привлекателен свещеник от тайните служби на папската държава, за да проучи случая.

В Севиля отец Кварт бива въвлечен в сблъсъка между застъпниците и противниците на църквата — суровият и консервативен свещеник на „Богородица със сълзите“, който се радва на безрезервната преданост на енорияшите си; младият и амбициозен вицепрезидент на севилската банка „Картухано“, чиито интереси налагат унищожението на старата постройка; неговата съпруга Макарена — свършена андалуска красавица и потомствена аристократка, чиято фамилия е тясно свързана с историята на църквата; майката на Макарена, херцогиня Нуево Естремо, елегантна възрастна дама, която страда от безсъние и е пристрастена към кокаколата; както и Онорато Бонафе, нечистоплътен репортер от клюкарско списание, чиято цел е да въвлече по възможност всички тях в скандал.

Отец Кварт постепенно бива оплетен от очарованието на Севиля — и от красотата на Макарена. Дните на старата църква са преброени, а той все повече се разкъсва между интересите на двата лагера и влиза в противоречие със свещеническите си обети.

*На Амая, за приятелството.
На Хуан, защото настояваше.
На Родолфо, за ролята която изигра.*

Свещеници, банкери, хакери, херцогини и мошеници — всички образи в този роман са измислени. Всяка прилика с действителни лица е плод на случайност. Истинска е само сцената. Никой не би могъл да измисли град като Севиля.

Хакерът проникна в централната система на Ватикана единадесет минути преди полунощ. Тридесет и пет секунди по-късно един от компютрите вдигна тревога. Бързите промени върху екрана проследяваха напредването на автоматичните процедури по сигурността. В един ъгъл се появиха буквите ХК и дежурният служител, йезуит, който вкарваше в компютъра данните от последното преброяване на населението в папската държава, телефонира на своя началник.

— В системата има хакер — каза той.

Отец Игнасио Ареги, също йезуит, излезе в коридора, като закопчаваше расото си и бързо измина петдесетте метра до компютърната зала. Беше слаб и костелив. Обувките му скърцаха, докато вървеше покрай фреските в мрачния коридор. Загледа се през прозореца към пустата Виа делла Типография и тъмната фасада на двореца Белведере, като си мърмореше. Събуждането по никое време за него беше по-голям проблем, отколкото хакерите в системата. Те влизаха в нея достатъчно често, но набезите им обикновено бяха безвредни. Обикновено не се опитваха да проникнат в секретните файлове и оставяха само бегли следи от присъствието си — съобщение или някой дребен вирус. Хакерите обичаха да привличат вниманието. Повечето от тях бяха момчета — тийнейджъри, които сърфираха из мрежата, търсейки някоя добре защитена система, която да пробият. Пристрастени към микрочипа компютърни наркомани, които се

дрогираха, като се опитваха да проникнат в банка „Чейз Манхатън“ , Пентагона или Ватикана.

Дежурният свещеник беше отец Куи, пухкав млад йезуит-ирландец с очила. Наведен над клавиатурата, той се мръщеше, докато проследяваше хакера. Вдигна глава с облекчение, когато отец Ареги влезе вътре.

— Не знаете колко се радвам да ви видя, отче.

Началникът му се подпря с ръце на масата до него и се взря в синьо-червените икони, които проблясваха на екрана. Системата за автоматично търсене беше в постоянен контакт с неканения гост.

— Нещо сериозно ли е?

— Възможно е.

През последните две години имаше само един сериозен случай, когато хакер успя да им пробута една мултиплицираща се програма, която започна да се възпроизвежда в системата, докато не я разби. Обеззаразяването и възстановяването на мрежата беше струвало половин милион долара. Хакерът беше проследен след дълго и сложно издирване. Оказа се шестнадесетгодишно момче от малко село в Холандия. Другите сериозни опити да се разруши системата с вирус-убийци — на един мормон от Солт Лейк Сити, фундаменталистка ислямска организация със седалище в Истанбул и луд свещеник, който отричаше безбрачието — бяха предотвратени навреме, преди да причинят твърде много щети. Свещеникът-французин, който работеше през нощта на компютъра в дома за душевноболни, ги беше преследвал шест месеца и успя да зарази четиридесет и два файла с вирус, който пълнеше екраните с ругатни на латински.

Отец Ареги посочи курсора, който проблясваше в червено.

— Това ли е нашият хакер?

— Да.

— Как го нарече?

Винаги им даваха имена — това правеше идентифицирането и проследяването по-лесно. Някои от хакерите им бяха като стари приятели. Отец Куи посочи един ред на екрана.

— Висперас (Вечерня — (Б. р.)) — каза той, — заради времето, когато се появи. Беше първото нещо, което ми дойде наум.

На екрана се появяваха и изчезваха файлове. Отец Куи ги наблюдаваше съсредоточено. После премести курсора си върху една от

тях и кликна два пъти. Сега, когато отговорността беше прехвърлена върху служител с по-висок сан, той се чувстваше по-спокоен, дори малко нетърпелив. Всеки хакер беше предзвикателство за неговите умения.

— Вътре е от десет минути — каза той и на отец Ареги му се стори, че долавя в тона му нотка на възхищение. — Отначало само разгледа възможните входове. После изведнъж се промуши. Вече знае начина. Трябва да ни е посещавал и преди.

— Какво мислиш, че търси?

Куи сви рамене.

— Не знам, но е много добър и е бърз. Използва три различни метода, за да преодолее защитата ни. Започна с използването на прости пермутации от имена на познати потребители, после опита имена от собствения ни речник и накрая списък от 432 пароли.

Докато казваше това, йезуитът изкриви леко уста, сякаш прикриваше усмивката си.

— Сега търси достъп до INMAVAT.

Отец Ареги потупа тревожно с пръсти по едно от компютърните ръководства, затрупали масата. INMAVAT беше секретен списък на изтъкнати членове на Римската курия (Висш съвет на римокатолическата църква — (Б. р.)). Достъп до него се получаваше само посредством таен личен код.

— Ще проследим ли сигнала? — попита той.

Куи посочи с брадичка към монитора на съседната маса, сякаш казваше „Вече помислих за това“. Свързана с полицията и телефонната централа на Ватикана, системата записваше всяка информация за сигнала на натрапника. В нея имаше и капан — серия от команди, които забавяха нарушителите достатъчно дълго, за да бъдат локализирани и идентифицирани.

— Това няма да ни помогне много — каза Куи след няколко мига.

— Висперас крие изходящата си точка, като прескача между различни телефонни системи. Всеки път, когато направи затворена верига в някоя от тях, трябва да го проследим обратно до телефонната станция. Ще трябва да остане дълго в системата, за да можем да вземем някакви мерки. И пак ще може да създаде проблеми, ако това е, което иска.

— Какво друго може да иска?

— Не знам — отвърна младият мъж, който изглеждаше едновременно заинтригуван и развеселен. Но когато продължи, лицето му отново беше сериозно.

— Понякога те просто искат да поразгледат или да оставят някое съобщение от рода на „Капитан Светкавица беше тук“.

Той млъкна, вперил поглед в екрана.

— Но този си дава твърде много труд, за да се задоволи само с разходка из системата.

Отец Ареги кимна два пъти, все още погълнат от това, което ставаше на екрана, но после изглежда взе решение. Погледна към телефона, който блестеше в конусовидния сноп светлина на лампата и посегна, но ръката му спря във въздуха.

— Смяташ ли, че ще успее да проникне в INMAVAT?

— Току-що го направи.

— Мили боже!

Сега червеният курсор примигваше бързо, докато слизаше надолу по списъка от файлове на екрана.

— Бива го — каза Куи, който вече не криеше възхищението си. — Да ми прости Господ, но този хакер е много добър.

Той млъкна и добави:

— Дяволски добър.

Беше се отказал да работи с клавиатурата и сега просто наблюдаваше, подпрян с лакти на масата. Списъкът със забранен достъп сега се виждаше изцяло на екрана. Четиридесет и осем кардинали и висши служители, всеки от които имаше код за кореспонденция. Курсорът премина два пъти върху списъка, после спря до знака VO1A.

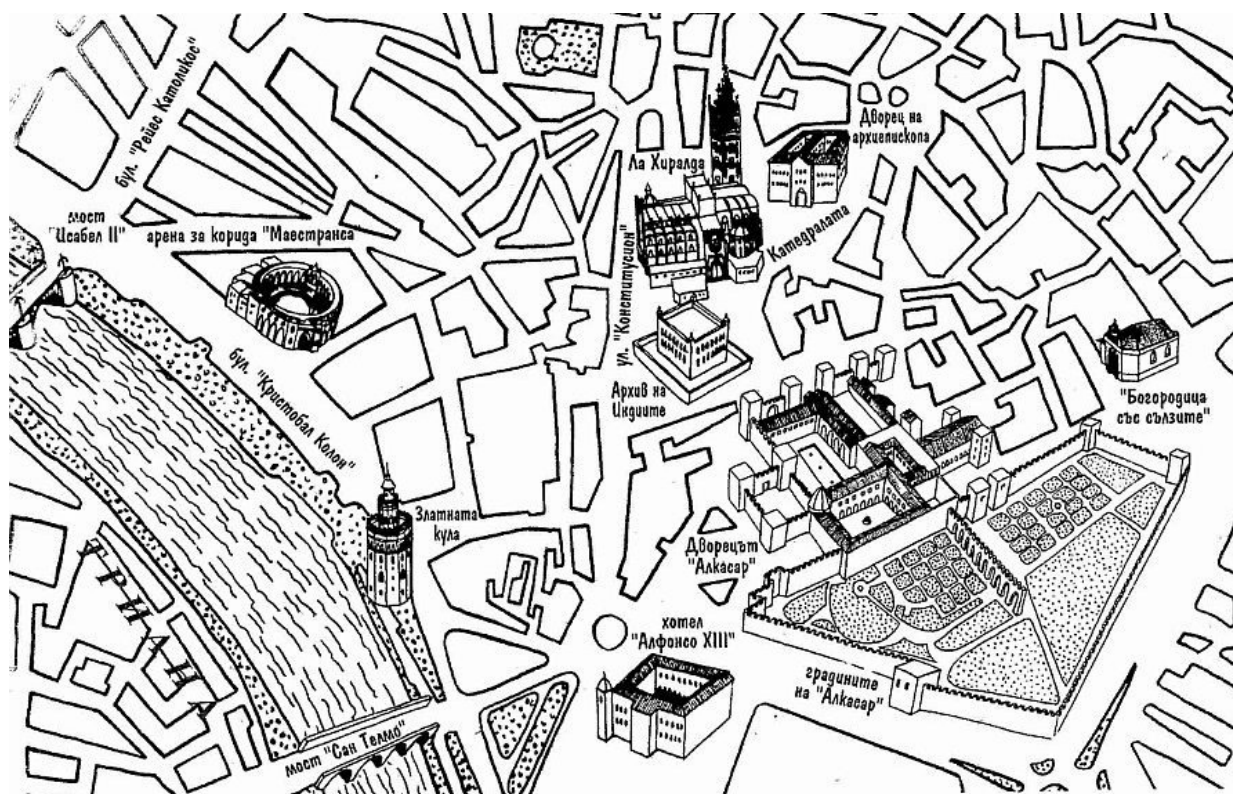
— Свиня — промърмори отец Ареги.

Статистическият файл за прехвърляне на информация показваше леко намаляване на свободната памет. Натрапникът беше обезвредил блокиращата система и прехвърляше някакъв файл в системата.

— Кой е VO1A? — попита отец Куи.

Отец Ареги не отговори веднага. Той разкопча яката на расото и прекара ръка по главата си. Отново погледна невярващо към екрана. После вдигна бавно телефонната слушалка и след моментно колебание набра аварийния номер на секретариата на Ватиканския дворец. Той иззвъня седем пъти, преди от другата страна някой да заговори на

италиански. Отец Ареги прочисти гърлото си и му събщи, че в персоналния компютър на Светия отец е проникнал натрапник.

I

МЪЖЪТ ОТ РИМ

*Той неслучайно носи меч. Той е божия
представител.*

Бернар дьо Клерво,
„Възхвала на тамплиерите“

В началото на май Лоренцо Кварт получи заповед, която го отведе в Севиля. Към източното Средиземноморие се движеше фронт на ниско атмосферно налягане и тази сутрин на площад „Св. Цетър“ валеше, затова Кварт трябваше да заобиколи, като се подслоняваше под колонадата на Бернини. Докато се изкачваше към Бронзовата порта, той видя в мрачния коридор от мрамор и гранит пазач с алебарда, който се готвеше да му поиска документите. Висок и силен, подстриган по войнишки, мъжът носеше ренесансовата униформа в червено, жълто и синьо райе и черната барета на швейцарски гвардеец. Той огледа добре скроения костюм на Кварт, като отбеляза подхождащата му черна копринена риза с права якичка и хубавите кожени обувки, ръчна изработка. Охраната явно се замисли. Очевидно това не беше някой от сивите *bagarozzi* — служителите от многобройната ватиканска бюрокрация, които минаваха оттук всеки ден. Но посетителят явно не беше и високопоставен член на Църквата — прелат или кардинал. Те носеха кръстове и пурурни дрехи или поне пръстен и определено не пристигаха пеша в дъжда. Освен това влизаха във Ватиканския дворец през портата на Света Анна в удобните си коли с лични шофьори. Пък и въпреки късо подстриганата си посивяла коса, мъжът изглеждаше твърде млад, за да бъде прелат. Той застана пред пазача и затърси сред различните кредитни карти в портфейла си. Много висок, слаб и самоуверен, мъжът гледеше спокойно швейцареца. Ноктите му бяха добре поддържани, носеше елегантен часовник и обикновени сребърни копчета за ръкавели. Едва ли имаше повече от четиридесет години.

— Guten Morgen. Wie ist der Dienst gewesen? (Добро утро. Как мина дежурството? /нем./ — (Б. р.))

Гвардеецът застина и изправи алебардата си, не толкова заради поздрава на перфектен немски, колкото при вида на инициалите ИВД в горния десен ъгъл на личната карта на мъжа, до тиарата и ключовете на свети Петър. Институтът по Външни Дела фигурираше в дебелия червен том на папския годишник като отдел, подчинен на държавния секретар. Но дори най-новите членове на швейцарския патрул знаеха, че от два века институтът е изпълнителен орган на Инквизицията и контролира всички секретни дейности на Информационната служба на Ватикана. Членовете на Курията, майстори в изкуството на евфемизма, го наричаха „Лявата ръка на Господ“. Останалите го наричаха „Отдел за мръсната работа“, но само шепнешком.

— Заповядайте, господине.

— Благодаря.

Кварт мина покрай пазача през старинния бронзов портал и зави надясно. Намери се пред широкото стълбище на Кралската стълба и след като спря при контролно-пропускателния пункт, заизкачва кълнящите мраморни стъпала по две наведнъж. Най-горе зад стъклените врати, охранявани от друг часовой, беше дворът на Свети Дамасо. Той го прекоси в дъжда, наблюдаван от други патрули в сини пелерини. На всяка врата на Ватиканския дворец имаше охрана. След още няколко стъпала, Кварт спря пред една врата с дискретна метална табелка „Istituto per le opera esteriore“ (Институт по Външни дела /ит./ — (Б.р.)). Извади хартиена кърпичка от джоба и изтри дъждовните капки от лицето си, после се наведе и избърса обувките си. Смачка салфетката на топка и я хвърли върху месинговия пепелник до вратата. Най-накрая, след като провери ръкавелите си и приглади сакото си, той натисна звънеца. Лоренцо Кварт прекрасно знаеше недостатъците си като свещеник — не притежаваше например милосърдие и съчувствие. И смирение, въпреки самодисциплината си. Но макар тези качества да му липсваха, той беше старателен и строго се придържаше към правилата. Това го правеше ценен за началниците му. Мъжът, който го очакваше зад вратата, знаеше, че отец Кварт е съвършен и надежден като швейцарски армейски нож.

Стаята тънеше в полумрак. Токът в сградата беше прекъснат и единствената светлина, която влизаше от прозореца с изглед към

градините на Белведере, беше слаба и сивкава. Секретарят излезе и затвори вратата зад себе си. Кварт пристъпи и застана в средата на добре познатата му стая. По стените имаше рафтове с книги и дървени кантонерки, които отчасти скриваха фреските на Адриатическо, Тиренско и Йонийско море, рисувани от Антонио Данти. Без да обръща внимание на фигурата пред прозореца, той кимна рязко на мъжа, седнал зад голямото бюро, обсипано с папки.

— Монсиньор.

Без да отговаря, архиепископ Паоло Спада, директор на Института по външни дела, му се усмихна съучастнически. Той беше здрав и силен ломбардец, почти квадратен на вид, с яки рамене под черното сако, което не носеше отличителните знаци на духовния му сан. С голямата си глава и дебел врат приличаше на шофьор на камион или боксър; или по-подходящо за Рим — на ветеран-гладиатор, който е сменил меч и шлема си с одежди на свещеник. Това впечатление се подсилваше и от черната му щръкнала коса, и от огромните ръце, върху които нямаше и следа от архиепископски пръстен. Той махна с месинговия нож за писма във формата на кама към човека до прозореца.

— Предполагам, познавате кардинал Ивашкевич.

Едва тогава Кварт погледна надясно и поздрави неподвижната фигура. Разбира се, че го познаваше. Негово високопреосвещенство Йежи Ивашкевич, епископът на Краков, издигнат за кардинал от своя сънародник папа Войтила, префект на Светото Братство на Доктрината на Вярата, познато до 1965 година като Светата Инквизиция. Дори като слаб тъмен силует на фона на прозореца, Ивашкевич и тези, които представляваше, не можеха да бъдат объркани.

— Слава на Исуса Христа, ваше високопреосвещенство!

Предводителят на Инквизицията запази мълчание. Отново прозвуча дрезгавият глас на монсиньор Спада.

— Ако искате, седнете, отче Кварт. Това е неофициална среща. Негово високопреосвещенство предпочита да стои прав.

Той беше използвал думата *ufficioso* за „неофициална“ и Кварт схвана нюанса. В терминологията на Ватикана имаше голяма разлика между *ufficioso* и *ufficiale*. *Ufficioso* придаваше особено значение на нещата, които се мислеха, но не се произнасяха, а дори произнесени, винаги можеха да бъдат отречени. Кварт погледна към стола, който му беше посочил архиепископът и леко поклати глава. Скръсти ръце зад

гърба си и остана в центъра на стаята, спокоен и непринуден като войник, очакващ заповеди.

Монсиньор Спада го погледна одобрително. Роговицата на малките му лукави очи беше изпъстрена с кафяви петънца, както при старите кучета. Това, заедно с могъщата му фигура и щръкнала коса му беше докарало прякора Мاستифа. Но само най-високопоставените членове на охраната на Курията смееха да го използват.

— Радвам се да ви видя отново, отец Кварт. Доста време измина.

Два месеца, помисли си Кварт. И тогава, както сега, в стаята имаше трима души: той, монсиньор Спада и известният banker Ренцо Лупара, председател на Италианската Континентална Банка, една от тези, които движеха финансите на Ватикана. Лупара имаше безупречна репутация. Беше красив, елегантен и се радваше на щастлив брак, благословен с красива съпруга и четири деца. Беше спечелил богатството си под прикритието на банковите дейности на Ватикана, като изнасяше нелегално пари от страната за бизнесмени и политици от ложата „Аврора 7“, на която той самият беше член и имаше 33-та степен. Точно този светски проблем изискваше специалните умения на Лоренцо Кварт. Той прекара шест месеца в следене на Лупара из офисите в Цюрих, Гибралтар и остров Сен Бартелеми, за да представи подробен доклад с разкритията си. Отворен на бюрото на директора на ИВД, той оставяше пред bankera два избора: да отиде в затвора или да изчезне дискретно, като спаси доброто име на Континенталната Банка, Ватикана и, разбира се, на госпожа Лупара и нейните четири деца. Втренчил поглед във фреската на Тиренско море в кабинета на архиепископа, bankерът ясно разбра смисъла на речта на Спада, изпълнена с тактични изрази и илюстрирана с притчата за непокорния роб и талантите (Евангелие от Матей 18:24 — (Б. р.)). После, въпреки здравословното правило, че непокаял се масон умира в смъртен грях, Лупара отиде направо в красивата си вила на Капри и без да се изповяда, скочи от терасата върху скалите. Според възпоминателната плочка някога Курцио Малапарте (псевдоним на Курт Ерих Зукерт (1898–1957) — журналист, драматург и романист, един от най-забележителните и противоречиви италиански писатели. Също като Габриеле д'Анунцио приема идеологията на фашистката партия на Италия. — (Б. р.)) пил вермут на същото това място.

— Имаме задача, подходяща за вас.

Кварт стоеше, заслушан в началника си, съзнаващ, че тъмната фигура на Ивашкевич го наблюдава от прозореца. От десет години насам монсиньор Спада винаги имаше подходящи задачи за отец Лоренцо Кварт. Те винаги бяха свързани с място и дата — Централна Америка, Латинска Америка, бивша Югославия — и бяха отбелязвани в подвързаната с черна кожа тетрадка, която Кварт използваше като пътен дневник. Тя беше нещо като бордови дневник, където той описваше ден подир ден подробностите от дългото си пътуване, откакто получи гражданство във Ватикана и се присъедини към оперативния отдел на Института по външни дела.

— Погледнете това.

Директорът на ИВД извади лист от компютърна разпечатка. Кварт отиде да я вземе, но в този момент силуетът на кардинал Ивашкевич нервно се размърда край прозореца. Все още с хартията в ръце, монсиньор Спада леко се усмихна.

— Негово преосвещенство смята, че това е деликатен проблем — каза той, гледайки Кварт, въпреки че думите му явно бяха предназначени за кардинала. — Струва му се, че не е разумно някой друг да знае.

Кварт отдръпна ръка, без да вземе документа, и спокойно погледна архиепископа.

— Разбира се — добави Спада, вече без усмивка, — Негово преосвещенство не ви познава като мен.

Кварт кимна. Не задаваше въпроси, не показваше нетърпение, чакаше. Спада се обърна към кардинал Ивашкевич.

— Казах ви, че е верен войник — каза той.

Настъпи тишина. Кардиналът стоеше пред прозореца, през който се виждаха облачното небе и дъждът, който падаше над градините на Белведере. После се отдръпна и сивата светлина, която падаше диагонално, освети ъгловатата му челюст, расото с пурпурна яка и златния кръст, който падаше на гърдите му. Той протегна ръката, на която носеше свещеническия си пръстен, взе документа от монсиньор Спада и собственоръчно го подаде на Лоренцо Кварт.

— Прочетете това.

Кварт се подчини на заповедта, изречена на италиански с гърлен полски акцент. На листа бяха отпечатани следните редове:

„Свети Отче,

Дързостта ми е оправдана от сериозността на повода. Понякога Светият Престол изглежда твърде далечен и недостижим за гласовете на смирените. В Испания, в Севиля има място, където търговците заплашват Божия дом и една малка църква от XVII век, изоставена и от Светата Църква, и от местните власти, убива, за да се защити. Моля Ви, Ваше светейшество, като пастор и свещеник да обърнете очи към смирените овце от стадото Ви и да потърсите обяснение от онези, които са ги изоставили на съдбата им.

Моля за благословията Ви в името на нашия Господ Исус Христос.“

— Това съобщение се е появило на персоналния компютър на папата — обясни монсиньор Спада, когато Кварт свърши четенето. — Анонимно.

— Анонимно — повтори Кварт.

Имаше навика да повтаря на глас някои думи, като кормчия, който потвърждава заповедите на капитана си. Сякаш даваше на себе си или на другите възможността да помислят върху това, което е било казано. На този свят някои думи, някои нареждания — понякога просто интонацията, нюансът или усмивката — можеха да бъдат необратими.

— Натрапникът — продължаваше архиепископът — хитро скрил точното си местоположение. Но нашите разследвания потвърдиха, че съобщението е изпратено от Севиля, от компютър с модем.

Кварт бавно препречете писмото.

— Споменава се за църква, която...

Той прекъсна и зачака някой да довърши изречението вместо него. Това, което следваше звучеше твърде нелепо, за да бъде изговорено на глас.

— Да — каза Спада, — църква, която убива, за да се защити.

— Ужасно — обади се Ивашкевич, без да уточни дали говори за съобщението или за църквата.

Архиепископът продължи.

— Това е вярно, проверихме го. Църквата съществува. — Той хвърли бърз поглед към кардинала, после прокара пръста си по ръба на ножа за писма. — Открихме също и две необичайни и неприятни събития.

Кварт остави документа на бюрото. Архиепископът го погледна така, сякаш писмото беше опасно за пипане. Кардинал Ивашкевич взе листа, сгъна го и го мушна в джоба си. После се обърна към Кварт.

— Искаме да отидете в Севиля и да откриете кой е изпратил това.

Той стоеше толкова близко, че Кварт почти можеше да подуши дъха му. Близостта беше неприятна, но той кръстоса очи с кардинала за няколко секунди. После, като полагаше усилие да не отстъпи назад, хвърли поглед през рамото му към Спада, който за миг се усмихна, благодарен, че Кварт демонстрира лоялността си.

— Когато негово преосвещенство казва ние — обясни архиепископът — той говори не само за себе си и мен, но, разбира се, и за волята на Светия отец.

— Която е божия воля — добави Ивашкевич, почти предизвикателно. Той все още седеше твърде близо до Кварт и твърдите му черни очи блестяха.

— Която, разбира се, е божията воля — каза монсиньор Спада, без да позволи и най-лек намек за ирония да се промъкне в гласа му.

Въпреки положението си, директорът на ИВД знаеше докъде може да стигне и погледът му съдържаше предупреждение към подчинения, че и двамата плуват в опасни води.

— Разбирам — отвърна Кварт и като погледна отново кардинала в очите, кимна рязко.

Ивашкевич сякаш леко се отпусна. Зад него Спада одобрително наклони глава.

— Казах ви, че отец Кварт...

Полякът прекъсна архиепископа с вдигане на ръката, на която носеше кардиналския си пръстен.

— Да, знам. — Той хвърли на Кварт последен поглед и се върна обратно до прозореца. — Верен войник.

Тонът му беше отегчен и ироничен. Той се взря в дъжда, сякаш проблемът повече не го засягаше.

Спада остави ножа за писма на бюрото си, отвори едно чекмедже и извади дебела синя папка.

— Разкриването на автора на съобщението е само част от задачата ти — каза той. — Какво разбра за него от прочетеното?

— Може да е написано от свещеник — отвърна Кварт без колебание.

Помълча и добави:

— И той много вероятно е луд.

— Възможно е. — Спада отвори папката и запрелиства изрезките от вестници в нея. — Но е експерт по компютрите и това, което казва, е вярно. Църквата има проблеми. И предизвиква проблеми. През последните три месеца двама души са умрели там. Цялата работа мирише на скандал.

— Нещо повече — каза кардиналът, без да се обръща. Отново се беше превърнал в тъмна фигура на фона на сивата светлина на прозореца.

— Негово преосвещенство — обясни Спада — смята, че Инквизицията трябва да се намеси. — Той умишлено направи пауза. — Както едно време.

— Както едно време — повтори Кварт.

Той никога не беше харесвал методите на Братството. За миг видя лицето на Нелсън Корона, свещеник от бразилските бордеи, защитник на свободната теология. Кварт беше един от виновниците за смъртта му.

— Работата е там — продължаваше Спада, — че папата иска разследването да съответства на ситуацията. Смята, че ще бъде прекалено да намесва Инквизицията. Все едно да убие муха с оръдие. — Той замълча, после се обърна към Ивашкевич. — Или с огнехвъргачка.

— Ние вече не горим хора на кладата — каза кардиналът, все още загледан през прозореца. Очевидно съжаляваше за това.

— Във всеки случай — обади се архиепископът, — беше решено засега — той наблегна на последната дума — разследването да се води от Института по външни дела. Само ако се появи по-сериозно доказателство, случаят ще бъде предаден официално в ръцете на Инквизицията.

— Напомням ти, братко во Христе, че Инквизицията не съществува от тридесет години — каза кардиналът.

— Прав сте. Простете ми, Ваше преосвещенство. Исах да кажа в ръцете на „Конгрегация за защита доктрината на вярата“.

Монсиньор Спада млъкна за миг. Погледът му, отправен към Кварт сякаш казваше: „Пази се от този поляк“. Когато отново проговори, тонът му беше сдържан и формален.

— Вие, отче Кварт, ще прекарате няколко дни в Севиля. Трябва да направите всичко възможно, за да откриете кой е изпратил съобщението. Свържете се с местните църковни власти. И преди всичко, провеждайте разследването благоразумно и дискретно. — Той сложи нова папка върху първата. — Тук е цялата информация, която имаме. Имате ли въпроси?

— Само един, монсиньор.

— Да?

— Светът е пълен с църкви, затрупани с проблеми и заплашени със скандал. Какво е особеното при тази?

Архиепископът погледна към Ивашкевич, но инквизиторът мълчеше. Спада се приведе над папките върху бюрото, сякаш търсеше точните думи.

— Предполагам — каза най-накрая той, — че е, защото Папата оценява труда, който си е дал хакерът.

— Не бих казал, че го оценява — каза отнесено Ивашкевич.

Спада сви рамене.

— Тогава нека кажем, че Негово светейшество е решил да отдели лично внимание на този въпрос.

— Въпреки наглостта на хакера — добави полякът.

— Да — каза архиепископът. — По някаква причина съобщението на персоналния му компютър е пробудило любопитството му. Искате да бъде информиран за случая.

— Да бъде информиран — повтори Кварт.

— Редовно.

— Трябва ли да се съобразявам с местния църковен глава в Севиля?

— Единственият ви началник в този случай е монсиньор Спада — каза кардиналът.

В този момент електричеството се включи. Огромният полилей освети стаята и накара диамантения кръст и пръстена на кардинала да заблестят, докато сочеше към директора на ИВД.

— Ще докладвате само и единствено на него.

Светлината леко смекчаваше ъгловатото му лице и размиваше строгата линия на тънките му, твърди устни. Устни, целували само одежди, камък и метал.

Кварт кимна.

— Да, Ваше преосвещенство. Но начело на севилската епархия е архиепископът. Какви са инструкциите ми по отношение на него?

Ивашкевич преплете ръце под златния си кръст и погледна към ноктите на палците си.

— Всички ние сме братя во Христе. Добрите отношения, дори сътрудничеството са за предпочитане. Но щом веднъж отидете там, ще бъдете освободен от обета си за послушание. Нунцията на Мадрид и местната архиепископия са получили инструкции.

Кварт се обърна към Спада.

— Може би негово преосвещенство не знае — каза той, — че архиепископът на Севиля не ме обича...

Преди две години несъгласието върху мерките за сигурност по време на посещението на папата в андалуската столица беше предизвикало вражда между Кварт и Негова светлост Акилино Корво, архиепископ на Севиля.

— Знаем за проблемите ви с монсиньор Корво — каза Ивашкевич, — но архиепископът е църковен служител. Той е способен да постави по-висшата цел над личната си неприязън.

— Ние всички сме част от Църквата на свети Петър — каза Спада и Кварт осъзна, че макар и Ивашкевич да е опасен играч от отбора, ИВД има силни позиции в този случай. Позволи ми да ги запазя такива, казваше изражението на началника му.

— Архиепископът на Севиля е бил информиран от учтивост — продължи полякът. — Но вие имате пълната власт да изисквате информацията, от която имате нужда и да използвате всички средства, които сметнете за необходими.

— Законни средства, разбира се — каза Спада.

Кварт се насили да не се усмихне.

Ивашкевич ги наблюдаваше и двамата.

— Точно така — каза той след малко. — Разбира се, законни средства. — Той докосна веждата си с пръст, сякаш казваше „Внимавайте с ученическите си игрички. Една грешка и ще ви пипна и

двамата“. — Помнете, отче Кварт — продължи кардиналът, — че целта на вашата мисия е само да съберете информация. Трябва да останете напълно неутрален. В зависимост от това, което откриете, по-късно ще решим какво да предприемем. Засега, каквото и да откриете, трябва да избягвате всякаква публичност или скандал. С божията помощ, разбира се. — Той млъкна и отправи поглед към фреската на Тиренско море, като движеше глава настрани, сякаш четеше някакво тайно съобщение, записано там. — Помнете, че днес истината не винаги ни прави свободни. Става дума за истината, която става обществено достояние.

Внезапно той царствено протегна ръката с пръстена към Кварт и се взря в него, свил устни, с тъмните си, пронизващи очи. Но Кварт беше от войниците, които сами избират своя предводител, затова почака секунда повече от необходимите, преди да падне на едно коляно и да целуне рубинения пръстен. Кардиналът вдигна два пръста и бавно направи над него кръстния знак — движение, което наподобяваше повече заплахата, отколкото благословия. После излезе от стаята.

Кварт издиша, изправи се и изтупа крачола, на който беше коленичил. После погледна въпросително към Спада.

— Какво мислиш? — попита директорът на ИВД. Отново беше взел ножа за писма и тревожно се усмихваше към вратата, през която беше излязъл Ивашкевич.

— Официално или неофициално, монсиньор?

— Неофициално.

— Не бих искал да попадна в ръцете му преди двеста-триста години... — каза Кварт.

Усмивката на Спада се разшири.

— Защо не? — попита той.

— Изглежда много суров човек.

— Суров? — Архиепископът отново погледна към вратата и Кварт видя как усмивката бавно изчезва от устните му. — Ако това не беше недопустимо спрямо един брат во Христе, бих казал, че Негово високопреосвещенство е абсолютен изверг.

Те слезоха заедно по каменните стъпала към Виа дел Белведере, където чакаше служебната кола на монсиньор Спада. Архиепископът имаше час при „Каваледжери и Синове“, недалеч от мястото, където живееше Кварт. Няколко столетия Каваледжери бяха шивачите на целия висш ешелон на курията, включително и на папата. Ателието им беше

на Виа Систина, недалеч от Пиаца ди Спаня и архиепископът предложи за Кварт да го закара. Минаха през портата на Света Анна и видяха през замъглените прозорци как швейцарският патрул ги наблюдава внимателно. Кварт се усмихна развеселен — Спада не беше популярен сред швейцарците във Ватикана. Разследване на ИВД по повод слухове за предполагаем хомосексуализъм сред гвардейците беше завършило с освобождаването на няколко души от служба. И просто за да му минава времето, архиепископът от време на време режисираше невероятни случки, за да провери вътрешната сигурност. Вмъкна един от агентите си, цивилно облечен, във Ватикана. Човекът носеше шишенце с фалшива сярна киселина, предвидена за унищожението на фреската с разпването на свети Петър в Павловия параклис. Агентът се беше снимал на пейката пред нея, усмихнат от ухо до ухо. Спада предаде снимката, заедно с доста неприятна бележка, на полковника от швейцарския патрул. Това беше преди шест седмица и по този повод все още падаха глави.

— Наричаме го Висперас — каза Спада.

Колата зави надясно и после наляво, след като премина под сводовете на Порта Анджелика. Кварт погледна към шофьора, който беше отделен от тях със стъкло.

— Това ли е цялата информация, която имаш за него?

— Той може да е или да не е свещеник. И има достъп до компютър с модем.

— Възраст?

— Неизвестна.

— Ваше преосвещенство не ми дава много информация.

— Казвам ти каквото знам.

Фиагът се вля в движението на Виа делла Консилиационе. Дъждът беше спрял и небето на изток, над градините Пинчо, бавно се изясняваше. Кварт оправи ръбовете на панталоните си и погледна часовника си, въпреки че не го интересуваеше особено колко е часът.

— Какво става в Севиля?

Спада изчака няколко секунди, преди да отговори, загледан в улицата с отсъстващ поглед.

— Има една барокова църква, „Богородица със сълзите“. Тя е малка, стара и разнебитена. Възстановявах я, но парите свършили.

Изглежда, е разположена на място с голямо историческо значение — Санта Крус.

— Познавам Санта Крус. Това е старият еврейски квартал, възстановен в началото на столетието. Много близо до катедралата и до двореца на архиепископа. — При мисълта за монсенъор Корво Кварт се намръщи. — Прекрасно място.

— Сигурно е така, защото заплахата църквата да се срути окончателно и спирането на възстановителните работи са пробудили доста силни чувства. Градският съвет иска да я отчужди, а една аристократична андалуска фамилия с връзки в една от банките, също е изкопала някакви ужасно стари правомощия.

Отминаха замъка Сант'Анджело и фиатът тръгна по Лунготевере към моста „Умберто I“. Кварт погледна сивокафявите стени, които според него символизираха светската страна на църквата, на която служеше. Представяше си как Климент VII, запретнал расото си, тича да търси спасение там, докато войниците на Карл Пети плячкосват Рим (Карл V, император на Свещената римска империя, нахлува с войските си в Рим през 1527 г., пленява папа Климент VII и го затваря в крепостта Сант'Анджело заради подкрепата, която папата оказва на неговия съперник — френския крал Франсоа I. — (Б. р.)). Memento mori. Помни, че си смъртен.

— Ами архиепископът на Севиля? Учуден съм, че не е замесен.

Директорът на ИВД гледаше сивите води на Тибър през напръсканото с дъждовни капки стъкло.

— Той е заинтересована страна, затова там му нямат доверие. Нашият скъп монсиньор Корво се опитва да спекулира самостоятелно. Разбира се, той се грижи само за материалното състояние на нашата света майка, Църквата. Междувременно „Богородица със сълзите“ се разпада и никой не я възстановява. Излиза, че тя е по-ценна разрушена, отколкото реставрирана.

— Има ли църквата свещеник?

Сега архиепископът въздъхна.

— Да, колкото и да е странно. Там служи един доста възрастен свещеник. Очевидно е с труден характер и според нашата информация всичките му молби са били игнорирани от нашия приятел Корво. Подозренията ни за самоличността на Висперас са насочени към него или помощника му, млад свещеник, който ще бъде наскоро преместен в

друга епархия. — Спада се усмихна колебливо. — Основателно е да се предположи, че един от двамата свещеници, или и двамата, са отговорни за този доста оригинален метод на връзка със Светия Отец.

— Трябва да са те.

— Може би. Но това трябва да се докаже.

— И ако го докажа?

Директорът на ИВД се намръщи и понижи глас.

— Тогава горчиво ще съжаляват за неуместното използване на компютъра.

— Ами двамата мъртъвци?

— Това е най-странната част. Без нея това щеше да бъде просто още един конфликт за парче земя, включващ спекуланти и голяма сума пари. Църквата щеше просто да бъде съборена, след като се разруши напълно, и парите от продажбата на земята — използвани за още по-голяма прослава на Бога. Но тяхната смърт усложнява нещата. — Очите на Спада, изпъстрени с кафяви точки, гледаха замислено през прозореца. Сега фиатът се движеше към Корсо Виторио Емануеле. — За един много кратък период двама души, свързани с „Богородица със сълзите“ са умрели. Един от тях е бил общински архитект, който правел изследване на сградата с цел да я обяви за развалина и да нареди да бъде опразнена. Другият е бил свещеник, секретарят на архиепископ Корво. Очевидно е бил там, за да оказва въздействие върху енорийския свещеник от името на негово преосвещенство архиепископа.

— Не мога да повярвам.

Мастифът се обърна към Кварт.

— По-добре е да повярваш, тъй като от днес ще се занимаваш с това.

Попаднаха в огромно шумно задръстване. Архиепископът протегна врат и погледна небето.

— Да излезем и да се разходим. Имаме много време. Ще те черпя едно в онова кафене, което толкова много харесваш.

— „Греко“ ли? Това е чудесно, монсиньор, но нали шивачът ни чака. Самият Каваледжери. Дори Светият отец не смее да го кара да чака.

Прелатът, който вече слизаше от колата, дрезгаво се изсмя.

— Това е една от изключителните ми привилегии, отче Кварт. В крайна сметка дори и Светият отец не знае някои от нещата, които аз

знам за Каваледжери.

Лоренцо Кварт обичаше старинните кафенета. Преди почти дванадесет години, когато току-що беше пристигнал в Рим, за да учи в Грегорианския университет, той беше незабавно очарован от кафене „Греко“ с невъзмутимите му келнери и двестагодишната му история на любимо място за пътешественици като Байрон и Стендал. Сега той живееше съвсем наблизо, в един апартамент на най-горния етаж на Виа дел Бабуино 119, нает от ИВД. От малката му тераса имаше хубав изглед към църквата „Тринита деи Монти“ и цъфналите азалии на Испанското стълбище. „Греко“ беше любимото му място за четене. Той сядаше през спокойните часове на деня под бюста на Виторио Емануеле II на маса, на която се смяташе, че са седяли Джакомо Казанова и крал Лудвиг Баварски.

— Как е приел монсиньор Корво смъртта на секретаря си?

Спада се взираше във вермута си. В кафенето нямаше много хора: няколко редовни клиенти, които четяха вестници на масите отзад, елегантно облечена жена с пликове покупки от Армани и Валентино, която говореше по клетъчен телефон и няколко английски туристи, които се снимаха един друг на бара. Жената с телефона изглежда притесняваше архиепископа. Той я погледна неодобрително, преди да отговори на Кварт.

— Тежко. Всъщност, много тежко. Заклел се да срути църквата.

Кварт поклати глава.

— Звучи доста крайно. Една сграда не може по собствена воля да причини зло на някого.

— Надявам се. — Мастифът беше сериозен. — За всички ни е по-добре да е така.

— Не мислите ли, че монсиньор Корво просто търси извинение, за да разруши църквата и да приключи с нея?

— Това определено е добро извинение. Но има и още нещо. Архиепископът храни лична неприязън към тази църква или към свещеника. Или и към двамата.

Той замълча и загледа картината на стената: романтичен пейзаж, изобразяващ Рим, когато папата още е бил монарх, с арката на Веспасиан на преден план и купола на „Св. Петър“ в далечината, заобиколен от покриви и старинни стени.

— Има ли съмнителни обстоятелства около смъртта на тези двама души? — попита Кварт.

Архиепископът сви рамене.

— Зависи какво наричаш подозрителни. Архитектът паднал от покрива, а един камък от свода се срутил върху главата на свещеника.

— Определено живописно — каза Кварт и вдигна чаша към устните си.

— И кърваво. Секретарят бил направо на кайма. — Спада по сочи към тавана. — Представи си диня, смачкана от десеткилограмово парче корниз. Прас!

Кварт примигна. Можеше да си представи.

— Ами испанската полиция? — попита той.

— Казват, че и двата случая са злополука. Именно това прави израза „църква, която убива, за да се защити“ така смущаващ. — Спада се намръщи. — А сега, благодарение на някакъв нахален хакер, Светият отец също се безпокои за това. И работата на ИВД е да разсее тревогата му.

— Защо ние?

Архиепископът тихичко се засмя. Профилът му напомняше на Кварт старинната гравюра на центуриона, разпнал Христос. Големите му силни ръце почиваха върху масата. Под грубата външност на ломбардски селянин, Мастифът държеше ключа към всички тайни на държавата, която имаше три хиляди служители в самия Ватикан, три хиляди архиепископа по света и отговорността за духовното напътствие на милиард души. Носеха се слухове, че при последния конклав, той е изровил медицинските картони на всички кандидати за папа и проверил нивото на холестерола им, за да получи представа колко дълго ще живее новият първосвещеник. Директорът на ИВД беше предсказал избирането на Войтила и ориентацията надясно, още докато димът, виещ се над Сикстинската капела, беше черен. (Папата се избира от конклав на кардиналите, които гласуват тайно, в пълна изолация, в продължение на няколко дни. Бюлетините се изгарят в Сикстинската капела и по цвета на дима множеството на площад „Свети Петър“ разбира кога се е стигнало до избор. Когато няма избран папа, димът е черен, при окончателния избор димът е бял. — (Б. р.))

— Защо ние ли? — каза той най-накрая. — Защото теоретично ние се ползваме с доверието на папата. На всеки папа. Но във Ватикана

има много фракции, които се стремят към властта и напоследък Светата инквизиция придоби влияние за наша сметка. Работехме заедно като братя християни. — Той махна с ръка пренебрежително. — Ти знаеш това по-добре от всички.

Кварт наистина знаеше. До скандала, след който целият финансов апарат на Ватикана беше заменен и полският екип се обърна към православието, връзките между ИВД и Инквизицията бяха формални. Но преследването и унищожението на либералните елементи бяха сложили начало на безмилостното разчистване на стари сметки в курията.

— Времената са трудни — каза архиепископът с въздишка, вгълбен в рисунката на стената. После отпи от питието си и се облегна, цъкайки с език. — Само папата има право да умре там — добави той, като посочи купола на Микеланджело в далечината. — Четиридесет хектара, на които се намира най-могъщата държава на земята, която обаче има структурата на средновековна абсолютна монархия. Престол, крепен само от религия, която се е превърнала в представление — телевизионни предавания за пътуванията на папата и какво ли още не. Но под това се крие реакционният фанатизъм на Ивашкевич и приближените му.

Той отмести поглед от картината почти презрително.

— Сега това е борба на живот и смърт — продължи по-спокойно. — Църквата може да функционира, само ако властта ѝ е непрекословна и структурата ѝ остане компактна. Номерът е да се задържи така. За тази цел Конгрегацията за защита доктрината на вярата е толкова ценно оръжие, че влиянието ѝ нараства от 80-те години, когато Войтила отиде в Синай и разговаряше с Бога всеки ден. — Кучешките му очи разсеяно се огледаха в изпълнената с ирония пауза. — Светият отец е непогрешим, дори в грешките си, а възстановяването на Инквизицията е добро средство за укротяване на дисидентите. Кой вече помни Кунг, Кастильо, Шилбек или Боф? (Ханс Кунг — съвременен рииокатолически теолог, швейцарец, чиито противоречиви либерални възгледи биват порицани от Ватикана през 1979 г.

Едуард Шилбек — фламандски теолог, обвинен в ерес през 1968 г. заради призивите му за повече свобода в теологическите изследвания и за теологически плурализъм.

Леонардо Боф — бразилски теолог, един от водачите на „Теология на освобождението“ — движение, широко разпространено в Латинска Америка, чиито привърженици се застъпват за правата на бедните и на страните от Третия свят. — (Б. р.)) В своята история Църквата на Петър е печелила битките си като затваряла устата на непокорните иди ги елиминирала. Ние още използваме същите оръжия: опозоряването, отлъчването и кладата... Какво мислиш, отче Кварт? Много си мълчалив.

— Такъв съм си, монсиньор.

— Вярно. Винаги лоялен и внимателен, нали? Или трябва да кажа, професионалист? — Тонът на прелата беше леко закачлив. — Ти носиш проклетата дисциплина като ризница. Щеше да се разбираш добре с Бернар дьо Клерво и неговите рицари-тамплиери. Ако беше заловен от Саладин, сигурен съм, че по-скоро щеше да оставиш да ти прережат гърлото, отколкото да си смениш вярата. Но не от вяност, а от гордост.

Кварт се засмя.

— Мислех си за негова светлост кардинал Ивашкевич — каза той. — Вече не пращат хора на кладата. — Той допи чашата си. — Нито ги отлъчват.

Спада кимна рязко.

— Има други начини да захвърлиш някого в мрака. И ние сме го правили. Самият ти.

Архиепископът замълча, втренчен в очите на Кварт. Чудеше се дали не е отишъл твърде далеч. Но беше казал истината. В отдавнашните дни, когато не бяха във враждебни лагери, той беше снабдявал привържениците на Ивашкевич с амуниции. Кварт беше видял Нелсън Корона с късогледите, уплашени очи, замъглени очила и пот, стичаща се по лицето му. Той беше разстриган, а седмица след това беше намерен мъртъв. Това стана преди четири години, но споменът щеше винаги да остане ясен в съзнанието му.

— Да, така е — каза той.

Спада с любопитство изучаваше Кварт.

— Още ли мислиш за Корона? — попита той меко.

Кварт се усмихна.

— Мога ли да говоря откровено, монсиньор?

— Да.

— Не само за него. Също и за Ортега, испанеца. И за онзи другия, Суза.

Това бяха трима свещеници, привърженици на така наречената „Теология на освобождението“. Те се бяха противопоставили на реакционната вълна от Рим. И в трите случая ИВД беше свършила мръсната работа за Ивашкевич и неговата Конгрегация. Корона, Ортега и Суза бяха известни прогресивни свещеници, работещи в скромни епархии в бедняшките квартали на Рио де Жанейро и Сао Паоло. Те вярваха в спасяването на човека тук, на земята, а не в очакването на Небесното царство. Щом веднъж бяха нарочени за мишена, ИВД започна работа и намери слабите им места, върху които да въздейства. Ортега и Суза скоро се предадоха. Колкото до Корона — популярен герой от бордеите на Рио и бич за местната полиция и политици — наложи се да му припомнят някои съмнителни детайли от работата му с младите наркомани. Кварт беше прекарал няколко седмици в разследване на случая и не остави камък непреобърнат. Но бразилският свещеник отказа да влезе в пътя. Мразен от крайно десните, Корона беше убит от взвод на смъртта седем дни, след като му беше отнет свещеническият сан и го бяха изгнали от епархията. Снимката му се появи на първа страница във всички вестници. Намериха тялото на едно сметище, близо до бившата му епархия. Ръцете му бяха завързани и беше застрелян в тила. „Комунист и педераст“, пишеше на табелката, завързана на врата му.

— Отче Кварт, Корона пренебрегна клетвата си за подчинение и приоритетите на духовенството. Беше помолен да поправи грешките си. Това е всичко. Но нещата излязоха извън контрол. Това нямаше нищо общо с нас. Беше дело на Ивашкевич и неговата Конгрегация. Ти просто изпълняваше заповеди. Това, което се случи, не беше по твоя вина.

— При цялото ми уважение, ваша светлост греши... Корона е мъртъв.

— И двамата познаваме и други, които умряха. Финансистът Лупара, например.

— Но Корона беше един от нас, монсиньор.

— Един от нас, един от нас... Няма „нас“. Ние всички сме сами. Отговаряме пред Бога и папата. — Архиепископът умишлено направи пауза. — В този ред.

Папите умираха, но Бог беше безсмъртен.

Кварт отмести поглед, сякаш искаше да промени темата. После сведе глава.

— Ваша светлост е прав — каза той непроницаемо.

Разгневен, архиепископът сви огромния си юмрук, сякаш щеше да удари по масата, но не го вдигна.

— Понякога — процеди той — ненавиждам проклетия ти самоконтрол.

— Какво да ви отговоря, монсиньор?

— Кажете ми какво мислите.

— В ситуации като тези се опитвам да не мисля.

— Не ставай смешен. Заповядвам ти да ми кажеш.

За миг Кварт помълча, после сви рамене.

— Все още смятам, че Корона беше един от нас. При това — честен човек.

— Човек със слабости.

— Може би. Това, което му се случи, стана точно заради слабост, заради грешка. Но ние всички правим грешки.

Спада се разсмя.

— Не и ти, отче Кварт. От десет години чакам да направиш грешка. Когато това стане, ще имам удоволствието да те накажа с риза от конски косъм, петдесет камшика и сто пъти да прочетеш „Аве Мария“. — Изведнъж тонът му стана кисел. — Как успяваш винаги да останеш неопетнен? — Той прекара ръка през щръкналата си коса и поклати глава, без да дочака отговор. — Колкото до онази нещастна история в Рио, нали знаеш, неведоми са пътищата божии. Беше просто лош късмет.

— Късмет или не, монсиньор, тя е факт. Струва ми се. И някой ден може би ще трябва да отговарям за това, което направих.

— Когато този ден настъпи, Бог ще те съди, както съди всички нас. Дотогава — разбира се, само по отношение на служебните дела — знаеш, че имаш пълното ми опрощение, безусловно.

Той вдигна една от големите си ръце в благославящ жест. Кварт се усмихна.

— Трябва ми нещо повече. Но може ли Ваша светлост да ме увери, че бихме го направили и днес?

— Под „нас“ Църквата ли имаш предвид?

— Имам предвид „Института по външни дела“. Бихме ли бързали така и днес да връчим на поднос онези три глави на кардинал Ивашкевич?

— Не знам. Стратегията включва различни тактики. — Прелатът млъкна, доби тревожен вид и остро погледна към Кварт. — Надявам се, че това няма да повлияе на работата ти в Севиля.

— Няма. Или поне не мисля така. Но вие ме помолихте да говоря откровено.

— Слушай, ти и аз сме професионални духовници. Но Ивашкевич или е купил, или е сплашил всички във Ватикана. — Той се огледа, сякаш полякът можеше да се появи всеки момент. — Само ИВД не е попаднал още в ръцете му. С държавния секретар Азопарди учехме заедно в колежа. Той е единственият, който още казва по някоя добра дума за нас пред Светия отец.

— Вие имате много приятели, ваша светлост. Правил сте услуга на много хора.

Спада скептично се изсмя.

— В курията услугите се забравят, помнят се обидите. Живеем в двор от евнуси-клюкари, където можеш да се издигнеш само с подкрепата на останалите. Всички бързат да забият нож в гърба на падналия, но иначе никой не смее нищо да направи. Спомняш ли си, когато умря папа Лучани — за да се установи часът на смъртта беше необходимо да се измери температурата му, но никой нямаше куража да пхне термометър в ректума му.

— Но Държавният секретар, кардинал...

Мастифът поклати рошавата си глава.

— Азопарди е мой приятел, но само в смисъла, който думата има тук. Той трябва да се грижи за собствените си интереси. Ивашкевич е много влиятелен. — Той помълча няколко секунди, сякаш претегляше влиянието на поляка срещу своето. — Дори хакерът не е важен — каза най-накрая. — По друго време нямаше и да им мине през ум да ни дадат тази задача. Строго погледнато това е проблем на архиепископа на Севиля и енорияшите от неговата епархия. Но в тази ситуация от мухата правят слон. Светият отец проявява интерес и това е достатъчно, за да започне нов рунд от вътрешното състезание. Затова избрах най-подходящия човек за тази работа. Преди всичко ми е необходима информация. Трябва да представим ей такъв доклад — той

раздалечи палеца и показалеца ги на пет сантиметра, — който да ни представи в добра светлина. Нека да видят, че правим нещо. Това ще удовлетвори негово светейшество и ще затвори устата на поляка.

Група японски туристи надникна с възхищение в кафенето. Някои от тях се усмихнаха и учтиво кимнаха, когато видяха свещениците. Монсиньор Спада се усмихна отсъстващо в отговор.

— Имам високо мнение за теб, отче Кварт — продължи той. — Затова ти казвам какво е заложено тук, преди да тръгнеш за Севиля... Не знам дали си бил винаги „добрият войник“, но никога не си ми давал причина да мисля другояче. Наблюдавам те, откакто беше студент в грегорианския университет и се привързах към теб. Това може да ти струва скъпо, защото ако изпадна в немилост някой ден, ще те повлека със себе си. Или ще паднеш пръв. Знаеш как стоят нещата — пионките се жертват.

Кварт нетърпеливо кимна.

— А ако спечелим?

— Никога няма да спечелим истински. Както би казал твойт сънародник св. Игнаций Лойола, избрали сме онова, което бог трябва да си спести, а останалите не желаят: мъчението и борбата. Нашите победи само отлагат следващата атака. Ивашкевич ще бъде кардинал през остатъка от живота си, с ранг на принц по протокол, епископ, чието назначение е неотменимо, гражданин на най-малката и — благодарение на хора като теб и мен — най-сигурна държава на света. И заради нашите грехове някой ден той може да стане и папа. Но ние никога няма да бъдем *paraboli*, (/ит./ — общо наименование на висшите духовници, считани за потенциални наследници на папския престол. — (Б. р.)) вероятно никога — и кардинали. Както казват в курията, имаме обемни биографии, но не ни достига чиста кръв. Все пак имаме някакво влияние и знаем как да воюваме. Това ни прави трудни врагове и въпреки фанатизма и арогантността си, Ивашкевич го знае. Ние не можем да бъдем пречупени като йезуитите и либералите в курията в полза на *Opus Dei*, (/лат./ — „Дело Господне“ — католическа организация на свещеници и миряни, чиито членове полагат клетве да се стремят към лично съвършенство и да прилагат християнските принципи в ежедневието. Някои членове на организацията дори дават обети за безбрачие, независимо от това, че не са ръкоположени за

свещеници. — (Б. р.) фундаменталистката мафия или Бог на планината Синай. Мاستифите не се предават без бой.

Архиепископът погледна часовника си и повика келнера. Сложи ръката си на рамото на Кварт, за да му попречи да плати сметката и остави няколко банкноти на масата. Точно осемнадесет хиляди лири, забеляза свещеникът. Мастифът никога не оставяше бакшиш. Беше изживял тежко детство.

— Наш дълг е да се борим, отче Кварт — каза той, докато се изправяше. — Защото прави сме ние, а не Ивашкевич. Той и приятелите му биха искали отново да могат да затварят и измъчват хората, но Църквата може да бъде силна и да запази авторитета си и без това. Спомням си когато Лучани беше избран за папа — той оцеля тридесет и три дни. Беше преди двадесет години, преди твоето време, но аз вече се занимавах с този вид работа. — Архиепископът се намръщи. — Когато произнесе онази реч, точно след избирането си, за това че Всемогъщият е „повече майка, отколкото баща“, Ивашкевич и неговите харддайнери скърцаха със зъби. Аз си помислих „Тази няма да я бъде.“ Лучани беше твърде мек. Предполагам, че С’петият Дух се е отървал от него, преди да причини твърде много неприятности. Пресата го наричаше усмихнатият папа, но всички във Ватикана знаеха, че усмивката му е странна. — Той оголи зъби и се усмихна дяволито. — Нервна усмивка.

Слънцето беше се показало и сушеше паважа на Пиаца ди Сианя. Продавачките на цветя прибираха покривалата от сергиите си, а туристите сядаха по още влажните стъпала, които водеха към църквата „Тринита деи Монти“. Кварт изкачи стълбите с архиепископа. Беше заслепен от светлината — ярка римска светлина, подобна на добро предзнаменование. На половината път нагоре една туристка, млада жена с раница на гърба, джинси и раирана тениска седеше на едно стъпало. Когато двамата свещеници се изравниха с нея, тя снима Кварт. Светкавица и усмивка. Спада се обърна леко раздразнен, но и развеселен.

— Знаеш ли, отче Кварт, ти си твърде красив за свещеник. Би било лудост да те пратят в манастир.

— Съжалявам, монсиньор.

— Не съжалявай, вината не е твоя. Но как се справяш? Искам да кажа, как издържаш на изкушенията. Нали знаеш, жената е дяволско създание и т.н.

Кварт се разсмя.

— Молитви и студени душеве, ваша светлост.

— Винаги спазваш правилата, нали? Не ти ли е скучно да бъдеш толкова добродетелен?

— Това е подвеждащ въпрос, монсиньор.

Спада го погледна с ъгъла на окото си и кимна одобрително.

— Добре. Печелиш. Добродетелта ти издържа проверката. Но още не съм изгубил надежда. Някой ден ще те пипна.

— Разбира се, монсиньор. За безбройните ми грехове.

— Млъквай. Това е заповед.

— Много добре, ваша светлост.

Когато стигнаха паметника на Пий VI, архиепископът погледна надолу към момичето в раираната фанелка.

— Заради вечното ти спасение — каза той — спомни си старата поговорка: ако свещеникът държи ръцете си далеч от пари, а краката си — от женско легло, докато стане на 50, има всички шансове да си спаси душата.

— За това се боря, монсиньор. Остават ми още само дванадесет.

Подминаха внушителната фасада на хотел „Хаслер Вила Медичи“ и завиха по Виа Систина. Единственият знак на вратата на шивача, беше дискретна табела. Само елитни членове на Курията минаваха през тази врата. С изключение на папите. Единствено те имаха привилегията „Каваледжери и Синове“ — възнаградени с дребна благородническа титла от папа Лъв XIII — да ги посещават в резиденцията, за да им вземат мерки.

Архиепископът се обърна и внимателно разгледа прекрасно скроения костюм на свещеника, сребърните копчета за ръкавели и черната копринена риза.

— Слушай, Кварт — каза той и името без сана прозвуча някак дразнещо. — Гордостта е грях, срещу който не сме защитени, но има нещо повече. Над нашите лични слабости и ти, и аз и дори Ивашкевич и злото му братство, както и Светият отец с подлудяващия му фундаментализъм — всички ние носим отговорност за вярата на милиони хора. Вярата в Църквата, която е неотменима и вечна. И тази вяра, която е искрена, каквото и да си мислим ние, циничните членове на курията, е нашето единствено възнаграждение и опрощение. Без нея,

ти, аз, Ивашкевич — всички ще бъдем лицемерни негодници. Разбираш ли какво се опитвам да кажа?

Кварт спокойно отвърна на погледа на Мاستифа.

— Напълно, монсиньор — каза той.

Почти инстинктивно беше заел вдървената поза на швейцарския патрул пред официално лице — с ръце, опънати по шевовете, с палци, изравнени с ръбовете на панталоните.

Спада го погледа още малко, после по лицето му сякаш пробягна полъх от усмивка.

— Надявам се — каза той и усмивката му се разшири, — защото, когато застана пред райските порти и мърморещият рибар излезе да ме посрещне, ще кажа: Петре, бъди милостив в към един стар войник на Христа, който работеше така усърдно, за да източи водата от кораба ти. В крайна сметка, дори Мойсей е трябвало да прибегне към меча на Исус Навин. А и самият ти посегна на онзи войник в Гетсиманската градина, за да защитиш нашия Учител.

Беше ред на Кварт да се засмее.

— В такъв случай бих искал да стигна там пръв, монсиньор. Едва ли ще приемат едно и също извинение два пъти.

II ТРИМА ЗЛОДЕИ

*Когато пристигна в някой град, винаги
питам кои са дванадесетте
най-красиви жени, дванадесетте най-
богати
мъже и човекът, който може да накара да
ме обесят.*

Стендал, „Люсиен
Льовен“

Селестино Перехил, личен секретар на банкера Панчо Гавира, ожесточено прелистваше списание „O&S“. Беше се запътил към бар „Каса Куеста“ в сърцето на севилския квартал Триана. За лошото му настроение допринасяха няколко неща: неизлечимата му язва, деликатната задача, която го отвеждаше в момента през Гуадалкивир и корицата на списанието, което държеше. Перехил беше тантурест, нервен човечец, който криеше преждевременното си оплешивяване, като наресваше косата си върху него от една точка наравно с лявото си ухо. Обичаше белите чорапи, крещящите копринени вратовръзки, двуредните сака със златни копчета и проститутките от хотелските барове. Но най-много обичаше магическата поредица числа върху игралните маси във всяко казино, което все още го допускаше да играе. Това, заедно със срещата, на която неохотно отиваше, беше причина язвата да го тормози повече от обикновено. А корицата на списанието не правеше нищо, за да подобри настроението му. Дори безчувствен човек като Селестино Перехил не можеше да не се притесни от снимката на жената на шефа си с друг мъж. Особено когато лично той е насочил фотографите.

— Малка мръсница — каза той на глас и двойка минувачи се извърна да го погледне.

После Селестино си спомни къде беше тръгнал. Извади от джобчето на самото си бледоморава копринена кърпичка и изтри чело. Пред очите му на фона на зелено сукно кошмарно се въртяха числата 7 и 16. „Ако се измъкна от тази каша, каза си той, кълна се в Светата Дева, ще се откажа.“

Хвърли списанието в една кофа за боклук, зави под една реклама на бира „Крускампо“ и спря пред вратата на бара. Мразеше този тип заведения с мраморните им маси, облицовани с плочки стени и рафтове, пълни с прашни бутилки бренди „Тери Сентенарио“. Те символизираха онази Испания на кастанетите и китарите — старомодна, бедна и вулгарна — от която беше толкова трудно да се измъкнеш. Някога той беше незначителен частен детектив, който се занимаваше с долнопробни изневери и нарушения на социалното осигуряване, докато късметът не го срещна с Панчо Гавира и неговата голяма банка. Сега висеше по модерните барове и пиеше уиски с лед под звуците на музика; посещаваше скъпо обзаведени офиси с бръмчащи факсове и климатици, със секретарки, говорещи три езика; където непременно се подмяташе „Файненшъл Таймс“ и мъже със скъпи одеколони небрежно споменаваха Цюрих и Ню Йорк или Токийската стокова борса. Точно като в рекламите.

Видът на Дон Ибраим, Ел Потро дел Мантелете и Ла Ниня Пунялес (Ел Потро дел Мантелете /исп./ — Жребецът с късата наметка Ла Ниня Пунялес /исп./ — Момичето с камите — (Б. р.)) бързо го върна на земята. Те вече го чакаха, неумолими като съдбата. Видя ги веднага щом влезе — вдясно от бара от тъмно дърво, украсен с варакосани цветя. Над тях висеше надпис, останал сигурно от началото на столетието: „Параходна линия Севиля-Санлукар ежедневно прави курсове между Севиля и устието на Гуадалкивир“. Те седяха на една мраморна маса и Перехил забеляза, че хересът „Ла Ина“ вече се лее, макар че беше едва единадесет сутринта.

— Как сте? — попита той и седна.

Това не беше въпрос, защото не му пукаше как са и те го знаеха. Виждаше го и в трите чифта очи, които го наблюдаваха как оправя маншетите на ризата си — жест, копиран от елегантния му шеф — преди внимателно да постави лакти на масата.

— Имам работа за вас — обяви той.

Перехил видя, че Ел Потро дел Мантелете и Ла Ниня Пунялес погледнаха към дон Ибраим, който мрачно кимна и зави краищата на мустаците си — гъсти, червеникаво-сиви и щръкнали. Въпреки тези заплашителни атрибути, Дон Ибраим изглеждаше добродушен и кротък човек. Беше висок, много пълен и правеше всичко някак тържествено. Асоциацията на севилските адвокати отдавна беше открила, че разрешителното му е подправено, но времето, през което беше практикувал право незаконно, му беше придало сериозно и достолепно излъчване. Той носеше бастун със сребърна дръжка, сламена шапка с широка периферия и часовник с ланец, който висеше между двата джоба на жилетката му. Твърдеше, че спечелил часовника от Ърнест Хемингуей при една игра на покер в публичния дом „Чикита Крус“ в Хавана, още в дните преди идването на Кастро.

— Разполагаш с пълното ни внимание — каза той, отдалечен от масата заради шкембето си.

Триана и цяла Севиля знаеха, че дон Ибраим Кубинецът е лъжец и мошеник, но и съвършен джентълмен. Например в случая, едва след благовъзпитан поглед към Ел Потро дел Мантелете и Ла Ниня Пунялес, той беше отговорил от името на тримата, за да покаже, че е поласкан да ги представлява.

— Има една църква и един свещеник — започна Перехил.

— Началото не е добро — каза дон Ибраим.

В едната си ръка, окичена със златен пръстен с печат, държеше димяща пура, а с другата почистваше пепелта от панталона си. От своята пропиляна младост в Куба беше придобил вкус към безупречно белите ризи, панамените шапки и пурите „Монтекристо“. Приличаше на някой от испанците, натрупали богатства в Латинска Америка в началото на века и завърнали се в Севиля с фишек златни монети, малария и прислужник мулат. Но единственото, което дон Ибраим беше донесъл обратно, беше маларията.

Перехил го погледна, объркан. Беше ли лошо началото, защото беше посипал пепел върху панталоните си или защото работата беше свързана с църква и свещеник?

— Стар свещеник — каза той, за да изпита дон Ибраим и за да направи задачата по-лесна. Но после си спомни. — Всъщност има двама свещеници — един стар и един млад.

— Ozu! — възкликна Ла Ниня Пунялес на циганско наречие от бреговете на Гуадалкивир. — Двама свещеници!

Сребърните ѝ гривни издрънчаха по отпуснатите ѝ ръце, когато пресуши чашата с херес. До нея Ел Потро дел Мантелете поклати глава, явно очарован от дебелия след на червило върху ръба на чашата ѝ.

— Двама свещеници — повтори тревожно дон Ибраим и димът от пурата се издигна през мустаците му.

— Всъщност са трима — каза откровено Перехил.

Дон Ибраим сви рамене и отново поръси панталоните си с пепел.

— Стори ми се, че каза „двама“.

Не, трима. Старият, младият и още един, който пътува насам.

Перехил видя, че си разменят предпазливи погледи.

— Трима свещеници — каза Дон Ибраим, възрян в нокътя на малкия пръст на лявата си ръка. Беше дълъг като шпатула.

— Точно така.

— Млад, стар и един, който пътува насам.

— Да, от Рим.

— От Рим.

Ла Ниня Пунялес отново издрънка с гривните си.

— Твърде много свещеници — каза тя скръбно и докосна крака на дървената маса за късмет.

— Значи навлизаме в Църквата — каза Дон Ибраим тежко, сякаш забележката му беше резултат от продължително размишление.

Перехил подтисна порива да стане и да си тръгне. Няма да се получи, помисли си той, загледан в тримата: бившият фалшив адвокат с пепел по панталоните, Ла Ниня с бенката на лицето и масурите над повяхналото чело и бившият боксьор в категория „петел“ със смачкан нос. После си припомни числата 7 и 16 върху масата за карти и снимките в списанието. Изведнъж му се стори, че е непоносимо горещо. Но може би не температурата в бара, а страхът просмукваше ризата му с пот и го караше да усеща устата си суха и грапава. Намери професионалисти, му беше казал Панчо Гавира. Имаш шест милиона песети, за да се оправиш с това. От теб зависи как ще използваш парите.

Перехил, разбира се, беше използвал парите по свой начин: за шест часа в казиното беше изгубил три от шестте милиона. По

петстотин хиляди на час. Беше похарчил дори сумата, получена от списанието срещу информацията за съпругата на шефа му, или по-скоро бившата му съпруга. На всичкото отгоре Рубен Молина, хищният лихвар, беше на път да прати копоите си подир него за други шест милиона песети.

— Работата е лесна — чу се да казва Перехил. Знаеше, че няма избор. — Чиста. Без усложнения. По милион на всеки.

— Защо ние? — попита дон Ибраим.

Перехил погледна право в тъжните му, мътни очи и за миг долови тревога в дълбините им. Преглътна, после прокара пръст по вътрешността на яката си. Отново погледна дебелата пура на адвоката-измамник, безформения нос на Ел Потро и бенката на Ла Ниня. Трима неудачници, които би трябвало да са в затвора. Развалини. Отрепки. Но с парите, които му бяха останали, можеше да си позволи само тях.

Докато им отговаряше, усети, че се изчервява:

— Защото сте най-добрите.

* * *

През първата си сутрин в Севиля Лоренцо Кварт изгуби почти час, за да открие църквата. Няколко пъти по невнимание той излезе от Санта Крус и трябваше да търси обратния път. Тогава осъзна, че туристическата му карта е безполезна в този лабиринт от тихи, тесни улички. Веднъж или два пъти минаващи коли го принудиха да търси убежище в хладните тъмни входи, чиито порти от ковано желязо водеха към дворове с плочници, пълни с рози и мушкато. Най-накрая стигна до малък площад, ограден от сгради в бяло и охра, от чиито парапети висяха сандъчета с цветя. На покритите с плочки пейки бяха изрисувани сцени от „Дон Кихот“, а от няколко дървета се носеше силен аромат на портокалов цвят.

Църквата беше малка, тухлената ѝ фасада беше едва двадесет метра на ширина и образуваше ъгъл със съседното здание. Изглеждаше в ужасно състояние: камбанарията се крепеше на дървени подпори, дебели греди поддържаха външната стена, а едно скеле частично скриваше плочата, изобразяваща Христос, обградена от ръждясали

железни лампи. Имаше и циментовоз, купчина чакъл и няколко торби цимент.

Това беше тя. Кварт остана взрян в сградата няколко минути. Скрита сред портокаловите дървета, под чистото андалуско небе на тази прекрасна утрин, църквата изобщо не изглеждаше злокобна. Две наклонени шестоъгълни колони стояха от двете страни на бароковия портик. Над него имаше ниша със статуята на Девата. „Богородица със сълзите“, почти изрече на глас той. Чак тогава пристъпи към църквата и когато я наближи, видя, че Девата беше обезглавена.

Някъде наблизо забиха камбани и ято гълъби излетя от покривите около площада. Той проследи полета им, после отново се вгледа във фасадата на църквата. Нещо се беше променило. Въпреки андалуското слънце и портокаловите дървета с ароматни цветове, сградата изглеждаше различна. Внезапно старите греди, които подпираха стените, боята на камбанарията, която се белеше на парцали като изгоряла кожа и камбаната, която висеше неподвижна от кобилицата, обрасла с бурени, всичко придаде на мястото мрачна и обезпокояваща атмосфера. „Църква, която убива, за да се защити“, гласеше загадъчното съобщение на Висперас. Кварт отново погледна безглавата Дева и вътрешно се засмя на неудобството си. Май не беше останало много за защитаване.

За Кварт вярата беше нещо относително. Монсиньор Спада не грешеше като говореше за него, макар и полу на шега, като за добър войник. Веруюто на Кварт не се състоеше от разбулени истини; то по-скоро почиваше на заключението, че човек има вяра и действа съобразно с нея. В тази светлина католическата църква от самото начало беше за Кварт това, което е армията за младите хора — място, където правилата дават повечето отговори, стига човек да не подлага на съмнение основната идея. В случая с Кварт, неговата самодисциплина заместваше вярата. Но ветеранът-архиепископ беше доловил парадокса, че всъщност липсата на вяра и наличието на цялата необходима гордост и самовзискателност, необходими за поддържането и, правеха Кварт толкова добър в работата му.

Всичко, разбира се, имаше своя първоизточник. Син на рибар, загинал в морето, Лоренцо Кварт беше взет под крилото на строгия селски свещеник, който му помогна да влезе в семинарията. Отличен и съвестен студент, от чийто напредък се интересуваха дори

преподавателите му, Кварт беше надарен с онази южняшка яснота на ума, която прилича на тихата болка, предизвиквана от източните ветрове и пламтящите средиземноморски залежи. Един ден като дете той беше стоял с часове на пристанищния вълнолом, брулен от вятъра и дъжда, докато в открито море няколко безпомощни рибарски лодки се бореха с огромните вълни. В далечината те изглеждаха дребни и нищожно крехки сред издигащата се като планински върхове пяна, а моторите им се бореха да ги изкарат обратно на пристанището. Една лодка беше изчезнала. А това означаваше, че с нея са изчезнали синове, съпрузи, братя и бащи. Жени в черно с деца, вкопчени в полите им, седяха до фара и движеха устни в безмълвна молитва, докато се опитваха да различат коя лодка липсва. А когато най-накрая малките лодки влязоха в пристанището, мъжете на борда погледнаха към вълнолома, където Лоренцо стискаше ръката на майка си и свалиха шапки. Дъждът, вятърът и вълните продължаваха да реват. Повече лодки не се завърнаха. В този ден Лоренцо разбра, че е безмислено да се молиш на морето. И се закле, че никой никога няма да седи в дъжда и да го чака да се завърне в пристанището.

* * *

Вратата на църквата, направена от дъб и украсена с дебели гвоздеи, беше отворена. Когато Кварт влезе вътре, посрещна го полъх от студен въздух, сякаш току-що беше повдигнал надгробен камък. Той свали тъмните си очила и потопа пръсти в светената вода. Усети хладината ѝ, докато очертаваше кръстния знак на челото си. Позлатеният олтар блестеше меко в отсрещния край на нефа. Половин дузина дървени пейки бяха наредени с лице към него. Останалите бяха струпани в ъгъла, за да освободят място за скелето. Миришеше на восък, застоял въздух и вековна плесен. Цялата църква тънеше в полумрак, с изключение на горния ляв ъгъл, осветен с прожектор. Кварт погледна към светлината и видя една жена на скелето да фотографира прозорците от оловно стъкло.

— Добро утро — каза тя.

Косата ѝ сивееше, но не преждевременно, както при Кварт. Трябва да е над четиридесет, помисли си той, когато тя го погледна от

скелето. Като се държеше за металните стълбове, тя чевръсто слезе. Косата ѝ беше прибрана в малка плитка, носеше тениска с яка, джинси, изцапани с гипс, и маратонки. В гръб можеше да мине за младо момиче.

— Казвам се Кварт — каза той.

Жената отри дясната си ръка в джинсите и се ръкува кратко, но здраво с него. Ръката ѝ беше загрубяла.

— Грис Марсала. Работя тук.

Имаше американски акцент. Очите ѝ, оградени с бръчици, бяха искрящи и дружелюбни, а усмивката ѝ — открита и непринудена. Тя любопитно го огледа.

— Красив свещеник сте — произнесе накрая прямо. Погледът ѝ се спря на якичката му. — Очаквахме някой доста по-различен.

— Ние?

— Да. Всички ние чакаме пратеника от Рим. Безличен дребен човек в расо, с куфарче, пълно с требници и разпятия.

— Кои сте всички вие?

— Не знам. Всички ние. — Тя започна да брои на изцапаните си с гипс пръсти. — Отец Приамо Феро, енорийският свещеник. Помощникът му, отец Оскар. Архиепископът, кметът и още неколцина.

Кварт сви устни. Не беше осъзнал, че мисията му ще бъде обществено достояние. Смяташе, че ИВД е информирал само нунция на Мадрид и архиепископа на Севиля. Нунцията не би казал на никого, но можеше да си представи без усилие как архиепископът, монсиньор Корво, разпространява слухове. По дяволите негова светлост!

— Не очаквах такъв прием — каза той студено.

Жената сви рамене, без да обръща внимание на тона му.

— Не става дума за вас, а за църквата. — Тя посочи към скелето, към боята на почернелия таван, която се провиждаше изпод дебелия слой плесен. — Напоследък тази църква пробуди много силни страсти. А в Севиля никой не може да пази тайна. — Тя леко се приведе към него и снижи глас, имитирайки поверителен тон. — Казват, че дори папата се интересува от това.

Мили Боже! За миг Кварт остана мълчалив, вперил поглед в обувките си, после погледна жената в очите. „Моментът е удобен, както всеки друг, за да започна да разплитам някои от нишките“,

помисли си той. Затова я доближи, докато почти докосна рамото ѝ и се огледа с превзета подозрителност.

— Кой казва това? — прошепна той.

Смехът ѝ беше непринуден като цялото ѝ поведение.

— Според мен, архиепископът на Севиля — каза тя. — И между другото, изглежда не ви обича много.

Непременно трябва да се отплатя за добрината на негова светлост при първа възможност, помисли си Кварт. Жената го гледаше закачливо. Той се колебаеше да бъде открит като нея, затова само вдигна вежди с отработената невинност на йезуит. Всъщност наистина беше усвоил този жест от един йезуит в семинарията.

— Много добре сте информирана. Но не бива да вярвате на всичко, което чувате.

Грис Марсала се разсмя.

— Не вярвам — каза тя, — но клюките ме забавляват. Както вече ви казах, работя тук. Аз съм архитектът, който отговаря за реставрирането на църквата. — Тя отново се огледа и въздъхна. — Не говори много добре за уменията ми, нали? Но това е една дълга и тъжна история за неодобрили калкулации и непристигнали суми.

— Вие сте американка, нали?

— Да, работя тук от две години. Бях назначена от фондацията „Юрника“. Внесох една трета от парите за първоначалния реставрационен проект. Отначало тук работехме трима души, имаше още двама испанци, но останалите напуснаха. Така или иначе напоследък работата спря. — Тя го погледна, за да види ефекта от думите си. — Пък и разбира се, двамата мъртъвци.

Кварт не реагира.

— Имате предвид злополуките?

— Наречете ги както искате. Злополуки. — Тя го наблюдаваше отблизо и изглеждаше разочарована, когато той не каза нищо повече. — Запознахте ли се с енорийския свещеник?

— Не още. Пристигнах едва снощи. Не съм се видял още и с архиепископа. Исках първо да видя църквата.

— Ами ето я. — Тя махна с ръка към високия олтар в края, едва различим в полумрака. — Барок от седемнадесети век с олтар от Дуке Корнехо... Едно малко бижу, което се разпада.

— Ами обезглавената Богородица на вратата?

— Някои от гражданите решили да отпразнуват обявяването на Втората република през 1931 година по свой собствен начин. — Тя го каза мило, сякаш дълбоко в себе си прощаваше на вандалите.

Кварт се чудеше от колко време ли е в Севиля. Определено не беше малко. Испанският ѝ беше перфектен и тя изглежда се чувстваше свободно.

— Откога живеете тук?

— Близо четири години. Но преди да се установя, съм идвала много пъти в града. Дойдох със стипендия и всъщност така и не си тръгнах.

— И защо?

Тя сви рамене.

— Не знам. Случва се с много американци, особено младите. Идват тук и просто не могат да си тръгнат. Остават и се прехранват, като свирят на китара или рисуват портрети по площадите. — Тя замислено погледна слънчевото петно на пода до вратата. — Нещо в светлината, в цветовете на улиците тук пречупва волята ти. Прилича почти на болест.

Кварт направи няколко стъпки навътре в нефа и спря. Отляво се намираше амвонът със спираловидното си стълбище, полузакрито от скелето. Изповедалнята беше отдясно, в малък страничен параклис, който водеше към ризницата. Прокара ръка по една от дървените подпори, почернели от времето.

— Какво мислите за църквата? — попита тя.

Кварт погледна нагоре. Цилиндричен свод с люнети се издигаше над единствения неф и късия трансепт. Елипсовидният купол беше украсен с фрески, почти напълно заличени от дима на свещите и от пожар. Около ръбовете на голямо петно от сажди едва се различаваха няколко ангела и брадати пророци, покрити с петна от плесен, от които изглеждаха като прокажени.

— Не знам — отговори той. — Малка е. Много е хубава. И стара.

— На три века е — каза тя. Стъпките им отекваха, докато вървяха покрай пейките към олтара. — Там, откъдето идвам, една тристагодишна сграда е историческо съкровище, което никой не би посмял да докосне. Но тук има много места като това, които се рушат. И никой не си мърда пръста.

— Може би са твърде много.

— Звучи странно, казано от свещеник. Макар че вие не приличате на такъв. — Тя отново го погледна с шеговит интерес и този път забеляза безупречната кройка на тънкия му черен костюм. — Ако не бяхте с якичка и черна риза..

— Не съм носил якичката от двадесет години — прекъсна я той студено. После погледна над рамото ѝ: — Разказвахте ми за църквата и другите подобни на нея места.

Тя наклони глава смутена, като очевидно се опитваше да го прецени. Кварт усети, че въпреки самочувствието си, беше респектирана от якичката му. Като всички жени, помисли си, стари или млади. Дори най-решителните губеха самоувереност, когато някоя дума или жест внезапно им напомнеха, е той е свещеник.

— А, да, църквата — каза Грис Марсала най-накрая, но мислите ѝ явно бяха другаде. — Не съм съгласна, че има твърде много места като това. В крайна сметка те са част от колективната ни памет, нали? — Тя сбръчка нос и потропа с крак по изтърканите плочи на пода, сякаш те ѝ бяха свидетели. — Убедена съм, че загубата или унищожението на всяко старинно здание, картина или книга ни прекъръшва и похабява.

Гласът ѝ беше неочаквано силен и горчив. Когато забеляза изненадата на Кварт, тя се усмихна.

— Аз съм американка и нямам нищо общо с това — каза Грис Марсала извинително. — А може би имам. То е наследство на цялото човечество. Нямаме право да го оставим да се срути.

— Затова ли останяхте в Севиля толкова дълго?

— Може би. Във всеки случай затова съм сега тук, в тази църква. — Тя погледна към прозореца, където работеше, когато Кварт пристигна. — Знаете ли, че това е една от последните църкви, построени в Испания, докато е била под властта на Хабсбургите? Работата официално приключила на първи ноември 1700 година, когато Карл Втори, последният от династията, бил на смъртно легло. На следващия ден първата литургия, отслужена тук, била реквием за краля.

Стояха пред високия олтар. Светлината от прозорците падаше диагонално и под лъчите ѝ позлатената надолтарна резба леко блестеше. Останалата част беше засенчена от релефите. През скелето Кварт можеше да различи централната част с Девата, заслонена под

широк балдахин над нишата. Леко се поклони пред нея. В страничните части, отделени от портика с резбовани колони, имаше ниши с фигури на херувими и светци.

— Великолепен е — каза той с чувство.

— Дори повече от великолепен.

Грис Марсала мина зад олтара и запали лампа, за да го освети. Златистите листа и дървета оживяха, когато поток от светлина се изля върху изящно резбованите колони, медальони и гирлянди. Кварт се възхити на начина, по който различните елементи хармонично се съчетаваха.

— Великолепен — повтори той впечатлен и се прекръсти. После видя, че Грис Марсала го наблюдава внимателно, сякаш беше направил нещо неуместно.

— Не сте ли виждала преди свещеник да се кръсти? — Той се усмихна студено, за да скрие смущението си.

— Предполагам. Но има различни видове свещеници.

— Има само един вид свещеници — каза той бързо. — Католичка ли сте?

— Отчасти. Прадядо ми е бил италианец. — Грис го погледна закачливо. — Имам доста ясно разбиране за греха, ако това имате предвид. Но на моята възраст... — Тя докосна посивялата си коса.

Кварт реши, че е време да смени темата.

— Говорехме за олтарната украса и аз казах, че е великолепна... — Той я погледна в очите, сериозен, учтив, дистанциран. — Да започнем ли отначало?

Грис Марсала наклони глава като предишния път. Интелигентна жена, помисли си той, но ме кара да се чувствам неудобно. Инстинктите му бяха добре развити от работата в ИВД и усещаше някаква фалшива нотка. Нещо не беше както трябва. Той се взря в нея с надеждата да открие някакво обяснение, но нямаше начин да се сближат повече, без да стане по-откровен, а той се колебаеше.

— Моля ви — добави свещеникът.

Тя сякаш щеше да се усмихне, но не го направи.

— Добре — каза накрая и двамата се обърнаха към олтара. — Скулпторът Педро Дуке Корнехо го завършил през 1711 година. Платили му две хиляди сребърни ескудо. Както казахте, великолепен е.

Въплъщава цялата енергия и въображение, присъщи на севилския барок.

Красивата, многоцветна статуя от дърво на Девата беше висока около метър. Тя носеше синя мантия и държеше ръцете си разперени, с дланите нагоре. Пиедесталът ѝ беше оформен като полумесец, а десният ѝ крак настъпваше змия.

— Много е хубава — каза Кварт.

— Направена е от Хуан Мартинес Монтаньес почти столетие преди олтара... Била е собственост на херцозите на Ел Нуево Естремо. Един от тях помогнал за построяването на църквата, а синът му дарил скулптурата. Сълзите дали името на храма.

Кварт се вгледа по-отблизо. Отдолу се виждаха сълзи, които проблясваха върху лицето, короната и мантията.

— Доста са едрички.

— На оригинала били по-малки и направени от стъкло. Но сега това са перли. Двадесет съвършени перли, донесени от Америка в края на миналото столетие. Останалата част от историята се намира в криптата.

— Тук има и крипта?

— Да. Входът е скрит вдясно от олтара. Това е нещо като частен параклис. Няколко поколения херцози на Ел Нуево Естремо са погребани вътре. През 1687 година един от тях, Гаспар Брунер де Лебрия, дарил земя от имението си за църквата, при условие, че веднъж на седмица ще се отслужва литургия за спасението на душата му. — Тя посочи към нишата вдясно от Богородица, в която се виждаше фигура на коленичил за молитва рицар. — Ето го, изваян от Дукe Корнехо, както и фигурата на съпругата му отляво... Наел своя любим архитект Педро Ромеро и този на херцога Медина-Сидония да проектират сградата. Така започнала връзката на семейството с тази църква. Синът на Гаспар Брунер, Гусман, накарал да добавят фигурите на родителите му, за да бъде завършен олтарът, а фигурата на Богородица била донесена тук през 1711 година. Семейството поддържа връзки с църквата и днес, макар и не толкова близки. Всичко това е свързано с конфликта.

— Какъв конфликт?

Грис Марсала се взря в олтара, сякаш не беше чула въпроса. После потърка тила си и въздъхна.

— Наречете го както искате. — Опитваше се да звучи безгрижно.
— Може да се каже, че сме в задънена улица. Заради Макарена Брунер, майка ѝ — старата херцогиня и всички останали.

— Още не съм видял майката и дъщерята Брунер.

Когато Грис Марсала се обърна към Кварт, в очите ѝ имаше отмъстителен блясък.

— Така ли? Е, сигурно ще ги видите.

Кварт я чу да се смее, докато гасеше лампата. Олтарът отново потъна в сянка.

— Какво всъщност става тук? — попита той.

— В Севиля ли?

— В тази църква.

Тя помълча няколко мига, преди да отговори.

— Това трябва да решите вие — каза най-накрая. — Затова са ви изпратили.

— Но вие работите тук. Трябва да имате някакви идеи по въпроса.

— Разбира се, че имам, но ги пазя за себе си. Знам само, че има повече хора, които искат да съборят тази църква, отколкото такива, които желаят да я запазят.

— Защо?

— Това не знам. — Дружелюбието ѝ изчезна. Сега беше неин ред да бъде затворена и дистанцирана. — Може би защото квадратен метър земя в тази част на Севиля струва цяло състояние... — Тя поклати глава, сякаш да я отърси от неприятни мисли. — Ще намерите много хора, които ще ви разкажат всичко за това.

— Казахте, че имате някакви идеи.

— Така ли? — Усмивката ѝ изглеждаше принудена. — Може би. Всъщност това не е моя работа. Работата ми е да спася колкото мога повече от сградата, докато има пари за работа. Каквито няма.

— Защо останахте сама тук?

— Работя извънредно. Пък и откакто реставрирам църквата, не съм намерила какво друго да правя, затова имам много свободно време.

— Много свободно време — повтори Кварт.

— Точно така. — В гласа ѝ отново се усещаше горчивина. — И нямам къде другаде да отида.

Заинтригуван, той щеше да я разпитва още, когато звукът на нечий стъпки го накара да се обърне. Дребна неподвижна фигура, облечена в черно, стоеше на вратата и хвърляше плътна сянка върху настилката.

Грис Марсала, която също се беше обърнала, се усмихна странно на Кварт.

— Време е да се запознаете с енорийския свещеник, не мислите ли? Отец Приамо Феро.

* * *

Веднага щом Селестино Перехил излезе от бар „Каса Куеста“, дон Ибраим дискретно започна да брой банкнотите, които помощникът на Панчо Гавира им беше оставил, за да покрият най-належащите си разходи.

— Сто хиляди — каза той, когато свърши.

Ел Потро дел Мантелете и Ла Ниня Пуњалес кимнаха мълчаливо. Дон Ибраим направи три купчини по тридесет и три хиляди, сложи едната във вътрешния джоб на самото си и подаде останалите на приятелите си. Последната банкнота от хиляда песо остана на масата.

— Какво мислите? — попита той.

Намръщен, Ел Потро дел Мантелете поглади банкнотата и се взря във фигурата на Ернан Кортес върху горната ѝ страна.

— Изглежда ми истинска — рискува той.

— Говоря за работата, не за банкнотата.

Ел Потро гледаше мрачно парите, а Ла Ниня Пуњалес сви рамене.

— Парите са си пари — каза тя, сякаш това обясняваше всичко. — Но работата с всички тези свещеници изглежда опасна.

Дон Ибраим махна пренебрежително с ръка и отново поръси с пепел панталоните си.

— Ще действаме с най-голям такт — каза той и с мъка присви шкембето си, за да бръсне пепелта.

Ла Ниня каза „Ozu“, а Ел Потро кимна, все още загледан в банкнотата. Той беше на около четиридесет и пет години и всяка една от тях личеше на лицето му. В младежките си години, между

промеждутъците, когато служеше в Испанския легион, се беше провалил като начинаещ бикоборец. Това остави дъх на неуспех в очите и гърлото му и белег от рог под дясното ухо. Всичко, което получи пък от кратката си кариера като участник в шампионата по бокс на Андалусия в категория „петел“ беше счупеният нос, изпъкналите, обсипани с белези вежди и известно забавяне при съчетаването на мисъл, думи и действия. Когато ограбваше туристи по улиците, той прекрасно се преструваше на слабоумен. Отнесеният му поглед беше изключително убедителен.

— Много е важно да бъдем тактични — каза той бавно. Продължаваше да се мръщи, както винаги, когато мислеше. Точно това направи — намръщи се и обсъди задълбочено въпроса — когато един ден се прибра и откри жена си, дишаща учестено, възседнала брат му, който беше в инвалидна количка, със смъкнати до коленете панталони. Без да бърза или да повишава тон, кимайки, докато брат му го уверяваше, че това е недоразумение и че може да обясни всичко, неуспелият бикоборец бутна количката почти нежно от площадката и тя се затъркаля заедно с човека в нея надолу по стълбите. Брат му се претърколи по тридесет и двете стъпала и си счупи черепа, което се оказа фатално. Жената на Ел Потро се отгърва по-леко — той я наби методично, насини ѝ и двете очи и после я нокаутира с ляво кроше. Половин час по-късно тя се съвзе, събра си багажа и завинаги го напусна. Работата с брат му не се размина толкова леко. Само благодарение на адвоката му съдията беше убеден да промени обвинението от предумишлено (с възможна присъда от тридесет години) на непредумишлено убийство, което доведе до оправдателна присъда поради липса на доказателства.

Адвокатът беше дон Ибраим. Асоциацията на севилските адвокати все още нямаше съмнения за автентичността на дипломата, издадена в Хавана. Но Ел Потро не се интересуваеше дали дон Ибраим е правоспособен адвокат. Бившият тореадор и боксьор никога нямаше да забрави страстната защита, която му беше донесла свободата. „Един разбит дом, ваша чест. Братът-измамник, напрегнатият момент, интелектът на моя клиент, липсата на желание за убийство, липсата на спирачки на количката.“ Оттогава Ел Потро дел Мантелете беше сляпо, героично и непоклатимо предан на своя благодетел и тази преданост нарасна още повече, ако това беше възможно, след

позорното изхвърляне на дон Ибраим от адвокатската професия. Верен като куче, мълчалив и непоколебим, Ел Потро би направил всичко за господаря си.

— Все пак свещениците са твърде много за моя вкус — каза Ла Ниня и сребърните ѝ гривни издрънчаха, докато въртеше празната си чаша.

Дон Ибраим и Ел Потро се спогледаха. После лъжливият адвокат поръча още по чаша херес и тапас (традиционен испански специалитет, нещо като палачинки с различен пълнеж. — (Б. р.)) с пикантна свинска наденица. Веднага щом келнерът сложи питиетата на масата, Ла Ниня изпразни чашата си на една глътка. Дон Ибраим и Ел Потро извърнаха очи.

*Горчиво вино, със щастие пълно,
макар че пия, мъката си да удавя,
аз няма да забравя...*

Тя пееше тихо и от сърце, като облизваше начервените си устни, влажни от херес. Ел Потро прошепна *olé*, без да я поглежда, като лекичко почукваше в такт с мелодията по масата. Докато пееше народната песен, очите ѝ — тъмни и трагични, очертани с дебела очна линия — изглеждаха огромни върху красивото някога лице. Когато беше пила твърде много херес, тя си спомняше как веднъж, както в песента, един мургав мъж беше наръгал с нож друг мъж заради нея. После започваше да търси в чантата си отдавна изгубената изрезка от вестник. Ако наистина се беше случило някога, трябва да е било по времето, когато Ла Ниня се появяваше на афишите за представленията си в цялата си циганска слава; дръзка и красива, младата надежда на испанската песен. Наричаха я наследница на доня Конча Пикер.

Сега, три десетилетия след краткия момент на своята слава, тя работеше в долнопробни клубове и барове от туристическите обиколки „Нощна Севиля“, които предлагаха вечеря и програма. Умореното потропване на танцовите ѝ обувки къртеше трески от разнебитените сцени.

— Откъде ще започнем? — попита тя, като гледаше Дон Ибраим.

Ел Потро също погледна към човека, когото уважаваше иай-много в този свят, след загиналия тореадор Хуан Белмонте. Осъзнаващ своята отговорност, лъжливият адвокат продължително всмукна от цигарата си и два пъти прочете ценоразписа с тапас върху черната дъска зад бара. Крокети. Шкембе. Пържена аншоа. Яйца в сос „Бешамел“. Език със сос. Пълнен език.

— Както добре се е изразил Юлий Цезар — каза Дон Ибраим когато реши, че е изминало достатъчно време, за да имат думите му достатъчно силен ефект — *Galia est omnia divisa in partibus infidelibus*. (Из „Галската Война“ от Юлий Цезар. Преводът не отговаря на цитата. — (Б. р.)) С други думи, преди да направиш нещо, трябва добре да огледаш нещата. — Той се огледа като генерал пред щабни офицери. — Разузнаване на територията, ако разбирате за какво говоря. — Дон Ибраим примигна със съмнение. — Разбирате ли за какво говоря?

— Ozu.

— Да.

— Добре. — Адвокатът поглади мустаците си, доволен от високия дух на армията си. — Искам да кажа, че трябва да отидем и да огледаме тази църква и всичко останало. — Той погледна към Ла Ниня, която беше вярваща. — Като разбира се, имаме предвид факта, че това е свещен храм.

— Знам къде е църквата — каза тя с дрезгавия си глас. — Стара е и вътре винаги има строители. Понякога ходя там на литургия.

Като добра певица на фламенко тя беше дълбоко религиозна. От своя страна, макар и да твърдеше, че е агностик, Дон Ибраим уважаваше правото на вероизповедание. Той с любопитство се приведе към нея. Щателното проучване беше майка на всички победи — беше го чел някъде. Казал го беше Чърчил или Фридрих Велики.

— Какъв човек е енорийският свещеник?

— От старата школа. — Ла Ниня се намръщи съсредоточено. — Старомоден, избухлив... Веднъж изхвърли някакви туристи, млади момичета, които влязоха по време на службата. Слезе от олтара, както си беше с филоната и всичко останало и направо ги наруга, задето били с къси панталонки. „Това не е плаж, каза им, тръгвайте си.“ И ги изхвърли.

Дон Ибраим кимна удовлетворен.

— Свят човек, разбирам. Божи човек.

— До върха на пръстите си.

След известен размисъл, Дон Ибраим изпусна едно кръгче от дим и загледа как се отдалечава. Изглеждаше умислен.

— Значи в случая имаме свещеник с характер — каза накрая.

— Не зная за характера му — каза Ла Ниня, — но със сигурност има буен темперамент.

— Разбирам. — Дон Ибраим направи още едно кръгче, но този път не се получи. — Значи този почтен свещеник може да предизвика трудности. Имам предвид, може да ни затрудни.

— Той може да провали цялата работа.

— Ами младият свещеник, помощникът?

— Виждала съм го да помага по време на литургия. Изглежда мил и кротък. Не е такъв грубиян.

Дон Ибраим погледна през улицата към високите до коляното кожени ботуши от Валверде дел Камино, които висяха пред магазина за обувки „Ла Валенсиана“. После с меланхолично присвиване на раменете, се обърна отново към Ел Потро и Ла Ниня. При друг случай веднага би казал на Перехил къде да си завре тази работа. Или вероятно, би му поискал повече пари. Но при това положение на нещата, нямаше избор. Той тъжно се загледа в Ла Ниня с изкуствената бенка, олющения лак за нокти и тънките пръсти, обгърнали празната чаша. Погледна наляво и срещна предания поглед на Ел Потро. После се взря в собствената си ръка върху масата. Пръстенът, който носеше, беше фалшив. От време на време успяваше да го продаде — имаше няколко — за пет хиляди песети на някой глупак из баровете на Триана. Ел Потро и Ла Ниня бяха негови хора и негова отговорност. Единият заради лоялността си в злощастieto, а другата, защото никога не беше чувал някой да пее „Златисточервената наметка“, както тя я пееше в едно tablao (/исп./ — заведение за фламенко — (Б. р.)) при пристигането му в Севиля. Той я срещна отново дълго време след това. Вече танцуваше в един долнопробен клуб и беше похабена от алкохола и годините, сякаш излязла от песните, които изпълняваше с дрезгав пронизващ глас, който караше косата ти да настръхва. „Вълчицата“, „Балада за храбростта“, „Фалшивата монета“, „Татуировка“. През нощта, когато се срещнаха, Дон Ибраим се закле, че ще я спаси от забравата, за да окаже почит на таланта ѝ. Защото въпреки клеветите, с които го бяха засипали Асоциацията на адвокатите и статиите в

местните вестници, когато беше в затвора заради абсурдната диплома, за която никой не даваше пет пари; въпреки измамите, с които беше принуден да преживява оттогава насам, той не беше негодник. Кубинецът вирна глава и намести ланеца на часовника си. Беше просто честен човек, на когото не му беше провървяло.

— Това е единствено въпрос на стратегия — каза той замислено, за да убеди повече себе си, отколкото някой друг. Усещаше, че надеждите на приятелите му са насочени към него. Перехил беше обещал три милиона, но Дон Ибраим беше чул, че той работи за банкер, тъпкан с пари, така че там, откъдето идваха тези, имаше още много. А той и приятелите му имаха нужда от средства, за да осъществят отдавнашната си мечта. Макар и повърхностно, дон Ибраим четеше много — как иначе щеше да практикува право в Севиля толкова дълго време, без да се изложи — и трупаше цитати като златни кюлчета. Най-хубавата мисъл за мечтите беше на Томас Д. Х. Лорънс, онзи от Арабия, написал „Мадам Бътерфлай“ — „Хората, които мечтаят с отворени очи, винаги успяват“ или нещо подобно. Съмняваше се, че Ел Потро и Ла Ниня са с отворени очи, но нямаше значение, той щеше да отваря своите и заради тях.

Погледна с обич към Ел Потро, който бавно дъвчеше парче наденица.

— Какво мислиш, шампионе?

Ел Потро продължи да дъвче мълчаливо още половин минута.

— Мисля, че можем да го направим — каза той най-накрая, когато другите двама вече почти бяха забравили въпроса. — Ако Бог ни даде щастие.

Дон Ибраим въздъхна.

— Точно в това е проблемът. С всичките тези свещеници, не знам на чия страна ще бъде Бог.

Ел Потро се усмихна за първи път тази сутрин. Усмивката му винаги изглеждаше като голямо усилие за белязаното му от бикове и боксьори лице.

— Всичко за каузата — каза той.

Ла Ниня произнесе тихо и нежно: ole.

Един мъж без страх от смъртта

закле ми се в любов...

Тя пееше тихичко, сложила ръка върху ръката на Ел Потро. От развода си той живееше сам. Дон Ибраим подозираше, че тайно обича Ла Ниня, но никога не ѝ го беше признал от уважение към нея. От своя страна тя оставаше вярна на спомена на мъжа със зелени очи, който все още я чакаше на дъното на всяка поредна бутилка. Колкото до Дон Ибраим, никой нямаше сигурно доказателство за неговите любовни връзки. Във вечерите, изпълнени с мансаниля и китарен звън, той обичаше да разказва откъслеци от романтичните си приключения на млади години в Куба, когато бил приятел на Бени Муур, Звяра на Ритъма; „Carafoca“ Перес Прадо и Хорхе Негрет, мексиканския актьор — докато можеше да говори, разбира се. Припомняше си времето, когато Мария Феликс (Прочута испанска актриса, играла и в американски филми — (Бел. пр.)), божествената Мария, лейди Мария, му подарила абаносов бастун със сребърна дръжка и литрова бутилка текила в нощта, когато изневерила на Агустин Лара с него. А слабият и елегантен Лара, съсипан, написал безсмъртна песен, която да облекчи болката му, че е бил измамен. Усмивката на Дон Ибраим го подмладяваше при спомена за Акапулко, нощите, плажовете, Мария, моя любов, хубава Мария. Между чашите мансаниля Ла Ниня тихичко си тананикаше песента, в която той беше виновният прелъстител. А Ел Потро седеше там със своя твърд, мълчалив профил.

След като съдбата ги събра в Севиля, странна дружба крепеше тримата другари през безкрайния махмурлук на живота им. Една кротка пиянска утрин те откриха благородна цел, докато наблюдаваха широката спокойна Гуадалкивир — своята Кауза. Някой ден щяха да имат пари и да отворят сензационно tablao. Щяха да го нарекат „Храма на песента“ и там, най-накрая щеше да бъде отдадена почит на изкуството на Ниня Пунялес и традиционната испанска песен щеше отново да възкръсне.

*Скъпа, казваше той,
горящ от страст...*

Ла Ниня пееше тихичко. Дон Ибраим повика келнера, за да уреди сметката и с достолепно изражение поиска бастуна на хубавата Мария и светлата си сламена шапка. Надигна се с мъка, докато Ел Потро дел Мантелете, който скочи сякаш беше ударила камбана, придърпа стола на Ла Ниня и двамата я придружиха до вратата. Оставиха банкнотата с изображението на Ернан Кортес на масата като бакшиш. В крайна сметка, денят беше специален. Пък и както каза Ел Потро, в кратко обяснение на разхищението, Дон Ибраим беше джентълмен.

* * *

Тъмната фигура влезе в църквата. Светлината зад нея заслепяваше Кварт. В мига, когато очите му се адаптираха към тъмнината, отец Приамо Феро беше стигнал до него. И Кварт разбра, че нещата бяха по-лоши, отколкото се опасяваше.

— Аз съм отец Кварт — каза той и подаде ръка. — Току-що пристигнах в Севиля.

Ръката му остана във въздуха между двамата, докато две пронизващи черни очи се взираха подозрително в него.

— Какво правите в моята църква?

Началото не е добро, помисли си Кварт, докато бавно сваляше ръка и наблюдаваше човека пред себе си. Външността на отец Феро беше груба като гласа му. Беше дребен и слаб, а бялата му коса беше лошо подстригана и несресана. Носеше овехтяло расо, покрито с лекета, и чифт тежки стари обувки, които явно отдавна не бяха лъскани.

— Помислих, че ще е добра идея, ако се огледам — отвърна спокойно Кварт.

Най-смущаващото у възрастния свещеник беше лицето му. Беше обсипано с петна, бръчки и малки белези, като въздушна снимка на пустиня, които му придаваха суров, измъчен израз. После идваха очите му — черни, предизвикателни и хлътнали, взиращи се в света без особена симпатия. Той огледа подробно Кварт, копчетата му за ръкавели, кройката на костюма и най-накрая лицето му. Не изглеждаше доволен от това, което видя.

— Нямаме право да бъдете тук.

Кварт си помисли да се обърне към Грис Марсала, която слушаше разговора безмълвно, но веднага осъзна, че тя няма да му помогне.

— Отец Кварт питаше за вас — обади се тя колебливо.

Погледът на отец Феро остана прикован върху посетителя.

— Защо?

Пратеникът от Рим повдигна лекичко лявата си ръка в умиротворителен жест. Забеляза, че отец Феро гледа неодобрително скъпия му часовник „Хамилтън“.

— Тук съм, за да съставя доклад за църквата — каза той. Сега беше почти сигурен, че тази първа среща е провал, но реши да упорства още малко. В крайна сметка това му беше работата. — Трябва да поговорим, отче.

— Нямам какво да ви кажа.

Кварт вдиша и издиша бавно. Най-лошите му страхове се бяха сбъднали и старите, нежелани спомени се връщаха. В износеното си расо отец Феро символизираше всичко, което Кварт мразеше: бедността и неизменната бдителност на грубоватия селски свещеник, който беше способен само да заплашва с адските мъки или да слуша изповедите на набожните старици, от които се различаваше само по това, че беше изкарал няколко години в семинарията и бръщолевеше латински. Ако отец Феро беше Висперас, той великолепно се прикриваше. Задачата нямаше да бъде никак лесна.

— Съжалявам, но смятам, че имаме да обсъждаме много неща — настоя Кварт, като извади плика, подпечатан с тиарата и ключовете на св. Петър, от джоба на самото си. — Аз съм специален пратеник от Института по външни дела. Ще намерите акредитивите ми в това писмо от Държавния секретар.

Отец Феро взе писмото и го скъса, без изобщо да го погледне. Парченцата полетяха към пода.

— Пет пари не давам за акредитивите ви.

Дребен и предизвикателен, той погледна нагоре към Кварт. Шестдесет и четири годишен, пишеше в доклада, който лежеше на бюрото на пратеника в хотела. Двадесет години работил в провинцията, десет години като енорийски свещеник в Севиля. Той и Мاستифът биха били добра двойка гладиатори в Колизеума в Рим.

Кварт си представяше отец Феро с тризъбец в едната ръка и мрежа, праметната през рамо, обикалящ около противника си, докато зрителите крещат за кръв. В работата си Кварт се беше научил веднага да преценява с кого трябва да внимава. Отец Феро беше като онзи тип, който си пие тихо в края на бара, докато всички останали крещат, и изведнъж строшава бутилка, за да ти пререже гърлото. Или като войника на Кортес, който прецапва езерото Теноктитлан, носейки кръст над главата си. Или като кръстоносеца, който избива неверници и еретици.

— И не знам какво е това с вътрешните дела — продължи свещеникът, без да сваля очи от Кварт. — Аз се подчинявам на архиепископа на Севиля.

Който явно внимателно беше подготвил посрещането на досадния пратеник от Рим. Кварт успя да запази спокойствие. Бръкна отново в джоба на самото си и измъкна наполовина още един плик, идентичен с онзи, който лежеше на парченца в краката му.

— Точно той е следващият, когото ще посетя — каза той.

Отец Феро кимна презрително.

— Тогава идете и го вижте — каза той. — Аз съм подчинен на архиепископа и ако той ми нареди да говоря с вас, ще говоря. Дотогава забравете за мен.

— Бях изпратен специално от Рим. Някой помоли да се намесим. Предполагам, че знаете за това.

— Аз не съм молил за нищо. Рим е далеч, а това е моята църква.

— Вашата църква? — Кварт преброи наум до пет. Усещаше как Грис Марсала ги наблюдава с напрежение. — Това не е вашата църква, отец Феро. Това е нашата църква — каза той.

За миг старият свещеник мълчаливо се взря в късметата от плика на пода. После извърна лицето си, без да гледа в определена точка и Кварт видя странното му изражение — нещо между усмивка и гримаса.

— Тук също грешите — каза най-накрая отец Феро, сякаш това обясняваше всичко. После тръгна през нефа към ризницата.

Кварт се насили да направи последен опит за спогаждане.

— Тук съм, за да ви помогна, отче — каза той към отдалечаващия се гръб на отец Феро.

Беше положил всички усилия, сега можеше да остави нещата да следват своя ход. Беше дал своя принос към смирението и солидарността между свещениците. Отец Феро нямаше монопол върху гнева.

Старият свещеник спря, за да коленичи пред олтара и Кварт го чу да се смее кратко и неприятно.

— Да ми помогнете? Как би могъл някой като вас да ми помогне? — Той се обърна с лице към Кварт и гласът му проехтя из нефа. — Познавам хората от вашия тип... Църквата има нужда от друг вид помощ, а вие не го носите в нито един от елегантните си джобове. Затова си вървете. След двадесет минути имам кръщение.

* * *

Грис Марсала го изпрати до вратата. Кварт трябваше да мобилизира цялото си самообладание, за да прикрие неприязънта си към стария свещеник. Слушаше с половин ухо опитите ѝ да извини отец Феро. Бил под голямо напрежение, каза тя. Политиците, bankerите, архиепископа, всички кръжали наоколо като лешояди. Ако не бил отец Феро, църквата отдавна щяла да бъде унищожена.

— Благодарение на него най-накрая все пак може и да я съборят. С него вътре — каза Кварт, без да крие лошите си чувства.

— Моля ви, не говорете така.

Тя беше права. Възвърнал самоконтрола си, Кварт съжали, че се беше държал така. Когато излезе навън, вдъхна аромата на портокаловите цветове. Един работник се занимаваше с нещо, близо до циментовоза. Свещеникът погледна отсъстващо към него, докато минаваха край портокаловите дръвчета на площада.

— Не разбирам поведението му — каза той. — Аз съм на негова страна. Църквата е на негова страна.

Грис Марсала изглеждаше скептично настроена.

— И коя е тази Църква? Римската? Или архиепископът на Севиля? Или самият вие? — Тя поклати глава. — Не. Отец Феро е прав. Никой не е на негова страна и той го знае.

— Сякаш се опитва да направи нещата още по-трудни за вас.

— Те вече са достатъчно трудни. Той е в открит конфликт с архиепископа. Кметът го заплашва със съд за клевета... смята, че отец Феро го е обидил преди няколко седмици по време на неделната проповед.

Кварт спря заинтригуван.

— Как го е нарекъл?

Тя се усмихна сухо.

— Каза, че е безскрупулен и подкупен политик и долен спекулант — тя погледна към Кварт, за да види реакцията му, — ако си спомням добре.

— Такива неща ли говори обикновено на проповедите си?

— Само когато наистина побеснее. — Грис Марсала се замисли. — Май напоследък му се случва твърде често. Говори за търговците в храма и други подобни.

— Търговците — повтори Кварт.

— Да. Между другото.

— Не е лошо — каза Кварт. — Изглежда нашият отец Феро знае как да си намира приятели.

— Той има приятели — възрази тя. Ритна една капачка от шише и загледа как се търкаля. — Има и енорияшите си. Добри хора, които идват тук да се молят и се нуждаят от него. Не бива да го съдите по това, което току-що видяхте.

Внезапната ѝ разгорещеност я подмлади. Кварт поклати глава, притеснен.

— Не съм тук, за да съдя. — Той се обърна и погледна към ризницата, за да не срещне погледа ѝ. — Други са онези, които правят това.

— Разбира се. — Тя спря пред него, бръкнала в джобовете си. Не му хареса начинът, по който го наблюдаваше. — Вие сте от онези хора, които пишат докладите си и после си измиват ръцете от цялата работа, нали? Вие просто отвеждате хората при претора и това е всичко. Други са онези, които казват „Разпий го!“.

— Нямах представа, че така добре познавате Евангелието.

— От много други неща също нямате представа.

Смутен, свещеникът пристъпваше от крак на крак. После приглади с ръка посивялата си коса. Работникът беше спрял работа и

се облягаше на лопатата си, втренчил поглед в тях. Беше млад и носеше стари работни дрехи, покрити с гипс.

— Всичко, което се опитвам да направя — каза Кварт, — е да се убедя, че разследването ми е щателно.

Все още с лице към него, Грис Марсала поклати глава.

— Не, не е така — каза тя и сините ѝ очи го пронизаха. — Отец Приамо беше прав: вие сте дошъл да се убедите, че екзекуцията ще бъде бърза.

— Така ли каза той?

— Да. Когато архиепископът го уведоми за идването ви.

Кварт погледна над рамото на жената. Виждаше един прозорец с решетка, на която висяха саксии с мушкато и клетка с канарче.

— Просто искам да помогна — каза той с равен глас, който му се стори чужд. В този момент църковната камбана заби и канарчето запя, доволно от акомпанимента.

Задачата нямаше да бъде никак лесна.

III

ЕДИНАДЕСЕТТЕ БАРА В ТРИАНА

*Трябва да сечеш, да сечеш и отново да
сечеш. Трябва да
повалиш дърветата без милост, докато
редовете им не
бъдат прочистени и гората не оздравее.*
Жан Ануи,
„Чучулигата“

Има кучета, които приличат на господарите си и коли, които представят съвсем точно собствениците си. Мерцедесът на Панчо Гавира беше огромен, тъмен и лъскав, със зловеща тривърха звезда, отпред, подобна на мерник на картечница. Селестино Перехил изскочи, преди колата да е спряла съвсем и задържа вратата отворена за шефа си.

Движението по „Ла Кампана“ беше натоварено и яката на ризата му с цвят на съомга беше зацапана. Връзката му на червени, жълти и зелени цветя се открояваше върху нея като чудовищен светофар. Изгорелите газове караха сплъстената му оредяваща коса да трепти и съсипваха прическата, която ннимателно създаваше всяка сутрин с изключително търпение и гел в ръка, за да скрие оплешивяването си.

— Изгубил си още коса — каза Гавира жестоко.

Знаеше, че нищо не измъчва така помощника му, както споменаването на плешивината му. Но финансистът вярваше, че редовната употреба на камшика поддържа животните в неговата конюшня във форма. Той беше твърд човек и всеотдаен при подобни упражнения в християнски добродетели.

Изглеждаше, че денят ще бъде хубав, независимо от замърсяването на въздуха. Застанал на бордюра, изпънат като струна,

Гавира нагласи маншетите на ризата си, така че 24-каратовите му златни копчета за ръкавели проблеснаха на майското слънце. Приличаше на манекен. Докосна възела на вратовръзката си и прекара ръка през гъстата си черна коса, леко къдрава зад ушите и зализана назад. Педро Гавира беше мургав, красив, амбициозен и елегантен. Имаше пари и щеше да има още повече. Гордееше се с факта, че по-голямата част от успеха му се дължи единствено на собствените му усилия. Самоуверен и доволен, той се огледа, преди да се запъти към ъгъла на улица „Сиерпес“, последван от Перехил.

В кафе „Ла Кампана“ дон Октавио Мачука седеше на обичайната си маса и преглеждаше вестниците, които секретарят Кановас му беше дал. От няколко години президентът на банка „Картухано“ прекарваше сутрините си на терасата на кафенето в самото сърце на града, вместо в офиса си в Аренал, пълен с картини и красиви мебели. Четеше вестник „АВС“, наблюдаваше преминаващия свят и се занимаваше с делови проблеми, докато не станеше време да обядва в любимия си ресторант, „Каса Роблес“. Напоследък почти никога не отиваше в банката преди четири часа, така че ако имаха някакви спешни проблеми, служителите и клиентите му нямаша друг избор, освен да отидат при него в „Ла Кампана“. Това включваше Гавира — като вицепрезидент и главен управител, той трябваше да прави това неудобно пътуване всеки ден.

Без съмнение това беше причината самоувереното му изражение да помръкне, докато наближаваше масата, на която човекът, на когото дължеше настоящето и бъдещето си, седеше пред чаша кафе и половин кифличка, намазана с масло. Лицето му стана още по-мрачно, когато погледна наляво и видя корицата на „Q&S“, изложено на централно място на щанда за вестници. Отмина, сякаш не го беше видял, като усещаше очите на Перехил, впити в тила си. Черен облак надвисна над душата му и стегнатият му от ежедневни упражнения корем се сви от ярост. Списанието лежеше от два дни на бюрото му и Гавира познаваше снимките в такива подробности, сякаш сам ги беше правил. Изображението на ивицата беше малко зърнесто заради използването на телеобектив, но той ясно различаваше съпругата си Макарена Брунер де Лебрия, наследница на титлата Ел Нуево Естремо и потомка на една от трите най-благородни фамилии в испанската аристокрация

(останалите две бяха Алба и Медина-Сидония) да излиза в четири часа сутринта от хотел „Алфонсо XIII“ заедно с тореадора Коро Маестрал.

— Закъсна — каза възрастният мъж.

Гавира знаеше, дори без да поглежда скъпия си часовник, че това не е вярно. Просто дон Октавио обичаше да те държи и в напрежение. Самият Гавира беше усвоил от него тази тактика и умело я използваше. Перехил със своята нелепа прическа беше редовната ѝ жертва.

— Не обичам хората да закъсняват — настоя високо Мачука, сякаш говореше на келнера, който чакаше, за да вземе поръчката му. Винаги му резервираха една и съща маса, до вратата.

Гавира кимна, без да се притесни от думите на Мачука. Поръча бира, разкопча блейзъра си и седна на стола, който председателят на банка „Картухано“ му посочи до себе си. След като кимна рязко няколко пъти, Перехил отиде да седне на една по-отдалечена маса, където Кановас прибираще документи в черно кожено куфарче. Секретарят беше слаб мъж с мише лице, баща на девет деца и изключителен моралист. Работеше за банкера още от времето, когато Мачука въртеше контрабанда с цигари и парфюми от Гибралтар. Никой не беше виждал Кановас да се усмихва, може би защото чувството му за хумор се беше разпаднало под тежестта на семейната отговорност. Гавира не обичаше Кановас и тайно възнамеряваше да го уволни, веднага щом старецът реши да освободи кабинета си на Аренал.

Подобно на своя шеф и патрон, той мълчаливо гледаше преминаващите пешеходци и коли. Когато бирата му пристигна, той се приведе напред и отпи глътка, като внимаваше да не пролее нито капка върху безупречно изгладените си панталони. Подсуши устните си с кърпичка и се облегна назад.

— Кметът е наш — каза най-накрая.

Нито мускул не трепна по лицето на Октавио Мачука. Той гледаше право пред себе си, към бяло-зелената табела „Пеня Бетика (1935)“ на балкона на втория етаж през улицата, до зданието на банка „Пониенте“, построено в стил „нео-мудехар“ (мудехар — архитектурен стил, смесица от мавритански и християнски елементи, характерен за някои части на Испания, особено Андалусия. (Б. р.)). Гавира гледаше костеливите, покрити с петна ръце на стария финансист, подобни на

птичи крака. Мачука беше слаб и висок, с голям нос и очи, оградени с черни кръгове, сякаш от хронично безсъние, с които изучаваше околността като хищна птица. С годините погледът му не беше станал нито по-толерантен, нито по-сърдечен, а само по-уморен. Моряк и контрабандист в младостта си, по-късно лихвар в Херес и от времето, когато навърши четиридесет — банкиер в Севиля, Основателят на банка „Картухано“ беше на път да се пенсионира. Сега единствената му явна амбиция беше да закусва всяка сутрин в кафето на ъгъла на улица „Сиерпес“, срещу „Пеня Бетика“ и главния офис на конкурентната банка, която наскоро „Картухано“ беше погълнала, след като постепенно подготви поражението ѝ.

— Време беше — каза Мачука, още загледал през улицата.

Гавира проследи погледа му, но не беше сигурен дали ставаше дума за присъединяването на банка „Пониенте“ или факта, че вече имат подкрепата на кмета.

— Снощи вечеряхме заедно — каза Гавира и погледна към профила на стареца с ъгъла на окото си. — А тази сутрин имах продължителен приятелски разговор с него по телефона.

— Ти и твоят кмет — промърмори Мачука, сякаш се опитваше да си припомни смътно познато лице. Всеки би приел това като признак на сенилност, но Гавира познаваше председателя твърде добре.

— Да — каза той, заинтересуван, наострил сетивата си към нюансите — поведение, което го беше издигнало до сегашното му положение. — Съгласи се да вземе обратно земята и веднага да ни я продаде.

Би могъл да си позволи в гласа му да прозвучи триумфираща нотка, но не го направи. Това беше неписан закон в банка „Картухано“.

— Ще се вдигне врява — каза старецът.

— Не го интересува. Мандатът му свършва след месец и знае, че няма да бъде преизбран.

— Ами пресата?

— Пресата може да бъде купена, дон Октавио. Или да ѝ бъдат подхвърлени няколко по-вкусни мръвки.

Мачука кимна. Всъщност Кановас точно беше прибрал в куфарчето скандалния материал, събран от Гавира за измамите със социалните помощи в областния съвет на Андалусия. Планът беше да

го изкарат на бял свят в същото време, когато сключват сделката, за да го използват като димна завеса.

— Без противопоставяне от градския съвет — добави Гавира — и с отдела за наследствата в джоба ни, трябва само да разрешим религиозната страна на проблема. — Той млъкна, като очакваше някаква забележка, но старецът не каза нищо. — Колкото до архиепископа...

Остави изречението недовършено, за да даде на Мачука шанс да му отговори. Имаше нужда от някакъв отговор, от намек или предупреждение.

— Архиепископът иска своя дял — каза най-накрая Мачука. — Дай Божието Богу, разбираш какво искам да кажа.

Той знаеше така добре, както и Гавира, че нещата не бяха толкова прости. Старият негодник.

— Съгласен съм, дон Октавио — каза Гавира.

— Значи няма какво повече да обсъждаме.

Мачука разбърка кафето си и отново се загледа в табелата „Пеня Бетика“. На другата маса, без да подозират за проведения разговор, Перехил и секретарят се наблюдаваха с неприязън. Гавира внимателно подбираше думите и интонацията си.

— При цялото ми уважение, дон Октавио, смятам, че имаме още какво да обсъдим. Това е най-сполучливият ни удар след ЕКСПО'92: три хиляди квадратни метра точно в средата на Санта Крус. Като се има предвид и покупката на „Пуерто Тарга“ от Саудитска Арабия, те струват между 180 и 200 милиона долара. Но вие ще ми позволите да направя най-добрата възможна сделка. — Той отпи от бирата си и остави последната дума да звънти примамливо във въздуха. — Не искам да платя цена, която мога да намаля наполовина. А архиепископът иска цяло състояние.

— Трябва някак да възнаградим монсиньор Корво за това, че си измива ръцете от цялата история. — Мачука разтърка очи. — Или, както се казва, за помощта му в тази операция. Не може всеки ден да накараш архиепископ да се съгласи да секуларизира такава земя, да прогони енорийски свещеник и да събори църква... не е ли така? — Той беше вдигнал една от костеливите си ръце, за да подчертае аргументите си и сега я остави уморено да падне на масата. — Това е деликатна маневра.

— Осъзнавам това. Направих много лични жертви, ако ми позволите да се изразя така.

— Затова се издигна до сегашното си положение. Плати на архиепископа компенсацията, за която ти е намекнал и да приключим с тази страна на нещата. В крайна сметка, парите, с които работиш, ми принадлежат.

— На вас и на останалите акционери, дон Октавио. Това е моя отговорност. Ако съм научил нещо, то е да спазвам споразуменията си, но да не плащам твърде много.

Банкерът сви рамене.

— Прави каквото искаш. Сделката е твоя.

И това беше всичко, за добро или лошо. Беше предупреждение, но не беше достатъчно, за да обезкуражи Панчо Гавира.

— Всичко е под контрол — каза той.

Старият Мачука имаше ум като бръснар. Гавира видя как хищническите му очи се местят от „Пеня Бетика“ към фасадата на банка „Пониенте“. Операциите в Санта Крус и Пуерто Тарга бяха много повече от изгодни сделки. Успешното им приключване означаваше за Гавира разликата между това да наследи Мачука като председател или да застане беззащитен пред борд от директори, които произхождаха от „старите пари“ на Севиля и гледаха неодобрително на амбициозните млади адвокати, издигнали се сами. Гавира преброи още пет удара на пулса си под златния Ролекс.

— Ами свещеникът? — попита старецът с проблисък на интерес. — Чух, че архиепископът още не е убеден в съдействието му.

— Има нещо такова. — Гавира уверено се усмихна. — Но сме взели мерки, за да разрешим проблема. — Той погледна към Перехил на другата маса и несигурно замълча. Чувстваше, че трябва да добави още нещо. — Той е просто един упорит старец.

Беше грешка и той веднага го усети. Мачука го нападна с явно удоволствие.

— Това е недостойно за теб — каза той, втренчил поглед в очите на Гавира като змия, която се наслаждава на ужаса на жертвата си. Гавира преброи поне още десет удара на сърцето си. — Аз също съм старец, Панчо. А ти знаеш по-добре от всички, че зъбите ми са все още остри. Опасно е да се забравя това, нали? — Той присви очи. — Особено когато си толкова близо до целта.

— Никога не забравям. — Трудно е да се преглъща незабележимо, но Гавира успя да го направи два пъти. — Колкото до онзи свещеник, той не може да се сравнява с вас.

Банкерът поклати глава с упрек.

— Днес не си в добра форма, Панчо, щом прибгваш до ласкателства.

— Не ме познавате, дон Октавио.

— Не ставай смешен. Познавам те много добре и затова си там, където си. Затова ще стигнеш и още по-далеч.

— Винаги съм откровен с вас, дори когато не ви харесва.

— Уважавам откровеността ти, която е премерена, както и всичко останало. Например, амбицията и търпението ти... — Банкерът се втренчи в чашата си, сякаш търсеше в нея ключ към личността на Гавира. — Може би си прав. Може би всичко, което ме свързва с онзи свещеник, е възрастта. Не знам, защото не го познавам. Сега ще ти дам един добър съвет, Панчо. Ти цениш съветите ми, нали?

— Знаете, че е така, дон Октавио.

— Добре, защото този е един от най-ценните. Винаги се пази от старец, който се е вкопчил в някаква идея. Рядкост е да остарееш и все още страстно да защитаваш нещо. Малцина са щастливците, които животът не ограбва. — Той млькна, сякаш си спомни нещо. — Но всъщност не се ли усложниха нещата? Не дойде ли някакъв свещеник от Рим?

Въздишката на Панчо Гавира прозвуча съвсем искрено. Може би и беше такава.

— Вие всичко знаете, дон Октавио.

Мачука размени поглед със секретаря си, който стоеше мълчалив на другата маса, без да вижда или чува нещо до следващата заповед. От друга страна, Перехил, който седеше срещу него, тревожно се въртеше и нервно поглеждаше към Гавира. Близостта на дон Октавио, разговорът му с шефа на Перехил и невъзмутимото спокойствие на Кановас го плашеха.

— Не знам защо това те изненадва. Това е моят град, Панчо — каза Мачука.

Гавира извади пакет цигари и запали една. Президентът не пушеше, а той беше единственият, на когото беше разрешено да го прави в негово присъствие.

— Не се тревожете — каза Гавира, докато дърпаше за пръв път — Всичко е под контрол. — Той изпусна дима, вече по-спокоен. — Няма да има следи.

— Не се тревожа. — Банкерът поклати глава, разсеяно наблюдавайки минувачите. — Както казах, това е твоя сделка, Панчо. Оттеглям се през октомври. Каквото и да стане, това няма да промени моя живот. Но твоят — това е друго нещо.

С това старецът изглежда сметна въпроса за приключен. Допи кафето си и се обърна към Гавира.

— Между другото, чувал ли си се с Макарена? — попита той.

Беше удар под кръста, очевидно запазен за най-накрая. Гавира погледна към вестникарската будка и гневът отново сви стомаха му. Имаше и друго нещастно съвпадение: точно когато беше поръчал на Перехил дискретно да следи авантюрите на жена му, журналистите от „Q&S“ я бяха хванали да митка с някакъв тореадор и бяха заснели всичко. По дяволите късмета му и по дяволите Севиля.

* * *

На тристаметровата отсечка между „Каса Куеста“ и моста „Триана“ имаше точно единадесет бара. Това означава средно по един бар на всеки 27 метра и 27 сантиметра, пресмяташе дон Ибраим. Той разбираше от сметки и числа повече от другите двама, но всеки от тях можеше да издекламира целия списък от барове отпред назад, отзад напред или по азбучен ред: „Ла Трианера“, „Каса Маноло“, „Ла Маринера“, „Дулсиней“, „Ла Таверна дел Алтосано“, „Лос Дос Ерманос“, „Ла Кинта“, „Ла Ибенсе“, „Лос парientes“, „Ел бар Анхелес“ и най-накрая бар „Киоско де лае Флорес“ почти до брега, до образа на Девата на Надеждата, изрисуван върху фаянсови плочки, и бронзовата статуя на тореадора Хуан Белмонте. Бяха спирали във всеки от баровете, за да обсъждат стратегията си и сега пресякоха моста въодушевени и без да поглеждат наляво към отвратителните съвременни сгради на острова Ла Картуха, се наслаждаваха на гледката отдясно. Севиля, каквато винаги е била, прекрасна мавританска кралица с палмови дървета по целия отсрещен бряг, Златната кула, Аренал и Ла Хиралда. А само на един хвърлей оттук,

обърната към Гуадалкивир, се намираше арената за корида „Маестранса“ — вселенската катедрала, където хората отиваха да се молят на смелите мъже от песните на Ла Ниня.

Те прекосиха моста рамо до рамо, като в старите американски филми. Ла Ниня вървеше в средата, а дон Ибраим и Ел Потро дел Мантелете от двете ѝ страни като двама истински благородници. В синьо-бяло-охрената утрин, отразена в реката, носени от нежните пари на хереса „Ла Ина“, които ги бяха настроили великодушно, само те дочуваха подрънкването на андалуска китара. Въображаема или истинска, музиката придаде на кратката им и малко забързана разходка — от познатата Триана до другия бряг на Гуадалкивир — целеустремеността на тържественото влизане на бикоборци на арената. Дон Ибраим, Ел Потро и Ла Ниня щяха да започнат битката на вражеска територия, изоставили сигурността на обичайните си свърталища. Струваше им се, че точно в бар „Лос Париентес“ лъжливият адвокат повдигна шапката си (която веднъж беше свалил за да удари Хорхе Негрете, попитал дали в Испания има още истински мъже) и тържествено цитира автор на име Вергилий. Или може би Хораций? Все едно, един от класиците.

*И като хищни вълци е тъмна нощ
се устремихме
към центъра
на бляскавия Хиспалис.*

Или нещо подобно. Слънцето проблясваше в спокойните води на реката. Младо момиче с дълга черна коса гребеше в малка лодка под моста. Докато минаваха покрай Девата на Надеждата, Ла Ниня се прекръсти под одобрителния поглед на невярващия дон Ибраим. В знак на уважение той дори извади пурата от устата си. Ел Потро тайно направи кръстния знак с наведена глава, както когато фанфарите свиреха на жалките арени за борба с бикове, изпълнени с прах, страх и мухи или когато гонгът го принуждаваше да се измъкне от ъгъла си и да се върне на ринга, взрян в собствената си кръв върху платнището. Но той не се прекръсти заради Девата, а пред бронзовия профил, шапка и наметка на Хуан Белмонте.

— Трябваше по-добре да се грижиш за жена си.

На терасата на „Ла Кампана“ старият Мачука поклати глава, докато гледаше минувачите. Извади носна кърпичка от бяла батиста с бродираните му в синьо инициали и издуха носа си. Гавира се взря в старческите петна върху костеливите му ръце и си представи отмъстителен стар орел, неподвижен и бдителен.

— Жените са сложни същества, дон Октавио. А вашата кръстница — още повече.

Банкерът внимателно сгъна кърпичката си. Известно време сякаш обмисляше думите на Гавира.

— Макарена — каза той и кимна бавно, сякаш името ѝ обобщаваше всичко това. Гавира също кимна.

Октавио Мачука беше приятел с херцозите Ел Нуево Естремо в продължение на четиридесет години. Банка „Картухано“ беше отпуснала пари за няколко отчаяни делови предприятия, в които Рафаел Гуардиола и Фернандес-Гарвей, херцогът-консорт, починалият баща на Макарена, беше пропилял останките от семейното богатство. Когато херцогът почина от сърдечен удар наред една циганска забава, по бельо в четири сутринта, стана явно, че семейството е разорено. Мачука плати на кредиторите от собствения си джоб и събра средства, като продаде собствеността, която не беше секвестрирана и ги инвестира в банката си срещу най-голямата възможна лихва. По този начин той успя да запази семейната къща, Каса дел Постиго, за вдовицата и дъщерята и им осигури годишен доход, който позволяваше на херцогиня Крус Брунер да доизживее живота си с достойнство, ако не в лукс. В Севиля всички, които бяха известни, се познаваха и масово твърдяха, че този деклариран годишен доход не съществува и самият Октавио Мачука осигурява лично парите от джоба си. Говореше се също, че по този начин bankerът отдава дан на връзка, по-близка от приятелство, започнала още докато херцогът бил още жив. За Макарена хората дори казваха, че някои кръщелници се радвали на същата обич като дъщерите. Но никой нямаше доказателство, нито смееше да се опълчи срещу стареца заради това. Кановас, който се занимаваше с всички документи, тайни и лични сметки на барона беше

толкова приказлив на тази тема (както и на много други), колкото порция задушен език.

— Този бикоборец... — каза Мачука след малко. — Маестрал, нали така се казваше?

Гавира почувства горчив вкус в устата си. Изхвърли цигарата и отпи голяма глътка от бирата си. Но това не направи нещата по-добри. Той остави чашата си на масата и се загледа в капката, паднала върху панталоните му. Много звучна и типично испанска псувня изкусително трептеше на устните му.

Старецът продължи да наблюдава хората, сякаш търсеше някой познат. Той беше държал Макарена Брунер над купела при кръщението ѝ и я беше отвел — прекрасна в бялата сатенена рокля — до олтара, където я чакаше Панчо Гавира. Според слуховете в Севиля техният брак беше дело на стария банкер, тъй като гарантираше финансово обезпечено бъдеще на кръщелницата му в замяна на общественото признание на неговото протеже. По онова време Гавира беше амбициозен млад адвокат в банката, който се издигаше със скоростта на метеор.

— Трябва да се направи нещо за това — добави замислено Мачука.

Въпреки унижението, Гавира избухна в смях.

— Сигурно не очаквате да отида и да застрелям бикобореца.

— Разбира се, че не — банкерът се обърна с любопитно пламъче в очите. — Би ли могъл да застреляш любовника на съпруга си?

— Тя ми е бивша съпруга, дон Октавио.

— Да. Така казва тя.

Гавира потърка малкото петно от бира и оправи ръбовете на панталоните си. Разбира се, че можеше да го направи и те и двамата го знаеха. Но нямаше такива намерения.

— Това няма да промени нищо — каза той.

Беше вярно. Преди бикобореца беше банкер от конкурентна фирма, а преди него — известен винопроизводител от Херес. Гавира щеше да има нужда от много куршуми, ако трябваше да застреля любовниците ѝ, а Севиля не беше Палермо. Пък и напоследък той самият беше намерил утеха в прегръдките на една севилска манекенка, която рекламираше фино бельо. Старият Мачука бавно кимна два пъти — имаше и по-добри методи.

— Познавам някои от менажерите в бранша. — Гавира се усмихна, спокойно, но заплашително. — А вие познавате неколцина от организаторите на коридата... Този младеж, Маестрал, може да преживее трудни моменти следващия сезон.

Председателят на банка „Картухано“ потърка очи.

— Срамота — каза той. — Маестрал не е лош тореадор.

— Той е красив — каза горчиво Гавира. — Винаги може да се снима в сапунени опери.

Погледна към вестниците и черният облак, който се беше оттеглил назад, отново помрачи утринта му. Не Коро Маестрал беше проблемът. Имаше нещо по-важно от размазаната му снимка с Макарена, правена на лоша светлина с телеобектив. Това, което беше заложено тук, не беше съпружеската чест на Гавира, а оцеляването му в „Картухано“ и наследяването на Мачука като председател на борда. Той почти беше приключил сделката, свързана с „Богородица със сълзите“. Имаше само един проблем. Документ, датиращ от 1687 година, излагаше редица условия, при чието изпълнение земите, дарени на църквата, трябваше да се върнат на семейство Брунер. Но според един закон, приет през деветнадесети век от правителствения министър Мендисабал, в случай на отнемане на имота от църквата собствеността върху земята се връщаше на севилската община. Въпросът беше юридически сложен и ако херцогинята и дъщеря ѝ решаха да се позоват на правото си, нещата за известно време щяха да замрат. Но сделката беше почти приключена, твърде много пари бяха инвестирани, твърде много мерки лредприети. В случай на неуспех Октавио Мачука щеше да разклати авторитета на своя наследник пред борда на директорите, където Гавира имаше врагове, точно когато младият вицепрезидент на „Картухано“ беше на път да се добере до абсолютната власт. Главата му щеше да падне на дръвника. Но както знаеха „Q&S“, половин Андалусия и цяла Севиля, главата на Панчо Гавира не беше нещо, на което Макарена Брунер отделяше много внимание напоследък.

* * *

Кварт излезе от хотел „Доня Мария“, но вместо да извърви тридесетината метра до архиепископския дворец, се разходи до площад „Вирхен де лос Рейес“ и се огледа. Стоеше на кръстопътя на три религии: старият еврейски квартал зад него, белите стени на манастира „Ла Енкарнасион“ от едната страна, архиепископският дворец — от другата и в отсрещния край, надвесено над стената на накогашната джамия, минарето, което се беше превърнало в камбанария на католическата катедрала, Ла Хиралда. Тук имаше карети, продавачи на пощенски картички, просещи циганки с бебета и туристи, които се оглеждаха със страхопочитание, докато се редяха на опашка да разгледат кулата. Младо момиче се откъсна от групата си, за да попита с американски акцент Кварт къде се намира някакво място, близо до площада — извинение, за да го огледа по-отблизо. Кварт отговори кратко и учтиво, за да се отърве от нея. Момичето се върна при приятелките си и те се втренчиха в него като се кикотеха и си шушукаха. Той дочу думите „Страхотен е“. Това би доставило удоволствие на монсиньор Спада. Кварт се усмихна при мисълта за директора на ИВД и съвета, който му беше дал на Испанското стълбище, по време на последния им разговор в Рим. После, все още усмихнат, той погледна нагоре към Ла Хиралда, към ветропоказателя, от който идваше името на кулата. Испания, Югът, древната история на Средиземноморска Европа, можеше да бъде почувствана само на такива места. В Севиля се смесваха и наслаждаха различни култури — зърна от броеница, събрала времето, кръвта и молитвите на различни езици под синьото небе и мъдрото слънце, за което вековете се сливаха в едно.

Имаше още половин час до срещата в двореца на архиепископа, затова тръгна по улица „Матеос Гаго“ и изпи едно кафе в бар „Ла Хиралда“. Приятно му беше да седи там, да се наслаждава на черно-белия шахматен под, на библейските сюжети и графиките на стара Севиля по стените. Извади от джоба си „Възхвала на тамплиерите“ от Бернар дьо Клерво и прочете напосоки няколко страници. Беше много старо издание, осмина формат, от което той четеше всеки ден след утринните и вечерните молитви — режим, който спазваше ревностно и чиято суровост се дължеше повече на гордост, отколкото на благочестивост. През дългите часове, прекарани по хотели, кафенета и летища, между мисиите или по време на път, тази средновековна

проповед, която в продължение на двеста години беше служила като духовно напътствие за монасите-воини, сражавали се за Божи гроб, му помагаше да понася самотата, на която го обричаше работата му. Понякога се оставяше настроението от четенето ѝ да го увлече и си представяше, че е последният оцелял от поражението при Хатин, прокълнатата кула в Акр, тъмниците на Шинон или парижките кладбища — уморен и самотен рицар-тамплиер, чиит братя по оръжие са избити до крак.

Прочете няколко реда (въпреки че можеше да ги цитира по памет): „Те имат тонзури, покрити са с прах и почернели от слънцето, изгарящо и тях, и ризниците, които ги предпазват...“ Погледна към слънчевата улица и хората, които вървяха под портокаловите дървета. Стройна млада жена, навярно чужденка, спря за миг, за да се огледа в полуотворения прозорец на кафенето. Изглеждаше много красива, когато грациозно повдигна ръце, за да върже косата си. Внезапно очите ѝ срещнаха погледа на Кварт през витрината. За момент тя остана възряна в него, изненадана и любопитна, преди да усети какво прави. Точно тогава един млад мъж с камера на врата и карта в ръката се приближи и я отведе, като плъзна ръка около кръста ѝ.

Не беше завист, нито тъга. Няма дума, която да опише мрачното настроение, познато на всеки свещеник, който наблюдава близостта на някоя двойка: мъж и жена, които изпълняват древния ритуал на интимността, осветен от закона — милувка по шията към раменете; ръка, проследяваща нежната извивка на бедро; жена, която слага пръстите си върху устните на мъжа. За Кварт, който не би имал затруднения да се сближи с много от красивите жени, които пресичаха пътя му, увереността в самодисциплината му правеше това чувство още по-силно и болезнено. Беше като инвалид, който още усеща гъдел или болка в крайник, който вече не е на мястото си.

Той погледна часовника си, прибра книгата и се изправи. По пътя си навън се сблъска с много дебел мъж, облечен в бяло. Човекът учтиво се извини, повдигайки шапката си и проследи с поглед Кварт, докато излизаше на площада. Когато свещеникът стигна тухленочервеното бароково здание, скрито зад редица портокалови дървета, пазачът пристъпи да провери документите му, но незабавно го пропусна, когато видя якичката му. Кварт мина под централната тераса, разположена върху две двойни колони, в чийто камък беше

издълбан гербът на архиепископите на Севиля и влезе в двора в подножието на Ла хиралда. Изкачи великолепното стълбище под купола на Хуан де Еспинал, откъдето херувимите гледаха надолу към минувачите с израз на досада, убивайки времето на своята вековна неподвижност. На горния етаж имаше коридори с канцеларии, по които усърдни свещеници идваха и си отиваха с увереността на хора, които познават мястото. Почти всички носеха сака с кръгли якички, нагръдници и черни или сиви ризи, а някои имаха вратовръзки или поло под саката. Приличаха повече на светски чиновници, отколкото на свещеници. Кварт не видя нито едно расо.

Новият секретар на монсиньор Корво излезе да го посрещне. Беше дребен слаб свещеник, облечен в сив костюм с якичка, плешив и много чист на вид, с добри маниери. Той беше заместил отец Урбизу, премазания от парче корниз в „Богородица със сълзите“. Без нито дума секретарят преведе Кварт през приемната. Таванът беше разделен на 60 панела, украсени с библейски сцени и символи, предназначени да идъхновяват добродетелите у севилските прелати, докато управляват епархията. В стаята имаше също около двадесет фрески и платна, между които четири от Сурбаран, едно от Мурильо и едно от Матия Прети, изобразяващо свети Йоан Кръстител с прерязано гърло. Докато вървеше до секретаря, Кварт се чудеше защо в предверията на архиепископите и кардиналите винаги има някоя глава на поднос. Тази мисъл още се въртеше в ума му, когато видя дон Приамо Феро. Свещеникът на „Богородица със сълзите“ стоеше в единия край на стаята, непохватен и мрачен в старото си расо и разговаряше с един много млад русокос свещеник с очила. Кварт разпозна в негово лице строителя пред църквата, който се беше загледал в него при срещата му с отец Феро и Грис Марсала. Двамата свещеници млъкнаха и го погледнаха, старият — безизразно, а младият — мрачно и предизвикателно. Кварт им кимна леко, но никой не му отвърна. Изглежда, чакаха от известно време, а не им бяха предложили дори столове.

Негова светлост дон Акилино Корво, архиепископът на Севиля, обичаше да заема позата от картината „Благородник с ръка на гърдите“, изложена в Прадо, като поставяше върху черния костюм бялата си ръка с емблемата на ранга — пръстен с голям жълт камък. Оредяващата коса, тясното, ъгловато опърничаво лице и златният

кръст на гърдите му — всичко напомняше на тази картина и архиепископът беше доволен, че създава такова впечатление. Акилино Корво беше чистокръвен прелат, резултат от дълготраен процес на църковен подбор. Умел, манипулативен, привикнал да плува в бурни води, той не беше избран случайно за архиепископ. Радваше се на значителна подкрепа от страна на папския нунций в Мадрид и неговите сътрудници, зад гърба му беше „Опус Деи“ и се разбираше чудесно и с правителството, и с опозицията в областния съвет на Андалусия. Но това не му пречеше да се отдава на странични занимания, често свързани с личните му интереси. Така например той беше страстен почитател на коридата и винаги имаше запазено място на първия ред, когато на арената беше Коро Ромеро или Еспартако. Също така беше запаянко на двата местни футболни клуба, „Бетис“ и „Севиля“ — в името на свещеническия неутралитет, но и от благоразумие; тъй като следваше единадесетата Божия заповед: „Не оставяй всичките си яйца в една кошница“. И последно, но не по важност, той ненавиждаше Лоренцо Кварт.

Както и очакваше след посрещането от секретаря, първата част от срещата беше хладна, но учтива. Кварт връчи акредитивите си — писмо от кардинала-държавен секретар и още едно от монсиньор Спада. Даде на архиепископа сбита информация за задачата си, главно факти, които вече му бяха известни. Корво му предложи безусловната си подкрепа и помоли да бъде информиран за напредъка на работата му. Кварт знаеше, че всъщност архиепископът би направил всичко възможно, за да провали мисията му. Корво пък, който не си правеше илюзии, че Кварт ще му каже каквото и да било, би прекарал една година в чистилището за място на първия ред, ако специалният емисар от Рим се подхлъзне на динена кора. Но и двамата бяха професионалисти и знаеха правилата, поне доколкото ставаше дума за приличие. Гледаха се през бюрото като фехтовачи, готови за атака.

Спомените от последната им среща в същия този кабинет все още хвърляха сянката си над тях. Преди няколко години, когато Негова светлост току-що беше избран за архиепископ, Кварт му връчи обемист доклад, в който изброяваше пропуските в охраната по време на посещението на Светия отец в Севиля през предишната църковна година. Един женен свещеник, отстранен от длъжност *ad divinis* (заради престъпление срещу вярата — (Б. р.)), се беше опитал да

прониже папата, докато привидно му връчваше меморандум върху безбрачието. В манастира, където беше отседнал Негово светейшество, беше намерено взривно устройство в кошница с чисти чаршафи, изцяло бродирани за случая от монахините. Благодарение на непрестанното изтичане на информация за пресата от двореца на архиепископа, разписанието и маршрутът на папата бяха влезли с ужасяваща точност в дневниците на всички ислямски терористи по Средиземноморието. Именно ИВД, и по-точно Кварт, се намеси бързо, като промени всички първоначални охранителни мерки, взети от Негова светлост, а курията порица архиепископа. Отчаян, нунцийт съобщи за проблема на папата по начин, който едва не коства на монсиньор Корво наскоро придобития му сан и в допълнение той едва не получи апоплектичен удар. Щом веднъж преодоля това премеждие, архиепископът доказва, че е отличен прелат. Но по най-нехристиянски начин той позволи на тази ранна криза, на унижението и ролята, която Кварт беше изиграл, да го затормозят и да прекършат самообладанието му. Същата сутрин той беше признал пред многострадалния си изповедник, възрастен свещеник в катедралата, който го изслушваше всеки първи петък на месеца, че му липсва самоконтрол.

— Тази църква е осъдена — каза архиепископът на Кварт. Гласът му, ясен и свещенически, беше създаден, за да държи проповеди. — Всичко е само въпрос на време.

Той произнесе това с целия авторитет на духовния си сан, който вероятно преувеличаваше заради Кварт. Въпреки че нямаше особено влияние в Рим, в собствените си владения прелатът не беше за пренебрегване. Корво знаеше това и обичаше да подчертава значителната си власт и влияние в епархията. Той се хвалеше, че всичко, което знае за Рим, е от папския годишник и че никога не е докосвал телефонния указател на Ватикана.

— „Богородица със сълзите“ — продължи архиепископът — е в руини. За да получим официална декларация за състоянието ѝ, трябваше да преодолеем серия от административни технически проблеми... Изглежда, че административните ще отпаднат, тъй като Отделът за запазване на историческото наследство, поради липса на средства, се е отказал да реставрира зданието и кабинетът на кмета ще одобри това решение. Но нещата не са приключили заради инцидента, при който загина общинският архитект. Лош късмет.

Монсиньор Корво млъкна и се загледа в дузината английски лули, подредени върху малка дървена стойка на бюрото му. Зад него, през мрежестите пердета, се виждаха Ла Хиралда и сводестите прозорци на катедралата. Върху облицованото със зелена кожа бюро падаше слънчев лъч и прелатът небрежно постави ръката си върху него. Светлината накара жълтия камък на пръстена му да засияе.

Кварт се усмихна леко.

— Ваша светлост спомена и за технически подробности — каза той.

Беше седнал на неудобния стол срещу бюрото на архиепископа в единия край на стаята. Стените бяха окичени с произведения на църковни отци и папски послания, всички с герба на архиепископа на гърба. В другия край на стаята имаше молитвен кът с разпятие от слонова кост. Там стояха също ниска маса, малко канапе и два фотьойла, на които архиепископът посрещаше малко по-топло хората, които високо ценеше. Специалният пратеник на ИВД очевидно не беше един от тях.

— Отчуждаването на църковен имот, което се изисква, за да бъде съборена сградата, се оказа доста сложно. — Недоверието на архиепископа към Кварт беше явно. Той подбираше думите си изключително грижливо и претегляше нюансите на всяка от тях. — Според една старинна привлегия, датираща от 1687 година, потвърдена с папско одобрение от един от знаменитите ми предшественици на този престол, църквата ще запази привилегиите си, докато всеки четвъртък в нея се отслужва литургия за душата на благодетеля ѝ Гаспар Брунер де Лебрия.

— Защо в четвъртък?

— На този ден умрял. Семейство Брунер било влиятелно и си мисля, че дон Гаспар сигурно е притиснал моя предшественик в ъгъла.

— А предполагам, че отец Феро отслужва литургия всеки четвъртък...

— Прави го всеки ден от седмицата — отвърна архиепископът. — В осем сутринта, освен в неделя и на празници, когато отслужва по две литургии.

— Но ваша светлост сигурно има властта да го накара да спре — подхвърли невинно Кварт.

Архиепископът го погледна свирепо. Ръката му нетърпеливо трепна и развали светлинния ефект върху пръстена.

— Не ме разсмивайте — каза той, макар че в гласа му не се усещаше ни най-малко желание да се смее. — Знаете, че това не е въпрос на власт. Как може един архиепископ да забрани на свещеник да отслужва литургия? Това е въпрос на дисциплина. Отец Феро е възрастен и в определени аспекти на службата си крайно консервативен. Има много твърди възгледи. Един от тях е, че не дава пет пари колко пъти съм му изпращал послание или съм го призовавал към ред.

— Мислил ли е ваша светлост да го отстрани от длъжност?

— Дали съм мислил, дали съм мислил... — Корво хвърли раздразнен поглед към Кварт. — Не е толкова просто. Поисках от Рим да отстрани отец Феро *ab officio* (от лат. поради възпрепятстване — в интерес на работата — (Б. р.)), но тези неща изискват време. А се боя, че след онова нещастно проникване в компютърната система на Ватикана, те ще ви чакат да се върнете с доклада си, ловецо на глави.

Кварт не обърна внимание на сарказма. „Не искаш да се замесваш, помисли си той. Това е горещ картоф и ти ни го подхвърляш. Искаш някой друг да бъде езекутор, за да не си изцапаш ръцете.“

— А дотогава?

— Нищо не се знае. Банка „Картухано“ смята да сключи сделка, която включва земята, предназначена за дарение на епархията ми. — Корво сякаш се замисли над употребата на прилагателното местоимение и внимателно се поправи. — На тази епархия. Въпреки, че имаме само морално право върху земята след три столетия богослужения, „Картухано“ ще ни платят щедра сума за компенсация, което е добре, защото в днешни дни дискосите в повечето енорийски църкви не са препълнени. — Архиепископът си позволи усмивка, на която Кварт се постара да не отговори. — Освен това банката ще даде пари за построяването на църква в един от най-бедните райони на Севиля и ще основе фондация, която да подкрепя благотворителната ни дейност сред циганите. Какво мислите?

— Много убедително — каза спокойно Кварт.

— Ето това е положението. Всичко е замразено заради упоритостта на един свещеник, който е на път да се пенсионира.

— Чух, че енорияшите му много го обичат.

Монсиньор вдигна ръката с пръстена ѝ я постави на гърдите си до златния кръст.

— Не бих казал. Местните хора го познават, колкото да го поздравят, и може би дузина набожни старици посещават литургията. Но това нищо не означава. Хората викат „Благословен да е идващия в името Господне“, но после им става скучно и те разпват. — Архиепископът нерешително погледна към лулите на бюрото си. Най-накрая избра една по-извита, със сребърен мундщук. — Опитах се да намеря начин да го разубеда. Смятах дори да го порица в присъствието на енорияшите му, но промених мнението си, след като се замислих за последствията. Боя се да не стигна твърде далеч и че лечението може да се окаже по-неприятно от заболяването. Ние също имаме дълг към тези хора. Отец Фери е упорит, но искрен. — Той лекичко почука с лулата по дланта си. — Може би, тъй като имате повече практика в предаването на хора от Кайафа на Пилат Понтийски...

Думите бяха обидни, но тонът — учтив, така че Кварт не можеше да протестира. Негова светлост отвори едно чекмедже, извади метална кутия с английски тютюн и започна да пълни лулата си, като остави на Кварт да поддържа разговора. Кварт лекичко наведе глава и само по очите му си личеше, че се усмихва. Но архиепископът не го гледаше.

— Разбира се, монсиньор. Институтът по външни дела ще направи всичко възможно, за да оправи тази каша. — Той със задоволство забеляза, че негова светлост се напрегна. — Но може би „каша“ не е най-точната дума...

Монсиньор Корво почти изгуби самообладание, но възхитително бързо се взе в ръце. Няколко секунди не каза нищо, докато пълнеше лулата си. Когато най-после проговори, тонът му беше рязък:

— Мислите се за много важни, нали? Вие и вашите мафиоти в Рим. Играете си на Божия полиция.

Кварт спокойно издържа на погледа на архиепископа.

— Думите на Ваша светлост са тежки.

— Не ме правете на глупак. Знам защо сте в Севиля и знам какво може да изгуби шефът ви, архиепископ Спада, от този случай.

— Ние всички можем да изгубим много от този случай, монсиньор.

Това беше вярно и архиепископът го знаеше. Кардинал Ивашкевич беше опасен, но такива бяха и Паоло Спада и дори самият Кварт. Колкото до отец Феро, той беше ходеща бомба с часовников механизъм, която трябваше да бъде обезвредена. В църквата хармонията често беше въпрос на запазване на външното приличие, а в случая с „Богородица със сълзите“, приличието беше сериозно заплашено.

— Слушайте, Кварт — каза Корво, като се опитваше да говори с примирителен тон, — не искам да си усложнявам живота, а тази работа излиза от контрол. Признавам, че мисълта за скандал ме изпълва с ужас. Не искам обществото да ме смята за прелат, който изнудва бедния енорийски свещеник, за да спечели нещо от продажбата на земята. Разбирате ли ме?

Кварт кимна, поел маслиновата клонка.

— Освен това — продължи архиепископът — цялата работа може да се обърне срещу „Картухано“, заради съпругата или бившата съпруга, не съм сигурен как е точно, на човека, който се занимава със операцията, Панчо Гавира. Той има голямо влияние и бързо се издига. Но с Макарена имат сериозни лични проблеми и тя открито застава на страната на отец Феро.

— Вярваща ли е?

Архиепископът сухо се засмя. Това не била точната дума, каза той. Напоследък тя скандализирала дори висшето общество в Севиля, което не се стряскало лесно.

— Може би ще бъде полезно да поговорите с нея — каза той на Кварт. — И с майка ѝ, старата херцогиня. Ако те оттеглят подкрепата си, можем да успеем да сложим отец Феро на мястото му, докато чакаме отстраняването му и решението за събаряне на църквата.

Кварт беше извадил няколко картички от джоба си, за да си води бележки. Винаги пишеше на гърба на визитки, чужди или негови собствени. Архиепископът неодобрително погледна писалката му „Монблан“. Може би смяташе, че не е подходяща за духовно лице.

— Откога спря работата по издаването решение за събарянето?
— попита Кварт.

Корво изглеждаше разтревожен.

— Откакто загинаха хората — отвърна той предпазливо.

— Доколкото чух, при доста загадъчни обстоятелства.

Архиепископът, който тъкмо се канеше да си запали лулата, се намръщи. Нямамо нищо загадъчно, съобщи той на Кварт. Просто лош късмет. На общинския архитект, някой си господин Пенюелас, било наредено от градския съвет да издаде разрешение за събаряне на църквата. Неприятен човек, той имал няколко сериозни конфликта с отец Феро, който също не бил от най-спокойните. По време на инспекцията на Пенюелас, дървеният парапет на скелето поддал и той паднал от покрива и се нанизал на метален прът, стърчащ от някаква недовършена структура отдолу.

— Имало ли е някой с него? — запита Кварт.

Корво поклати глава. Беше разбрал намека му.

— Не, нямаше нищо подозрително в този смисъл. По същото време още един служител на съвета е бил там. Отец Оскар, помощникът на свещеника, също е присъствал. Той му е дал и последно причастие.

— А секретарят на ваша светлост?

С полузатворени очи, архиепископът издуха облак дим. Уханието на английския тютюн достигна до Кварт.

— Това беше по-неприятно. Отец Урбизу работеше с мен от много години. — Той млъкна, сякаш почувства, че трябва да добави още нещо в памет на починалия. — Прекрасен човек.

Кварт кимна съчувствено.

— Прекрасен човек — повтори той замислено. — Казват, че оказвал натиск върху отец Феро от името на Ваша светлост.

Това съвсем не се хареса на монсиньор Корво. Той извади лулата от устата си и се скара на Кварт.

— Това е отвратителен начин за представяне на нещата. И е преувеличен. — Кварт забеляза, че архиепископът нетърпеливо почукваше по масата. — Не мога да обикалям по църквите и да споря със свещениците. Затова Урбизу се срещаше от мое име с отец Феро. Но отец Феро отказа да се подчини и някои от техните спорове бяха доста разгорещени. Отец Оскар дори заплашил секретаря ми.

— Отново отец Оскар?

— Да, Оскар Лобато. Има впечатляваща биография и аз го назначих в „Богородица със сълзите“, за да замести впоследствие стария свещеник. И като в онзи филм на Бинг Крозби...

— „По свой начин“ — подсказа му Кварт.

— Е, той наистина го направи по свой начин. След една седмица Троянският ми кон беше минал на страната на неприятеля. Разбира се, аз взех мерки — архиепископът направи жест, сякаш отместваше отец Лобато от пътя си. — Секретарят ми продължи да посещава църквата и двамата свещеници. Бях решил дори да махна изображението на Богородица със сълзите. Това е старинна и много ценна скулптура. Но в деня, когато горкият Урбизу щеше да им го каже, парче от корнiza падна от тавана и му смачка черепа.

— Имаше ли разследване?

Архиепископът мълчаливо примигва към Кварт с лула в устата, сякаш не беше чул въпроса.

— Да — каза най-накрая. — Защото този път нямаше свидетели и аз го взех... доста... лично. — Той сложи ръка на гърдите си и Кварт си спомни думите на Спада „Заклел се е да направи всичко възможно“. — Но следствието заключи, че няма доказателства за убийство.

— Изключваше ли докладът възможността за измама?

— Не, но технически това би било почти невъзможно. Камъкът е паднал от тавана. Никой не би могъл да го хвърли оттам.

— Освен Провидението.

— Не се правете на глупак, Кварт.

— Нямах такова намерение, монсиньор. Просто се опитвам да проверя истината в твърдението на Висперас, че самата църква е убила отец Урбизу и другия човек.

— Това е нелепо и абсурдно. Точно от това се боя — че хората ще започнат да шушукат за свръхестественото, за нашата намеса и всичко това ще заприлича на роман на Стивън Кинг. Един журналист вече се мотае наоколо. Неприятен тип, който разследва историята. Работи за едно жълто списание — „Q&S“. Наскоро публикуваха снимки на Макарена Брунер в компрометираща близост с един тореадор. Внимавайте, ако се сблъскате с журналиста. Нарича се Онорато Бонафе.

Кварт сви рамене.

— Висперас обвинява църквата. Твърди, че тя убива, за да се защити.

— Да. Колко драматично! Ще ми кажете ли от кого да се защити? От нас ли? От банката? От Лукавия? Аз имам своите идеи за Висперас.

— Бихте ли ги споделили, монсиньор?

Когато Акилино Корво свалеше гарда, неприязънта му към Кварт беше съвсем явна. Тя проблесна в очите му за няколко секунди и после беше скрита зад дима на лулата.

— Свършете си сам работата — каза той. — Затова са ви изпратили.

Кварт се усмихна, учтив и дисциплиниран.

— Ще ми разкаже ли тогава Ваша светлост за отец Феро?

През следващите пет минути, докато пуфкаше с лулата, без всякакво християнско милосърдие монсиньор Корво разказа за живота на енорийския свещеник. От двадесет до петдесет и четири годишна възраст бил обикновен селски свещеник в отдалечен район във високите части на Арагон, забравено от Бог място, където постепенно енорияшите му измрели, докато не останал без паство. След това десет години в „Богородица със сълзите“. Недодялан, фанатик, необразован и упорит като муле. Без ни най-малка представа какво е възможно, от типа хора, които са убедени, че с вяра всичко се постига, които не могат да направят разлика между собствените си възгледи и реалността, която ги заобикаля. Кварт трябвало да отиде и да чуе една от неделните му литургии, каза прелатът. Същинско представление. Отец Феро описвал мъките в ада с лекотата на контрареформистки проповедник; държал енорияшите си на ръба на столовете със старата притча за вечното проклятие, която никой вече не смеел да използва. Когато свършел службата, по пейките се понасяла всеобща въздишка на облекчение.

— И в пълно противоречие с това — каза архиепископът — в някои отношения възгледите му са напълно съвременни. Дори прекалено, бих казал.

— Например?

— Отношението му към предпазването от забременяване. Той безсрамно го поддържа. Или вижденията му за хомосексуализма, развода и изневярата. Преди две седмици кръсти дете, чиито родители не бяха женени. Свещеник от друга енория, който беше отказал да го направи, отишъл да му иска обяснение. Отец Феро му казал, че ще кръщава когото си иска.

Лулата на негова светлост беше угаснала. Той драсна клечка и погледна към Кварт над пламъка ѝ.

— Общо взето, литургията в „Света Богородица със сълзите“ е като пътуване напред-назад с машината на времето.

— Представям си — каза Кварт, като подтисна усмивката си.

— Не, уверявам ви, не можете. Трябва да го видите. Той чете част от службата на латински, защото смята, че това внушавало повече уважение — Корво успя да запали отново лулата си и успокоен се облегна назад. — Отец Феро принадлежи към един почти изчезнал вид: старомодният провинциален свещеник без образование или квалификация, ръкоположен само за да не живее в бедност; който е станал още по-необщителен в онази забравена от Бога енория. Притежава и огромна гордост, която го прави твърде непокорен... В миналото веднага бихме го отлъчили или изпратили в Америка, за да видим дали Бог няма да го призове в лоното си благодарение на някоя треска в залива Дариен или да покръства местните жители, като ги налага по гърба с разпятие. Но в днешно време трябва да бъдем много внимателни. Всички тези журналисти и политически ходове усложняват нещата.

— Защо не е бил отстранен *ex informata conscientia* (поради получени сведения — (Б. р.))?

— Трябва да е извършил светско или духовно нарушение, което не е направил. Пък и това може само да засили решителността му. Аз по-скоро бих следвал обичайния ход с *ab officio*.

— С други думи, монсиньор, вие предпочитате Рим да се заеме с това.

— Вие го казвате, не аз.

— Ами отец Оскар?

Все още с лула в устата, архиепископът направи кисела гримаса. „Не бих искал да съм на мястото на този млад свещеник“, помисли Кварт.

— Той е нещо различно — каза Корво. — Добро образование, семинарията в Саламанка. Той просто плю на многообещаващото си бъдеще. Все пак, за него сме се погрижили. До средата на следващата седмица трябва да напусне енорията.

Прехвърляме го в провинциална епархия в Алмерия, пустинна област близо до Кабо де Гата, където може да се отдаде на молитви и да размисли върху опасността човек да бъде подведен от младежкия си ентусиазъм.

— Би ли могъл той да е Висперас?

— Да. Отговаря на профила, ако това имате предвид. Но да се рови в кофите за смет не е работа на архиепископа — Корво умишлено замълча. — Ще оставя това на ИВД и на вас.

— Какви са задълженията му? — попита Кварт, без да обръща внимание на подмятането.

— Обичайните за помощник-свещеник: помага по време на служба, отслужва литургии. В свободното си време помага на сестра Марсала в строителните работи.

Кварт се скова в стола си.

— Извинете, Ваша светлост, сестра Марсала ли казахте?

— Да. Грис Марсала. Монахиня е. Американка, която от години живее в Севиля. Експерт — така казват поне те — по реставрация на религиозни сгради. Не сте ли се запознали вече?

Разсеян от щракането на парченцата от мозайката, които се наместваха в ума му, Кварт не обърна внимание на думите на прелата. Значи това е, помисли си той. Фалшивата нотка.

— Видях я вчера, но не разбрах, че е монахиня.

— Сега знаете — тонът на Корво беше мрачен. — Тя, отец Оскар и Макарена Брунер са съюзниците на отец Феро. Тя е в Севиля като частно лице. Освободена е от ордена си, затова не е под моя юрисдикция. Не мога да ѝ заповядам да напусне „Богородица със сълзите“. Както и да е, не мога да отида твърде далеч със свещениците и монахините.

Той изпусна дим като сепия, която се крие зад мастилен облак и отново погледна към писалката на Кварт.

— Нека сега повикам енорийския свещеник — каза Корво. — Накарах го да дойде на среща тази сутрин, но първо исках да поговоря насаме с вас. Мисля, че е време да разберем какво става, нали? Да оставим враждебните страни да се изправят една срещу друга.

Архиепископът погледна към звънеца на бюрото си, близо до който лежеше многократно прелистван екземпляр от „Подражанието на Христа“ от Томас Кемпис.

— И последно, Кварт. Не ми харесвате, но сте професионален свещеник и знаете така добре, както и аз, че дори в тази професия има много посредствени хора. Отец Феро е един от тях — той извади лулата от устата си и посочи към многобройните томове, покриващи

стените на кабинета му. — Всички мислители на Църквата — от свети Августин до свети Тома и всички известни папи — са събрани върху тези четири стени и аз съм техен временен администратор. Трябва да се занимавам с дялове и акции, а съм дал обет за бедност; сключвам мир с неприятелите си и понякога прокуждам приятели... Всяка сутрин сядам на това бюро и с божията помощ управлявам всякакви свещеници: интелигентни, глупави, фанатични, честни, зли; свещеници-политици; свещеници, които са против безбрачието, светци и грешници. Ако имахме време, можехме да разрешим проблема с отец Феро. Но сега вие и Рим се намесихте, затова оправяйте се сами. *Roma locuta, causa finite*. (Заговори ли Рим, случаят в приключен /лат./ — (Б. р.)) Отсега нататък аз съм само наблюдател. Нека ми прости Всемогъщият, но си измивам ръцете от цялата работа и оставям бойното поле на ексекуторите. — Той натисна звънеца и махна с ръка към вратата. — Да не караме отец Феро да чака повече.

Кварт бавно завинти капачката на писалката си и я прибра в джоба заедно с картичките, покрити със сбит, педантичен почерк. Той се премести напред на стола, напрегнат, сякаш в очакване.

— Аз имам заповеди, монсињор, и ги изпълнявам дословно.

Негова светлост се намръщи.

— Не бих искал да върша вашата работа, Кварт — каза той накрая. — Заклевам се в спасението на душата си, ни най-малко не я искам.

IV

ПОРТОКАЛОВИТЕ ЦВЕТОВЕ НА СЕВИЛЯ

*„Сега вече видяхте какво е герой, каза той.
А това определено си струва труда.“*

Екерман, „Разговори
с Гьоте“

— Мисля, че се познавате — каза негова светлост.

Той седеше на фотьойла си като боксов съдия — достатъчно далеч, за да не изцапа обувките си с кръв. Кварт и отец Фери се гледаха мълчаливо. Енорийският свещеник на „Богородица със сълзите“ отказа да седне, когато Корво му предложи стол. Дребен и упорит, той стоеше в средата на кабинета с изсеченото си сякаш от длето лице и несресана бяла коса. Както обикновено, носеше старо, излиняло расо и чифт огромни износени обувки.

— Отец Кварт би искал да ви зададе няколко въпроса — добави архиепископът.

Лицето на свещеника, покрито с бръчки и белези, не трепна. Той гледаше безизразно през прозореца, където през тънките пердета неясно се очертаваше силуетът на Ла Хиралда.

— Нямам какво да кажа на отец Кварт.

Корво кимна бавно, сякаш беше очаквал такъв отговор.

— Много добре — каза той. — Но аз съм ваш епископ, дон Приамо. Дали сте обет да ми се подчинявате. — Той извади лулата от устата си и посочи с нея последователно към двамата свещеници. — Затова, ако предпочитате, можете да давате отговорите на неговите въпроси на мен.

За миг в тъмните, мътни очи на отец Фери проблесна несигурност.

— Това е нелепо — каза той остро, полуобърнат към Кварт, когото явно смяташе за отговорен.

Архиепископът се усмихна неприветливо.

— Знам — каза той. — Но този йезуитски метод ще удовлетвори всички ни. Отец Кварт ще си свърши работата, аз ще се радвам да присъствам на разговора ви, а вие ще бъдете сигурен, че невероятната ви гордост няма да пострада. — Той изпусна злобно облак дим и се наведе на една страна. Очите му блестяха от предвкушаното забавление. — Можете да започнете, отче Кварт. Той е на ваше разположение.

И Кварт започна. Беше рязък, понякога дори брутален и си връщаше на отец Феро за студеното посрещане в църквата предишния ден и за откритата му враждебност в кабинета на негова светлост. Вече не криеше презрението, което изпитваше към бедния, упорит провинциален свещеник. Чувството беше по-сложно и дълбоко от лична неприязън, по-различно, отколкото ако беше предизвикано само от мисията му в Севиля. За изненада на Корво и на самия себе си, Кварт се държа като обществен обвинител, напълно лишен от състрадание. Единствено той знаеше причината за тази смразяваща жестокост, с която тормозеше стареца. И когато най-накрая спря, за да си поеме дъх, осъзнал колко е несправедлив, беше обезпокоен от внезапната мисъл, че негово преосвещенство инквизиторът Йежи Ивашкевич би наблюдавал изпълнението му с безусловно одобрение.

Двамата мъже се взираха в него — архиепископът, намръщен от неудобство, с лула в устата; отец Феро — неподвижен, със зачервени и насълзени очи, след разпит, подходящ повече за престъпник, отколкото за шестдесет и четиригодишен свещеник. Кварт се размърда в стола и за да скрие притеснението си, направи няколко бележки. Чувстваше се като човек, който рита поваления си противник.

— В общи линии — каза той, като се опитваше да звучи не толкова рязко и погледна към бележките си, за да избегне очите на свещеника — Вие отричате, че сте написал съобщението, изпратено до Светия Престол. Също така твърдите, че нямате никаква представа кой го е изпратил, нито никакви улики, които да водят към автора или неговите намерения.

— Да — каза отец Феро.

— Заклевате ли се пред Бога? — попита Кварт и се почувства засрамен — беше стигнал твърде далеч.

Старият свещеник се обърна към Корво с молба за помощ, която архиепископът не можеше да пренебрегне. Той прочисти гърлото си и вдигна ръката с пръстена.

— Да не намесваме тук Всемогъщия — каза прелатът, скрит от дима на лулата си. — Не смятам, че при този разговор, трябва да поставяме някого под клетва.

Кварт мълчаливо прие това и отново се обърна към отец Феро.

— Какво можете да ми кажете за Оскар Лобато? — попита той.

Старият свещеник сви рамене.

— Нищо. Само това, че е прекрасен младеж и уважаван свещеник. — Небръснатата му брадичка леко потрепери. — Ще ми е мъчно, когато си замине.

— Разбира ли помощникът ви от компютри?

Отец Феро присви очи. Сега изражението му беше тревожно, като на селянин, който наблюдава събирането на градоносни облаци.

— Ще трябва да попитате него. — Той вирна брадичка към вратата. — Той е навън и ме чака.

Кварт се усмихна почти недоловимо. Изглеждаше уверен в себе си, но имаше нещо в цялата история, което го караше да се чувства така, сякаш нещо му се изплъзва. Нещо не беше на мястото си, долавяше се някаква фалшива нотка. Почти всичко, което отец Феро беше казал, беше вярно, но имаше някаква лъжа. Може би само една, може би незначителна, но все пак лъжа.

— Какво можете да ми кажете за Грис Марсала?

Старият свещеник сви устни.

— Сестра Марсала има разрешително от ордена си. — Той хвърли поглед към архиепископа за подкрепа. — Може да идва и да си отива, когато пожелае. Работата ѝ е напълно доброволна. Без нея сградата вече щеше да се е срутила.

— Част от нея вече падна — каза Корво, неспособен да се сдържи. Очевидно мислеше за смъртта на секретаря си.

Кварт продължи да разпитва отец Феро.

— Какви са отношенията между нея, вас и помощника ви?

— Нормални.

— Не знам какво намирате за нормално — презрението на Кварт беше изчислено до милиметър. — При вас, старите селски свещеници този въпрос винаги е бил спорен, особено когато се отнася до икономките и племенниците ви...

С ъгълчето на окото си Кварт видя как Корво почти подскочи в стола си, но съвсем умишлено беше направил тази провокация.

Кокалчетата на пръстите на отец Феро бяха побелели.

— Надявам се, не намекувате... — той замълча и погледна свирепо към Кварт. — Някой би могъл да ви убие за това.

Заплахата не изглеждаше неуместна, като се има предвид начина, по който отец Феро се молеше, грубоватия му външен вид и стегнатото му, сухо тяло, което в момента се тресеше от гняв. Той самият изглеждаше способен на насилие, но точният смисъл на думите му можеше да се тълкува различно.

Кварт отвърна спокойно на погледа му.

— Например вашата църква ли? — попита той.

— В името на Бога! — прекъсна ги архиепископът. — И двамата ли сте си изгубили ума?

Настъпи продължителна тишина. Слънчевият лъч на бюрото на монсиньор Корво се беше преместил наляво, далеч от ръката му. Сега той осветяваше томчето с „Подражанието на Христа“ и отец Феро се загледа в книгата. Кварт внимателно наблюдаваше стареца. Той му напомняше за онзи свещеник, на когото би искал никога да не прилича и когото почти беше успял да забрави. Откак Кварт завърши семинарията, понякога получаваше писмо или картичка, после настъпваше мълчание. Спомняше си за него, само когато южният вятър съживяваше миризмите и звуците, заровени в паметта му. Вълни, които се блъскат в скалите, влажен солен въздух и дъжд. Мирис на мангал през зимата, *Rosa rosae, Quousque tandem abutere Catilina, Nox atra cava circunvolat umbra.* (Кварт си припомня фрази от текстове, които се изучават по латински, напр. на първата реч на Цицерон срещу Катилина. — (Б. р.)) Вода, която се стича по замъгления прозорец, камбани призори, небръснато мръсно лице, сведено над олтара, което с мърморене отправя молитви към един глух бог. Мъж и момче, свещенослужител и слуга, обърнати към безплодната земя, обградена от яростни вълни. И все така, още от Тайната вечеря. Защото това е кръвта Ми. (*Ad maiorem Dei gloriam* /лат./ — девиз на

йезуитския орден. — (Б. р.)) Върви си с мир. И приглушено дишане като на уморено животно по-късно, във влажната ризница, докато младият Лоренцо му помага да свали одеждите си. Семинарията, Лоренцо. Ще идеш в семинарията. Един ден ще станеш свещеник като мен. Ще имаш бъдеще — като мен. С цялата си сила на съзнанието си Кварт мразеше грубостта, липсата на духовност и ограниченото съществуване — литургия призори, дрямка в миризливия люлеещ се стол, утринна молитва в седем, горещ шоколад с набожните старици, котка на вратата, икономка или племенница, която по един или друг начин прави по-поносими самотата и отминаващите години. И после краят: сенилна деменция и жалко, безсмислено съществуване, което завършва в приюта със стичаща се по брадичката супа. За по-голяма слава на Бога! (Неточен цитат на думите на Исус на Тайната вечеря. — (Б. р.))

— Църква, която убива, за да се защити... — Кварт с усилие се върна към настоящето, към Севиля; към това, което беше, а не онова, което можеше да бъде. — Искam да знам какво според отец Феро означава това.

— Не знам за какво говорите.

— Това е изречение от съобщението, което някой успя да промъкне до Светия престол. Става дума за вашата църква. Смятате ли, че в това би могло да има някаква намеса на провидението?

— Не съм длъжен да отговоря на това.

Кварт се обърна към Корво, но архиепископът не пожела да вземе страна.

— Истина е — каза той с дипломатична усмивка, наслаждащ се на затрудненията на Кварт. — Не би отговорил и на мен.

Чиста загуба на време. Агентът на ИВД осъзна, че няма да стигне доникъде, но трябваше да спази формалностите. Затова арогантно попита отец Феро дали е наясно какво рискува. Старецът му отговори саркастично. Невъзмутим, Кварт продължи да задава въпросите си: необходимостта от доклад, възможната причина за взимане на сериозни дисциплинарни мерки и т.н. Това, че на отец Феро му оставаше само една година до пенсиониране не беше гаранция, че висшесстоящите щяха да бъдат снизходителни. Светият престол..

— Не знам нищо за смъртта на тези хора — прекъсна го старият свещеник. Очевидно изобщо не му пукаше за Светия престол. — Бяха злополуки.

Кварт се възползва от случая.

— Удобни злополуки от ваша гледна точка.

В гласа му се долавяше дружеска нотка, сякаш казваше: „Хайде, приятел, признай си и нека оправим нещата“. Но възрастният свещеник беше нащрек.

— Преди малко споменахте Провидението — каза той. — Защо тогава не зададете на Бог този въпрос, а аз ще се моля да получите отговор.

Кварт си пое дъх бавно и дълбоко няколко пъти, преди да продължи. Дразнеше го мисълта, че негова светлост се наслаждава на всичко това, обвит в дима на лулата си като от място на първия ред в театъра.

— Можете ли да заявите категорично като свещеник, че в двете злополуки в църквата ви няма човешка намеса?

— Вървете по дяволите.

— Моля?

Корво отново подскочи в стола си. Отец Феро го погледна и каза.

— При цялото ми уважение към ваша светлост, отказвам да отговарям на повече въпроси.

Кварт се зачуди дали не се шегува. По време на двадесетминутната им среща, отец Феро не беше отговорил на нито един въпрос. Корво само се намръщи и отново изпусна дим; той беше само посредник в случая. Кварт се изправи. Главата на отец Феро стигаше до гърдите му. Щръкналата коса му напомни за един друг свещеник. Кварт се беше връщал у дома само веднъж след ръкополагането си — кратко посещение на овдовялата си майка и още едно — при тъмната сянка, свита в църквата като мекотело в черупката си. Кварт отслужи литургия в храма, където толкова дълго беше иподякон. В студения, влажен неф, където бродеше призракът на самотното малко момче, втренчено в морето през дъждовната завеса, той се почувства като чужденец. Замина и никога не се завърна. Църквата, старият свещеник, малкото бяло селце и яростното море постепенно се заличиха от паметта му като кошмар, от който беше успял да се пробуди.

Сега олицетворението на всичко, което мразеше, стоеше пред него. Виждаше го в мрачните, упорити очи, които го пронизваха.

— Имам още един въпрос. Само един — каза той и остави картичките и писалката си. — Защо отказвате да напуснете „Богородица със сълзите“?

Отец Феро го изгледа отгоре надолу. Жилав като стара кожа. Това беше най-доброто описание, макар че Кварт можеше да се сети за още едно-две.

— Не е ваша работа — отвърна свещеникът. — Това засяга мен и моя епископ.

Кварт очакваше подобен отговор. Направи жест, че абсурдната среща е свършила. За негова изненада Корво му се притече на помощ.

— Моля, отговорете на отец Кварт, дои Приамо.

— Отец Кварт няма никога да разбере.

— Убеден съм, че ще направи всичко възможно. Моля, опитайте.

Старият свещеник упорито поклати глава, като мърмореше, че Кварт никога не е слушал изповедта на някоя бедна жена, която, коленичила, търси утеха; нито плача на новородено дете; че не е усещал последния дъх на умиращ, чиято потна ръка държи. Така че дори отец Феро да говори с часове, никой няма да разбере и една проклета дума. А Кварт, въпреки дипломатическия паспорт, официалната подкрепа на курията, тиарата и ключовете на свети Петър върху документите си, осъзна, че няма ни най-малка власт над враждебно настроения, окаян на вид старец — пълна противоположност на онова, което всеки духовник би свързал с Божията слава. С внезапна тревога той съзря друг призрак от миналото — Нелсън Корона. Спомняше си същото дистанциране от бюрокрацията, същото решително изражение. Единствената разлика беше, че в очите на бразилеца Кварт беше съзрял не само решителност, но и страх, а мрачният поглед на отец Феро беше твърд като скала. Преди отново да изпадне в упорито мълчание, старият свещеник добави, че църквата му е убежище. Това прозвуча доста старомодно и пратеникът от Ватикана подигравателно повдигна вежда. За да си върне равновесието, той се опита да събуди отново предишното си презрение към селския свещеник. Още веднъж той беше сановникът, изправен срещу свой подчинен и призракът на Нелсън Корона изчезна.

— Това е странен начин на изразяване.

Кварт се усмихна, уверен в себе си, отново силен, твърд и безмилостен. Той отново виждаше само вехтото, лекъосано расо и небръснатото лице на свещеника. Странно е колко успокоително може да бъде презрението, помисли си. Като аспирин, питие или цигара. Реши да зададе още един въпрос.

— Убежище от какво?

Още преди да свърши изречението, знаеше, че ще съжалява задето е попитал. Дребен и непоклатим, отец Феро погледна нагоре и прикова погледа на Кварт.

— От цялата тази глупост — отговори той.

Теглени от коне файтони, боядисани в черно и жълто, наредени един зад друг, очакваха клиенти в сянката на портокаловите дървета. Облегнат на витрината на един магазин за сувенири, Ел Потро дел Мантелете наблюдаваше входа на архиепископския дворец. Ръцете му бяха в джобовете на тясното карирано сако, което носеше на плътно прилепнала бяла тениска с яка, която подчертаваше стройната му, здрава фигура. Той ритмично местеше клечката за зъби от единия до другия ъгъл на устните си. Присви очи под изпъстрените си с белези вежди, втренчен върху входа между двете колони на бароковия портик. Не го изпускай от поглед, му нареди дон Ибраим, преди да влезе да разгледа магазина. Щеше да е твърде подозрително, ако и тримата стоят отвън на тротоара. Но трябваше да почака достатъчно време — дон Ибраим и Ла Ниня Пунялес бяха разгледали всички картички, тениски, ветрила, кастанети: пластмасови макети на Ла Хиралда и Златната кула под подозрителния поглед на собственичката. Ел Потро беше надежден, затова решиха да си починат в най-близкия бар на отсрещния ъгъл. Ла Ниня вече беше на петата си мансаниля. Ел Потро, който не беше получил нови заповеди, не сваляше очи от входа. Високият свещеник беше вътре вече цял час и за цялото това време бившият бикоборец беше отместил очи само два пъти — когато двама полицаи минаха покрай него нагоре и надолу по улицата. И в двата случая той се загледа в обувките си. Четирите пронизвания с рог на арената, службата в Испанския легион и мозъкът му, зациклил в определен коловоз, зашеметен от ударите и дрънчененето на гонгове, рунд след рунд, бяха оформили определен характер. Ако дон Ибраим и Ла Ниня забравеха за него, той щеше да стои тук безмълвен, ден и

нощ, в дъжд и пек, с очи, впити във входа на архиепископския дворец, докато не дойдеха да го освободят или паднеше мъртъв. Преди двадесет години по време на ужасен скандал на една третостепенна корида, импресариото му каза нещо като: „Ако бикът не те убие, нещастнико, ще те убие тълпата на изхода“ и Ел Потро, с потно лице и изпълнени със страх очи, се върна обратно на арената с червената си матадорска наметка на кръста. Там остана неподвижен, докато бикът, познат като Касапина, не се прицели и не го прободеше за четвърти и последен път, като сложи край на тореадорската му кариера. По-късно, при подобни обстоятелства на боксовия ринг, в легиона и в затвора, тялото и мозъка му придобиха още белези. Ел Потро беше идиот, но имаше качествата на герой.

Внезапно високият свещеник се появи от двореца. Спря за миг на входа и погледна назад, като че ли някой от вътрешността на зданието го беше повикал. Млад мъж с руса коса и очила го последва навън и те започнаха разговор на вратата. Ел Потро погледна към бара, където чакаха дон Ибраим и ла Ниня, но те бяха погълнати от мансанилята. Затова той изплю клечката от устата си и отиде да ги уведоми. Заобиколи площада откъм двореца и когато приближи, успя да огледа по-добре пратеника от Рим. Без якичката и късо подстриганата коса, той би могъл да мине за кинозвезда. Младият свещеник с него беше развлечен, блед и пъпчив като тийнейнджър, но приличаше повече на духовник.

— Оставете го на мира — чу Ел Потро да казва русокосият.

Високият се намръщи.

— Отец Феро е луд — каза той. — Живее в един измислен свят. Ако вие сте изпратил съобщението, не сте направил услуга, нито на него, нито на църквата му.

— Нищо не съм изпращал.

— Трябва да си поговорим за това двамата. Насаме.

— Нямам какво да ви кажа — каза русокосият свещеник с треперещ, но предизвикателен глас.

— Хората непрекъснато повтарят това — високият свещеник се усмихна неприятно. — Грешите. Много неща можете да ми кажете. Например...

Разговорът заглъхна, когато Ел Потро се отдалечи. Той ускори крачка и влезе в бара. Подът беше посипан с черупки от скариди и

талаш, над тезгяха висяха шунки и наденици. На бара дон Ибраим и Ла Ниня мълчаливо пиеха. От радиото, поставено между две бутилки „Фундадор“, се носеше гласът на Камарон:

„Виното убива болката и спомените...“

Дон Ибраим, отдалечен от бара заради шкембето си, пу шеше пура и сипеше пепел върху бялото си сако. До него, Ла Ниня беше минала от мансаниля на анасонова ракия „Махакито“. Тя вдигна към устните си изцапаната с червило чаша. Носеше сребърни обици и синя рокля на бели точки. Очите ѝ бяха силно гримирани и един масур беше залепнал върху набръчканото ѝ чело: певица на фламенко от главата до петите, като по снимките върху кориците на старите плочи, които дон Ибраим трупаше като златни кюлчета в стаята си в пансиона. Той имаше записи на Нат Кинг Коул, Лон Панчос, Бени Море, Антонио Махин и допотопен грамофон „Телефункен“. Лъжливият адвокат и Ла Ниня се обърнаха към Ел Потро, който рязко кимна с глава към улицата.

— Ето го — каза той.

Тримата партньори отидоха до вратата и погледнаха навън. Високият свещеник се отдалечаваше от другия покрай джамията.

— Свещеникът си го бива — каза Ла Ниня дрезгаво.

— Не изглежда зле — призна дон Ибраим безпристрастно, докато го изучаваше с присвити очи.

Глътката „Махакито“ накара очите на певицата на фламенко палаво да проблясват.

— Ози. Не бих имала нищо против да получа от него последно причастие.

Дон Ибраим размени мрачен поглед с Ел Потро. Когато бяха на работа като сега, подобно лекомислие беше неуместно.

— Ами старият? — попита той, за да ги накара да се съсредоточат.

— Още е вътре — каза Ел Потро.

Лъжливият адвокат замислено дръпна от пурата.

— Да разделим въоръжената свита — каза той най-накрая. — Ти, Потро, тръгни след стария свещеник, когато се появи. Щом се прибере,

върни се тук и ми докладвай. Ла Ниня и моя милост ще наблюдаваме високия свещеник. — Той млъкна и тържествено се консултира с часовника на дон Ернесто Хемингвей. — Преди да предприемем действия, ни е необходима информация: майката на всички победи и тъй нататък. Не сте ли съгласни?

Сигурно беше така, защото другарите му кимнаха. Със събрани вежди, Ел Потро изглеждаше мрачен, сякаш се опитваше да схване значението на някоя дума, произнесена преди пет минути. С отнесен вид, Ла Ниня наблюдаваше как високият свещеник се отдалечава. Все още държеше чашата си и изглежда щеше да допие махакитото си. По радиото Камарон все още пееше за виното и копнежа, а зад бара келнер в бяла риза и черна връзка тихичко припляскваше в ритъм с музиката. Дон Ибраим огледа войниците си и реши да повдигне духа им с няколко подходящо подбрани думи. Нещо в смисъл, че Севиля е най-великото място на света. И че работата им е вързана в кърпа.

— Който рискува — печели — каза той след кратък размисъл и дръпна от пурата си.

— Ozu.

Ла Ниня допи анасонлийката. Още намръщен, Ел Потро поклати глава и попита:

— Какво означава „свита“?

* * *

Изключителната съзнателност на Лоренцо Кварт беше едно от основните качества на характера му. Затова, когато се върна в стаята си, първото нещо, което направи, беше да отвори коженото си куфарче и да извади лаптопа си. Прекара един час в работа по доклада за монсиньор Спада. Веднага щом го свърши, го изпрати по модема на директора на ИВД. На осемте страници Кварт се постара да не прави никакви заключения относно църквата, хората, свързани с нея или самоличността на Висперас. Ограничи се с един приблизително верен отчет за разговорите си с монсиньор Корво, Грис Марсала и Приамо Феро.

Щом затвори компютъра и събра кабелите, той малко се отпусна. Беше се съблякъл по риза, без да разкопчава якичката си. Заобиколи

двете легла с балдахини и отиде до прозореца, който гледаше към площад „Вирхен де лос Рейес“. Беше твърде рано за ядене, затова прелисти няколко пътеводителя, които беше купил от една малка книжарница срещу кметството. По препоръка на монсиньор Корво си беше взел и един брой от „Q&S“. „За да се запознаете със ситуацията“ — язвително беше казал прелатът. Кварт погледна корицата и после снимките вътре. „Един брак в криза“ гласеше заглавието. Встрани от снимките на жената и нейния придружител, имаше друга — на много сериозен и добре облечен мъж с перфектен път на косата. „Слуховете за тяхната раздяла се потвърдиха. Докато финансистът Панчо Гавира затвърждава позициите си като сериозен представител на андалуското банково дело, Макарена Брунер се разхожда из Севиля до малките часове“. Кварт скъса страниците и ги прибра в куфарчето си. Внезапно забеляза, забеляза, че хотелската библия на „Гидиън'с“ беше на нощното му шкафче. Не си спомняше да я е оставял там. Смяташе, че я е прибрал в едно чекмедже, заедно с всички други неща, които му пречеха — памфлети, обяви, хартия за писане, пликове за писма. Отвори библията наслуки и намери стара пощенска картичка. Надписът гласеше „Църквата «Богородица със сълзите». Севиля. 1895.“ Хартията около централното изображение беше избледняла, но църквата се разпознаваше без грешка: портикът със Соломоновите колони, камбанарията и статуята на Девата в нишата, все още с глава. Всичко изглеждаше в по-добро състояние от сега. На площада отпред имаше сергия; мъж с широк колан и типична андалуска шапка продаваше зеленчуци на две жени, облечени в черно, с гръб към фотографа. От другата страна едно магаре, натоварено с две бъчонки вода, бавно се отдалечаваше по тясната улица, която излизаше от площада, а човекът на гърба му беше само силует, призрак, който всеки миг щеше да изчезне от снимката в заобикалящото я избеляло сияние.

Кварт обърна картичката. На гърба имаше няколко реда, написани с леко наклонен калиграфски почерк. Мастилото беше избеляло до бледокафяво и думите едва се четяха.

„Идвам тук да се моля за теб всеки ден и чакам да се върнеш на святото място, където ми се закле в любов и ми

дари такова щастие.
Винаги ще те обичам

Карлота“

Върху марката, на която беше изобразен крал Алфонсо XIII като дете, нямаше печат, а върху датата отгоре имаше петно от вода. Кварт успя да различи цифрите 9 и може би 7 в края, значи можеше да бъде 1897-ма. От друга страна адресът се четеше с лекота: *„Капитан Мануел Халок. На борда на кораба «Манигуа». Пристанище Хавана. Куба.“*

Той вдигна телефона и се обади на рецепцията. Администраторът каза, че смяната му е започнала в осем сутринта, но никой не се е качвал в стаята на Кварт, нито е питал за него през това време. Все пак би могъл да попита чистачките. Свързаха го с тях, но те не му помогнаха много. Не си спомняха да са местили библията и не можеха да кажат дали е била в чекмеджето или на нощното шкафче, когато са чистили стаята. Никой не бил влизал в стаята освен тях.

Той седна до прозореца и започна да изучава картичката в ръката си. Кораб в пристанището на Хавана през 1897. Капитан на име Мануел Халок и жена на име Карлота, която го беше обичала и се молила за него в „Богородица със сълзите“. Имаше ли съобщението на картичката някакво специално значение или важното беше изображението на църквата? Изведнъж той си спомни за библията. Беше ли картичката сложена в нея наслуки или на определена страница? Наруга се, че не е забелязал. Отиде до нощното шкафче и видя, че по случайност беше оставил книгата отворена, с корицата нагоре, на страници 168–169 — втора глава от Евангелието на Йоана. Нямаше нищо подчертано, но той бързо откри подходящите редове. Беше твърде явно.

„15. И като направи бич от върви, изпъди из храма всички, също и овците и воловете; и парите на менячите разсипа, а масите им прекатури;

16. И на гълъбопродавците рече: вземете това оттук и дома на Отца Ми не правете дом за търговия.“

Кварт погледна от библията към картичката. Помисли си за монсиньор Спада и негово преосвещенство кардинал Ивашкевич — те нямаше да бъдат доволни от подобен развой на събитията. Той самият не беше особено щастлив. Някой играеше опасни игри, вмъкваше се в папската компютърна система и в чужди хотелски стаи. Кварт се замисли за всички хора, които беше срещал и се зачуди дали човекът, когото търсеше, е между тях. Мили боже! Чувстваше как раздражението му расте. Захвърли книгата и картичката на леглото. Само това му трябваше — призрак, който си играе на криеница.

Кварт слезе от асансьора на партера. Мина покрай витрина, пълна с ветрила и пое по коридора около фоайето. Изглеждаше малко не на място в тъмния си костюм. „Доня Мария“ беше четиризвезден хотел, красива сграда на улица „Дон Ремондо“, на един хвърлей от Санта Крус. Декораторът на интериора малко беше прекалил с андалуските фолклорни мотиви, бикоборците и рисунките на танцьорки с дантелени наметки и гребени в косите. На вратата една уморена на вид екскурзоводка, която държеше високо холандско знаменце, напътстваше група пъстроцветно облечени туристи с камери. Докато оставяше ключа си на рецепцията, Кварт прочете името ѝ на малката пластмасова табелка, която носеше: В. Удкерк. Усмихна ѝ се съчувствено. Младата жена му отвърна с примирена усмивка и тръгна към групата.

— Една дама ви чака, отец Кварт. Току-що дойде.

Кварт погледна изненадан администраторката, после се извърна. Загоряла жена, с черна коса до раменете, седеше на канапе във фоайето. Носеше слънчеви очила, джинси, мокасини, бледосиня риза и кафяво сако. Беше много красива. Когато Кварт се приближи, тя се изправи и той забеляза колието ѝ от слонова кост — бледо на фона на загорялата ѝ кожа — златната гривна и кожената чанта до нея. Жената протегна слабата си, елегантна ръка с перфектен маникюр.

— Здравейте. Аз съм Макарена Брунер.

Беше я разпознал преди няколко секунди от снимките в списанието. Не можеше да се въздържа да не се загледа в устата ѝ. Беше голяма и добре очертана; през полуразтворените ѝ устни се виждаха искрящо бели зъби. Горната ѝ устна беше извита като сърце. Носеше бледорозово, почти безцветно червило.

— Интересно — каза тя изненадана, без да сваля очилата си. — Вие наистина сте много красив.

— Вие също — отвърна Кварт спокойно.

Тя беше съвсем малко по-ниска от него, а той беше почти метър и осемдесет и пет. Под сакото се очертаваше пищната ѝ, привлекателна фигура. Притеснен, той отмести очи и погледна часовника си. Жената замислено го наблюдаваше.

— Бих искала да говоря с вас — каза му най-накрая.

— Разбира се. Направихте ми услуга. Смятах да дойда да ви посетя. — Кварт се огледа. — Откъде знаете къде съм отседнал?

— Приятелката ми Грис Марсала ми каза.

— Не знаех, че сте приятелки.

Тя се усмихна и той отново видя белоснежните ѝ зъби. Изпъкнаха като колието от слонова кост на фона на карамелената ѝ кожа. Беше самоуверена заради социалното си положение и красотата си. Но Кварт усещаше, че и тя като Грис Марсала се притеснява от строгия му черен костюм и якичката. Винаги въздействаха така на жените, красиви или не.

— Можем ли да поговорим сега?

— Разбира се.

Те седнаха един срещу друг — тя с кръстосани крака на канапето, където го беше чакала; той в креслото срещу него.

— Знам защо сте дошъл в Севиля.

— Надявам се, че не очаквате да се изненадам — каза Кварт с усмивка, примирен. — Изглежда, посещението ми е обществено достояние.

— Грис каза, че трябва да се срещна с вас.

Косата на Макарена Брунер се плъзна по раменете и закри отчасти лицето ѝ, затова тя я отметна назад. Беше много гъста и черна, забеляза Кварт. Като на андалуските красавици, рисувани от Ромеро де Торес. Или може би като на Кармен от тютюневата фабрика, както беше описана от Мериме. Всеки мъж — художник, французин или бикоборец, би могъл да изгуби ума си по тази жена. Един свещеник — също.

— Надявам се, че не сте останал с погрешно впечатление от църквата — каза тя и след кратка пауза добави. — Или от отец Феро.

За да преодолее неудобството си, Кварт прибягна до шега.

— Не ми казвайте, че и вие сте от клуба на почитателите на отец Феро.

Ръката му висеше от облегалката на креслото и въпреки тъмните очила, беше сигурен, че жената я наблюдава. Дискретно я повдигна и сплете пръсти с другата си ръка.

Известно време Макарена Брунер не каза нищо. Отново отхвърли косата от лицето си. Изглежда се чудеше как да продължи разговора.

— Слушайте — каза тя най-накрая. — Грис ми е приятелка. Тя смята, че присъствието ви тук може да бъде от полза, дори ако мнението ви не е благоприятно.

Кварт осъзна, че тя играе ролята на помирител. Повдигна ръка и я видя да проследява движението му.

— Знаете ли — каза той — има нещо в тази история, което много ме дразни... Но как да ви наричам? Госпожа Брунер?

— Моля ви, наричайте ме Макарена.

Тя свали очилата си и Кварт беше поразен от красотата на огромните ѝ тъмни очи, с отблясъци в меден цвят. Хвала на Бога, би казал на глас, ако смяташе, че Бог ще обърне внимание на такава молитва. Насили се да издържи на погледа ѝ, сякаш спасението на душата му зависеше от това. И може би беше така, ако душата съществува, разбира се, и ако Бог съществува.

— Макарена — каза той, приведе се към нея и подпря лакти на коленете си. Сега усети парфюма ѝ — нежен, с дъх на жасмин. — Има нещо дразнещо в цялата тази работа. Всички смятат, че съм в Севиля, за да създам неприятности на дон Приамо Феро. Не е така. Аз съм тук, за да напиша доклад върху положението. Нямам никакви предубеждения. Но отец Феро не иска да ми съдейства. — Той се облегна назад. — Всъщност никой не иска.

Сега беше неин ред да се усмихне.

— Разбираемо е. Никой не ви вярва.

— Защо?

— Защото архиепископът говори зле за вас. Нарече ви ловец на скалпове.

Кварт направи гримаса.

— Да, ние сме стари познати.

— Отец Феро може да бъде убеден да погледне по друг начин на нещата — каза Макарена, като хапеше долната си устна. — Може би мога да ви помогна.

— Ще бъде по-добре за всички, особено за него. Но защо да го правите? Какво ще спечелите от това?

Тя поклати глава, сякаш това беше без значение, и косата отново се плъзна по рамото ѝ. Жената я отметна, като внимателно се взираше в Кварт.

— Вярно ли е, че папата е получил съобщение?

Макарена Брунер очевидно съзнаваше ефекта, който очите ѝ имаха върху хората. Кварт преглътна с усилие. Донякъде заради очите ѝ, донякъде заради въпроса.

— Това е тайна — отвърна той, като се опита да смекчи думите си с усмивка. — Не мога нито да потвърдя, нито да отрека.

— Тайна, която всички вече знаят.

— В такъв случай няма да ви кажа нищо ново.

Очите ѝ замислено проблеснаха. Тя се облегна на канапето и блузата прелъстително се опъна по тялото ѝ.

— Правото на окончателно мнение по отношение на „Богородица със сълзите“ принадлежи на семейството ми — обясни тя. — А това значи — аз и майка ми. Ако зданието бъде обявено за негодно и архиепископът позволи да бъде унищожено, ние ще решим съдбата на земята.

— Не е точно така — каза Кварт. — Според моята информация съветът има право на мнение.

— Ще заведем дело.

— Технически все още сте омъжена. А съпругът ви...

— Живеем отделно от шест месеца — прекъсна го тя и поклати глава. — Съпругът ми няма право да действа независимо.

— Не се ли е опитвал да промени мнението ви?

— Да — сега усмивката на Макарена беше презрителна и отчуждена, почти жестока. — Но това не променя нещата. Църквата ще надживее всичко това.

— Интересен подбор на думи — каза Кварт изненадан. — Звучи така, сякаш църквата е жива.

Тя отново се взираше в ръцете му.

— Може би е. Много неща са живи, без да го предполагахме — За миг изглеждаше потънала в мислите си, но после изведъж продължи. — Но аз имах предвид, че има нужда от тази църква, както и от отец Феро.

— Защо? В Севиля има много други свещеници и църкви.

Тя избухна в смях. Висок, искрен смях. Беше толкова заразителен, че Кварт за малко да се присъедини към нея.

— Дон Приамо е по-различен. Това се отнася и за църквата. — Тя все още се усмихваше, с очи, впити в Кварт. — Но не мога да го обясня с думи. Трябва да отидете и да я видите.

— Вече ходих. И вашият любим свещеник ме изрита.

Макарена Брунер отново избухна в смях. Кварт никога не беше чувал жена да се смее по такъв прям и привлекателен начин. Осъзна, че иска да слуша още смеха ѝ и се удиви от себе си. В добре обучения му мозък зазвъняха предупредителни звънчета. Започваше да му се струва, че се скита в градината, от която преподавателите му в семинарията, го бяха предупреждавали да стои надалеч; пълна със змии, забранени плодове, превъплъщения на Далила и други подобни.

— Да — каза тя. — Грис ми каза. Но опитайте пак. Идете на литургия и вижте какво става тогава. Може би ще разберете.

— Добре. Ходите ли на литургията в осем часа?

Въпросът беше зададен добронамерено, но изражението на Макарена изведнъж стана подозрително и сериозно.

— Това не е ваша работа — каза тя, като сгъваше и разгъваше слънчевите си очила.

Кварт вдигна умолително двете си ръце и настъпи неловка тишина. Той се огледа за келнер и я попита дали иска нещо. Тя поклати глава. Изглеждаше по-спокойна, затова свещеникът ѝ зададе друг въпрос.

— Какво мислите за смъртта на онези двама души?

Този път смехът ѝ беше неприятен.

— Божият гняв — отговори му.

Кварт я погледна сериозно.

— Интересна гледна точка.

— Защо? — Тя изглеждаше искрено учудена. — Те или този, който ги е изпратил, си го търсеха.

— Това не е много християнско отношение.

Тя нетърпеливо вдигна чантата си и отново я остави. Навиваше и развиваше каишката ѝ между пръстите си.

— Вие не разбирате, отче... — Погледна го несигурно. — Как да ви наричам? Преподобни? Отец Кварт?

— Можете да ме наричате Лоренцо. Няма да ви бъда изповедник.

— Защо не? Нали сте свещеник.

— Но доста необичаен — отвърна Кварт. — Пък и не съм тук в това си качество.

Докато говореше, той отмести очи за няколко секунди встрани, неспособен да срещне погледа ѝ. Когато отново я погледна, тя го наблюдаваше с интерес, почти закачливо.

— Би било забавно да се изповядвам пред вас. Бихте ли искал?

Кварт си пое дъх. Намръщи се, сякаш размишляваше. Корицата на „Q&S“ изникна пред очите му.

— Боя се, че във вашия случай няма да съм безпристрастен изповедник — каза той. — Вие сте твърде...

— Твърде каква?

Не играе честно, помисли си той. Това беше прекалено дори за човек с нервите на Лоренцо Кварт. Той си пое дъх и и издиша, за да се успокои, за да запази самоконтрол.

— Привлекателна — отвърна ѝ хладно. — Предполагам, че това е думата. Но вие разбирате повече от тези неща, отколкото аз.

Макарена Брунер замълча, сякаш преценяваше отговора му. Изглеждаше доволна.

— Грис беше права — каза тя най-накрая. — Вие не приличате на свещеник.

Кварт кимна.

— Предполагам, че отец Фери и аз изглеждаме като различни биологични видове.

— Прав сте. Той е моят изповедник.

— Убеден съм, че изборът ви е добър. — Кварт замълча, после, за да притъпи сарказма на думите си, добави: — Много суров човек.

— Вие не го познавате.

— Напълно вярно. И досега не намерих никого, който да ме осветли.

— Аз ще го направя.

— Кога?

— Не знам. Тази вечер. Да вечеряме в „Ла Албахака“.

— „Ла Албахака“ — повтори той.

— Да. На площад „Санта Крус“. Обикновено държат на вратовръзката, но съм сигурна, че във вашия случай ще направят изключение. Обличате се добре за свещеник.

Той мълча няколко секунди, преди да отговори. Защо не? В крайна сметка нали затова беше в Севиля. Можеше да пийне нещо за здравето на кардинал Ивашкевич.

— Ако желаете, мога да нося връзка, въпреки че никога не съм имал проблеми в ресторантите.

Макарена Брунер се изправи, Кварт — също. Тя отново се взираше в ръцете му.

— Както решите — отвърна жената и се усмихна, докато отново слагаше очилата си. — Никога преди не съм вечеряла със свещеник.

* * *

Дон Ибраим си повя с шапката като с ветрило. Седеше на една пейка на площад „Вирхен де лос Рейес“, където въздухът ухаеше на разцъфнали севилски портокали. До него Ла Ниня Пунялес плетеше и двамата наблюдаваха входа на хотел „Доня Мария“: изплитаме четири бримки, изпускаме две, една двойна, една тройна. Тя тихичко мърдаше устни като при молитва, докато повтаряше последователността; кълбото подскачаше в скута ѝ, сребърните ѝ гривни подрънкваха. Плетеше покривка за легло за чеиза си. Вече тридесет години той лежеше пожълтял, посипан с нафталин, в апартамента ѝ в квартал Триана. Но тя продължаваше да го допълва, сякаш задържаше между пръстите си времето, в очакване мургавият мъж със зелени очи да дойде за нея.

Един файтон с четирима английски футболни запалнянковци, нахлутили сомбрера, прекоси площада. „Реал Бетис“ имаше среща с „Манчестър юнайтед“. Дон Ибраим се загледа след тях и поглади мустаците си с въздишка. Горката Севиля, прошепна той, като си вееше още по-силно с шапката. Ла Ниня промърмори нещо в съгласие, без да вдигне очи, концентрирана върху плетивото си: четири бримки, сега изпускаме две. Дон Ибраим захвърли фаса от пурата си и загледа

как тлее на земята. Внимателно го угаси с върха на бастуна си. Мразеше бруталните типове, които гасяха цигарите си, сякаш ги убиваха. Благодарение на аванса от Перехил, той си беше позволил цяла чисто нова кутия с пури „Монтекристо“ — нещо, което не беше правил от много време. Две от тях се показваха от горния джоб на смачканото му ленено сако. Той нежно ги потупа. Небето беше синьо, въздухът ухаеше на портокалов цвят и той беше в Севиля. Беше сключил добра сделка, имаше пури и тридесет хиляди песети в портфейла си. Единственото, което му беше нужно, за да е напълно щастлив, бяха три билета за коридата — три места на сянка, за да види Фараон де Камас или обещаващия млад тореадор Коро Маестрал. Според Ел Потро техниката на Маестрал не била лоша, но не можел да се сравни с покойния Хуан Белмонте, нека почива в мир. Същият Коро Маестрал, който според вестниците преследваше банкерски съпруги.

И като стана дума за жени, високият свещеник току-що се беше появил от хотела, като разговаряше с една истинска хубавица. Дон Ибраим смушка Ла Ниня, която спря да плете. Дамата беше все още млада и красива, носеше тъмни очила и семпли, но стилни дрехи с небрежната елегантност, типични за жените от андалуския хайлайф. Стиснаха си ръце със свещеника. Дон Ибраим и Ла Ниня си размениха многозначителни погледи. Това можеше да предизвика всякакви неочаквани последствия.

— Леко усложнение, Ниня.

— Тук си прав.

Поради шкембето си, лъжливият адвокат се изправи на крака с известно затруднение, сложи шапката си и решително стисна бастуна на Мария Феликс. Каза на Ла Ниня да продължи да плете, докато не изгуби от поглед високия свещеник. Самият той тръгна след жената с тъмните очила. Тя навлезе в Санта Крус, зави по улица „Гусман ел Буено“ и изчезна в двореца Каса дел Постиго. Сградата беше известна в Севиля като резиденция на херцозите Ел Нуево Естремо от шестнадесети век. Намръщен и разтревожен, дон Ибраим мина покрай задължителните портокалови дръвчета на малкия площад пред сградата, боядисана в охра и бяло, за да направи тактическо разучаване на територията. Прозорците бяха защитени с железни решетки. Под главната тераса, над входа, имаше герб — шлем с лъв над него, бордюро от котви, глави на маври и индиански вождове, диагонална лента с

нарове и мотото: ODERINT DUM PROBENT. Дон Ибраим си го преведе като „Помириши, преди да докоснеш“ или нещо подобно, и го одобри. Влезе небрежно през тъмния портал и се загледа през портата от лято желязо към вътрешния двор, прекрасно андалуско патио с мокарабски колони и огромни саксии с цветя и зелени растения около красив мраморен фонтан. Прислужница в черна униформа се приближи до вратата и го загледа с подозрение, затова той пусна най-невинната си усмивка, повдигна шапката си и се запъти обратно към улицата, сякаш беше турист, изгубил пътя си. Остана за миг с лице към сградата. Докато още се усмихваше под буйните си пожълтели от никотина мустаци, извади една пура от джоба си и внимателно махна лентата, на която около мъничко цветче пишеше „Монтекристо Хавана“. Отрязва единия край с джобното ножче, което висеше на ланеца на часовника му. Казваше, че то му е подарък от приятелите му Рита и Орсън, спомен от незабравимия следобед в стара Хавана, когато ги заведе да видят фабриката за пури „Партагас“ на ъгъла на улица „Драгонес“ и улица „Барселона“. После Рита и той танцуваха в „Тропикана“ до сутринта. Тогава Орсън Уелс и Рита Хейуърт снимаха „Дамата от Шанхай“ или нещо подобно. Всички се прегръщаха и целуваха, Орсън се напи като лорд и му подари малкото ножче, с което „Гражданинът Уелс“ режеше върха на пурите си. Унесен в спомените или фантазиите си, дон Ибраим сложи пурата между устните си и усети вкуса на листото чист тютюн, което я обвиваше. Високият свещеник със сигурност има интересни приятелки, помисли си той. После поднесе запалката си към края на пурата, очаквайки с нетърпение предстоящия половин час удоволствие. Дон Ибраим не можеше да си представи живота без кубински пури. С първото дръпване Севиля, Хавана — колко си приличаха те — и карибската му младост, в която вече не различаваше истината от измислиците, се сляха в една мечта, толкова необичайна, колкото и съвършена.

* * *

Светлината в публичния дом беше червена и от стереото се носеше гласът на Хулио Иглесиас. Долорес ла Негра сложи още лед в чашата уиски на Селестино Перехил.

— Изглеждаш страхотно, Лоли — каза Перехил.

Долорес опря бедра в бара и прекара кубче лед по голия си корем. Огромните ѝ гърди под късичката тениска се поклащаха в ритъм с музиката. Едра жена, преминала тридесетте, която беше спала с повече мъже, отколкото имаше в армията, тя приличаше на циганка.

— Ще изживееш най-незабравимото чукане в живота си — обяви Перехил, като приглаждаше косата над плешивината си. — Ще ти взема ума.

Свикнала с подобно държане и със сексуалното самочувствие на Перехил, Долорес направи две танцови стъпки, вперила поглед в очите му. Показа върха на езика си, хвърли кубчето, с което беше разтрила корема си в чашата си и отиде да налее още една чаша каталунско шампанско за един от другите клиенти. Момичетата вече бяха изкрънкали две бутилки от мъжа и той беше на път да поръча трета. Иглесиас продължаваше да пее. Перехил отпи малко уиски и се загледа в арабката Фатима, която танцуваше самичка на дансинга с пола, която едва скриваше дупето ѝ, високи до коленете ботуши и блуза с огромно деколте, което разкриваше весело подрусващите се гърди. Фатима беше втора в списъка му за вечерта ѝ той сериозно започна да преценява плюсовете и минусите на двете момичета.

— Здравей, Перехил.

Не ги беше чул да влизат. Те приближиха, облегнаха се от двете му страни на бара и се загледаха право в редиците бутилки върху облицованите с огледало рафтове. Перехил виждаше отраженията им пред себе си — отдясно Циганина Майрена, облечен в черно, слаб и опасен, грациозен като танцьор на фламенко, който носеше огромен златен пръстен до чуканчето, останало от малкото му пръстче. Беше го отрязал сам по време на въстанието в затвора Оканя. Отляво на Перехил беше Пилето Муелас, русокос, спретнат и фин. Безмилостният бръснач, който носеше в левия джоб на панталона си, изглеждаше като постоянна ерекция и той винаги казваше „Извинете“, преди да съсече някого.

— Няма ли да ни почерпиш? — попита бавно и дружелюбно Циганинът. Явно се забавляваше. Перехил изведнъж почувства, че му е много горещо. С отчаян поглед той извика Долорес. Джин и тоник за Майрена, същото и за Пилето Муелас. Никой не докосна питието си. И двамата се бяха втренчили в Перехил в огледалото.

— Дойдохме да ти предадем нещо — каза Циганинът.

— От един приятел — добави Пилето.

Перехил преглътна, като се надяваше, че няма да го забележат в червената светлина на бара. „Приятелят“ беше Рубен Молина, лихвар от Ел Баратило. От месеци Перехил му даваше разписки за дълговете си и сега почувства, че му прималява, като си помисли колко дължи на Молина. Рубен беше добре познат в определени кръгове на Севиля. Изпращаше на длъжниците си само две предупреждения — едното с думи, второто с дела. Майрена и Пилето Муелас се грижеха за това.

— Кажете му, че ще му платя. Очаквам да получа пари.

— Така каза и Фраскито Торес.

Пилето се засмя заплашително-съчувствено. В огледалото продълговатото аскетично лице на Циганина беше толкова весело, сякаш току-що се връщаше от погребението на майка си. Перехил се вгледа в собственото си отражение. Искаше да преглътне отново, но не можеше — споменаването на Торес беше накарало гърлото му да пресъхне. Фраскито произхождаше от добро семейство и беше познат в Севиля като безделник. Известно време, както Перехил, той беше разчитал на услугите на Молина. Но когато дойде времето, не можа да си плати. Някой го причака на входа на къщата му и му изби зъбите до един. Оставиха му ги, увити във фунийка от вестник в горния джоб на сако му.

— Просто ми трябва още една седмица.

Майрена прегърна Перехил през раменете и този неочакван приятелски жест едва не накара Селестино да припадне от ужас. Циганинът погали брадичката му с чуканчето на малкия си пръст.

— Какво съвпадение! — каза той. Ризата му миришеше на кисела пот и цигарен дим. — Защото имаш точно толкова време, приятелю. Точно седем дни и нито минута повече.

Перехил се вкопчи в бара, като се опитваше да спре треперенето на ръцете си. Върху рафтовете се мерзелееха етикетите на бутилките. Животът е опасен, каза си той. Накрая винаги те убиват.

— Кажете на Молина, че няма проблеми. Държа на думата си. Предстои ми да приключа добра сделка.

Сграбчи чашата си и на един дъх погълна питието. Кубче лед със зловещо дрънчане се удари в зъбите му, сякаш да напомни как Фраскито Торес трябваше да заеме пари от друг лихвар, за да си купи

изкуствени зъби, които му струваха почти половин милион песети. Ръката на Циганина все още беше около раменете на Перехил.

— Това звучи добре — пошегува се Пилето Муелас. — Приключване.

Хулио Иглесиас продължаваше да пее. Като кършеше бедра в ритъм с музиката зад бара, Долорес ла Негра се приближи, за да завърже разговор. Тя потопи пръст в уискито на Перехил и шумно го засмука, отърка корема си о бара и после разклати съдържанието на ризата си с ненадминат професионализъм, преди разочаровано да погледне тримата мъже. Перехил беше блед, сякаш току-що бе видял призрак, а другите двама изобщо не изглеждаха приятелски настроени. Дори не бяха докоснали питиетата си. Затова Долорес се завъртя и отдалечи, като продължаваше да кърши бедра в ритъма на музиката. След цял живот, прекаран от едната и от другата страна на бара, тя знаеше кога трябва да се оттегли.

V

ДВАДЕСЕТТЕ ПЕРЛИ НА КАПИТАН ХАЛОК

Обичал съм и мъртви жени.

Хайнрих Хайне,
„Флорентински нощи“

Заместник-началникът Симеон Навахо, шеф на следствения отдел в севилската полиция, дояде тортилята си и дружелюбно погледна към Кварт.

— Слушайте, отче — каза той. — Не знам дали е самата църква, чистата случайност или Архангел Гавриил. — Той замълча и отпи от бутилката бира на бюрото си. — Но в тази сграда има нещо зловещо.

Навахо беше дребен, слаб и приветлив мъж, който непрестанно жестикулираше. Носеше кръгли очила със стоманени рамки и буйните му мустаци сякаш никнеха от носа. Приличаше на карикатура на интелектуалец от седемдесетте години. Това впечатление се подсилваше от джинсите, развлечената червена риза и дългата оредяваща коса, която носеше вързана на опашка. През последните двадесет минути заедно с Кварт бяха прегледали докладите за двата смъртни случая в „Богородица със сълзите“. Полицейското разследване беше стигнало до същото заключение, както и съдебните лекари: нещастен случай. Навахо съжаляваше, че няма окован обвиняем, когото да демонстрира на пратеника от Рим. Просто лош късмет, отче, казваше той, разхлабен парапет, парче гипс, паднало от тавана. Горките нещастници, писано им било. Пуф и направо в рая! Поне така трябва да е, смяташе заместник-началникът, защото бяха умрели в църква.

— Знаем как точно е умрял Пенюелас, градският архитект — Навахо имитира ходене с два пръста по бюрото, за да илюстрира разказа си. — Прекарал половин час, като се мотал под покрива на

църквата, търсейки доказателства, с които да подкрепи заповедта за събаряне и после се облегнал на един от дървените парапети в камбанарията. Дървото било изгнило и поддало. Пенюелас паднал и се нанизал на един от металните пръти, стърчащи от полу-сглобеното скеле отдолу като на шиш — заместник-началникът вдигна един пръст, сякаш беше прът и удари с дланта на другата си ръка върху него. Кварт разбра, че ръката трябваше да представлява нанизания архитект. — Имало е свидетели, когато се е случило, а при последвалия оглед на парапета не открихме доказателства да е бил „обработен“.

Заместник-началникът отпи отново от бирата и изтри мустака си с пръста, на който се беше нанизал Пенюелас. После ентусиазирано се усмихна. С Кварт се бяха запознали преди няколко години при посещението на папата. Симеон Навахо работеше като офицер за свръзка със севилската полиция и двамата се разбираха прекрасно. Пратеникът от Рим остави на полицаия цялото признание за забележителните успехи — като залавянето на свещеника, който планираше да прободне Светия отец и откриването на пластичния взрив, скрит в коша с пране в манастира „Светото тайнство“. Навахо беше лично поздравен от министъра на вътрешните работи и Негово светейшество. Снимката му беше на първа страница във вестниците и беше награден със специална грамота. Сега никой в участъка не смееше да го нарича мис Магнум затова, че носеше косата си на опашка. Магнумът, калибър 357, лежеше между купчина документи на бюрото му. Носеше го само, когато ходеше в къщата на бившата си жена, за да вземе децата. Казваше, че по този начин ѝ вдъхвал уважение. А на децата много им харесваше.

Кварт огледа кабинета. През стъклената преграда се виждаше един североафриканец с насинено око. Мъжът седеше срещу набит полицейски офицер по риза. Полицаят нещо му говореше и не изглеждаше дружелюбен. Беше като да гледаш ням филм. От тази страна на стъклото имаше снимка в рамка на краля, а в календара на стената отминалите дни енергично бяха задраскани. Имаше сива кантонерка със стикер на Експо'92, афиш с изображение на лист от марихуана, ветрило, табло с окачени снимки на престъпници, мишена за дартс с дупки по стената около нея и плакат на американски полицаи, който пребива чернокож, с надпис „Сурова любов“.

— Ами отец Урбизу? — попитка Кварт.

Заместник-началникът почеса ухото си.

— Изглежда, че и неговата смърт също е била случайна, отче. Не е имало свителели, но хората ми изследваха впоследствие всеки сантиметър от църквата. Може би се е облегнал иц скелето или случайно го е съборил. — Той имитира движението на люлеещо се скеле толкова реалистично, че спря, сякаш му се зави свят. — Върхът му може да е откъртил част от корниза. Може би вече е била разхлабена и по някакво чудо — ако ме извините за израза — само скелето да я е крепяло. Когато то паднало, десет килограма гипс се стоварили на главата му. Сигурно е чул шума, погледнал е нагоре и после е паднал.

Той илюстрира разказа си с подходящи движения на ръцете. Накрая постави едната си ръка на бюрото с обърната нагоре длан, за да покаже отец Урбизу, който отива в по-добрия свят. Погледна за миг умиращата си ръка, после отпи глътка бира.

— Още веднъж лош късмет — каза той замислено.

Кварт извади няколко визитни картички, за да си води бележки.

— Защо е паднало парчето от корниза? — попита той.

— Зависи — Навахо подозрително погледна картичките и отупа няколко трохи от тортиля от ризата си. — Според Нютон земното притегляне кара всеки незакрепен предмет да придобие вертикално ускорение и да падне на главата на онзи архиепископски секретар, който тази сутрин е станал със задника нагоре — той погледна Кварт, за да види реакцията му. — Надявам се, че си записахте всичко това. А хората разправят, че полицията не взима предвид законите на науката.

Свещеникът разбра намека. Засмя се и прибра картичките и писалката.

— Какво е вашето мнение? — попита той.

Навахо сви рамене. Тази информация не беше нито важна, нито секретна, но той явно искаше да задържи нещата на официално ниво. След като разследването потвърди, че двата смъртни случая са злополуки, „Богородица със сълзите“ си оставаше проблем на Църквата. Носеха се слухове, че общинският съвет и банките оказват натиск и заместник-началникът искаше да стои настрана от това. Кварт може и да беше испанец, свещеник и стар приятел, но все пак беше агент на чужда държава.

— Според нашите експерти — отвърна Навахо — парчето корниз вече е било разхлабено. Това се доказва от огледа след инцидента. Намерихме зад него дупка, пълна с плесен. Покривът от години тече.

— Напълно ли изключвате човешка намеса?

Заместник-началникът щеше да се изсмее подигравателно, но се усети. Все пак беше задължен на Кварт.

— Слушайте, отче, ние сме полицаи. Не можем да приемем стопроцентово дори, че Юда не е бил очистен от някой от своите единадесет колеги. Затова да кажем, че сме деветдесет и пет процента сигурни. Едва ли някой е казал на горкото копеле: „Ей, стой тук за минута“, изкатерил се е по скелето, разкъртил е парче корниз и го е пуснал надолу, докато онзи просто си е стоял там и е гледал нагоре — пръстите на Навахо илюстрираха катеренето по скелето и падането на корниза. После един пръст остана неподвижен, в очакване на съдебните лекари. — Това се случва само в анимационните филмчета.

* * *

Когато остави Навахо, Кварт беше убеден, че Висперас е преувеличил. Може би изявлението, че църквата убива, за да се защити, в свободна интерпретация, метафорично и символно, беше истина. Но друго беше да докажеш, че едно разнебитено тристагодишно здание може само или с помощта на провидението да се справи с някой, който го застрашава. Това вече не беше проблем на Кварт, нито дори на ИВД. Свръхестественото беше от компетентността на други експерти, по-близки до злокобното братство на кардинал Ивашкевич, отколкото до грубия центурион, олицетворяван от монсиньор Спада. В неговия свят и в света на добрия войник Кварт две и две винаги правеха четири.

Всичко това се въртеше в ума му, когато му се стори, че чува стъпки зад себе си, докато навлизаше в тесните улички па Санта Крус. Спря на няколко пъти, но не видя нищо подозрително. Продължи да върви, като се движеше в тясната ивица сянка под стрехите на къщите. Слънцето сипеше огън над Севиля и фасадите, оцветени в бяло и охра, блестяха в жегата като стени на пещ. Когато стигна до малкия площад с църквата, той спря пред парапета, обрасъл със здравец. Погледна със

завист как едно канарче потопи човка в купичката пода в засенчената си клетка. Не можеше да се диша и нищо не помръдваше, нито завесите на прозорците, нито листата на здравеца, нито клоните на портокаловите дръвчета. Като платна на кораби, застигнати от безветрие в Саргасово море.

Беше същинско облекчение да преминеш прага на „Богородица със сълзите“. Вътре откри оазис от хладна сянка, която миришеше на восък и плесен. Спря да си поеме дъх, още замаян от слънцето навън. До вратата имаше малка скулптура на Исус от Назарет. Един измъчен бароков Христос, подложен на разпит трета степен в съдебната зала. Колко сте? Къде криеш златото и среброто на последователите си? Какви са тези приказки, че си бил син Божи? Познай кой те издаде. Китките му бяха вързани с въже и огромни капки кръв капеха от трънения му венец. Той гледаше нагоре с надежда някой да го измъкне оттук, позовавайки се на неприкосновеността на личността. За разлика от своите колеги, Кварт никога не беше се чувствал свързан с този мъж, чието изображение сега наблюдаваше. Дори в семинарията, през годините на това, което той наричаше дресировка, когато учителите му по теология педантично разглобяваха и отново сглобяваха механизмите на вярата в ума на младежите, предназначени да станат свещеници. „Господи, господи, защо ме изостави?“ — беше въпросът, който на всяка цена трябваше да се избегне. За Кварт, който си го беше поставял, преди да влезе в семинарията и беше убеден, че отговор няма, това теологично програмиране беше излишно. Но като благодарумен човек той не каза нищо.

Погледна отново към статуята. Назарянинът определено беше смел човек. Никой не би могъл да се срамува да носи кръста му като знаме. Кварт често съжеляваше, че вярата му не е по-силна. Някога мъже, почернели от прах под ризниците си, влизали в битка с Божието име на уста, за да си извоюват вечен живот и място в рая с острите си мечове. Животът и смъртта тогава са били много по-прости.

Той механично се прекръсти. Около фигурата на Христос зад стъклена витрина, имаше над петдесет оброчни дарове — месингови или восъчни отливки на ръце, крака, очи, детски тела, кичури коса, писма, панделки, бележки и гравирани таблички, които изразяваха благодарност за изцелението. Имаше дори военен медал от Африка, привързан към стар булчински букет. Винаги, когато се срещнеше с

такава набожност, Кварт се чудеше колко тревоги, безсънни нощи край болничното легло, колко молитви или разкази за надеждата, болката, живота и смъртта са събрани във всеки от тези предмети. За разлика от другите свещеници, които бяха повече в крак с времето, дон Приамо позволяваше на хората да оставят дарове край фигурата на Христос в малката църква. Това беше старомоден израз на вяра, както и свещеникът в расо, който припываше на латински месата — жизнената връзка между човека и великите тайнства. Църква на вяра и утеха. За разлика от катедралите, готическите прозорци, бароковите олтари, статуи и рисунки, славещи Христа, които служеха за същата цел като съвременните телевизори: да дадат надежда на човека, изправен пред ужаса на своята самота, смърт и безверие.

— Здравейте — каза Грис Марсала.

Беше слязла от скелето и седеше пред него в очакване, с ръце в джобовете на джинсите. Както и миналия път, дрехите ѝ бяха покрити с гипс.

— Не ми казахте, че сте монахиня — каза Кварт укорително.

Тя прикри усмивката си, като приглаждаше посивялата си коса, сплетена на плитка.

— Вярно е, не ви казах — каза тя, като го изучаваше с дружелюбно изражение, сякаш искаше да се убеди в нещо. — Мислех, че един свещеник ще го усети без чужда помощ.

— Аз съм доста бавно загаряващ свещеник.

Настъпи кратко мълчание. Грис Марсала се усмихна и каза:

— Чух съвсем друго за вас.

— От кого?

— Знаете... Архиепископи, разгневени свещеници — при някои думи американският ѝ акцент се усещаше по-силно. — Красиви жени, които ви канят на вечеря.

— Не бихте могла да знаете за това — каза Кварт през смях.

— Защо не? Не сте ли чували за телефона? Избираш номера и говориш. Макарена Брунер ми е приятелка.

— Странно приятелство между монахиня и банкерска жена, която е в устата на цяла Севиля...

— Това не е никак смешно.

Той кимна смирено, осъзнавайки, че е стигнал твърде далеч. Независимо от тактическата ѝ цел, забележката му беше

несправедлива. Постъпвай с хората така, както искаш да постъпват с теб.

— Права сте, съжалявам — каза той и отмести поглед, смутен от непохватността си. Чудеше се защо се държи така грубо. Представи си Макарена Брунер, колието от слонова кост на фона на карамелената ѝ кожа и очите ѝ с отблясъци в цвят на мед.

— Не я познавате така добре като мен — каза тъжно Грис Марсала.

— Вярно е.

Кварт пристъпи в нефа и отново погледна скелето покрай стената; пейките, събрани в ъгъла, почернелия таван. В далечния край, при олтара, потънал в мрак, гореше свещ пред Божия лик.

— Какво общо имате с всичко това? — попита той.

— Казах ви. Работя тук като архитект и реставратор. Висококвалифициран. Имам диплома от Лос Анджелис и Севиля.

Стъпките на Кварт отекваха в нефа. Монахинята безшумно пристъпваше до него с гуменките си. Под петната от плесен и сажди по купола се виждаха останки от стенопис — крила на ангел, брада на пророк.

— Изгубени са завинаги — каза тя. — Твърде късно е, за да бъдат реставрирани.

Кварт погледна към един херувим с пукнатина през челото, сякаш разсечено с брадва.

— Църквата наистина ли се разпада? — попита той.

Грис Марсала изглеждаше уморена. Беше чувала този въпрос твърде много пъти.

— Съветът, банката и архиепископът твърдят, че е така, за да оправдаят унищожението ѝ. — Тя махна с ръка към кораба. — Сградата е в лошо състояние. През последните сто и петдесет години е била занемарена. Но основната конструкция все още е стабилна. Няма непоправими пукнатини в стените или купола.

— Но част от тавана е паднала върху главата на отец Урбизу — каза Кварт.

— Да. Ето там. Виждате ли? — Жената посочи една дупка в корниза около нефа, около метър дълга, на десет метра над тях. — Онова парче позлатен гипс, което липсва над амвона. Злополучен инцидент.

— Вторият злополучен инцидент.

— Ако градският архитект е паднал от купола, това си е негова грешка. Никой не му е разрешавал да се качва там.

За монахиня Грис Марсала не проявяваше голямо съчувствие към мъртвите. Сякаш намекваше, че са си го заслужавали. Кварт се чудеше дали и тя като Макарена Брунер се изповядва пред отец Феро. Рядко се срещаше паство, тъй вярно на своя пастор.

— Представете си — каза Кварт, загледан в скелето, — че нямате нищо общо с тази църква и аз поискам техническата ви оценка за нея.

Тя отговори веднага, без колебание.

— Стара е и занемарена, но не е разрушена. Засегнати са главно вътрешните стени заради течащия покрив. Но ние вече го поправихме. Качих близо десет тона варовик, цимент и пясък на петнадесет метра височина със собствените си ръце — тя ги повдигна. — Бяха силни, мазолести, с къси, изпочупени нокти, изцапани с гипс и боя. — Отец Оскар също ми помогна. Отец Феро е твърде възрастен, за да се катери по покрива.

— А останалата част от сградата?

Монахинята сви рамене.

— Няма да се срути, ако направим необходимите поправки. Щом веднъж се о тървем от течовете, ще бъде добра идея да подсилим дървените греди, които на места са изгнили. Най-добре е да бъдат подменени, но нямаме средства. — Тя въздъхна. — Толкова за основната конструкция. Колкото до украсата, просто трябва да възстановим изцяло най-повредените части.

Открих начин да оправа прозорците. Един приятел работи в стъklarски цех и обеща да ми даде безплатно стъкла, за да подменя счупените. Ще стане бавно, защото оловната облицовка също трябва да бъде реставрирана. Но не бързае за никаде.

— Така ли?

— Не и ако спечелим тази битка.

Кварт я погледна с интерес.

— Изглежда приемате това много лично.

— Така е — каза тя простишко. — Заради това останах в Севиля. Дойдох тук, за да се опитам да разреша един проблем и ето къде намерих решението му.

— Личен проблем ли?

— Да. Предполагам, можете да го наречете криза. Случват ми се от време на време. Вие имате ли ги?

Кварт учтиво кимна, докато мислите му витаеха друга Трябва да поискам от Рим досието й. Колкото се може по-скоро.

— Говорехме за вас, сестро Марсала.

Тя присви очи.

— Винаги ли сте толкова безпристрастен или е само поза?

Впрочем, наричайте ме Грис. „Сестра Марсала“ звучи нелепо. Искам да кажа само ме погледнете. Както ви казах, дойдох тук, за да сложа в ред сърцето и ума си и намерих отговора в тази църква.

— Какъв отговор?

— Онзи, който търсех. Каузата, предполагам. Нещо, в което да вярваш и да отстояваш — тя помълча за миг, после добави по-тихо. — Вярата.

— Тази на отец Феро.

Монахинята го погледна, но не каза нищо. Сивата й плитка беше започнала да се разплита. Тя я сплете отново, без да сваля очи от отец Кварт.

— Всички ние имаме някаква вяра — каза най-накрая. — това е нещо, от което всички много се нуждаем в обезкуражаващия край на този век, не мислите ли? Всички тези избухнали изгубени революции. Изоставените барикади. Героите, които се биха като един, сега са самотници, които се вкопчват в каквото могат. — Сините й очи с любопитство се спряха върху него. — Никога ли не сте се чувствал като една от онези пионки, забравени в ъгълчето на шахматната дъска, около които затихва шумът на битката? Те се опитват да останат по местата си, но се чудят дали все още имат цар, на когото да служат.

Докато обикаляха из църквата, Грис Марсала показва на Кварт единствената картина, която имаше някаква стойност: приписван с известно съмнение на Мурильо портрет на Девата, който висеше над входа на ризницата, точно до изповедалнята. После отидоха в криптата. Над мраморните стъпала, които се губеха надолу в тъмнината, имаше врата от лято желязо. Жената му обясни, че малки църкви като тази обикновено нямат крипта. „Богородица със сълзите“ обаче се радвала на специална привилегия. Тук почиват четиринадесет от херцозите Ел Нуево Естремо, като между тях има и някои, които са умрели, преди да е била построена църквата. След 1865 година

криптата не се използва и членовете на семейството били погребвани в семейната гробница в Сан Фернандо. Единственото изключение била Карлота Брунер.

— Кой?

Кварт беше отпуснал ръка върху арката на входа за криптата, украсена с череп и кръстосани кости. Камъкът беше студен като лед.

— Карлота Брунер — каза Грис Марсала, изненадана от учудването му. — Пралелята на Макарена. Умряла в началото на столетието и била погребана тук, в криптата.

— Може ли да видим гробницата ѝ?

Напрежението в гласа на Кварт, макар и прикрито, беше явно. Жената колебливо го погледна.

— Разбира се — каза тя накрая и отиде да вземе връзка ключове от ризницата. Отключи портата и натисна старомодния ключ за осветлението. Прашна крушка хвърли мъждива светлина върху стълбите. Кварт трябваше да наведе глава, докато слизаше. Най-долу имаше малка квадратна площадка със стени, покрити с плоски камъни в три реда. Навсякъде имаше огромни петна плесен и въздухът беше изпълнен с миризмата ѝ. На една от стените личеше мраморен герб с девиза „ODERINT DUM PROBENT“. „Да ме мразят, но да ме уважават“, преведе си той. Над герба имаше черен кръст.

— Четиринадесет херцози — каза Грис Марсала зад него.

Гласът ѝ беше приглушен, сякаш мястото я караше да се чувства неловко. Кварт прочете надписите, издълбани върху камъните. Най-старият носеше датите 1472 — 1551. Родрига Брунер Де Лебрия, конкистадор и войн на Христа, първи херцог на Ел Нуево Естремо. Най-новият беше до вратата, между две празни ниши. В гробницата, заета от изследователи, държавници и воители, той беше единственият, който носеше името на жена.

КАРЛОТА ВИКТОРИЯ АМЕЛИЯ
БРУНЕР ДЕ ЛЕБРИЯ И МОНКАДА
1872–1910
Нека бог се смили над душата ѝ!

Кварт прокара пръсти по издълбаните в мрамора думи. Беше напълно сигурен, че пощенската картичка в джоба му е била написана от същата тази жена, десет или дванадесет години, преди да умре. Различните събития и персонажи започваха да се подреждат по някакъв начин. А в средата им като кръстопът, стоеше църквата.

— Кой е бил капитан Халок?

Смутена, Грис Марсала наблюдаваше как пръстите на Кварт докосват името „Карлота“.

— Мануел Халок бил моряк от Севиля, който емигрирал в Америка в края на миналото столетие. Бил пират из Антилите, преди да изчезне в морето по време на войната между Испания и САЩ през 1898 година.

Кварт отново си спомни редовете от картичката: „Идвам тук, за да се моля за теб всеки ден и чакам да се върнеш.“

— Каква е била връзката му с Карлота Брунер?

— Тя полудяла заради него. Или по-скоро заради отсъствието му.

— Какво искате да кажете?

— Това, което казах — монахинята беше заинтригувана от интереса на Кварт. — Или мислите, че тези неща стават само в романите? Историята сякаш е излязла направо от някой евтин любовен сериал. Само че няма щастлив край. Момиче от аристократично семейство се опълчило срещу родителите си, а един млад моряк трънал да търси късмета си в чужбина. Семейството взело мерки да не си разменят писма. Младата жена не мърдала от прозореца и следяла със сърцето си всеки кораб, който минавал по Гуадалкивир — на свой ред Грис Марсала докосна камъка, но веднага отдръпна ръката си. — Не могла да го понесе и полудяла.

Кварт си представи останалите редове от картичката. „На святото място, където ти ми се закле в любов и ме дари с такова щастие.“ Изведнъж изпита силен порив да излезе навън, където слънцето щеше да прогони думите, обещанията и призраците, които той беше разбудил в тази гробница.

— Срецнали ли се някога?

— Да. През 1898 година, малко преди да избухне войната в Куба. Но тя не го познала. Вече никого не познавала.

— И какво направил той?

Очите на жената сякаш се вглеждаха в безбурно море.

— Върнал се в Хавана, точно навреме, за да вземе участие във войната. Но първо оставил годежния дар, който бил донесъл за нея. Двадесетте перли на „Богородица със сълзите“ — тях Мануел Халок събрал за огърлицата, която Карлота Брунер трябвало да носи на сватбата си — тя погледна за последен път към камъка. — Искала да се венчае в тази църква.

Излязоха от криптата и Грис Марсала заключи портата. После включи лампата до олтара, за да може Кварт по-добре да разгледа „Богородица със сълзите“. На гърдите на Девата имаше сърце, пронизано със седем ками, а по лицето ѝ, между короната от звезди и синята мантия, бяха инкрустирани перлите на капитан Халок.

— Има нещо, което не разбирам — каза Кварт, като мислеше за липсата на марка върху картичката. — Преди малко казахте, че им попречили да получават писмата си. И все пак Мануел Халок и Карлота Брунер трябва да са си писали...

Какво е станало с писмата?

Монахинята се усмихна тъжно. Изглежда не ѝ беше приятно да си припомня тази история.

— Макарена ми каза, че ще вечеряте с нея довечера. Попитайте я. Никой не знае повече от нея за трагедията на Карлота.

Тя угаси лампата и олтарът отново потъна в мрак.

* * *

Грис Марсала се изкачи отново на скелето, докато Кварт минаваше през ризницата. Вместо да излезе направо навън, той разгледа църквата. Много потъмняла и повредена картина, изобразяваща Благовещението, висеше на една от стените. Имаше също очукана статуя на свети Йосиф с малкия Исус, разпятие, два разкривени месингови свещника, огромен махагонов скрин и бюфет. Кварт застана в средата на помещението и се огледа, после започна да отваря чекмеджета напосоки. В тях имаше требници, църковна утвар, одежди. В бюфета намери два бокала, дарохранителница, старинен месингов съд за причастие и половин дузина филони. Затвори чекмеджетата, без да пипа нищо. Очевидно енорията не беше богата.

Ризницата имаше две врати. През едната от тях се влизаше в малкия параклис с изповедалнята. Другата врата водеше към площада през тесен коридор, от който се влизаше в жилището на свещеника. Една стълба водеше към площадка, осветена от прозорец на покрива. Кварт погледна часовника си. Знаеше, че отец Феро и отец Оскар са в двореца на архиепископа на делова среща, която за удобство беше предложена от самия Кварт. Ако всичко беше наред, имаше половин час на разположение.

Изкачи се бавно по скърцащите дървени стъпала. Вратата най-горе беше заключена, но да се справя с подобни препятствия беше част от работата му. Най-трудната ключалка, с която Кварт се беше сблъсквал по време на кариерата си, беше в Дъблин, в дома на един ирландски епископ. Тя имаше комбинация от цифри и букви и той трябваше да разгадае кода пред самата врата, на светлината на фенерчето си, като използваше скенер, свързан с лаптопа му. Епископът, розовобузест и червенокос дребен човечец на име Мълкахи, по-късно беше набързо призован в Рим. Там бузите му преbledняха, когато безжалостният монсиньор Спада му показва копия от цялата му кореспонденция с членовете на ИРА — писмата, които епископът неразумно беше запазил, бяха подредени хронологично зад томовете на „Summa Theologica“ („Същността на теологията“ /лат./ — (Б. р.)) на един рафт от библиотеката му. Тази случка укроти националистическия жар на монсиньор Мълкахи и убеди специалните екипи на SAS (Британски специални части за борба с тероризма — (Б. пр.)) , че вече не е необходимо да го елиминират физически. Според сведенията, получени от информатори на ИВД, тази твърде драстична стъпка беше планирана на стойност десет хиляди лири от Форин Офис поради предстоящото посещение на епископа при неговия колега, епископът на Лондондери. Операция, за която британците лукаво възнамеряваха да обвинят лоялистките парамилитаристи (Протестантска военизирана организация — (Б. пр.)).

Ключалката на вратата на дон Приамо Феро, старомодна и обикновена, не представляваше проблем. След бърз оглед, Кварт извади от джоба си тънко метално острие и го пхна в отвора. Завъртя го леко, без да напъва, докато не почувства няколко леки прещраквания. Тогава завъртя дръжката и отвори вратата.

Вървеше по коридора и се оглеждаше. Жилището беше скромно и се състоеше от две спални, кухня, баня и малка всекидневна. Кварт започна с всекидневната, но не намери нищо интересно, освен една снимка в чекмеджето на бюфета. Беше направена с „Полароид“ и качеството беше лошо. На нея се виждаше вътрешен двор на андалуска къща. Подът му беше украсен с мозайка, наоколо имаше съдове с цветя и керамичен фонтан. Дон Приамо Феро в обичайното си черно расо седеше на маса за закуска или може би следобеден чай. До него имаше две жени — едната беше възрастна дама, облечена в малко старомодни летни дрехи, а другата — Макарена Брунер. И тримата се усмихваха към апарата. Кварт виждаше за пръв път отец Феро усмихнат и старият свещеник изглеждаше съвсем различен от човека, когото беше срещнал в църквата и в кабинета на архиепископа. Усмивката го подмладяваше, смекчаваше твърдия израз на черните му очи и упоритата брадичка, небръсната както обикновено. Караше го да изглежда кротък и тъжен. По-невинен, по-човечен.

Кварт сложи снимката в джоба си и затвори чекмеджето. Отиде до портативната пишеща машина на малкото бюро и свали калъфа ѝ. С професионален рефлекс сложи лист хартия и натисна няколко клавиша. Така щеше да има мостра, в случай, че му се наложи да идентифицира нещо написано на тази машина. Той сгъна листа и го прибра при снимката. На бюфета имаше наредени двадесетина книги. Прегледа ги, прелисти някои от тях и провери дали зад тях няма нещо скрито. Всички бяха на религиозни теми и често четени — литургията, „Катехизис“ — издание от 1992 година, два тома латински цитати, „Речник на религиозната история на Испания“, „История на философията“ от Урданос и тритомната „История на испанската ерес“ на Менендес и Пелайо. Кварт не очакваше да срещне тук подобна книга. Беше изненадан и от няколко книги по астрономия. Прелисти ги с любопитство, но не намери нищо важно. Останалите книги не представляваха интерес, освен може би единственият роман между тях — много старо издание с меки корици на „Адвокатът на дявола“. Кварт мразеше бестселърите на Морис Уест с неговите измъчени свещеници. Един абзац беше подчертан с химикалка:

„...ти, аз и другите като нас твърде отдавна се отдалечихме от свещеническия си дълг. Изгубихме връзка с хората, които ни свързват с Бога. Превърнахме Вярата в интелектуална концепция, безплодно

утвърждаване на религията, защото не я виждаме да се проявява в живота на обикновените хора. Забравихме съжалението, страха и любовта... Работим заради канона, а не от милосърдие.“

Остави обратно романа и провери телефона. Беше свързан неподвижно, по старомодния начин. Нямахме къде да се включи модем. Излезе от стаята, като остави вратата точно както я беше заварил, под ъгъл от 45 градуса, и тръгна по коридора към спалнята, която предположи, че е на отец Феро. Миришеше на застояло, на свещеническа самота. Стаята беше съвсем обикновена, с прозорец, който гледаше към площада. Имаше желязно легло с разпятие над него и гардероб с огледало. Видя на нощното шкафче молитвеник, а на пода — чифт стари чехли и нощно гърне. Усмихна се. В гардероба намери черен костюм и расо в не по-добро състояние от онова, което отец Феро носеше всеки ден, няколко ризи и бельо. Една от малкото лични вещи беше жълтеникава фотография в дървена рамка. На нея се виждаха мъж и жена — приличаха на селяни, облечени в неделните си дрехи — които стояха до един свещеник. Въпреки черната коса и сериозното младежко лице, Кварт лесно разпозна свещеника на „Богородица със сълзите“. Снимката беше много стара и избледняла. Сигурно беше правена преди четиридесет години. Изразът на тържествена гордост върху лицата на мъжа и жената, на чиито рамене младият духовник беше сложил ръце, подсказваше, че снимката е била направена в чест на ръкополагането му.

Другата спалня, без съмнение беше на Оскар Лобато. На стената имаше литография на Йерусалим, гледан от Маслинения връх и плакат от „Волния ездач“ с Питър Фонда и Денис Хопър на мотоциклети. Кварт видя също ракета за тенис и чифт спортни обувки в ъгъла. Нямахме нищо интересно нито на нощното шкафче, нито в гардероба, затова претърси бюрото до прозореца. Намери няколко листа хартия, книги по теология, история на Църквата, „Моралната доктрина“ на Ройо Марин, „Патристика“ на Алтанер, петте тома на „Mysterium Salutis“, обемното есе „Свещеници“ от Йозен Друърман, електронен хронометър за шах, пътеводител на Ватикана, пакетче антихистаминови хапчета и старо издание на едно от приключенията на Тинтин, „Скиптърът на Отокар“. А в чекмеджето като награда за търпението си откри двадесет страници върху свети Йоан Кръстител,

разпечатани с шрифт *New Courier*, както и пет пластмасови кутийки с дискети.

Можеше да е Висперас, можеше и да не е. Това беше доста неубедително доказателство. Трябваше да прегледа доста материали, осъзна раздразнен Кварт, докато набързо преравяше кутиите. Налагаше се да намери начин да се върне и копира съдържанието на дискетите върху хард диска на лаптопа си, за да може по-късно на спокойствие да ги претърси за улики. Копирането щеше да му отнеме час, затова трябваше да намери друг начин да отстрани свещениците от пътя си.

Усещаше горещината на слънцето през завесите и се потеше под лекото си черно сако от тънък вълнен плат. Попи челото си с хартиена кърпичка, после я смачка на топка и я сложи в джоба си. Върна дискетите на мястото им и затвори чекмеджето, като се чудеше къде държи отец Оскар компютъра си. Един хакер имаше нужда от много мощен компютър, свързан с леснодостъпна телефонна линия, както и от допълнително оборудване. В това жилище нямаше такива възможности. Независимо дали беше Оскар Лобато или някой друг, очевидно Висперас не беше се свързал оттук.

Кварт се огледа нерешително. Време беше да си тръгва. И точно когато погледна часовника си, дочу стъпки, които се изкачваха. Изведнъж разбра, че проблемите му едва сега започват.

* * *

Перехил затвори и замислено се загледа в телефона. Дон Ибраим току-що му беше позвънил от един бар близо до църквата, за да направи поредния си доклад за движението на всеки от героите на тази история. Лъжливият адвокат и помощниците му приемаха задачата си много сериозно. Даже твърде сериозно, според Перехил. Беше му омръзнало да му се обаждат на всеки половин час и да му докладват, че този свещеник току-що си е купил вестник, или онзи свещеник седи на терасата на бар „Ларедо“ и се наслаждава на вечерния въздух. Дотук единствената ценна информация беше, че Макарена Брунер се е срещнала с емисаря от Рим в хотел „Доня Мария“. Отначало Перехил посрещна новината с недоверие, а после с някакво очаквано удовлетворение. Обзалагаше се, че от това ще излезе нещо интересно.

И като стана дума за обзалагане, през последните двадесет и четири часа, игралните маси му бяха създали нови проблеми. След като плати на дон Ибраим и неговите приятели аванса от сто хиляди песети от трите милиона, които трябваше да получат за цялата работа, помощникът на Панчо Гавира се поддаде на изкушението да използва останалите два милиона и деветстотин хиляди в опити да подобри бедственото си финансово положение. Идеята му хрумна внезапно — рисковано прозрение, че има специални дни и този е един от тях. Имаше някаква доза мавритански фатализъм в андалуската му кръв. Щастieto не чука на една и съща врата два пъти, освен ако не направиш нещо, за да привлечеш вниманието му. Това беше единственият съвет, който баща му му даде като малък, в деня преди да излезе за цигари и да избяга със съпругата на месаря. Така че, както ядеше тапас на бара, Перехил внезапно осъзна, макар да се движеше по ръба на пропастта, че ако не действа съобразно инстинкта си, през целия си живот ще съжалява, че не го е направил. Защото той, съюзникът на един от най-силните хора в банка „Картухано“ можеше да е всякакъв — мошеник, мъж, който се срамува от плешивостта си или комарджия, който би продал старата си майка, шефа си или бившата жена на шефа си срещу един талон за бинго, но само представата за звука на въртяща се рулетка го правеше смел като лъв. Ето защо същата вечер Перехил си сложи чиста риза и вратовръзка на морави и червени цветя и се запъти към казиното като грък към Троя. Почти успя и това говори много за интуицията му като постоянен посетител на игралните маси. Но както е казал Сенека, каквото не е писано, няма да стане. А може никога да не е казвал такова нещо. Двата милиона и деветстотинте хиляди отидоха при другите три милиона. Така че Селестино Перехил остана без стотинка и сенките на Циганина Майрена и Пилето Муелас надвиснаха над него като черен облак.

Той стана и закрачи из малкия си кабинет, пълен с фотокопирни машини и хартия, два етажа над този на шефа му, с изглед към Аренал и Гуадалкивир. Оттук можеше да види Златната кула, моста „Сан Телмо“ и двойките, които се разхождаха край реката. Макар и по риза и с включен климатик, не можеше да диша. Затова отиде да вземе бутилката и малко лед и пресуши чаша уиски на един дъх. Чудеше се колко още ще може да изкара по този начин.

Една изкусителна идея взе да се оформя в ума му. Нищо определено все още, но можеше да му осигури известна ликвидност и време да си поеме дъх. Пак щеше да си играе с огъня, но истина беше, че нямаше особен избор. Главното беше да се убеди, че Панчо Гавира никога няма да открие, че помощникът му играе двойна игра. Ако Перехил успееше да запази в тайна как историята е стигнала до пресата, тази работа можеше да му донесе още много пари. Високият свещеник беше много по-фотогеничен от Коро Маестрал.

Докато бавно обмисляше идеята, той отиде до бюрото и потърси тефтерчето си с адреси. Пръстът му намери телефона, който и преди беше избирал. Изведнъж той рязко затвори тефтерчето, сякаш се бореше с изкушението. „Ти си долен плъх“, каза си с искреност, твърде нехарактерна за неговия тип. Но бившият детектив не се безпокоеше за морала си, а защото знаеше, че някои лекарства, когато са предозирани, могат да те убият. Макар че дълговете също могат да станат причина за смъртта ти, особено ако са за сметка на най-опасния лихвар в Севиля. Затова, след като отново претегли нещата, той отвори тефтерчето и намери номера на списание „Q&S“. Какво има да губя, помисли си. Някога някой беше казал, че предателството е просто въпрос на време, а за Перехил времето изтичаше. Но не беше честно да наричат това предателство. Той просто се опитваше да оцелее.

* * *

— Какво правите тук?

Не бяха задържали отец Оскар достатъчно дълго в двореца на архиепископа. Сега той стоеше в коридора с враждебен вид и препречваше пътя на Кварт. Пратеникът се усмихна студено, като с мъка прикри раздразнението и объркването си.

— Просто оглеждах наоколо — каза той.

— Така изглежда.

Отец Лобато продължи да кима, сякаш отговаряше на собствените си въпроси. Носеше черна тениска с якичка, сиви панталони и спортни обувки. Кожата му беше бледа, макар че в момента беше порумениял от тичането по стълбите. Беше значително по-нисък от Кварт и не изглеждаше много силен. Външността му (от

автобиографията му Кварт знаеше, че е на 26 години) подсказваше, че прекарва повече време над книгите, отколкото във физически упражнения. Но изглеждаше ядосан, а Кварт знаеше, че никога не бива да подценяваш човек в такова състояние. Очите зад очилата бяха изпълнени с ярост, русата коса падаше върху челото му, а юмруците му бяха стиснати.

Кварт не можеше да се измъкне по никакъв начин от бъркотията, затова вдигна ръка успокояващо и се обърна настрани, сякаш щеше да излезе в тесния коридор. Но отец Оскар мина вляво и отново препречи пътя му. Пратеникът от Рим разбра, че нещата са отишли много подалеч, отколкото би искал.

— Не ставайте глупав — каза той и разкопча копчето на самото си.

Още не беше завършил изречението си и отец Оскар го удари сляпо, но яростно, освободил се от християнското си смирение. Но Кварт отстъпи бързо и ударът не го улучи.

— Това е нелепо — запротестира той.

Беше вярно. Нямаше причина, която да си заслужава боя. Кварт вдигна и двете си ръце в умиротворителен жест. Но противникът му, все още бесен, отново се опита да го удари. Този път ударът го засегна в челюстта. Беше слаб, но Кварт се ядоса. Помощник-свещеникът изглежда смяташе, че в живота хората се бият също като по филмите. Не че Кварт беше голям експерт по тези въпроси, но работата му беше наложила да усвои известни умения, необичайни за свещеник. Нищо зрелищно, просто няколко трика, които да го измъкват от трудни ситуации. Така че той ритна зачервения и задъхан младеж в слабините.

Отец Оскар замръзна на място с израз на пълно изумление. Кварт знаеше, че ритникът ще постигне пълното си въздействие след пет секунди, затова го удари и зад ухото, не много силно, само колкото да се убеди, че няма да му посегне отново. Помощникът падна на колене, подпря дясното рамо и главата си на стената, и се загледа втренчено в очилата си, които лежаха невредими върху покрития с плочки под.

— Съжалявам — каза Кварт, като потриваше ожулените си кокалчета.

Наистина съжаляваше и се притесняваше, че не беше успял да предотврати тази абсурдна сцена: двама свещеници да се бият като

хулигани. Младостта на съперника само увеличаваше неудобството му.

Отец Оскар не мърдаше. Със зачервено лице и затруднено дишане, той все още се взираше късогледо в очилата си на пода. Кварт ги взе и му ги подаде, после го прегърна през раменете и му помогна да се изправи. След като го заведе в хола, помощник-свещеникът, все още превит от болка, се отпусна върху покритото с изкуствена кожа канапе върху купчината списания „Ню Лайф“. Кварт му донесе чаша вода от кухнята и отец Оскар я изпи на един дъх. После сложи очилата си. Едно от стъклата беше замъглено. Потта беше залепила русата коса върху челото му.

— Съжалявам — каза отново Кварт.

Помощник-свещеникът кимна едва-едва, втренчен в някаква точка в пространството, и отметна косата от челото си. Изглеждаше наистина жалък. Очилата се бяха смъкнали на носа му и лицето му беше много бледо. Явно беше под голямо напрежение, за да изгуби контрол.

— Просто си върших работата — каза Кварт колкото можеше по-кратко. — Нищо лично.

Отец Оскар кимна отново, като отбягваше очите му.

— Изгубих си ума — каза той разстроен.

— Аз също — каза Кварт усмихнат, като се опитваше да успокои наранената гордост на младежа. — Но бих искал да изясня нещо — не дойдох тук, за да преследвам някого. Просто се опитвам да разбера.

С ръка на челото, като все още избягваше погледа му, отец Оскар го попита какво по дяволите си мисли, че ще разбере, като рови из вещите на хората.

Като се опитваше да говори колкото се може по-приятелски, Кварт му разказа за хакера и съобщението до Рим. Докато говореше, се разхождаше напред-назад. После спря пред младия свещеник.

— Някои смятат — каза му с тон, от който се подразбираше, че той не е между тях — че вие сте Висперас.

— Това е абсурдно.

— Но възрастта, квалификацията, интересите ви — всичко съвпада с профила... — той отново се подпря на масата. — Разбирате ли от компютри?

— Колкото всички други.

— Ами тези кутии с дискети?

Помощник-свещеникът примигна.

— Това са лични вещи. Нямайте право.

— Разбира се, че нямам — Кварт успокояващо вдигна ръце, — но бихте ли могъл да ми кажете къде е компютърът ви?

— Това няма значение.

— Мисля, че има.

Сега отец Оскар изглеждаше по-решителен и по-малко унижен.

— Слушайте — каза той, — тук се води война и аз избрах на коя страна да воювам — той изправи гръб и погледна Кварт в очите. — Дон Приамо е добър и честен човек. Другите не са. Това е всичко, което мога да кажа.

— Кои други?

— Всички. От хората в банката до архиепископа — той се усмихна за пръв път, но усмивката му беше изпълнена с гняв. — Включително онези, които са ви изпратили от Рим.

Кварт не реагира, тази групова обида не го засягаше. Ако, разбира се, Рим беше неговият отбор.

— Добре — каза той спокойно. — Ще приема, че всичко това се дължи на младостта ви. На вашата възраст животът е много драматичен. Привличат ви идеите и изгубените каузи.

Помощник-свещеникът го погледна презрително.

— Станах свещеник именно заради идеите — каза той, сякаш се чудеше каква ли е била мотивацията на Кварт. — А „Богородица със сълзите“ още не е изгубена кауза.

— Но ако някой спечели, това няма да бъдете вие. Вас ви прехвърлят в Алмерия...

Младежът отбранително се изправи още повече.

— Може би това е цената, която трябва да платя за достойнството и чистата си съвест.

— Красиви думи — каза Кварт. — Значи сте готов да захвърлите на боклука блестящата си кариера. Наистина ли си струва?

— Какво ще спечели човек, ако завладее целия свят, но изгуби душата си?

Помощник-свещеникът погледна Кварт твърдо, сякаш този аргумент беше необорим. Пратеникът едва се сдържа да не му се изсмее в лицето.

— Не виждам какво общо има душата ви с тази църква — каза той.

— Вие не виждате много неща. Например че някои черкви са по-необходими от други. Може би заради това, което носят в себе си или символизират. Някои черкви са убежища.

Кварт си спомни, че отец Феро беше използвал точно същия израз по време на срещата им в офиса на Корво.

— Убежища — повтори той.

— Да.

— От какво?

С лице към Кварт, отец Оскар се изправи и с мъка отиде до прозореца. Дръпна завесите, за да влезе въздух и светлина.

— От нашата Свята майка, Църквата — каза той накрая. — Толкова католическа, апостолическа и римска, че е забравила първоначалното си предназначение. По време на Реформацията изгубила половината от Европа, а през XVIII век отлъчила Разума. Сто години по-късно изгубила работниците, защото те осъзнали, че тя е на страната на господарите и потисниците. А сега, в края на това столетие, губи младите хора и жените. Знаете ли как ще свърши това? Накрая само мишките ще се гонят в кръг из църквите.

Отец Оскар замълча. Кварт чуваше дишането му.

— Най-важното е — продължи помощник-свещеникът, — че някои църкви ни позволяват да се защитим от това, дето дошъл да ни наложите — подчинение и мълчание. — Той съзерцаваше портокаловите дръвчета на площада. — В семинарията осъзнах, че цялата система се базира на привидности и безскрупулна игра на амбиции. По време на обучението се сближаваш с хора, само ако могат да помогнат на кариерата ти. Много скоро си избираш учител, приятел, епископ, който ще те покровителства — отец Оскар тихичко се засмя. Сега не изглеждаше толкова млад. — Мислех, че има само четири поклона, които свещеникът прави пред олтара, докато срещнах свещеници, които бяха специалисти в стотици видове. Аз самият бях такъв. Хората чакаха знак от нас и когато не им го давахме, падаха в ръцете на хиромантите, астролозите и останалите шарлатани, които унищожават духа. Но когато срещнах дон Приамо, разбрах какво значи вяра. Вярата дори няма нужда от съществуването на Бог. Тя е сляп скок в нечия утешителна прегръдка. Тя е утеха пред лицето на безмисления

страх и страдание. Детското упование в ръката, която ще те изведе от мрака.

— Казвали ли сте това на много хора?

— Разбира се. На всеки, който иска да го чуе.

— Мисля, че ще си имате неприятности.

— Вие знаете най-добре от всички, че вече имам. Бих могъл да започна отначало някъде другаде. Само на двадесет и шест години съм. Но няма да изоставя свещеничеството. Ще се боря, където и да ме изпратят... — той решително погледна Кварт. — Знаете ли какво? Мисля, че всъщност много ми харесва да бъда трън в очите на Църквата.

* * *

Панчо Гавира се облегна в черното си кожено кресло, загледан в екрана на компютъра. Съобщението в електронната му поща гласеше:

„Те си поделиха дрехите му и хвърлиха жребий за тях, но не успяха да разрушат Божия храм. Камъкът, който строителите отхвърлиха, стана крайъгълен. Той напомня за онези, които бяха изтръгнати от ръцете ни.“

За негово учудване, натрапникът беше вкарал и безобиден вирус: дразнещо бяло топче, което скачаше по екрана и се размножаваше. Когато две топчета се сблъскваха, избухваха в облак с форма на гъба и после всичко започваше отначало. Гавира не се притесняваше — вирусът можеше да бъде обезвреден. Компютърният отдел на банката вече работеше върху това и проверяваше дали няма скрити други, по-страшни вируси. Това, което го безпокоеше, беше колко лесно хакерът — банков служител или просто шегаджия — беше промъкнал подскачащите топчета и странния цитат от Евангелието, който навярно беше алюзия за операцията, свързана с „Богородица със сълзите“.

Като се опитваше да мисли за нещо по-весело, вицепрезидентът на „Картухано“ отмести поглед от компютъра към картината, която

висеше върху централната стена на кабинета му. Беше от Клаус Патен и струваше много. Придоби я преди малко повече от месец заедно с останалите акции и притежания на банка „Пониенте“. Старият Мачука не обичаше модерното изкуство, затова Гавира я присвои, когато разпределяха плячката. В миналото генералите се увивали в знамената, пленени от неприятелят и картината на Клаус Патен напомняше за тях: беше с размера на армейски флаг — 2,2 x 1,8 м, кобалтово синя, пресечена диагонално от една червена и една жълта линия. Наричаше се „Мания № 5“ В продължение на тридесет години беше висяла над събранията на борда в банката, наскоро погълната от „Картухано“. Трофей за победителя.

Победителят. Гавира едва не каза думата на глас. Но лицето му беше намръщено, когато се обърна отново към компютъра, чийто екран вече беше покрит с малки топчета, скачащи във всички посоки. В този миг две от тях се сблъскаха и изпуснаха облак дим. Буум! После всичко започна отначало. Разгневен, Гавира завъртя стола си на сто и осемдесет градуса — с лице към огромния прозорец, който гледаше към бреговете на Гуадалкивир. В своя свят той трябваше да се движи неуморно като тази малка топка. Ако за миг останеше неподвижен, ставаше уязвим като ранена акула. Старият Мачука, винаги спокоен и коварен, веднъж му беше казал: „Това е като карането на колело — спреш ли да въртиш педалите, падаш“.

Съдбата на Панчо Гавира беше да върти педалите, да открива нови пътища, непрестанно да атакува противниците си, истински или измислени. Всяко препятствие го прищпорваше, всяка победа водеше до нова битка. Така вицепрезидентът на банка „Картухано“ плетеше мрежата на своите амбиции. Той веднага щеше да разпознае своята крайна цел, когато я достигнеше. Стига това да станеше.

Излезе от електронната поща, набра паролата си и влезе в личния файл, до който само той имаше достъп. Там, далеч от любопитни очи, се намираше секретният доклад, който можеше да му докара сериозни неприятности. Възложен от членовете на борда, които не желяеха Гавира да наследи Октавио Мачука като президент на „Картухано“, той беше подготвен от частна агенция за финансова информация и представляваше смъртоносно оръжие. Заговорниците възнамеряваха да го представят на срещата следващата седмица. Не

знаеха, че срещу значителна сума Гавира беше успял да се сдобие с копие.

* * *

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО

Резюме на вътрешното разследване, на банка „Картухано“ относно сделката „Пуерто Тарга“ и други.

В средата на миналата година беше отбелязано необичайно нарастване на резервите на банката и съответно на вътрешнобанковия дефицит от предишните месеци. Вицепрезидентът Фулген시오 Гавира (който е облечен във всички пълномощия, освен онези, които по-добре да няма) твърди, че въпросните натрупвания са се получили принципно в резултат на финансирането на „Пуерто Тарга“ и нейните акционери, но че това са специфични, провизионални трансакции, които ще се нормализират при предстоящата продажба на компанията „Пуерто Тарга“ на една чуждестранна групировка („Сън Кафер Али“, със саудитски капитал). Продажбата ще донесе значителна печалба на акционерите и голяма комисиона за „Картухано“. Продажбата е оторизирана от Областния съвет на Андалусия и Министерския съвет.

„Пуерто Тарга“ е компания с първоначален акционерен капитал пет милиона песети. Целта ѝ е създаването на игрище за голф и селище от луксозни вили с малко пристанище в един резерват, близо до Националния парк Кото де Доняна. Наскоро административните забрани за строителство в резерватите бяха внезапно отменени от Областния съвет на Андалусия. Преди това оттам се противопоставиха на проекта. 78% от акциите на компанията бяха закупени от банката по молба на вицепрезидента (Гавира), което доведе до вдигането на стойността им и нарастване на капитала на девет милиарда

песети. Другите 22 % останаха в частни ръце и имаме основания да смятаме, че компанията „Н.Р. Sunrise“ със седалище на антилския остров Сен Бартелеми, която притежава значителен пакет от акциите, е свързана с Фулген시오 Гавира.

Минава време, а продажбата на „Пуерто Тарга“ все още не е осъществена. Междувременно рискът нараства. От своя страна вицепрезидентът продължава да твърди, че отчетеният вътрешнобанков дефицит е предизвикан отчасти от ликвидацията на авоари, обезценяването на ценни книжа и неиздължени добри кредити, но че продажбата на акциите ще започне съвсем скоро, като осигури по този начин очакваното значително намаляване на дефицита. Но на шето разследване откри, че неговото нарастване се дължи на фактори, умишлено укрити на времето, които могат да се открият само при сериозно проучване. То възлиза на двадесет милиарда песети, от които едва седем се дължат на операцията „Пуерто Тарга“. Вицепрезидентът продължава да твърди, че продажбата на акциите от „Пуерто Тарга“ на „Сън Кафер Али“ ще оправи положението.

Разследването откри, че Пуерто Тарга е част от сложна операция, свързана с разположените в Гибралтар компании, финансирана от основаването си до ден днешен почти изцяло от банка „Картухано“. Това е било държано в тайна от мнозинството членове на борда. Може да се каже, че компанията е била създадена първо, за да отбележи фиктивна печалба в предишния отчет на банка „Картухано“. Всъщност банката е платила на самата себе си седем милиарда песети, като си е продала „Пуерто Тарга“ посредством гибралтарските компании, действали като подставено лице. Втората цел на компанията е била с нарастването на капитала, предизвикано от предстоящото ѝ продаване на „Сън Кафер Али“ да се възстанови балансът на банката. С други думи, да се възстанови липсата на над десет милиарда песети, източени от банка „Картухано“ за

сделките на настоящия ѝ вицепрезидент и да се преодолеят затрудненията, предизвикани от предишните трансакции.

Продажбата, която според сегашния вицепрезидент, ще утрои стойността на компанията, още не е осъществена. Последната дата за това е в средата или края на месец май. Възможно е операция „Пуерто Тарга“ да нормализира вътрешната ситуация на банка „Картухано“, както предрича вицепрезидентът. Но засега е ясно, че системните заблуди по отношение на действителната ситуация са доказателство за укриване на факти в декларацията за печалбата на банка „Картухано“. Това означава, че през последната година бордът е бил в неведение относно рисковете на ситуацията и липсата на положителни резултати, както и за грешките в управлението и нередностите, макар че откровено казано не можем да виним за всичко само вицепрезидента.

Някои от методите, използвани за прикриване на действителното положение са следните: френетично търсене на нови и скъпи източници на финансиране, двойно счетоводство и нарушение на банковите закони; както и рискове, които — ако очакваната продажба на „Пуерто Тарга“ на „Сън Кафер Али“ (според предварителни слухове на стойност 180 милиона долара) не се осъществи — ще нанесат сериозен удар на банка „Картухано“ и ще предизвикат обществен скандал, като навредят на добрите отношения на банката с нейните акционери, повечето от които са консервативни по природа и имат малки дялове.

Колкото до нередностите, за които е директно отговорен сегашният вицепрезидент, разследването откри пълна липса на финансово благоразумие. Значителни суми са били изплатени на професионалисти и частни лица без нужната документация. Тук влизат случаи на заплащане на обществени лица и институции, което може да бъде описано само като подкуп. Разследването откри също, че вицепрезидентът се е намесвал в трансакции с клиенти и

макар да липсват доказателства, вероятно е получил комисиона за това.

Поради гореизказаните причини и като пренебрегнем пропуските в мениджмънта, ясно е, че провалът на операцията „Пуерто Тарга“ ще постави банка „Картухано“ в сериозно затруднение. Друга причина за загриженост е възможният отрицателен ефект, който информацията за операциите, провеждани от вицепрезидента във връзка с църквата „Богородица със сълзите“ и целият проект „Пуерто Тарга“ може да има върху общественото мнение и традиционните консервативни клиенти-католици от средната класа, които са опора на банката.

В общи линии всичко беше вярно. През последните две финансови години Гавира беше принуден непрестанно да жонглира, за да представи управлението на банката под свое ръководство в благоприятна светлина. Беше я поел, съсипана от консервативна политика без въображение. „Пуерто Тарга“ и други подобни операции бяха просто начин да спечели време, докато засили позициите си начело на „Картухано“. Беше като да строиш стълба, по която да се изкачваш, но до последното действие, което щеше да осигури положението му, това беше единствената възможна тактика. Трябваша му пространство и кредити, а сделката, свързана с „Богородица със сълзите“ — примамка за саудитците да купят „Пуерто Тарга“ — беше от изключително значение. Тя щеше да превърне северен Санта Крус в първостепенен център за богати туристи. Проектът беше за малък, изключително луксозен хотел, разположен само на петстотин метра от старинната джамия на Севиля — лична прищявка на Кемал Ибн Сауд, брат на краля на Саудитска Арабия и главен акционер на „Сън Кафер Али“. Файлът с всички планове беше защитен с парола в компютъра му, заедно с доклада за неговото управление на банката и няколко други важни документа. Копия на дискети и СВ-ром бяха прибрани в сейфа, който се намираше под картината на Клаус Патен. Не можеше да позволи четирима членове на борда да провалят нещата. Залозите бяха твърде високи.

Погледна отново екрана и се намръщи. Натрапникът и подскачащата топчица го тревожеха. Не беше вероятно, но имаше възможност хакерът да е пробил паролата и да е влязъл във файла. Мисълта за това ядоса Гавира. Не беше приятно да си представиш хакер, който се мотае толкова близо до подобна информация. Както би казал старият Мачука, подсигури се, за да не съжаляваш. Гавира изтри файла.

После се втренчи в сивозелената Гуаладквивир и улица „Бетис“, която минаваше покрай отсрещния бряг. Слънцето блестеше по водата и отблясъците му обкръжаваха компактният силует на Златната кула. Всичко това можеше да бъде негово един ден. Запали цигара и отвори чекмеджето на бюрото си. За стотен път извади списанието със снимките на жена си пред хотел „Алфонсо XIII“ с бикобореца. Отново се почувства болезнено привлечен, докато прелистваше страниците и разглеждаше фотографиите, които вече бяха запечатани в паметта му. Погледна към снимката на Макарена в бяла, смъкната на раменете блуза, поставена в сребърна рамка на бюрото му. Беше я заснел по времето, когато смяташе, че тя е негова — през цялото време, а не само когато се любеха. После нещата се объркаха, започна историята с църквата, Макарена искаше дете, Макарена се отегчаваше в леглото.

Той неспокойно се размърда в кожения си фотьойл. Шест месеца. Спомни си как съпругата му седеше гола на ръба на ваната. Той взимаше душ, без да знае, че никога вече няма да се любят. Тя го погледна както никога преди, сякаш беше непознат. После внезапно излезе и когато Гавира отиде в спалнята по халат, беше облечена и си приготвяше куфара. Не каза нито една укорителна дума. Просто го погледна мрачно и стигна до вратата, преди той да каже или направи нещо. Днес се навършваха шест месеца от онзи ден. И оттогава отказваше да го види.

Той отмести встрани смачканото списание и яростно угаси цигарата си. Ако можеше да смачка така стария свещеник и онази монахиня, която приличаше на лесбийка; пък всички онези попове в изповедалните и катакомбите, да смачка тъмното, ненужно минало и всичко, което усложняваше живота му. Ако можеше да унищожи бедната, проядена от молци Севиля; градът, който с удоволствие му напомняше, че не е нищо друго, освен парвеню в мига, когато дъщерята на херцогиня Ел Нуево Естремо му обърна гръб. Скърцайки

със зъби, той повали снимката на съпругата си с опакото на дланта си. В името на бога, дявола или който беше виновен, той щеше да ги накара скъпо да платят за унижението му. Първо му бяха отнели съпругата, а сега се опитваха да му вземат църквата и бъдещето.

— Ще ви унищожа! — Той изплю яростно думите. — Всички до един!

Изключи компютъра и загледа как светлият правоъгълник на екрана трепна и изчезна. Панчо Гавира нямаше да се покае заради няколко свещеници по-малко в обращение, получили урок като счупено бедро или нещо подобно. Той вдигна решително телефона.

— Перехил — каза в слушалката, — надеждни ли са твоите хора?

— Стабилни като канари — отвърна помощникът му.

Гавира погледна към рамката на снимката, която лежеше на бюрото. Сега изражението на лицето му беше свирепо — по тази причина си беше спечелил прякора Акулата в андалуските банкови кръгове. Беше време да се действа. Проклетите свещеници щяха да получат добър урок.

— Подпалете църквата — нареди той. — Направи каквото сметнеш за необходимо, за да уредим този въпрос веднъж завинаги.

VI

ВРАТОВРЪЗКАТА НА ЛОРЕНЦО КВАРТ

Ти възплъщаваш всички жени на света.

Джоузеф Конрад,
„Златната стрела“

Лоренцо Кварт имаше само една вратовръзка. Беше от морскосиня коприна и той я беше купил от един прозводител на ризи на Виа Кондоти, на сто и петдесет крачки от мястото, където живееше. Винаги си купуваше един и същ модел: традиционна кройка, малко потясна от модерните. Когато се износеше или измърсеше, я заменяше с нова.

Слагаше я рядко — не повече от два пъти в годината. Обикновено носеше черни ризи с римска якичка, която сам гладеше с прецизността на ветеран, който се готви за проверка от педантичните си началници. Животът на Кварт се въртеше около правилата — той се придържаше строго към тях, откакто се помнеше — много преди да бъде ръкоположен за свещеник, паднал ничком с разперени ръце върху студените плочи на пода. От самото начало той прие църковната дисциплина в семинарията като ефикасен метод да организира живота си. В замяна получи сигурност, бъдеще и кауза, на която да посвети дарбите си. За разлика от своите състуденти никога не продаде душата си на някой патрон или влиятелен приятел — нито тогава, нито сега. Вярваше — и може би единствено в това проявяваше наивност, — че като следва правилата, ще спечели уважението на останалите. Много от висшестоящите бяха впечатлени от интелигентността и дисциплината на младия свещеник и подпомогнаха кариерата му. Прекара шест години в семинарията; две години изучава философия, теология и история на Църквата в университета, а после спечели стипендия за Рим, където защити докторат по църковно право.

Професорите от Грегорианския университет го препоръчаха пред Духовната академия за свещеници и благородници, където Кварт изучи дипломацията и връзките между Църквата и държавата. След това ватиканският секретариат го зачисли към двама европейски нунции, докато монсиньор Спада официално не го вербува за Института по външни дела. Кварт беше само на двадесет и девет години. Именно тогава отиде при Енцо Риналди и плати 115 000 лири за първата си вратовръзка.

Това беше преди десет години и той все още се затрудняваше с възела. Теоретично знаеше как да го направи, но застанал пред огледалото в банята, загледан в яката на бялата си риза и синята копнинена вратовръзка в ръцете си, се чувстваше уязвим. Това усещане се дължеше до голяма степен на факта, че щеше да излезе без римската си якичка и черната риза на вечеря с Макарена Брунер. Като рицаря-тамплиер, който сваля бронята си, за да отиде и преговаря с мамелюците (роб-войник, член на една от армиите, състоящи се от роби, успели да извоюват политически контрол над няколко мюсюлмански държави през Средните Векове и дори да основат династия. Името е производно от арабската дума за роб. — (Б. р.)) под стените на Тир. Тази мисъл го накара да се усмихне неловко, докато гледаше часовника си. Имаше достатъчно време да се облече и да отиде пеш до ресторанта. Беше го намерил на картата на площад „Санта Крус“, на един хвърлей от старинната арабска стена, която навяваше на съвременния тамплиер обезпокоителни асоциации.

Лоренцо Кварт беше точен като роботоподобните швейцарски гвардейци във Ватикана. Винаги организираше разписанието си, като прецизно разпределяше часовете и използваше ефикасно всяка секунда. Имаше достатъчно време да се справи с вратовръзката, затова си наложи да я завърже спокойно и внимателно да я нагласи. Обичаше да се движи бавно, защото самоконтролът беше неговата гордост. В светските си контакти постоянно се стремеше да избягва припряните жестове, неподходящите думи и прибързаните ходове, които можеха да разрушат спокойствието, основано на правилата. Дори когато нарушаваше принципи, които не бяха негови — нещо, което Спада с дарбата си да създава евфемизми беше нарекал „да вървиш по външния ръб на закона“ — той винаги спаваше приличието. За такива като него старата поговорка *Tutti I preti sono falsi* (Всички свещеници

са лъжци /лат./ — (б. р.)) не подхождаше. Изобщо не го интересуваха дали всички свещеници са лъжци, той беше благороден рицар-тамплиер.

Може би затова, след като се огледа за миг в огледалото, свали връзката и бялата риза и си сложи черна риза с кръгла якичка. Докато я закопчаваха, пръстите му докоснаха белега под лявата ключица — спомен от американския войник, който го удари с приклада на пушката си по време на нашествието в Панама. Беше единственият белег, който Кварт беше получил при изпълнение на дълга си. Както саркастично го наричаше Спада — червеният орден на храбростта. Негова светлост и малодушните ловци на скалпове в курията бяха впечатлени. Самият Кварт би предпочел лунатикът с шлем „Кевлар“, автомат М-16 и табелка с надпис „Ковалски“ на бронираната жилетка („Още един поляк“, се беше пошегувал по-късно Спада) да бъде приел ватиканския му дипломатически паспорт по-сериозно, когато му го пхна под носа в деня на преговорите за предаването на генерал Нориега.

С изключение на инцидента със счупеното рамо, операцията в Панама беше минала блестящо и ИВД я смяташе за класически пример за справяне с кризисно положение. След един рискован полет от Коста Рика, Кварт се приземи в Панама няколко часа след американското нашествие и укриването на Нориега във ватиканската дипломатическа легация. Официално, работата му беше да помага на нунция, но всъщност щеше да наблюдава преговорите и да информира ИВД. Беше дошъл да помогне на монсиньор Хектор Бонино, аржентино-италианец, който нямаше дипломатически опит. Държавният секретар смяташе, че Бонино няма да се справи с подобен проблем. Действително, ситуацията беше необичайна. Американците бяха инсталирали зад телените огради и противотанкови окопи мощни високоговорители, по които 24 часа в денонощието гърмеше рокмузика, за да отслаби психологическата защита на нунция и бегълците. Из коридорите и офисите на сградата седяха и чакаха най-различни хора: никарагуанец, шеф на контраразузнаването на Нориега; петима баски сепаратисти; кубински икономически съветник, който заплашваше, че ще се самоубие, ако не бъде върнат жив и здрав в Хавана; агент на CESID — испанската разузнавателна агенция, — който влизаше и излизаше от сградата когато си иска, за да играе шах с

нунция и да информира Мадрид; трима колумбийски наркотрафиканти и самият генерал Нориега, Ананаса, за чиято глава американците даваха награда. В замяна на убежището монсиньор Бонино изиска гостите му да присъстват на ежедневните литургии и беше вълнуващо да видиш как си пожелават мир един на друг, как Нориега се моли и бие по гърдите под бдителния поглед на нунция и гръмогласното изпълнение на „Роден в САЩ“ от Брус Спрингстийн навън. През най-напрегната нощ на обсадата, когато командосите от частите „Делта“ с боядисани в черно носове се опитаха да завземат мисията, Кварт успя да се свърже по телефона с архиепископите на Ню Йорк и Чикаго и президентът Буш отмени атаката. Най-накрая Ананаса се предаде, без да поставя много условия; никарагуанецът и баските сепаратисти бяха дискретно транспортирани вън от Панама, а наркотрафикантите избягаха, за да се появят отново по-късно в Меделин. Само кубинецът, който излезе последен, имаше проблеми. Морските пехотинци го откриха в багажника на стар шевролет „Импала“, нает от Кварт. Агентът на CESID се беше съгласил да изкара човека от мисията безплатно, с риск за кариерата си. Преговорите за освобождаването на кубинеца бяха поверителни, затова Марин Ковалски не знаеше нищо за това, нито го засягаха особено тънкостите на дипломацията. Така че Кварт, въпреки якичката и ватиканския си паспорт, се оказа със счупено рамо, когато се опита да се намеси. Колкото до кубинеца, нервен тип на име Хирон, той прекара един месец в затвора в Маями. Не само не се самоуби, но при освобождаването си получи политическо убежище в САЩ, след като даде интервю за „Рийдър'с Дайджест“ под заглавие „И аз бях заблуден от Кастро“.

* * *

Когато Кварт излезе от асансьора, човекът, който чакаше във фоайето, се изправи. Свещеникът не го беше виждал преди. Беше към четиридесетгодишен и доста налят около талията. Сплъстената му, оредяла коса беше покрита с лак, а двойната брадичка изглеждаше като продължение на бузите му.

— Казвам се Бонафе — каза мъжът. — Онорато Бонафе. (От лат. *honoratus* — честен, почтен, уважаван (Б. р.))

Кварт си помисли, че не е срещал друг човек, който дотолкова да не подхожда на името си. Човекът беше всичко друго, но не и почтен. Малките му лукави очички сякаш изчисляваха колко би могъл да получи, ако открадне костюма и обувките на Кварт.

— Може ли да поговорим за момент?

Усмивката на Бонафе го правеше още по-отблъскващ. Приличаше повече на гримаса, едновременно угодническа и злобна, като на свещеник от старата школа, който се опртва да се подмаже на епископа. Всъщност, помисли си Кварт, расото би подхождало много повече на този човек, отколкото измачканият бежов костюм и кожената чанта. Ръцете му бяха малки и меки и обещаваха вяло ръкостискане.

Кварт спря. Беше готов да слуша, но остана нащрек. Погледна над главата на мъжа към стенния часовник. Имаше петнадесет минути до срещата с Макарена Брунер. Бонафе проследи погледа му, повтори, че няма да го бави и вдигна ръка, сякаш щеше да я сложи на рамото му. Кварт я загледа втренчено и мъжът замря. Ръката му остана във въздуха, докато с конспираторски тон му разказваше за какво става дума. Кварт не искаше да го слуша, но името на списание „Q&S“ накара тревожни камбанки да забият в ума му.

— Искях да ви кажа, отче, че съм на ваше разположение.

Кварт се намръщи смутено. Би се заклел, че мъжът му намигна.

— Благодаря, но не разбирам какво общо има това с мен.

— Не разбирате — Бонафе кимна, сякаш ставаше дума за някаква шега. — Но това е съвсем ясно, нали? Това, заради което сте в Севиля.

Мили Боже! Само това му липсваше: появата на подобен тип, когато Рим искаше нещата да се разрешат колкото се може по-дискретно. Кварт се чудеше как толкова много хора са разбрали за проблема.

— Не знам за какво говорите — каза той.

Мъжът го погледна със зле прикрита наглост и каза:

— Наистина ли?

Кварт се консултира с часовника си. Беше му дошло до гуша.

— Извинете, но имам среща.

— Имате ли нещо против да повървя с вас? Можем да поговорим по пътя.

— Нямам какво да ви кажа.

Той остави ключа си на рецепцията и излезе на улицата, последван от журналиста. Тъмният силует на Ла Хиралда се очертаваше на фона на още светлото небе. В този момент запалиха уличните лампи на площад „Вирхен де лос Рейес“.

— Мисля, че не ме разбрахте — настоя Бонафе и извади един брой на „Q&S“ от джоба си. — Работя за това списание. — Той го протегна, но го прибра, защото Кварт не му обърна внимание. — Искам само да си поговорим накратко и по приятелски. Кажете ми нещо интересно и аз ще постъпя почтено с вас. Уверявам ви, сътрудничеството ни ще бъде от взаимна изгода.

В розовите му устни думата „сътрудничество“ придоби неприлично звучене.

Кварт с мъка преодоля отвращението си.

— Моля, вървете си.

— Хайде, нека изпием по едно — каза журналистът, едновременно грубо и приятелски.

Те минаваха под едвна улична лампа на ъгъла на архиепископския дворец. Кварт спря и се обърна.

— Слушайте, Буенафе.

— Бонафе.

— Бонафе или както там ви е името. Това, заради което съм в Севиля, не е ваша работа. Пък и през ум не би ми минало да го разказвам на всеуслушание.

Журналистът запротестира, като използваше обичайните клишета — свободата на словото, разкриването на истината, правото на обществото да бъде осведомено.

— Пък и — добави след миг — по-добре вашият отбор да спечели, отколкото да изгуби.

Звучеше като заплаха. Кварт започна да губи търпение.

— Моят отбор?

— Знаете за какво говоря. — Отново наглата усмивка. — Духовенството и така нататък.

— Аха. Духовенството.

— Виждам, че се разбираме — каза Бонафе и двойната му брадичка се раздруса с надежда.

Кварт го погледна спокойно и скръсти ръце зад гърба си.

— Какво точно искате да знаете? — попита той.

— Ами, да видим — Бонафе се почеса под мишницата през сакото. — Какво е мнението на Рим за тази църква например. Какво е положението на енорийския свещеник според каноните... И какво можете да ми кажете за мисията си тук. — Усмивката му беше раболепна. — Това едва ли е толкова трудно.

— Ами ако откажа?

Журналистът изцъка с език, сякаш искаше да каже, това няма да мине, особено след като явно се разбираха добре.

— Аз при всички случаи ще напиша статията. А този, който не е с мен, е против мен. — Докато говореше, той застана пръсти. — Не се ли казваше така в Евангелието?

За миг Кварт безмълвно се взря в него. Погледна надясно и наляво, преди да приближи до журналиста, сякаш искаше да му каже нещо тайно. Но в маниера му имаше нещо, което накара Бонафе да отстъпи назад. Кварт каза тихичко:

— Не мога да реша дали сте грубиян, глупак или престъпник, а може би и трите. Във всеки случай, макар и да съм свещеник, имам лош нрав. Така че на ваше място бих изченал. Веднага.

Уличната лампа хвърляше вертикални сенки върху лицето на журналиста. Без да се усмихва повече, той погледна Кварт обидено.

— Поведението ви — изхленчи Бонафе и двойната му брадичка се затресе — е недостойно за свещеник.

— Така ли мислите? — Сега беше ред на Кварт да се усмихне неприятно. — Ще се изненадате, ако разберете колко непристойно мога да се държа.

Обърна му гръб и се отдалечи, като се чудеше какво ще се наложи да плати за тази дребна победа. Явно трябваше да приключи с разследването, преди положението да е станало твърде сложно, ако вече не беше такова. Журналист, който се рови в църковните работи, беше последното нещо, което му трябваше. Погълнат от тези мисли, Кварт прекоси площад „Вирхен де лос Рейес“, без да забележи двойката, която седеше на една пейка. Мъжът и жената се изправиха и го последваха на разстояние. Той беше дебел и носеше бял костюм и панамена шапка; а тя беше облечена в рокля на точки и над челото ѝ висеше странен масур. Те вървяха зад Кварт, хванати ръка за ръка като съпруг и съпруга, които се наслаждават на хладния вечерен въздух. Но когато стигнаха до „Хиралда Бар“, размениха погледи с един мъж в

поло и карирано сако на входа. В този миг в Севиля забиха камбаните и стреснаха гълъбите, които дремеха под стрехите.

* * *

Когато високият свещеник влезе в „Ла Албахака“, дон Ибраим даде на Ел Потро дел Мантелете една монета и му каза да се обади на Перехил от най-близкия телефон и да му докладва. След по-малко от час помощникът на Панчо Гавира се появи, за да провери как вървят нещата. Носеше плик от „Маркс и Спенсър“ и изглеждаше уморен. Откри армията си стратегически разгърната на площад „Санта Крус“, пред ресторанта — преустроен благороднически дом от XVII век. Ел Потро се беше облегал неподвижно на една стена, близо до изхода към арабската стена; Ла Ниня Пунялес седеше и плетеше в подножието на железния кръст в средата на площада; а масивната сянка на дон Ибраим се движеше от едната част на площада към другата, като размахваше бастуна си. Огънчето на пурата „Монтекристо“ пробляскваше под широката периферия на светлата му сламена шапка.

— Вътре е — каза той на Перехил. — С дамата.

Адвокатът докладва, като извади часовника от жилетката си и го погледна на светлината на уличната лампа. Преди двадесет минути беше изпратил Ла Ниня в ресторанта на разузнаване под предлог, че продава цветя. По-късно самият той размени няколко думи с келнерите, когато отиде да си купи пурата, която пушеше в момента. Двойката седеше на хубава маса под прилично копие на „Пияниците“ от Веласкес. Дамата беше поръчала салата от миди с босилек и трюфели, а преподобният отец — гъши дроб соте със сладък оцет. Пиеха минерална вода и червено вино, „Пескера“ от бреговете на Дуеро. Дон Ибраим се извини, че не е могъл да разбере коя реколта. Но прекаленото любопитство можело да пробуди подозренията на персонала.

— И за какво говорят сега? — попита Перехил.

Лъжливият адвокат сви рамене.

— Това е извън обсега на моето разследване — каза той.

Перехил обмисли ситуацията. Нещата още бяха под контрол. Дон Ибраим и колегите му се справяха добре и всички карти, които му бяха раздадени, изглеждаха силни. В неговия свят, както и в почти всеки друг, информацията струваше пари. Просто трябваше да знаеш как да направиш най-добрата сделка, да измъкнеш най-високата цена. Разбира се, той би предпочел да остави това на шефа си, Панчо Гавира, който принципно беше заинтересованата страна в случая, като banker и съпруг. Но липсващите шест милиона и дългът на Перехил към хищния лихвар Рубен Молина му пречеха да мисли разумно. Последните няколко дни той не можеше да спи и язвата отново го тормозеше. Когато застана пред огледалото в банята тази сутрин, за да сътвори сложната конструкция, която прикриваше плешивината му, Перехил видя само горчиво отчаяние на лицето, което го гледаше. Оплешивяваше, храносмилането му беше лошо, дължеше на шефа си шест милиона и почти два пъти по толкова на един лихвар и сериозно подозираше, че последната му славна тръпка с Долорес ла Негра му беше донесла неприятен сърбеж в пикочния канал. Само това му липсваше.

Имаше и по-лоши неща. Перехил се загледа в закръглената фигура на дон Ибраим, който очакваше инструкции; в Ла Ниня Пунялес, която плетеше на светлината на лампата и в Ел Потро дел Мантелете на ъгъла. Към всички неща, които усложняваха живота на Перехил, можеше да се прибави още едно: информацията, получена от тримата партньори, вече беше на пазара, защото му трябваша спешно пари. Бонафе му беше подхвърлил още един чек, този път срещу поверителна информация за свещеника от Рим, жената на шефа му (или бивша жена) и историята на „Богородица със сълзите“. Следващата стъпка беше явна — Макарена Брунер и елегантният свещеник щяха да се появят на първа страница на всички списания в Севиля. Вечерята им в „Ла Албахака“ задейства звънчето на касовия апарат в главата на Перехил. Бонафе плати добре, но беше опасно непредсказуем. Да му продадеш един или няколко свещеника, имаше своя чар. Но да наикиснеш за втори път жената на шефа си беше повече от дребно нарушение — това беше предателство.

Трябваше да предвиди всяка случайност. Събирането на информация беше един вид застраховка живот за него. С тези мисли в ума той се обърна към дон Ибраим, който стоеше тържествено в

сянката с димяща пура, закачен за рамото бастун и палци в джобчетата на жилетката си и очакваше инструкции. Перехил беше доволен от него и колегите му и се почувства малко по-обнадежден. Беше на път да бръкне в джоба си и да плати пурата, купена от ресторанта, но навреме се спря. Не биваше да окуражава лошите им навици.

— Добра работа — каза той.

Дон Ибраим не отговори. Просто дръпна от пурата си и погледна към Ла Ниня и Ел Потро, като даде на Перехил да разбере, че те също са допринесли за това.

— Продължавайте в същия дух — добави помощникът на Панчо Гавира. — Искам да знам и най-малки подробности, дори кога свещеникът е ходил до тоалетната.

— Ами дамата?

Моментът беше деликатен. Перехил тревожно задъвка долната си устна.

— Пълна дискретност — каза най-накрая. — Интересуват ме само отношенията ѝ с този свещеник и с възрастния. Искам всички подробности.

— Ами другата работа?

— Каква работа?

— Знаете. Другата работа.

Дон Ибраим се огледа притеснен. Четеше всеки ден вестник „АВС“, но от време на време хвърляше поглед и „Q&S“. Ла Ниня го купуваше заедно с *Hola*, *Semana* и *Diez minutos*. Според лъжливия адвокат „Q&S“ беше по-сензационно и долнокачествено от останалите. Снимките на сенъора Брунер и бикобореца бяха проява на много лош вкус. Тя беше от знатно семейство и на всичкото отгоре — омъжена.

— Свещениците — каза Перехил. — Концентрирайте се върху свещениците. — Внезапно той се сети какво носи в плика — фотоапарат „Канон“ с далекообектив. Току-що го беше купил на втора ръка и се надяваше, че тези разноси — още един удар под кръста за неговите ограничени финанси — си заслужават. — Можеш ли да снимаш?

Дон Ибраим доби обидено изражение.

— Разбира се. — Сложи ръка на сърцето си. — На младини бях фотограф в Хавана. — Замисли се за миг, после добави: — Така се

издържах, докато учех.

В мъждивата светлина на площада Перехил виждаше златната верига с часовника на Хемингвей да блести върху шкембето на дон Ибраим.

— Докато учеше ли?

— Точно така.

— Става дума за правото, предполагам.

Измамата беше публикувана преди няколко години във вестниците и двамата знаеха за нея, както и цяла Севиля. Но дон Ибраим преглътна и твърдо издържа погледа на Перехил.

— Разбира се. — Той замълча с достойнство. — Какво друго?

Перехил не отговори, а му подаде плика. В крайна сметка, помисли си той, какво би станало с нас, ако изгубим себе си? При житейско коработушение всички се вкопчваме в каквото можем.

— Искam снимки — нареди той. — Винаги когато свещеникът и дамата се срещат, искам да ги снимате. Разбира се, дискретно, за да не забележат. Имате два високоскоростни филма в случай, че светлината не е достатъчна, затова не си и помисляйте да използвате светкавица.

Спряха под една улична лампа и дон Ибраим надникна в плика.

— Трудно ще е да използваме светкавица — каза той. — Няма монтирана.

Перехил запали цигара и сви рамене.

— Шегуваш ли се? Най-евтината струваше 25 000 песети.

* * *

„Ла Албахака“ се намирал в къща от XVII век. Собствениците живееха на втория етаж, а в три зали на приземния се разполагал ресторантът. Макар да беше препълнено, оберкелнерът — Макарена го нарече Диего — им пазеше маса близо до голямата камина, в най-хубавата зала, до прозореца, който гледал към площад Санта Крус. Влизането им беше много ефектно. Тя изглеждаше прекрасно в черния си костюм с къса пола, придружавана от слабата, тъмна фигура на Лоренцо Кварт. „Ла Албахака“ беше мястото, където определена прослойка от жителите на Севиля водела гостите си от други градове, за да ги покажат и да бъдат видени, затова появата на дъщерята на

херцогиня Ел Нуево Естремо със свещеника не мина незабелязано. Макарена размени няколко поздрава, когато влезе, а хората на близките маси изглеждаха очаровани. Главите се свеждаха една към друга, носеше се шепот, бижутата блещукаха на светлината на свещите. Утре цяла Севиля ще знае за това, помисли си Кварт.

— Не съм била в Рим от медения си месец — казваше тя, докато ядеше ордьовъра си, очевидно без да съзнава вълнението, което бяха предизвикали. — Папата ни даде специална аудиенция. Бях облечена в черно, с гребен и дантелена наметка. Съвсем по испански... Защо ме гледате така?

Кварт бавно сдъвка последното парченце гъши дроб и остави ножа и вилицата в чинията си. Над пламъка на свещта очите на Макарена Брунер следяха всяко негово движение.

— Не приличате на омъжена жена — каза той.

Тя се засмя и пламъкът изпъстри с медени отблясъци очите ѝ.

— Смятате, че вода живот, неподходящ за омъжена жена?

Той се подпря с лакът на масата и уклончиво наведе глава на една страна.

— Не мога да преценявам такива неща.

— Но дойдохте с якичка, а не с вратовръзка.

Те се гледаха спокойно. Сянката от свещта скриваше долната половина от лицето ѝ, но блясъкът в очите ѝ накара Кварт да предположи, че тя се усмихва.

— Не пазя живота си в тайна — каза Макарена. — Напуснах семейното гнездо. Имам приятел-бикоборец. Преди него имах друг приятел. — Паузата ѝ беше свършено премерена. Той неволно се възхити на смелостта ѝ. — Това шокира ли ви?

Кварт сложи пръст върху дръжката на ножа си. Не било негова работа да се шокира от подобни неща, каза той кротко. Това бил проблем на изповедника ѝ, отец Феро. Свещениците също имали своите специалности.

— И каква е вашата? Ловец на скалпове, както казва архиепископът?

Тя протегна ръка и отмести встрани свещта. Сега виждаше устата ѝ с формата на сърце. Белите ѝ зъби блестяха. Под сакото носеше блуза от сурова коприна с голямо деколте. Късата ѝ пола беше поръбена с дантела. Носеше черни чорапи и обувки с високи токове.

Дългите ѝ крака бяха твърде хубави, за да оставят спокоен който и да е свещеник, дори Кварт, макар и да имаше по-голям светски опит от повечето духовници. Не че това беше гаранция за нещо.

— Говорехме за вас — каза той, като се наслаждаваше на странния инстинкт, който го караше да стои нащрек като дуелист.

Макарена Брунер запита лукаво:

— За мен? Какво още искате да знаете? — попита тя. — Висока съм един и седемдесет и четири, на тридесет и пет години съм, но не ми личат, имам университетско образование, членувам в дружеството „Сестри на Девата от Ел Росио“ и на севилския карнавал никога не нося волани, а къса рокля и кордовска шапка. — Тя млъкна, сякаш се опитваше да си спомни дали има нещо друго. После се заигра със златната гривна на лявата си китка. — Когато се омъжих, мама ме направи херцогиня на Асахара, но не използвам тази титла. Когато тя умре, ще наследя още тридесетина титли, дванадесет от които ми дават привилегиите на испански гранд, Каса дел Постиго с мебелите и картините и точно толкова пари, с колкото да живея по начина, по който съм свикнала. Мое задължение е да запазя каквото е останало и да подреда семейните архиви. Сега работя върху книга за херцозите Ел Нуево Естремо по време на управлението на Хабсбургите... Не е | нужно да ви казвам останалото. — Тя отпи от виното си. — Можете да го прочетете във всяко клюкарско списание.

— Изглежда, клюките не ви притесняват.

Тя хвана чашата си.

— Така е. Мога ли да ви се доверя?

Кварт поклати глава.

— Може би е по-добре да не го правите. — Говореше искрено. Чувстваше се отпуснат, но и в очакване, заинтригуван и странно просветлен. Отдаде го на виното, макар че беше пил малко. — Дори не знам защо ме поканихте на вечеря днес.

Макарена Брунер бавно отпи от виното си.

— Мога да се сетя за няколко причини — каза тя най-накрая и остави чашата си. — Първо, вие сте изключително благовъзпитан. Не приличате на някой от онези свещеници-подмазвачи. При вас възпитанието изглежда служи, за да държите хората на разстояние. — Тя хвърли бърз поглед към лицето му, може би към устата, а после и към ръцете му на масата. — Също така сте много мълчалив. Не

омагьосват хората с приказки. В това отношение ми напомняте на дон Приамо... — Докато келнерът отнасяше чиниите от ордьоврите, тя се усмихна на Кварт. — А косата ви е посивяла и много къса като на войник, като на един от любимите ми герои — сър Мархолт, мълчаливият рицар от „Битките на крал Артур и неговите благородни рицари“ от Стайнбек. Когато я четях като малка, лудо се влюбих в Мархолт. Достатъчни ли са тези причини? Пък и както каза Грис, за свещеник вие се обличате много добре. Изобщо, вие сте най-интересният свещеник, когото съм срещала, ако това ви помага с нещо.

— Не е от особена полза за работата ми.

Макарена кимна одобрително на спокойния му отговор.

— Също така ми напомняте за свещеника в манастира ми — продължи тя. — Винаги се знаеше дни напред, че той ще изнася литургия, защото всички монахини се вълнуваха. Накрая избяга с една от тях, най-пълничката, която ни преподаваше химия. Знаете ли, че понякога монахините се влюбват в свещеници? Така се случило и с Грис. Била директорка на един колеж в Санта Барбара, Калифорния, и един ден за свой ужас открила, че е влюбена в епископа на епархията. Предстояло негово посещение в колежа и тя стояла пред огледалото, скубела веждите си и се чудела дали да не си сложи сенки на очите... Какво ще кажете?

Тя вдигна поглед, за да види реакцията му, но той остана равнодушен. Ако се опитваше да го шокира, изобщо не беше успяла. Щеше да бъде изненадана, ако знаеше колко много случаи на любов между свещеници и монахини бяха използвали в ИВД.

— И какво направила? — попита той.

Макарена махна във въздуха и гривната проблесна, плъзгайки се по ръката ѝ. От близките маси очите на посетителите следяха всяко нейно движение.

— Счупила огледалото и с парче стъкло си срязала вените. После отишла при майката-игуменка и поискала да я освободи за известно време, за да размисли. Това било преди няколко години.

Оберкелнер се беше изправил до нея и стоеше безучастно, сякаш не беше чул и дума. Надявал се, че са доволни и какво би желала мадам за вечеря. Тя поръча само салата, Кварт също не искаше основно ястие, а и двамата отказаха десерта, който им предложиха от името на заведението. Управата съжаляваше, че нейна светлост и

преподобният отец нямат апетит. Решиха да допият виното си, докато чакат кафето.

— Отдавна ли познавате сестра Марсала? — попита Кварт.

— Колко странно звучи. Сестра Марсала... Никога не съм мислила за нея по този начин.

Тя почти беше допила виното си. Кварт взе бутилката и ѝ наля още една чаша. Той едва беше докоснал своята.

— Грис е по-възрастна от мен — каза тя. — На няколко пъти се засичахме в Севиля преди години. Идваше често тук с американски студенти на летни курсове по изящни изкуства... Запознах се с нея, когато дойдоха да реставрират лятната трапезария в къщата ми. Срегнах я с отец Феро и я включих в проекта за реставрация на църквата, когато отношенията с архиепископа още бяха задушевени.

— Защо толкова се интересувате от тази църква?

Тя го погледна, сякаш въпросът му беше нелеп. Семейството ѝ я построило. Предшествениците ѝ били погребани там.

— Съпругът ви май много не се интересува от нея.

— Разбира се. Панчо се занимава с други неща.

Светлината на свещта накара виното да засияе, когато вдигна чашата към устните си. Този път тя отпи голяма глътка и Кварт се почувства задължен да отпие малко от своето.

— Истина ли е — попита той, като изтри устни със салфетката си, — че вече не живеете заедно, макар че още сте женени?

Тя примигва. Изглежда не беше очаквала два поредни въпроса за брака си в една и съща вечер. В очите ѝ проблеснаха закачливи пламъчета.

— Да. Вече не живеем заедно. Но никой от нас не е поискал развод, раздяла или каквото и да било. Може би той се надява да ме върне. Когато за всеобща радост се ожени за мен, си осигури място в обществото.

Кварт погледна към хората по съседните маси и леко се приведе към нея.

— Съжалявам — каза той. — Кого имате предвид под „всички“?

— Не познавате ли кръстника ми? Дон Октавио Мачука беше приятел на баща ми и е много привързан към майка ми и мен. Казва, че ме чувства като дъщерята, която никога не е имал. Искаше да осигури

бъдещето ми, затова благослови брака ми с най-блестящия млад талант в банка „Картухано“, който ще го наследи, когато се оттегли.

— Затова ли се омъжихте? Заради сигурността?

Косата на Макарена се плъзна върху лицето ѝ и тя я отметна назад. Опитваше се да прецени доколко той се интересува от нея.

— Панчо е привлекателен мъж. И както се казва, има глава на раменете си. И едно достоинство — смел е. Той е един от малкото мъже, които съм срещала, готов да рискува всичко за някоя своя мечта или амбиция. В случая с моя съпруг — бивш съпруг или както искате — става дума за амбиция. — Тя леко се усмихна. — Предполагам, че дори бях влюбена в него, когато се оженихме.

— И какво се случи?

— Всъщност нищо. Аз спазих своята част от сделката, а той — неговата. Но направи грешка. Или няколко грешки. Трябваше да остави на мира нашата църква.

— Вашата църква?

— Моята. На отец Феро. На херцогинята. Черквата на хората, които ходят там всеки ден на литургия.

Кварт се засмя.

— Винаги ли наричате майка си „херцогинята“?

— Когато говоря за нея пред други хора, да. — Тя се усмихна с нежност, която Кварт не беше забелязал преди. — Харесва ѝ. Тя обича мушкатото, Моцарт, старомодните свещеници и кока колата. Не мислите ли, че е доста необичайно за жена на седемдесет, която спи веднъж седмично с перлената си огърлица и все още настоява да нарича шофьора си „кочияш“? Не сте ли се запознали вече с нея? Елате да пиете с нас кафе утре следобед, ако искате. Дон Приамо ни посещава всеки следобед, за да прочете следобедната молитва.

— Съмнявам се, че отец Феро ще иска да ме види. Не ме харесва особено.

— Аз ще го уредя. Или майка ми. Тя и дон Приамо много добре се разбират. Може би това ще е добра възможност да си поговорите по мъжки. Употребява ли се този израз, когато става дума за свещеници?

Кварт мислеше за нещо друго.

— Ами съпругът ви...

— Задавате прекалено много въпроси. Предполагам, че това е причината да сте тук.

Тя изглежда съжаляваше за това. Отново гледаше ръцете му, както и при първата им среща във фойето на хотела. Притеснен, той на няколко пъти ги беше отдръпвал от масата. Най-накрая реши да ги остави върху покривката.

— Какво искате да знаете за Панчо? — попита тя. — Че е сгрешил, когато си е помислил, че може да ме купи? Че църквата е причина да му обявя война? Че понякога може да бъде абсолютен негодник?

Тя говореше, без да повишава тон. Хората от близките маси си тръгваха и неколцина се сбогуваха с нея. Всички огледаха Кварт, особено жените. Руси и загорели, те излъчваха самочувствието на андалусци от висшата класа, които през живота си не са преживели и ден в лишения. Макарена отвърна с кимване и усмивка. Кварт внимателно я наблюдаваше.

— Защо не поискате развод? — попита той.

— Защото съм католичка.

Не можеше да прецени дали говори сериозно или не. Известно време мълчаха и той се облегна назад, все още впил очи в нея. В светлината на свещта тъмната ѝ кожа контрастираше с колието от слонова кост и копринената риза. Големите ѝ тъмни очи се взираха в неговите. Тогава Кварт осъзна, че душата му е застрашена. Ако беше акция на стоковата борса, стойността ѝ щеше да спадне.

Кварт заговори, за да прогони тишината. Каза без съмнение нещо подходящо, но пет секунди по-късно изобщо забрави какво е било. Сега тя говореше нещо и той си спомни за Спада. Молитви и студени душеве, беше му препоръча Мастифът на стъпалата на Пиаца ди Спаня.

— Има някои неща, които искам да ви обясня — каза тя. — Но не знам как...

Погледът ѝ сякаш го пронизваше. Той кимна, без да знае защо. Важното беше отново да внимава в думите ѝ.

— В живота се плаща много скъпо за някои излишества и сега е ред на Панчо да плаща. Той е от типа хора, които искат сметката, без да се цупят, като удрят с кокалчета по бара, за да бъдат обслужени. Такъв мъжкар е — каза тя саркастично. — Но сега преживява трудни времена. Може да не го показва, но аз го знам и той знае това. Севиля прилича на село — ние обичаме клюката. Всеки шепот, всяка усмивка

зад гърба му е удар върху неговата гордост. — Тя обхвана с жест ресторанта. — Представете си какво ще говорят, когато се разбере, че съм вечеряла с вас.

— Това ли искахте? — Кварт отново беше се овладял. — Да ме демонстрирате като трофей?

Тя го погледна уморено, разбиращо.

— Може би — отговори. — Жените са много по-сложно устроени. Мъжете са толкова праволинейни в лъжите си, толкова истински в противоречията си... толкова последователни в подлостта си. — Оберкелнерът донесе кафето, за нея с мляко, за него — черно. Макарена си сложи една бучка захар и замислено се усмихна. — Бъдете сигурен, че Панчо ще узнае всичко още утре сутринта. Господи, за някои неща трябва да се плаща дълго време. — Тя отпи от кафето си и погледна Кварт. — Може би не трябваше да споменавам Господ. Прозвуча като проклятие. Все пак, нали е казано „не споменавай напразно името Божие“.

Кварт внимателно остави лъжичката върху чинийката си.

— И аз понякога го правя — каза той.

— Странно.

Тя се опря на лакти и копринената ѝ блуза докосна ръба на масата. Кварт усещаше плътта под нея — натежала, мека и загоряла. Трябваше му нещо повече от студен душ.

— Познавам дон Приамо от десет години, откак за пръв път дойде в енорията, но не мога да си представя живота на един свещеник. Никога не се бях замисляла за това досега, когато ви загледах. — Тя отново погледна към ръцете му, а после — към якичката. — Как се справят свещениците с трите обета?

Едва ли имаше по-неподходящ момент за този въпрос. Кварт се втренчи в чашата и събра цялото си самообладание.

— Всеки от нас се оправя, както може — отвърна той. — Някои ги превръщат в платено смирение, споделено безбрачие и частично въздържание.

Той вдигна чашата си сякаш за на здравица, но я остави недокосната и вместо това отпи от кафето си. Макарена се разсмя. Смехът ѝ беше толкова искрен и заразителен, че Кварт едва не се присъедини към нея.

— А вие? — попита тя, все още усмихната. — Спазвате ли тези обети?

— Опитвам се. — Той остави чашата, изтри устата си, сгъна внимателно салфетката и я остави на масата. — Опитвам се да не бъда фанатик, но винаги спазвам правилата. Някои неща изискват смирение и фирмата, за която работя, е една от тях.

— Имате предвид дон Приамо?

Кварт вдигна вежди с премерено безразличие. Не говорел за никого конкретно, каза той. Но след като тя го казва, отец Феро не е свещеник за пример. Меко казано, той има собствено мнение. Смъртен грях номер едно.

— Не знаете нищо за живота му, затова не можете да го съдите.

— Не го съдя, опитвам се да го разбера.

— Не е вярно — настоя тя. — През по-голямата част от живота си той е бил енорийски свещеник в мъничко селце в Пиренеите. Понякога снегът го откъсвал от света седмици наред и му се налагало да се влачи на осем или десет километра, за да даде последно причастие на умиращите. Всичките му енориаши били стари и измрели един по един. Той ги погребвал със собствените си ръце, докато не останал никой. Това преживяване му създадо определена философия за живота и смъртта; за ролята, която вие, свещениците, играете на този свят. За него тази църква е много важна. Сигурен е, че тя е необходима, че с всяка затворена или изгубена църква изчезва и част от Царството Небесно. Никой не му обръща внимание, но вместо да се предаде, той се бори. Казва, че е изгубил достатъчно много битки там горе, в планините.

Всичко това е прекрасно, каза Кварт. Много вълнуващо. Дори бил гледал няколко такива филми. Но отец Феро трябва да спазва дисциплината на Църквата. Ние, свещениците, каза той, не можем да вървим през света и да обявяваме независими републики, когато ни скимне. Не и при тези обстоятелства.

Тя поклати глава.

— Не го познавате достатъчно добре.

— Той не ми позволява да го опозная.

— Утре ще поправим това, обещавам ви. — Тя посочи чашата му. — Очевидно вие наистина се въздържате в пиенето. Едва докоснахте виното си. Но в други аспекти не сте толкова скромни.

Обличате се добре. Познавам скъпите дрехи, дори ако ги носи свещеник.

— Заради работата ми е. Работя с хора. Вечерям с привлекателни херцогини в Севиля. — Те се спогледаха и този път никой от двамата не се усмихна. — Това е униформата ми.

Настъпи кратко мълчание.

— Имате ли расо? — попита тя.

— Разбира се. Но не го слагам често.

Сервитьорът донесе сметката. Макарена не позволи на Кварт да плати. Заяви му твърдо, че тя го е поканила. Затова той просто я наблюдаваше, докато вдеше златната си карта „Америкън Експрес“. Винаги оставяла съпругът ѝ да плаща сметките, каза тя палаво, когато сервитьорът се махна. Излизало му по-евтино, отколкото да плаща издръжка.

— Още не сме обсъдили последния от трите обета — каза тя внезапно. — И вие ли практикувате споделено безбрачие?

— Боя се, че наистина спазвам обета за безбрачие. Това е.

Тя бавно кимна и огледа ресторанта, преди отново да се обърне към него. Взираше се и го преценяваше.

— Не ми казвайте, че никога не сте бил с жена.

Има въпроси, на които не може да се отговори в единадесет вечерта, в светлината на свещите в севилски ресторант. Но тя сякаш и не очакваше отговор. Бавно извади от чантата си пакет цигари, сложи една в уста и с премерено, но и естествено безсрамие извади пластмасова запалка изпод презрамката на сутиена си. Кварт я наблюдаваше как пали цигарата и се опитваше да не мисли за нищо. Едва по-късно се осмели да се зачуди в какво се беше забъркал.

В един затворен свят, управляван от концепцията за греха, където контактът с жени беше забранен, единствената неофициално приета отстъпка пред секса бяха мастурбацията или незаконните връзки, които се опрощаваха след тайнството на покаянието. За Кварт животът му на дипломат и работата за Института по външни дела можеха да осигурят онова, което Спада — винаги добър с евфемизмите — наричаше тактическо алиби. Но в резултат на образованието, получено в Рим и работата му през последните десет години, отношението на Кварт към незаконните връзки беше различно от това на другите свещеници, ръководени изцяло от долните клюки в семинарията и

методите на Църквата. За благо на Църквата, което се считаше за достойна цел само по себе си, понякога се оправдаваха определени грехове; така че успехът на някой красив папски секретар пред съпругите на министри, финансисти и посланици — жени, които с готовност се поддаваха на изкушението да спечелят един интересен млад свещеник — отваряше много врати, които бяха заключени за по-възрастните и аскетични светлости или преосвещенства. Спада наричаше това „Синдромът на Стендал“ заради двама от героите на писателя — Фабрицио дел Донго и Жулиен Сорел (Герои от романите на Стендал „Пармският манастир“ и „Червено и черно“, които преживяват дълбока любов въпреки духовното си призвание. — (Б. р.)). Когато Кварт влезе в ИВД, Спада му препоръча да прочете тези два романа. Защото за Мастифа културата не противоречеше на дълга. Това зависеше от моралната преценка и интелигентността на всеки свещеник — божи войн, участващ в битка, където единствените оръжия бяха молитвата и здравия разум. Предимствата, спечелени от споделени тайни по приеми, в лични разговори или на изповед, носеха рискове. Жените идваха при свещениците, защото търсеха заместител на недостъпни мъже или безразлични съпрузи. И нямаше нищо по-опасно за стария Адам, който се криеше под повечето раса, от невинността на някое младо момиче или молбите на разочарована жена. Принципно, неофициалното позволение на висшестоящите беше повече или по-малко осигурено — така със своята мъдрост църквата на свети Петър беше просъществувала столетия наред — стига да няма скандал и да се постигат резултати.

Вярата на Кварт беше вяра на професионален войник и безбрачието му беше въпрос на гордост, което го превръщаше по-скоро в грях, отколкото в добродетел. Но грях или не, това беше основно правило в живота му. Както някои от призраците, които виждаше, когато се взираше в мрака — като рицаря тамплиер, чийто меч беше единственото му оръжие под лишеното от бог небе, той трябваше да има принципи, за да посрещне с достойнство рева на сарацинската кавалерия, която се спуска от хълма на Хатин.

Кварт с мъка се върна към настоящето. Макарена пушеше, опряла лакът на масата, облегнала брадичка на ръката, в която държеше цигарата. Той усещаше тревожната близост на краката ѝ. На светлината на свещта златни пръски проблясваха в тъмните ѝ очи.

Беше много близо до нея. Можеше да протегне ръка и да докосне кожата ѝ с пръсти. Но вместо това, със същата ръка, която трептеше от желание да я докосне, той извади картичката до капитан Халок от джоба на самото си и я сложи на масата.

— Разкажете ми за Карлота Брунер.

Внезапно атмосферата се промени. Тя угаси цигарата си и остро го погледна. Златните искрици в очите ѝ бяха изчезнали.

— Откъде взехте тази картичка?

— Някой я остави в стаята ми.

Макарена се взираше в пожълтялата снимка на църквата. Поклати глава.

— Тя е моя. От сандъка на Карлота. Невъзможно е да е у вас.

— Но е така. — Кварт обърна картичката. — Защо няма печат?
— попита той.

Тревожните ѝ очи се местеха от него към картичката и обратно. Тя я взе и я огледа.

— Защото никога не е била пусната. Карлота е била моя пралеля. Била влюбена в Мануел Халок, беден моряк. Грис каза, че ви е разказала историята... — Макарена поклати глава, сякаш отричаше нещо или беше обзета от тъга. — Когато капитан Халок заминал за Америка, години наред тя му пращала картичка или писмо почти всяка седмица. Но баща ѝ херцогът, моят прапрадядо Луис Брунер, не позволил на писмата да стигнат до получателя си. Подкупил пощенските служители. За шест години тя не получила нито едно писмо и вероятно той — също. Когато Халок се върнал за нея, Карлота била изгубила ума си. Прекарвала дните си на прозореца, загледана в реката. Дори не го познала.

Кварт посочи картичката.

— А какво е станало с писмата?

— Никой не посмял да ги унищожи. Накрая отишли в сандъка, където прибрали всички вещи на Карлота, след като починала през 1910 година. Когато бях малка, бях запленена от вещите ѝ: мерех роклите, кехлибарените огърлици... — Кварт видя как на устните ѝ изгрява усмивка, но очите ѝ се върнаха към картичката и сиянието изчезна. — Като млада Карлота ходила с родителите си на Парижкото изложение и посетила развалините на Картаген в Тунис. Донесла със себе си стари монети. Има още разписания за параходи, брошури за

хотели, стари дантели и муселин. Един цял живот. Представете си какво въздействие имаше всичко това върху мен, когато бях десет или единадесетгодишна. Прочетох всички писма. Пралеля ми изглеждаше толкова романтична личност. Тя все още ме очарова.

Макарена замислено чертаеше с нокът по покривката около картичката. Внезапно спря, замислена.

— Трогателна любовна история — каза тя и погледна Кварт. — И като всички трогателни любовни истории — с тъжен край.

Кварт не отговори, защото я чакаше да продължи. Но я прекъсна келнерът, който донесе разписката от кредитната карта. Кварт забеляза подписа ѝ — нервен, с много извивки, остри като ками. Тя се взираше в угасената си цигара, потънала в мисли.

— Има една прекрасна песен — продължи след малко — изпълнявана от Карлос Кано, по стихове на Антонио Бургос: „Още помня онова момиче и пианото му в Севиля...“ Всеки път, когато я чуя, ми иде да се разплача... Знаете ли, че съществува легенда за Карлота и Мануел Халок. — Усмивката ѝ беше необичайно свенлива и нерешителна и Кварт осъзна, че тя вярва в легендата. — В лунните нощи Карлота се появява на прозореца, а призрачният кораб на нейния любим плува по Гуадалкивир. — Тя се приведе напред и Кварт отново усети близостта ѝ. — Когато бях малка, по цели нощи ги очаквах. И веднъж ги видях. Тя стоеше като бледа сянка на прозореца. А долу, по реката, платната на стария кораб едно по едно изчезваха от погледа в мъглата.

Макарена млъкна и отново се облегна. Дистанцията помежду им се завърна.

— Втората ми любов — каза тя — след сър Мархолт беше капитан Халок... — Погледът ѝ беше предизвикателен. — Мислите ли, че това е невъзможно?

— Защо не? Всеки има своите призраци.

— И какви са вашите?

Кварт се усмихна, а очите му се взираха в далечината. Вятър, слънце и дъжд. Вкус на сол в устата му. Спомени за бедняшко детство, за винаги мръсни колени и непрестанно взиране в морето. Младостта му беше ограничена откъм интелект, подчинена на строга дисциплина, с малко щастливи спомени за приятелство и кратки моменти на удовлетворени амбиции. Самота по летищата, над някоя книга, в

хотелската стая. Страх и омраза в очите на другите хора: банкерът Лупара, Нелсън Корона, Приамо Феро. Трупове — истински и измислени, минали и бъдещи.

— Нищо особено — каза той хладно. — Като вашите — кораби, които отплават, за да не се завърнат. И един мъж. Рицар-тамплиер в ризница, подпрян на меча си, сред една пустиня.

Тя го погледна особено, като че ли го виждаше за пръв път, но не каза нищо.

— Но призраците — добави Кварт — не оставят пощенски картички по хотелските стаи.

Макарена докосна картичката, която още лежеше на масата с надписа нагоре: „Моля се за теб всеки ден...“ Устните ѝ беззвучно мърдаха, докато четеше думите, които никога не бяха стигнали до капитан Халок.

— Не разбирам — каза тя накрая. — Картичката беше у дома, в сандъка с останалите вещи на Карлота. Някой трябва да я е взел оттам.

— Кой?

— Нямам представа.

— Колко души знаят за писмата?

Тя се замисли.

— Не — каза след малко. — Това е невъзможно.

Кварт протегна ръка и видя как Макарена се отдръпва на стола си, сякаш уплашена. Обърна картичката и ѝ показа снимката на църквата.

— Няма нищо невъзможно — каза той. — Това е мястото, където е заровена Карлота Брунер, близо до перлите на капитан Халок. Църквата, която вашият съпруг иска да унищожи и която вие защитавате. Това е причината за моето присъствие в Севиля, защото двама души са умрели тук. — Той вдигна поглед към нея. — Църква, която според един загадъчен хакер, когото нарекохме Висперас, убива, за да се защити.

Тя понечи да се усмихне, но внезапно се замисли. Когато проговори, гласът ѝ, изненадващо, беше по-скоро раздразнен, отколкото разтревожен.

— Не говорете така. Това ме плаши.

Кварт я наблюдаваше как върти пластмасовата запалка в ръцете си. Чувстваше, че Макарена Брунер лъже. Тя не беше жена, която

лесно се плаши.

* * *

От появата на Висперас преди седмица, отец Игнасис Ареги и отборът му от йезуити — компютърни специалисти — наблюдаваха централната компютърна система на Ватикана денонощно. Беше един без десет след полунощ и Ареги отиде да си вземе кафе от автомата в коридора. Машината глътна монетата му от сто лири, но му върна само празна чаша с малка купчина захар. Йезуитът изруга и погледна през прозореца към двореца Белведере. Потърси в джобовете си други монети и направи втори опит. Този път получи кафе, но без захар. За щастие предишната чаша беше останала изправена в кошчето и той използва захарта от нея, за да подслади напитката. После се върна в компютърната зала.

— Пак се появи, отче.

Куи, ирландецът, развълнувано се взираше в екрана. Друг млад йезуит, италианец на име Гарофи, отчаяно работеше на втория терминал.

— Висперас ли е? — попита отец Ареги.

Надникна през рамото на Куи, очарован от проблясването на червени и сини икони и шеметната бързина, с която файловете, проверявани от хакера, се сменяха на екрана. Операциите му се следяха на един монитор, а на другия отец Гарофи се опитваше да го проследи.

— Така мисля — отвърна ирландецът. — Знае какво прави и го прави много бързо.

— Стигна ли до капаните?

— До някои. Но е много хитър и не пада в тях.

Отец Ареги отпи от кафето си. То опари езика му.

— Дяволите да го вземат! — каза той.

Капаните, наричани от тях „квасът на садукееите“ (Евангелие от Матей 16:6; 16:12 — „Иисус им рече: Внимавайте и се пазете от кваса фарисейски и садукейски... Тогава те разбраха, че Той им бе казал да се пазят не от хлебен квас, а от учението фарисейско и садукейско.“ — (Б. р.)), бяха като мрежи на устието на река, в които се улавяха

хакерите или поне информация, която правеше възможно проследяването им. Капаните, поставени за Висперас бяха сложни електронни лабиринти, които принуждаваха натрапника да се разкрие.

— Търси INMAVAT — каза Куи.

В гласа му се усещаше горещо възхищение. Намръщен, отец Ареги погледна към младежа. Това се очакваше, помисли си, докато пиеше кафе. И той самият не можеше да не почувства професионална гордост, когато срещне член на компютърното братство, който работи толкова умело и чисто. Въпреки че Висперас беше престъпник, който ги обричаше на безсънни нощи.

— Проникна — каза Куи.

Гарофи спря да пише и се загледа в екрана. INMAVAT, секретният файл за високопоставени членове на курията, беше отворен на монитора и всички можеха да го видят.

— Да, Висперас е — каза ирландецът, сякаш беше разпознал стар приятел.

Гарофи наблюдаваше курсора на скенера, свързан с полицията и телефонната система на Ватикана.

— Действа като предишния път — каза италианецът. — Прикрива местонахождението си като прескача от една телефонна мрежа в друга.

Очите на отец Ареги бяха обърнати към сменящия се списък от 84 потребители на INMAVAT. Бяха прекарали няколко дни, за да инсталират капани за всеки, който се опита да проникне във VO1A, личния компютър на Светия отец. Капанът щеше да се активира, ако някой се опиташе да проникне, без да използва паролата и щом хакерът влезеше в INMAVAT, щеше да задейства несъзнателно скрит код. Щом стигнеше VO1A, сигналят щеше да го прехвърли в друг файл, VO1ATS, където не можеше да причини никакви неприятности и където щеше да остави новото си съобщение, смятайки, че го оставя на папата.

Курсорът проблесна до V01A. Изминаха десет дълги секунди, през които тримата йезути бяха стаили дъх и наблюдаваха екрана на втория компютър. Накрая курсорът проблесна два пъти и се появи часовник.

— Влиза — каза Куи шепнешком, сякаш Висперас можеше да чуе.

Отец Ареги захапа долната си устна и разкопча едно копче от расото си. Ако Висперас разбереше, че има капан, можеше да се ядоса. А кой можеше да каже какво ще направи един ядосан хакер в деликатен файл като INMAVAT? Но отборът от ватикански експерти му беше подготвил един резервен трик: само с едно натискане на клавиш, INMAVAT можеше да бъде изтеглен от ситемата. Проблемът беше, че ако това стане, Висперас веднага щеше да разбере, че го следят и да изчезне. Още по-лошо, можеше да се върне с нова тактика. Например смъртоносен вирус, който да инфектира и унищожи всичко, до което се докосне.

Часовникът изчезна и на монитора се отвори нов прозорец.

— Ето го — каза Гарофи.

Висперас беше влязъл в VO1A и в продължение на един мъчителен момент тримата йезуити тревожно се взираха кой от двата файла, истинският или фалшивият, ще се отвори. Куи прочете с напрегнат глас кода, който се появи на екрана.

— V — O — 1 — A — T — S.

Усмихна се гордо. Висперас беше влязъл в капана. Вече нямаше достъп до личния компютър на папата.

— Слава Богу — заяви отец Ареги.

Беше откъснал копчето на расото си. Докато го стискаше, се наведе напред, за да прочете съобщението.

„Подигни стъпките Си към вековните развалини;
врагът разруши всичко в светилището.

Викат Твоите врагове всред събранията Ти;
поставили са своите знакове, вместо нашите знамена;

...и сега всички резби в него изведнъж разрушиха с
топори и секири; предадоха на огън Твоето светилище;
съвсем оскверниха жилището на Твоето име;

...

Докога, Господи, ще ни кори врагът? противникът
вечно ли ще хули Твоето име?“

След това Висперас изчезна.

— Няма начин да го проследим — каза Гарофи, като щракаше безнадеждно с мишката. — Докато сменя телефонните мрежи, оставя след себе си нещо като експлозивен заряд, който изтрива всяка следа от пътя му. Този хакер определено знае какво прави.

— А знае и псалмите — каза отец Куи, докато включваше принтера, за да разпечата текста. — Шестдесет и четвърти е, нали?

Отец Ареги поклати глава.

— Седемдесет и три. Псалм седемдесет и трети — каза той, загледан тревожно в екрана на Гарофи.

— Вече знаем още едно нещо за него — каза Куи внезапно. — Има чувство за хумор.

Другите двама свещеници погледнаха към екрана. Малки сфери подскачаха като топки за пинг-понг и се размножаваха при всеки скок. Когато две от тях се сблъскаха, експлодираха и се появи малък гъбообразен облак с думата „бум!“ в него.

Ареги беше бесен.

— Тази свиня! — каза той. — Мръсен еретик.

Осъзна, че още стиска копчето от расото си и го хвърли в боклука. Все още загледани в екрана, отците Куи и Гарофи тихичко изцъкаха.

VII

БУТИЛКАТА „АНИС ДЕЛ МОНО“

*В далечното минало, когато изучавайки
възвишената
Наука, се скланяхме над мистерията,
изпълнена
с неразрешими загадки...*

Фулканели,
„Мистерията на
катедралите“

Беше малко след осем сутринта, когато Кварт прекоси площада към „Богородица със сълзите“. Слънцето блестеше върху запуснатата камбанария, но още не се беше издигнало над стрехите на къщите, боядисани в червеникава охра и бяло, а портокаловите дървета още бяха в сянка. Ароматът им го съпътстваше до вратата на църквата, където един просяк седеше на земята, опрял патериците си на стената. Кварт му даде монета и влезе, като спря за миг пред фигурата на Исус, заобиколен от оброчни дарове. Литургията още не беше стигнала до освещаване на причастието.

Седна отзад. Около двадесет богомолци седяха на пейките пред него, които заемаха половината от кораба. Останалите все още бяха струпани между скелето и стената. Свещниците на олтара бяха запалени и под разнородната смесица от статуи и икони в подножието на Девата със сълзите дон Приамо Феро отслужваше литургия, подпомаган от отец Оскар. Паството се състоеше главно от жени и старци; бедни хора — пенсионери, домакини, служители на път за работа. Някои от жените носеха кошници или пазарски чанти. Две или три старици бяха облечени в черно, а една от тях, коленичила недалеч

от Кварт, носеше воал, какъвто жените слагаха на литургия до преди двадесет години.

Отец Феро пристъпи напред, за да чете Евангелието. Одеждите му бяха бели и под филона и столата Кварт видя, че той носи наметало — каквото преди Втория съвет на Ватикана свещениците носеха върху раменете си по време на литургия като символ на платното, покривало лицето на Христос. Само много консервативните или стари свещеници продължаваха да го носят, но това не беше единственият анахронизъм. Старият филон на отец Феро, например, беше разкроен — модел, вече заменен с по-лек и удобен.

— И Исус каза на учениците си...

Старият свещеник беше чел текста стотици пъти през живота си и едва ли имаше нужда от книгата, отворена върху аналоя. Погледът му беше прикован в някаква неопределена точка в пространството пред паството. Той нямаше микрофон и в такава малка църква не му трябваше — високият му, равен глас авторитетно ехтеше в тишината на кораба, без да оставя място за съмнение или спор; нищо освен думите, произнесени в името на Оногова, нямаше значение или стойност. Това беше Словото.

* * *

„Истина ви казвам, ще плачете и ще се окайвате, но светът ще се възрадва: ще скърбите, но скръбта ви ще се превърне в радост.

Затова скърбете сега, но Аз пак ще ви се явя и сърцата ви ще се възрадат и никой смъртен няма да попречи на радостта ви...”

— Божието слово — каза той и се върна зад олтара, а паството започна да произнася Кредото (лат. молитва, верую — (Б. р.)). Кварт не се изненада, когато съзря Макарена Брунер. Седеше три реда пред него, свела глава в молитва. Носеше тъмни очила и джинси; косата ѝ беше вързана на конска опашка, а якето — наметнато върху раменете, Кварт отново погледна към олтара и срещна погледа на отец Оскар. Той го наблюдаваше безизразно, докато отец Феро отслужваше литургията, вгълбен единствено в ритуала на думите и жестовете си:

— „Benedictus est, Domine, dues universi, quia de tua largitate asserimus panem...”

Кварт се заслуша. Наистина, отец Фери водеше службата на латински. Частите от литургията, които не бяха пряко адресирани към паството или не се рецитираха колективно, той четеше на стария каноничен език. Това беше сериозно нарушение. Някои църкви имаха специално разрешение да го правят, а в Рим самият папа често отслужваше литургията на латински. Но след Павел VI църковните канони повеляваха литургията да бъде отслужвана на езика на енорияшите, за да им бъде по-лесно да разбират и да участват. Очевидно отец Фери не беше приел нито една от модерните реформи в Църквата.

— „Per huius aquae et vini misterium...”

По време на освещаването на причастие Кварт внимателно го наблюдаваше. След като остави църковната утвар, свещеникът поднесе към небето нафората върху блюдото за причастие и смеси няколко капки вода с виното, донесено в стъкленици от отец Оскар, вдигна и потира. После се обърна към своя помощник, който държеше малък леген и сребърна кана, и изми ръцете си.

— „Lava me, Domine, ab iniquitate mea.”

Кварт проследи движението на устните на отец Фери, докато шепнеше думите на латински. Измиването на ръцете беше друг ритуал, почти отречен, въпреки че все още беше част от съдържанието на литургията. Забеляза и други анахронизми, ритуали, които рядко беше виждал, откакто беше иподякон на десет или единадесет години и помагаше на енорийския си свещеник. Отец Фери постави ръцете си със събрани пръсти под струята вода, поливана от помощника му и след като изсуши ръцете си, задържа палците и средните си пръсти допрени, за да не докосват нищо друго. Той дори обръщаше страниците на требника с останалите си три пръста. Спазваше буквално обичая на старите духовници, които отказваха да приемат промените. Оставаше само да извърши богослужението с лице към олтара и образа на Девата и с гръб към паството, каквато беше практиката преди тридесет години. Кварт реши, че отец Приамо Фери изобщо не би се притеснил да го направи, докато гледаше как чете молитвите, с наведена непокорна глава, обрасла с неравно подстригана, рошава коса. „Te igitur clementissime Pater” (Към Теб се обръщаме сега, най-милостиви Отче /лат./ — (Б. р.)). С небръсната брада, скрита в яката на филона, той шепнеше — и думите отчетливо

ехтяха в пълната тишина на църквата — молитвите за жертвата, точно както са били произнасяни през последните хиляда и триста години:

— „Per ipsum et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti...” (Навсякъде и за всичко, и във всичко си всемогъщ Ти, Господи. — (Б. р.))

Въпреки неодобрението си към подобни анахронизми и презрението към отец Феро, свещеникът у Лоренцо Квар не можеше да не се развълнува от странното величие, което ритуалът придаваше на стария свещеник. Сякаш символичното възплъщение, осъществено на олтара, беше превърнало недодялания провинциалист в авторитетна фигура и му беше дарило духовна сила, която караше човек да забрави мръсното му расо, орфаните обувки, излинения филон. Бог — ако имаше бог зад позлатените барокови резби, които обкръжаваха Девата със сълзите — без съмнение беше положил ръката Си за миг върху рамото на свадливия старец, който приведен над нафората и потира, символично пресъздаваше тайнството на смъртта и прераждането на Сина. Докато гледаше лицата на хората край себе си, включително Макарена, Кварт си помисли, че няма значение дали има Бог, готов да наказва или възнаграждава, да проклина или да дарява вечен живот. Това, което имаше значение в тишината, изпълнена с дрезгавия глас на отец Феро, бяха хората със сериозни, спокойни лица, съсредоточени върху ръцете и гласа му, които шепнеха с него, независимо дали разбират или не текста; хората, които получаваха нещо, което можеште да се изрази с една дума — утеха. Това беше приятелска ръка в мрака, топлина, която пропъжда студа. И Кварт, коленичил като тях, подпрял лакти на облегалката на предната пейка, повтаряше думите на освещаването. Чувстваше се неловко, защото съзнаваше, че е направил първата стъпка към разбирането на тази църква, на свещеника ѝ, на съобщението от Висперас и причината да бъде тук. Осъзна, че му беше по-лесно да презира отец Феро, отколкото да гледа как, дребен и недодялан в старомодния си филон, той пресъздаваше с думите на древното тайнство един достъпен рай, където двадесетина души, повечето уморени или обременени от възрастта, наблюдаваха — със страх, уважение и надежда — парчето хляб, което старият свещеник държеше гордо в ръце. Той вдигна към небето потира с вино, създадено от грозде и човешки труд и го свали, превърнато в кръвта на Христос. Христос, който нахранил и напоил своите ученици на

Тайната вечеря със съвсем същите думи, звучащи от устата на отец Феро цели двадесет столетия по-късно, под сълзите на Карлота Брунер и капитан Халок: *Nos facite in meam commemorationem.* (Евангелие от Лука 22:19 — „...това правете за Мой спомен.“ — (Б. р.))

* * *

Литургията беше свършила. Църквата беше пуста. Кварт остана седнал, неподвижен, след като дон Приамо каза *Ite, missa est* (Вървете, литургията свърши /лат./ — (Б. р.)) и се отдръпна от олтара, без да погледне нито веднъж към него. Енориашите си тръгнаха един по един, ключително Макарена. Тя не показва, че е забелязала Кварт иззад тъмните си очила, докато минаваше покрай него. Известно време старицата с воала беше единственият друг човек в църквата. Докато тя се молеше, отец Оскар се появи от вратата на вестиария и угаси свещите и светлината на олтара. После се прибра, без да се огледа. Старата жена също си тръгна и агентът на ИВД остана сам в сумрака на празната църква.

Въпреки възгледите си и строгото спазване на каноните Кварт беше трезв човек. Прозорливостта му беше неговото тайно проклятие. Тя му пречеше да приеме изцяло естествения ход на нещата, но не му даваше нищо в замяна, за да направи тази яснота на съзнанието поносима. За свещеника, както във всяка друга област на живота, която изисква вяра в мита, че човек има привилегировано място във вселената, подобна трезвост беше смущаваща и опасна, защото разкриваше незначителността на човешкия живот. Само силата на волята, изразена като самодисциплина, предлагаше на Кварт защита от голата истина, която поражда слабост, апатия или отчаяние. Може би затова той остана там, под обгорелия купол, който миришеше на восък и студени, древни камъни. Погледна към скелето, към фигурата на Христос с мръсната коса, обграден от оброчни дарове, към потъналия в сумрак олтар и плочите, излъскани от стъпките на отдавна мъртви хора. Все още виждаше небръснатото намръщено лице на отец Феро на олтара, докато произнася думите на тайнството и двадесетте лица, които го гледат, освободени за миг от човешките си страдания; с надеждата, че съществува всемогъщ баща и по-добър живот, където

праведните са възнаградени, а грешниците — наказани. Тази скромна църква беше много далеч от вулгарните телевизионни религии, където имаше всичко — открити арени, гигантски телевизионни екрани, гьобелсови методи, рок-концерти, диалектиката на Световната купа и електронни пръскачки със светена вода. Както забравените пионки, които не знаеха дали още имат цар, за когото да се бият, някои фигури търсеха своя квадрат на шахматното поле, за да умрат спокойно. Отец Феро беше избрал своя, а Лоренцо Кварт, опитен ловец на глави за римската курия, го разбираше без затруднения. Може би по тази причина у него се породиха съмнения, докато седеше в малката, порутена църква, която старият свещеник беше превърнал в свое укрепление: убежище, където можеше да отбранява последните от своето стадо от бродещите наоколо вълци.

Известно време Кварт седя и премисля. Най-накрая се изправи и тръгна по пътеката към олтара, а стъпките му отекваха под овалния купол. Той спря пред олтара и загледа статуите на предшествениците на Макарена, шепнещи молитви от двете страни на Девата със сълзите. Под кралския балдахин, украсен с херувими и светци, заобиколена от листа и цветя от позлатено дърво, скулптурата на Мартинес Монтаньес се очертаваше в полумрака на светлината от прозорците, която преминаваше през геометричната структура на скелето. Изглеждаше много красива и много тъжна. Лицето ѝ беше обърнато нагоре почти с укор, а протегнатите празни ръце сякаш питаха защо ѝ е бил отнет синът. Двадесетте перли на капитан Халок блестяха нежно върху бузите, звездната корона и синята ѝ туника. Босите ѝ крака стъпваха върху полумесеца, смазал главата на змията.

— „И аз ще създам омраза между теб и жената, между твоето семе и нейното семе...“

Гласът дойде иззад него. Кварт се обърна и видя Грис Марсала. Беше влязла безшумно с маратонките си.

— Промъквате се като котка — каза той.

Тя се засмя. Както обикновено, косата ѝ беше сплетена и беше облечена в торбеста риза и джинси, изцапани с гипс. Кварт си я представи как си слага грим пред огледалото преди посещението на архиепископа и видя студените ѝ очи, умножени от парчетата счупено огледало. Потърси белега. Ясно личеше — бледа линия, дълга три

сантиметра върху лявата ѝ китка. Чудеше се дали наистина е искала да се самоубие.

— Не ми казвайте, че сте дошъл за литургията — каза тя.

Кварт кимна. Тя се усмихна неопределено. Забеляза, че гледа белега ѝ и обърна ръка, за да го скрие.

— Този свещеник — каза Кварт.

Щеше да добави нещо, но не успя — тези думи казваха всичко. След миг тя се усмихна отново, сякаш на нещо свое.

— Да — каза тихичко, — точно така.

Изглеждаше успокоена и спря да крие китката си. Попита го дали е видял Макарена и Кварт кимна.

— Тя идва тук всяка сутрин в осем — каза Грис. — В четвъртък и неделя с майка си.

— Не знаех, че е толкова набожна.

Не искаше да прозвучи саркастично, но Грис Марсала се скова и отвърна:

— Не ми харесва тонът ви.

Той приближи до олтара, погледна Девата, после отново се обърна към монахинята.

— Съжалявам. Снощи вечерях с нея и съм объркан.

— Знам, че сте вечеряли заедно. — Сините ѝ очи бяха приковани в него. — Макарена ме събуди в един през нощта и ме държа на телефона почти половин час. Едно от многото неща, които каза беше, че ще дойдете на литургията.

— Невъзможно — каза Кварт. — Реших в последния момент.

— Е, тя беше сигурна. Каза, че ще дойдете и ще започнете да разбирате. — Тя млъкна и го погледна с любопитство. — Така ли е?

— Какво друго ви каза?

Опита се да прозвучи небрежно-иронично. Боеше се, че е явно колко иска да разбере какво е казала Макарена на приятелката си монахиня. Подразни се от себе си.

Грис Марсала замислено стисна устни.

— Каза ми много неща. Например, че ви харесва. И че не сте толкова различен от дон Приамо, колкото си мислите. Каза също, че сте най-сексапилният свещеник, когото е срещала. — Тя се усмихна закачливо. — Точно така се изрази.

— Защо ми го казвате?

— Предполагам, защото ме попитахте.

— Моля ви, не ми се подигравайте. Твърде стар съм за това. Вижте, косата ми е посивяла като вашата.

— Харесва ми, че е толкова къса. На Макарена също.

— Не отговорихте на въпроса ми, сестро Марсала.

Тя се засмя и очите ѝ се присвиха.

— Моля, без титли. — Посочи към изцапаните си джинси и скелето до стената. — Не знам дали това е подходящо за монахиня.

Не беше, помисли си Кварт. Нито ролята ѝ в този странен триъгълник, състоящ се от тях двамата и Макарена Брунер. А може би трябваше да се включи и четвърти, отец Феро. Кварт не си представяше Грис Марсала в манастир, в одежди на монахиня. Беше изминала дълъг път от Санта Барбара.

— Ще се върнете ли някога в манастира?

Тя помълча за миг, преди да отговори, загледана в пейките, струпани до вратата на кораба. После пхна палци в задните джобове на джинсите си и Кварт се зачуди колко ли монахини могат да изглеждат така в джинси — беше стройна като младо момиче. Само лицето и косата ѝ издаваха възрастта. В нея имаше нещо много привлекателно, особено в начина, по който се движеше.

— Не знам — отговори тя замислено. — Може би зависи от тази църква, от това, какво ще се случи. Мисля, че затова не си заминах. — Говореше, без да гледа Кварт и примигваше на слънчевите лъчи, които нахлуваха през вратата. — Случвало ли ви се е изведнъж да усетите празнота там, където би трябвало да е сърцето ви? Усещането трае само миг, после всичко се нормализира, но знаеш, че нещата не са същите и се чудиш какво не е наред.

— Мислите ли, че ще намерите отговора тук?

— Нямам представа. Но ние търсим на места, където е възможно да има отговори.

Кварт неловко пристъпи от крак на крак. Този разговор не му харесваше, но трябваше да го поддържа, можеше да попадне на някаква следа.

— Мисля — каза той, — че прекарваме целия си живот, бродейки около гробовете си. Може би това е отговорът. — За да омаловажи казаното, той се усмихна, но това не я заблуди.

— Бях права. Вие не сте като другите свещеници.

Кварт не я попита какво има предвид. Двамата мълчаливо минаха през кораба, покрай стените с напукана боя и корнизите с олющена позлата. Най-накрая тя проговори.

— Има неща, места и хора, които оставят отпечатъка си върху теб. Разбирате ли за какво говоря? Не, още не разбирате. Говоря за този град. За тази църква. За дон Приамо, за Макарена. — Тя спря и се усмихна закачливо. — Трябва да знаете в какво се забърквате.

— Може би нямам какво да губя.

— Странно е, че го казвате. Макарена казва, че това е най-интересното у вас. Впечатлението, което създавате. — Вече бяха до вратата. — Сякаш, като дон Приамо, и вие нямате какво да губите.

* * *

Келнерът въртя ръчката на тентата, докато сянката ѝ скри масата на Панчо Гавира и Октавио Мачука. Един ваксаджия седеше в краката на стария banker и лъскаше обувките му.

— Ще ми подадете ли другия крак, господине?

Мачука послушно сложи другата си обувка върху сандъчето, украсено с позлатени гвоздеи и огледалца. Ваксаджията лежи предпазители, за да не изцапа чорапите му и продължи съвестно да се труди. Приличаше на циганин и беше много слаб, целите му ръце бяха покрити с татуировки, а от джоба на ризата му стърчаха билети от лотарията. Сигурно беше над петдесетте. Председателят на банка „Картухано“ лъскаше обувките си всеки ден срещу триста песети, докато наблюдаваше как върви светът от масата си на ъгъла на „Ла Кампана“.

— Доста е горещо — каза ваксаджията.

Изтри потта, която се стичаше по носа му с ръка, изцапана с боя. Гавира запали цигара и му предложи една. Ваксаджията я сложи зад ухото си, без да спира да лъска обувките на Мачука. С чаша кафе и „АВС“ на масата пред него, старецът следеше със задоволство работата на ваксаджията. Когато човекът свърши, bankerът му подаде банкнота от хиляда песети. Ваксаджията притеснено почеса врата си.

— Нямам да ви върна, господине.

Председателят на „Картухано“ се усмихна и кръстоса крака.

— Тогава ще ти платя утре, Рафита — каза той. — Когато имаш дребни.

Ваксаджията върна банкнотата, вдигна ръка, сякаш козируваше, и тръгна към площад „Дуке де ла Виктория“, понесъл столчето и сандъчето си под мишница. Гавира го видя да отминава Перехил, който чакаше на почетно разстояние пред един магазин за обувки, на няколко крачки от тъмносиния мерцедес до бордюра. Секретарят на Мачука преглеждаше някакви книжа на една близка маса, тих и усърден както винаги.

— Как вървят нещата с църквата, Панчо?

Беше обичаен въпрос, като да те питат за здравето на роднина. Стариият Мачука взе вестника, прелисти го бегло, докато стигна до некролозите, които изчете с голям интерес. Гавира се облегна на плетения си стол, загледан в слънчевите петна, които падаха около краката му и бавно се придвижваха към улица „Сиерпес“.

— Работим по въпроса — каза той.

Мачука беше погълнат от некролозите. На неговата възраст беше приятно да види колко познати са умрели преди него.

— Членовете на борда губят търпение — каза той, без да вдига поглед. — Или, за да бъде точен, някои от тях. Останалите се надяват, че ще се провалиш.

Той обърна една страница и се усмихна сухо на дългия списък роднини, които се молеха за душата на г-н Луис Хоркера де ла Синтача, прочутия син на Севиля, командор на ордена на Маняра, починал, след като получил последно причастие и т.н. Мачука и цяла Севиля знаеха, че починалият беше абсолютен мошеник, забогатял от контрабанда на пеницилин през годините след Гражданската война.

— Само няколко дни остават до заседанието, на което бордът ще обсъди планове ти за църквата.

Гавира кимна с цигара в устата. Арабите от „Сън Кафер Али“ щяха да кацнат в Севиля двадесет и четири часа преди срещата, за да купят най-накрая „Пуерто Тарга“. А с подписан договор на масата, никой нямаше да се осмели да каже и дума.

— Доизпипвам последните подробности — каза той.

Мачука кимна бавно няколко пъти. Вдигна поглед от вестника и се загледа в минавачите.

— Свещеникът — каза той. — Възрастният.

Гавира застана нащрек. Мачука замълча, сякаш търсеше точните думи или пък искаше да подразни наследника си. Каквито и да бяха причините, Гавира не проговори.

— Той е разковничето — каза старецът. — Ако не се предаде, кметът няма да продава, архиепископът няма да върне земята, а жена ти и майка ѝ няма да се примирят. Литургията в четвъртък наистина ще провали нещата.

Той настояваше да нарича Макарена жена на Гавира. Въпреки че технически това беше истина, Панчо се чувстваше неудобно. Мачука отказваше да приеме края на брака, който беше уредил. Това беше и предупреждение — издигането на Гавира не беше сигурно, докато семейното му положение оставаше неясно и докато Макарена демонстрираше публично този факт. Висшето общество в Севиля никога не прощаващо някои неща. То беше приело Гавира, когато се ожени за дъщерята на херцогиня Ел Нуево Естремо. Каквото и да правеше Макарена с бикоборци или свещеници, тя беше от висшето общество, а Гавира не беше. Без жена си той беше само едно парвеню.

— Щом веднъж приключи с църквата, ще се оправя с нея.

Мачука доби скептичен вид, докато прелистваше страниците на вестника.

— Не бъди толкова сигурен, че ще успееш. Познавам я от дете. — Той се приведе и отпи от кафето си. — Може да махнеш свещеника от пътя си и да събориш църквата му, но ще изгубиш другата битка. Макарена я е приела лично.

— Ами херцогинята?

Банкерът леко се усмихна.

— Крус уважава решенията на дъщеря си. А по въпроса за църквата е напълно съгласна с нея.

— Виждал ли сте я напоследък? Говоря за херцогинята.

— Разбира се. В сряда, както обикновено.

Един следобед в седмицата Октавио Мачука изпращаше колата си да вземе Крус Брунер, докато я чакаше в парк „Мария-Луиза“, където двамата се разхождаха. Човек можеше да ги види под върбите или седнали на пейка в Глориета де Бекер в слънчевите следобеди.

— Знаеш каква е тъща ти. — Усмивката на Мачука се разшири. — Просто говорим за времето, за растенията в градината ѝ или за поезията на Кампоамор... И всеки път когато ѝ рецитирам стиховете:

„Дъщерите на жените, които съм обичал, сега ме целуват, както се целува светец“, тя се смее като младо момиче. Би било неприлично да споменавам зет ѝ, църквата или пропадналия брак на дъщеря ѝ. — Той махна към бившата банка „Леванте“ на ъгъла на улица „Санта Мариа де Грасия“. — Басирам се на онази сграда, че тя дори не знае, че сте разделени.

— Преувеличавате, дон Октавио.

— Не преувеличавам.

Гавира отпи от бирата си и замълча. Разбира се, че беше преувеличение, но то описваше точно личността на старата дама. Тя живееше усамотена като монахиня, сред сенки и спомени, в Каса дел Постиго, старинна къща, твърде голяма за нея и дъщеря ѝ, в сърцето на историческия квартал, изпъстрен с мрамор, керамика, порти от ковано желязо и пълни с цветя дворове, чиято неразделна част бяха люлеещите се столове, канарчетата, звуците на пиано и сиестата (Почивка в горещите часове след пладне — (Б. р.)). Тя не виждаше какво става извън дома ѝ, освен по време на изпълнените с носталгия ежеседмични разходки с приятеля на покойния ѝ съпруг.

— Не се опитвам да се меса в личния ти живот, Панчо — старецът го наблюдаваше прод полуспуснатите си клепачи, — но често се чудя какво се е случило между теб и Макарена.

Гавира стоически поклати глава.

— Нищо особено, уверявам ви — каза той. — Просто животът, работата ми, всичко създава напрежение... — той дръпна от цигарата и изпусна дима през носа и устата си. — Знаете, че тя искаше веднага да имаме дете. — Поколеба се за миг. — Още не съм спечелил битката, с която ще заздравя позициите си, дон Октавио, нямам време за пелени. Затова я помолих да изчака. — Той отново отпи от бирата си, защото устата му внезапно пресъхна. — Просто да почака малко, това е всичко. Смятах, че съм я убедил и всичко ще бъде наред. И изведнъж един ден тя си тръгна, тръшна вратата след себе си и ми обяви война. Може би е заради противоречията ни по отношение на църквата. — Той се намръщи. — Не знам, може би се събраха много неща.

Мачука го гледаше със студено любопитство.

— Историята с тореадора — предположи той — беше удар под кръста.

— Точно така. — Както и споменаването ѝ, но Гавира запази тази забележка за себе си. — Имаше и други, след като ме напусна. Мъже, които познаваше, преди да се оженим и Коро Маестрал, който вече се моташе наоколо. — Той хвърли цигарата си на земята и яростно я смачка с тока на обувката си. — Сякаш иска да навакса времето, което е изгубила с мен.

— Или да си отмъсти.

— Може би.

— Трябва да си допуснал някаква грешка, Панчо. — Старият banker убедено поклати глава. — Макарена беше влюбена в теб, когато се оженихте.

Гавира се огледа, без да вижда нищо.

— Кълна ви се, че не разбирам — каза той. — За какво ми отмъщава? Не съм имал никаква връзка, докато не мина месец, откакто ме напусна. Дотогава вече я бяха видели с винопроизводителя от Херес, Вията. Между другото, с ваше позволение, дон Октавио, току-що му отказах кредит.

Мачука махна с една от костеливите си, ноктести ръце, сякаш за да смени темата. Той знаел за скорошната връзка на наследника си с известната манекенка. Не, Макарена била от твърде висока класа, за да вдигне скандал заради фустопоклонничеството на съпруга си. Ако всички съпруги го правели, в Севиля щяла да настъпи бъркотия.

Гавира си играеше с вратовръзката.

— Всички сме в едно положение, дон Октавио. И кръстникът, и съпругът не са наясно.

— С една разлика — каза Мачука и усмивката отново се появи под закривения му, жесток нос. — Църквата и бракът ти са си твоя работа, нали! Аз съм просто наблюдател.

Гавира погледна към Перехил, който още стоеше до мерцедеса и челюстта му се стегна.

— Ще засиля натиска.

— Върху жена ти?

— Върху свещеника.

Дрезгавият смях на стария banker се чу надалеч.

— Върху кой от всичките? Напоследък те се размножават като зайци.

— Енорийският свещеник. Отец Ферио.

— Добре. — Мачука също погледна към Перехил с ъгълчето на окото си и дълбоко въздъхна. — Надявам се, че ще имаш доброто възпитание да ми спестиш детайлите.

Край тях минаха японски туристи, които носеха огромни раници и изглеждаха много сгорещени. Мачука остави вестника и за миг помълча, облегнат в плетения стол. Най-накрая се обърна към Гавира.

— Трудно е да се върви по опънато въже, нали? — попита той с подигравателно пламъче в хищническите очи. — Години наред живях така, Панчо. От момента, когато прекарах контрабандно първата пратка от Гибралтар след войната. И после, когато купих банката, като се чудех в какво по дяволите се забърквам. Тревожни, безсънни нощи... — той поклати глава. — Внезапно един ден разбираш, че си пресякъл границата и вече не ти пука. Никой не може да те засегне, колкото и сериозно да се опитва. Едва тогава започваш да се наслаждаваш на живота или на това, което е останало от него. — Той уморено се усмихна.

— Надявам се да стигнеш дотам, Панчо. Но дотогава трябва да плащаш цената, без да се оплакваш.

Гавира повика с жест келнера и поръча втора бира и още едно кафе. Прекара ръка през косата си и се загледа отсъстващо в краката на минаваща жена.

— Никога не съм се оплаквал, дон Октавио — каза той.

— Знам. Затова имаш кабинет на президентския етаж в Арена и стол на тази маса. А аз чета вестник и те наблюдавам.

Келнерът донесе кафето и бирата. Мачука сложи бучка захар в чашата си и започна да я бърка, докато две монахини от „Сестра Анхела де ла Крус“ минаваха покрай тях в кафявите си униформи и бели воали.

— Между другото — попита внезапно старият банкиер, — какво става с другия свещеник? — Той се загледа след монахините. — Онзи, който снощи е вечерял с жена ти?

В моменти като този Панчо Гавира показваше своя характер. Той се насили да проследи как една кола завива по улицата и изчезва зад ъгъла, докато се опитваше да успокои бученето в ушите си. Изминаха около десет секунди, преди да вдигне вежди и да отговори.

— Нищо. Според моята информация той води разследването от името на Рим. Всичко е под контрол.

— Надявам се, Панчо. — Мачука вдигна чашата към устните си с леко доволно кимване. — „Ла Албахака“ е хубаво място. — Той отново отпи. — Отдавна не съм бил там.

— Ще си върна Макарена. Обещавам.

Мачука се обърна с лице към него.

— Ти имаш ум. За Макарена няма по-добро бъдеще, освен с теб. Разбрах го още в началото... — той докосна с леката си суха ръка дланта на Гавира. — Ценя качествата ти, Панчо. Може би ти си най-доброто нещо, което може да се случи на банката. Но факт е, че това не ме интересува. Интересува ме жена ти. И майка ѝ.

Гавира се чувстваше като в капан. Трябва да въртя педалите, каза си той, иначе ще падна от велосипеда.

— Църквата — каза той горчиво — е тяхното бъдеще.

— И твоето, Панчо. — Мачука му хвърли злобен поглед. — Ще жертваш ли сделката за църквата и операцията „Пуерто Тарга“, за да си върнеш съпругата?

Гавира не отговори веднага. Това беше основният проблем и той го знаеше по-добре от всеки друг.

— Ако изгубя този шанс — каза той отбранително, — губя всичко.

— Не всичко. Само престижа си. И моята подкрепа.

Спокоен, Гавира си позволи да се усмихне.

— Вие сте суров човек, дон Октавио.

— Възможно е. — Старецът се загледа в табелата на „Пеня Бетика“ отсреща. — Но съм справедлив. Сделката с църквата беше твоя идея, както и бракът ти. Макар че и аз може да съм подпомогнал малко нещата.

— Тогава искам да ви питам нещо — каза Гавира и сложи ръка на масата. — Защо не ми помогнете сега, ако толкова обичате Макарена и майка ѝ? Можете да ги накарате да ви послушат.

— Може би да, а може би не — каза Мачука и присви очи. — Но да ти помогна ще означава, че съм позволил Макарена да се омъжи за глупак. Нека се разберем, Панчо — за мен това е като да притежавам състезателен кон, боксьор или боен петел. Забавлявам се да наблюдавам как се бориш.

Той направи знак на секретаря си. Аудиенцията беше свършила.

Гавира стана и закопча сакото си.

— Знаете ли какво, дон Октавио? — Той сложи марковите си италиански очила за слънце и застана до масата хладнокръвен и безстрастен. — Понякога си мисля, че ви е все едно какво ще стане... Сякаш вътре в себе си не се интересувате от нищо: нито от Макарена, нито от банката, нито от мен.

На отсрещния тротоар една млада жена с дълги крака и много къса пола излезе от магазин за дрехи с кофа и четка и започна да мие витрината. Старият Мачука замислено я наблюдаваше. Накрая каза:

— Панчо, мислил ли си някога защо идвам тук всеки ден?

Гавира го погледна изненадан, без да знае какво да отговори. Какво общо има това с нещата, помисли си той. По дяволите стареца.

В очите на банкера проблясваше закачливо пламъче.

— Веднъж, преди много време — каза той — седях на същата тази маса, когато край мен мина една жена. Беше красива, от онези жени, които те оставят без дъх. Гледах я как минава и очите ни се срещнаха. Помислих си да стана и да я спра. Но не го направих. Социалните условности бяха по-строги. Бях известен в Севиля... Тя продължи по пътя си. Казах си, че ще я видя някой друг път. Но тя никога вече не мина оттук.

Докато разказваше историята, гласът му не трепна. Секретарят се доближи с куфарче в ръката. Като кимна към Гавира, Кановас седна на току-що освободения стол. Мачука се облегна назад и се усмихна студено на младия вицепрезидент на „Картухано“.

— Аз съм много стар човек, Панчо — каза той. — Някога печелех и губех битки. Но сега... — Той взе един от документите, които му подаде помощникът му. — Това, което изпитвам сега повече от желанието да победя, е любопитство. Като някой, който слага скорпион и паяк в шише и чака да види какво ще стане. Без да симпатизира на никого.

Той насочи вниманието си към документа и Гавира се сбогува тихо, преди да отиде при колата си. Дълбока бръчка прорязваше челото му, а земята сякаш се люлееше под краката му. Перехил приглади косата над плешивината си и отмести поглед, когато шефът му се приближи.

* * *

Слънчевите лъчи огряваха ъгъла на боядисаната в бяло и охра Болница на Достопочтените. През улицата, под един афиш за неделната борба с бикове на арената „Маестранса“, двама пребледнели туристи, които изглеждаха така, сякаш всеки миг ще получат слънчев удар, седяха пред „Каса Роман“ и си почиваха. Вътре в бара, Симеон Навахо внимателно обели една скарида и погледна към Кварт.

— Отделът за компютърни престъпления не откри нищо — каза той. — Няма други прояви.

Той изяде скаридата и на един дъх погълна половин бира. Винаги хапваше допълнителни закуски, сандвичи, ядки и Кварт се чудеше къде слабичкият заместник-началник побира всичко това. Дори магнумът изглеждаше толкова несъразмерен за слабата му фигура, че той го носеше в миризлив кожен кобур с ресни под мишницата. С вързаната си на конска опашка коса и широката риза на цветя, Симеон Навахо силно контрастираше с високия, строго облечен свещеник.

— В досиетата ни няма нищо — продължи полицаят — за никой от хората, които ме помоли да проверя... имаме студенти, които играят номера на компютрите си; куп хора, които продават пиратски копия на компютърни програми и двама души, които влизат от време на време в системи, където не им е мястото. Но няма и следа от това, което търсиш.

Те стояха до бара, под пушените бутове, които висяха от тавана. Полицаят взе друга скарида, откъсна главата ѝ, изсмука я с удоволствие и опитно започна да бели останалата част. Чашата с бира на Кварт беше почти недокосната.

— Направи ли проучването, за което те помолих? За онези компании и „Телефоника“.

— Да — отвърна Навахо с пълна уста. — Никой от списъка ти не е купувал компютърно оборудване оттам или поне не под свое име. Колкото до „Телефоника“, шефът на охраната там ми е приятел. Според него, вашият Висперас не е единственият, който незаконно влиза в мрежата и се обажда в чужбина — във Ватикана или където и да било. Всички хакери го правят. Някои залавяме, други — не. Вашият изглежда е доста хитър. Очевидно използва сложна затворена верига, за да влиза и излиза от Интернет. Остава след себе си програми, които изтриват всяка следа от него и пращат проследяващите системи да гонят Михаля. — Той изяде още една

скарیدا и си поръча нова бира. Парче черупка се беше заплело в мустаците му. — Това е всичко, което мога да ти кажа.

Кварт се усмихна на полицаја.

— Не е много, но ти благодаря.

— Не е нужно да ми благодариш — каза Навахо, дъвчейки. Купчината черупки от скарیدی при краката му растеше. — Бих искал да направя повече. Но шефовете ми бяха пределно ясни — мога да ти помагам само неофициално. На лична основа — между теб и мен. Заради доброто старо време. Не искат да се замесват с черкви, свещеници, Рим и други подобни. Друго щеше да бъде, ако някой беше извършил престъпление от моята юрисдикция. Но се смята, че смъртта и на двамата е била злополука... Фактът, че хакер от Севиля притеснява папата не е нещо, което особено ни тревожи — каза той и шумно изсмука главата на скарідата.

* * *

Слънцето бавно се плъзгаше над Гуадалкивир и въздухът не трепваше. На отсрещния бряг палмовите дървета приличаха на стражи, охраняващи „Ла Маестранца“. Ел Потро дел Мантелете стоеше на прозореца и гледаше отблясъците на реката с цигара в уста, неподвижен като бронзовата фигура на идола си Хуан Белмонте. Дон Ибраим седеше на масата. Мирис на пържени яйца с кървавица се носеше от кухнята заедно с песента на Ла Ниня Пуњалес:

*Защо се събуждам треперещ и плах
и гледам улицата пуста и тъмна?
Защо ли все ме преследва страхът,
че ще ми кажеш „Всичко свърши“?*

Лъжливият адвокат кимаше одобрително, като произнасяше беззвучно думите, които Ла Ниня пееше с дрезгавия си глас. С престилка върху роклята си на капки и лъжица в ръка, тя пържеше яйца — вкусни и рохки, точно както дон Ибраим ги обичаше. Когато

тримата партньори не ядяха тапас из баровете в Триана, се хранеха в апартамента на Ла Ниня на улица „Бетис“. Беше скромно жилище на третия етаж, но имаше изглед към Севиля — към Аренал, Златната кула и Ла Хиралда на един хвърлей — за който крале, милионери и филмови звезди с всичките си богатства, биха се избили. Прозорецът на Ла Ниня към Гуадалкивир беше единственото ѝ богатство. Беше купила апартамента преди години, с оскъдните доходи от мимолетната си слава и в живота ѝ имаше поне едно нещо (както често казваше тя, за да се ободри), което не беше се сгромолясало. Живееше там сред малко стари мебели, блестящо месингово легло, репродукция на Девата на Надеждата, снимка с автограф от Мигел де Молина и ракла, в която пожълтяваха бродираните кувертюри, покривки и чаршафи от чеиза ѝ. Тъй като не плащаше наем, тя можеше да си позволи месечните вноски, които през последните години изпращаше за малко място и надгробен камък в най-слънчевия кът на гробището в Сан Фернандо. Защото Ла Ниня знаеше какво е да ти е студено. Тя пееше:

*Ти ме погледна
и любовта потече
по вените ми
като река от песен...*

Дон Ибраим автоматично промърмори *ole* и продължи с работата си. Шапката, самото и бастунът му, бяха на стола до него, а ръкавите на ризата му бяха стегнати над лактите с ластици. Струйки пот се стичаха под пълните му ръце и около врата, затова разхлаби вратовръзката си на червени и сини райета. Твърдеше, че високият англичанин Греъм Грийн, му дал връзката в замяна на копие от Новия Завет и бутилка бърбън, когато бил в Хавана и пишел шпионски роман. Освен че беше със сантиментална стойност, връзката беше с цветовете на Оксфордския университет.

За разлика от Ла Ниня, нито дон Ибраим, нито Ел Потро дел Мантелете имаха собствено жилище. Ел Потро живееше наблизо в разнебитено туристическо корабче, което негов приятел от дните му като бикоборец и войник, му беше дал назаем. Дон Ибраим живееше в скромен пансион в Ел Алтосано, ръководен от вдовицата на

доброволец, застрелян на север от ЕТА. Останалите наематели бяха пътуващ търговец на гребени и зряла дама с повехнала красота и съмнителна професия.

*Не можеш ли да видиш,
че те обичам лудо,
с устните и душата си,
че разкъсваш сърцето ми...*

Никой, нито Конча Пикер, нито Пастора Имперियो не може да пее така, мислеше си дон Ибраим, докато слушаше Ла Ниня да завършва песента си със стил и енергия, които онази паплач от критици, менажери и безделници не бяха оценили. Сърцето го болеше да я слуша през Светата Неделя, когато тя пееше на всеки ъгъл, където я отведе желанието, в чест на Девата на Надеждата или сина ѝ, Младенецът от Триана. Тя заглушаваше барабаните и караше всички да настръхват. Защото Ла Ниня Пунялес олицетворяваше музиката и стиха, и самата Испания. Не Испания на евтиното фламенко за туристите, а другата Испания, истинската. Легендата, просмукана с мирис на задимени барове, зелени очи и потта на един цял живот. Драматичните спомени за хора, които пеят, за да облекчат болката си и прогонват демоните си, отчаяно мушкайки с ножове. Ножовете проблясваха като непълната луна, която осветяваше пътя на Ел Потро, докато прескачаше нощем оградите. Гол, за да не скъса единствената си дреха, убеден, че ще завладее света и ще застели пътя си с банкноти — преди бикове да го победят и да оставят израз на поражение в очите му. Същата Испания, която разкъсваше плакатите на Ла Ниня Пунялес, най-добрият глас за фламенко в Андалусия, и дори не ѝ даде пенсия, с която да живее. Далечната родина, за която дон Ибраим беше мечтал през младежките си нощи в Куба; в която беше искал да се върне някой ден като емигрантите от миналото — в открит „Кадилак“ и пура в уста; а тя го посрещна единствено с неразбиране, присмех и обида след тъжната история с подправената му адвокатска диплома. Но дори синовете на уличниците бяха задължени на майките си, размишляваше дон Ибраим, и ги обичаха. А в неблагоприятна Испания имаше места като Севиля, квартали като Триана, барове като „Каса

Куеста“, верни души като Ел Потро и красиви, трагични гласове като на Ла Ниня. И дори ако нещата не се оправеха, те тримата щяха да издигнат собствен храм на този глас. През нощите, изпълнени с мансаниля, цигарен дим и разговори те си го представяха: официално, тежко заведение, с плетени столове и дискретни възрастни келнери — безизразният Ел Потро щеше да бъде разпоредител — с бутилки по масите, прожектор на сцената и китара, която подрънква верните тонове за Ла Ниня, завърнала се при публиката си с още повече талант и чувство. Щяха да пускат само когото искат, нямаше да има туристически групи или досадници с клетъчни телефони. Дон Ибраим искаше само една маса отзад, в тъмното, където да може бавно да отпива от напитката си с димяща „Монтекристо“ в ръка и да слуша Ла Ниня с буца в гърлото. И постъпленията да бъдат добри. Не беше трудно да мечтаеш.

Той наля много внимателно още бензин в бутилката, като внимаваше да не го разлее. Беше постлал страници от вестник на масата, за да опази лака и изтриваше с парцал всяка струйка, която се стичаше по гърлото на бутилката от „Анис дел Моно“. Бензинът беше безоловен, от най-добрия — 97 октана, защото както разумно беше изтъкнала Ла Ниня, не може да използваш евтин боклук, за да палиш осветена църква. Затова изпратиха Ел Потро с празна кутия от зехтин до най-близката бензиностанция да купи един литър. Дон Ибраим каза, че един литър ще бъде достатъчен. Той обяви, че е добил опит в тези неща, когато Ернесто „Че“ Гевара му ги обяснявал в Санта Клара на чаша „Мохито“ (Вид коктейл — (Б. р.)) как се прави „коктейл Молотов“, руското изобретение на Карл Маркс.

Бензинът се запени и потече отстрани на бутилката. Дон Ибраим го попи с вече мокрия парцал и остави парчето плат в пепелника на масата. Бомбата трябваше да се задейства с някакво примитивно, но ефектно средство, на което дон Ибраим беше гордият изобретател — свещ, клечки, навит будилник и два метра канап, които да съборят бутилката. Запалването щеше да стане, докато тримата партньори седят в бар със свидетели, защото трябваше да подготвят алибито си.

Пейките, струпани до стената и гредите на стария покрив щяха да се погрижат за останалото. Не беше нужно да унищожават напълно църквата, каза Перехил, когато им даваше инструкции. Достатъчно е да нанесат значителни щети, въпреки че ако си отидеше цялата сграда,

още по-добре. Основното беше, каза им той, докато ги гледаше тревожно, че трябва да изглежда като злополука.

Дон Ибраим наля още бензин и за миг миризмата му надделя над аромата на пържени яйца. Искаше му се да запали пура, но човек трябваше да внимава с целия този бензин и подгизналия парцал в пепелника. Отначало Ла Ниня беше абсолютно против плана, тъй като църквата е свято място. Успяха да я убедят, само като ѝ напомниха, че с парите, които ще получат за работата, ще може да поръча колкото иска литургии в памет на храма. Все пак, според древния принцип „Ad auctores redit sceleris coacti tamarindus pulpa“ (Както обикновено, недоучилия дон Ибраим смесва началните думи на юридически принципи с други латински фрази — (Б. р.)) или нещо подобно, те щяха да извършат престъплението от чуждо име. Виновната страна беше Перехил.

Дори след това правно обяснение Ла Ниня отказваше да има нещо общо с акта на подпалването и се съгласи да участва само в странични дейности, като пърженето на яйца с кървавица. Дон Ибраим уважаваше възгледите ѝ, тъй като беше за свобода на вероизповеданията. Колкото до Ел Потро, неговият мисловен процес беше труден за проследяване, ако имаше такъв. Той просто кимна безизразно, примирен със съдбата, винаги предан, винаги очакващ звънецът или гонгът да го накарат да изскочи от кабинката или ъгъла си като автомат. Не възрази, когато дон Ибраим спомена подпалването на църквата. Въпреки че беше бикоборец, а доколкото адвокатът знаеше, всички бикоборци вярваха в Бога, Ел Потро не беше набожен. Наистина на Разпети Петък той обличаше морскосиния костюм, който беше носил на злощастната си сватба и бяла риза, закопчана догоре, но без вратовръзка, приглаждаше косата си назад с одеколон и придружаваше Ла Ниня между свещите и барабаните в процесията след Девата на Надеждата. Като свободомислещ човек, дон Ибраим не взимаше участие в реакционни ритуали, затова само наблюдаваше как дефилират покрай него след Девата — Ла Ниня в черната си наметка и Ел Потро, хванал я за ръката, мълчалив и изпънат като струна.

Дон Ибраим се усмихна с бащинска загриженост, докато наблюдаваше изсечения профил на Ел Потро на прозореца. Беше горд с неговата лоялност. Много от най-влиятелните мъже на земята не можеха да се похвалят с такава преданост. Но може би някой ден, на

прага на смъртта, ще питат дон Ибраим дали през живота си е направил нещо достойно за уважение. И тогава той ще отговори с високо вдигната глава, че е имал верен приятел в лицето на Ел Потро дел Мантелете и че е слушал Ла Ниня Пунялес да пее „Наметка в червено и златно“.

— Ела и ги вземи — каза Ла Ниня на кухненската врата, като триеше ръце в престилката си. Черните ѝ масури, фалшивата бенка и кървавочервеното червило бяха непокътнати, но очната линия беше малко размазана, защото беше рязала лук за салатата. Дон Ибраим забеляза, че тя хвърли критичен поглед към бутилката от „Анис дел Моно“. Още не одобряваше това, което правеха.

— Не можеш да направиш омлет — каза той с поучителен тон — без да счупиш няколко яйца.

— А онези, които току-що изпържих, ще изстинат — отвърна му тя и упорито стисна челюсти.

Дон Ибраим въздъхна примирено и изля последните капки бензин в бутилката. Попи разлятото и сложи парцала в пепелника. После се подпря с две ръце на масата и с усилие се изправи.

— Довери ми се, скъпа. Повярвай ми.

— Църквите не бива да се палят — настоя тя намръщено. — Така правят еретиците и комунистите.

Ел Потро, мълчалив както винаги, се отдръпна от прозореца и вдигна ръка към цигарата в устата си. Трябва да му кажа да не се приближава до бензина, помисли разсеяно дон Ибраим, още зает с Ла Ниня.

— Неведоми са пътищата божии — каза той, колкото да каже нещо.

— Този път изобщо не ми изглежда правилен.

Нежеланието на Ла Ниня да го разбере засегна дон Ибраим. Той не беше водач, който налагаше решенията на войските си. Вместо това предпочиташе да ги обсъжда с тях. Те бяха неговото племе, неговият род. Неговото семейство. Докато търсеше аргумент, който ще приключи въпроса, поне докато изядат пържените яйца, видя с ъгълчето на окото си Ел Потро да минава край масата на път за кухнята и инстинктивно да посяга да изгаси цигарата си в пепелника. Точно там, където лежеше пропитият с бензин парцал.

„Това е нелепо“, помисли дон Ибраим. „Разбира се, Ел Потро не би направил такова нещо“. Но все пак тревожно се обърна към него.

— Ей, Потро — каза той.

Но Ел Потро вече беше хвърлил фасата си в пепелника и докато се опитваше да го спре, дон Ибраим бутна с лакът бутилката от „Анис дел Моно“

VIII

АНДАЛУСКАТА

- *Усещаш ли уханието на жасмина?*
- *Какъв жасмин? Тук няма жасмин!*
- *Жасминът на отминалите дни.*

Антонио Бургос,
„Севиля“

Ако съществува синя кръв, то тази, която течеше във вените на майката на Макарена Брунер, Мария Крус Еухения Брунер де Лебрия и Алварес де Кордова, херцогиня Ел Нуево Естремо, трябваше да е тъмносиня. Прадедите ѝ бяха участвали в обсадата на Гранада и завладяването на Америка и само два старинни рода от испанската аристокрация, Алба и Медина-Сидония, можеха да претендират за по-дълга история. Но богатството, съпътстващо титлите ѝ, отдавна беше изчезнало. Именията и авоарите бяха постепенно погълнати от времето и историята и преплетените клони на семейното ѝ дърво сега приличаха на грозд мидени черупки, отмити и изхвърлени на брега. На дамата, която отпиваше кока-кола срещу Лоренцо Кварт в двора на Каса дел Постиго, ѝ оставаха месец и седем дни до седемдесетия рожден ден. Предшествениците ѝ можели да пропътуват цялото разстояние от Севиля до Кадис, без да напускат собствените си земи. Крал Алфонсо XIII и кралица Виктория Еухения я бяха държали над кръщелния купел. А след испанската Гражданска война самият генерал Франко, въпреки неприязънта си към старата испанска аристокрация, не беше успял да избегне целувката на ръката ѝ, в колеблив поклон над римската мозайка, която покриваше открития двор, донесена направо от развалините на Италика (Римски град близо до Севиля, родно място на императорите Адриан и Траян. Съхранени са останките на голям амфитеатър и множество интересни мозайки. — (Б. р.)) преди четири

столетия. Но времето неумолимо отминава. Така гласеше мотото върху английския часовник в галерията от колони и арки в стил мудехар, украсени с килими от Алпухара и две бюра от XVI век, които биха свършили на севилските търгове без щедростта на семейния приятел и banker Октавио Мачука. От отминалото великолепиe беше останал само ароматият двор, пълен със мушкато, аспидистри и папрат, позлатените перила, градината, лятната трапезария с римски бюстове, малко мебели и няколко картини по стените. Сред всичко това, само с една прислужница, градинар и готвач в къщата, където беше отраснала с прислуга от двадесет души, живееше белокосата дама с наниз перли на врата; спокойна сянка, уповаваща се на миналото. Тя предложи на Кварт още кафе и си повя със старо ветрило, изрисувано лично от Хулио Ромеро де Торес.

Кварт наля кафе в леко напуканата чаша. Беше по риза. Херцогинята толкова настояваше да си махне сакото заради горещината, че той нямаше друг избор, освен да я послуша и да го окачи на облегалката на стола си. Носеше черна риза с къси ръкави, която разкриваше силните му, загорели мишци. Гладко избръснат, привлекателен и благоприличен, той приличаше на мисионер в контраст с дребната, жилеста фигура на отец Феро, който седеше до него в своето избеляло и излиняло расо. На ниската масичка, поставена до централния фонтан имаше кафе, горещ шоколад и — доста ексцентрично — бутилка кока-кола. Старата херцогиня отбеляза, че мразела да пие кола от кутия. Вкусът ѝ бил различен, метален. Дори мехурчетата били други.

— Още щоколад, отец Феро? Енорийският свещеник кимна рязко, без да поглежда към Кварт и поднесе чашата си. Херцогинята изглеждаше доволна, че в къщата ѝ има двама свещеници. От години отец Феро идваше точно в пет всеки следобед, освен в сряда, за да чете молитви по броеница заедно с херцогинята. После оставаше за кафе на двора, ако времето беше хубаво или в лятната трапезария, ако валеше.

— Щастлив сте, че живеете в Рим — каза херцогинята, като разтваряше и затваряше ветрилото си. — Толкова близо до Негово светейшество.

Тя беше забележително жизнена и будна за възрастта си. Косата ѝ беше бяла, с леко синкав оттенък, а по ръцете и челото ѝ имаше старчески петна. Беше стройна, дребна, с остри черти и кожа,

набръчкана като стафида. Почти незабележимите ѝ устни бяха очертани с червило, а от ушите ѝ висяха малки перли, идентични с тези от огърлицата ѝ. Очите ѝ бяха тъмни като на дъщеря ѝ, съзлививи и зачервени от възрастта. Но те все още излъчваха решителност и интелигентност, светлина, която често се обръщаше навътре, сякаш през тях като облаци, преминаваха спомени. На портрета ѝ от Сулоага в стаята до хола, Кварт видя, че в младостта си е била руса. Значи Макарена беше наследила черната коса от баща си, красив кабалеро на снимка в рамка, поставена близо до портрета на херцогинята. Херцогът беше мургав, с бели зъби, тънки мустаци, сресана назад коса и златна игла за вратовръзка, прикрепяща яката на ризата му. Ако някой вкара в компютъра тези детайли заедно с думите „Андалуски кабалеро“, помисли Кварт, на екрана би се появило съвсем същото изображение. Той беше открил достатъчно за историята на семейството, за да знае, че на времето Рафаел Гуардиола Фернандес-Гарвей е бил най-красивият мъж в Севиля. Бил също космополит, елегантен и през петнадесетте години на брака си успял да разпилее остатъците от вече намалялото богатство на съпругата си. Ако Крус Брунер беше рожба на историята, херцогът-консорт беше рожба на най-лошите пороци на севилската аристокрация. Всяка работа, с която се захващал, завършвала с гръмък провал и не свършил в затвора само поради приятелството си с банкера Октавио Мачука, който винаги предано го откупвал. Разорен от последния си проект, ферма за жребци, той умрял без пукната пара, със здраве, разрушено от фламенко до зори, няколко литра мансаниля, четиридесет цигари и три пури на ден. Накрая повикал изповедник, както във старите филми или любовните романи. Бил погребан, след като се изповядал и получил причастие, в униформата на кавалер от „Реал Маестранса“ със сабя и плюмаж. Целият елит на Севиля присъствал на погребението. Половината от присъстващите, както заявил злобно един журналист от клюкарски вестник, били съпрузи-рогоносци, които искали да се уверят, че херцогът наистина е намерил вечния си покой. Друга половина били кредитори.

— Негово светейшество веднъж ми даде аудиенция — каза старата херцогиня на Кварт. — На Макарена също, след сватбата ѝ.

Тя леко наклони глава, потънала в спомени. Повече от тридесет години и няколко папи бяха се сменили от посещенията им в Рим, но

тя говореше за Негово светейшество, сякаш е същият човек. Кварт осъзна, че в известен смисъл това беше логично. На седемдесет години нещата се променя твърде бързо или изобщо не се променят.

Отец Феро още гледаше мрачно в чашата си, а Макарена наблюдаваше Кварт. Дъщерята на херцогиня Ел Нуево Естремо беше по джинси и синя карирана риза. Беше прибрала косата си в конска опашка и не носеше грим. Изглеждаше спокойна и самоуверена, внимателна към майка си и гостите, особено към Кварт. Ситуацията явно я забавляваше.

— Какво мислите за нашата църква, отче? — попита Крус Брунер, като отпи от кока-колата и се усмихна любезно, сложила ветрилото в скута си. Въпреки възрастта, гласът ѝ беше необичайно плътен и ясен. Тя зачака отговора му. Кварт се усмихна учтиво, усещайки погледа на Макарена върху себе си.

— Тя е много популярна — отвърна той уклончиво.

С тъглчето на окоето си виждаше тъмната, неподвижна фигура на отец Феро. Тук, в присъствието на херцогинята и дъщеря ѝ, те бяха на неутрална територия. На пристигане бяха разменили традиционните поздрави, а през останалото време внимаваха да не разговарят помежду си. Но Кварт усещаше, че това е прелюдия към нещо друго. Никой не кани ловец на глави и предполагаемата му жертва на кафе, без да има нещо наум.

— Не мислите ли, че ще е срамата да я изгубим? — настоя херцогинята.

— Надявам се, че това никога няма да стане — каза Кварт успокоително.

— Мислехме, че затова сте дошъл в Севиля — каза Макарена Брунер многозначително.

Кварт виждаше колието от слонова кост на шията ѝ и се чудеше дали и този следобед пластмасовата запалка е пъхната под презрамката на сутиена ѝ. С удоволствие би прекарал два месеца в чистилицето, за да види изражението на отец Феро, ако тя я използва, за да си запали цигарата.

— Не — каза той. — Аз съм тук, защото началниците ми искат да получат точна представа за положението.

Той отпи от кафето си и внимателно остави чашата на инкрустираната маса.

— Никой не се опитва да изгони отец Феро от енорията му.
Отец Феро замръзна.

— Нима? — Той вдигна белязаното си лице към галериите над тях, сякаш някой щеше да се появи там. — Сещам се за няколко души и институции. Архиепископът например. Банка „Картухано“. Зетят на херцогинята... — Той хвърли подозрителен поглед на Кварт. — И не ми казвайте, че в Рим са си изгубили съня заради една малка църква и нейния свещеник.

„Ти си ми ясен, казваше погледът му. Затова не ми пробутвай сладки думи.“ Усещайки очите на Макарена върху себе си, Кварт се опита да спечели благоразположението му.

— Рим се грижи за всички църкви и свещеници.

— Сигурно се шегувате — каза отец Феро и се усмихна студено.

Крус Брунер потупа приятелски ръката на свещеника с ветрилото си.

— Сигурна съм, че отец Кварт не се шегува, дон Приамо — каза тя и погледна към младия свещеник за потвърждение. — Той изглежда добър и почтен свещеник. Мисля, че мисията му е важна. И след като е тук, за да събере информация, трябва да му сътрудничим. — Тя хвърли бърз поглед към дъщеря си, после уморено си повя с ветрилото. — Истината никога не е навредила на никого.

Отец Феро склони глава почтително, но упорито.

— Бих искал да споделям невинността ви, госпожо.

Изпи шоколада си и част от него се стече по зле обръснатата му брадичка. Изтри го с огромна, мръсна носна кърпа, която извади от джоба на расото си.

— Но се боя, че в Църквата, както и в целия останал свят, почти всички истини са лъжа.

— Не бива да говорите така. — Херцогинята беше донякъде шокирана, донякъде развеселена. — Ще бъдете прокълнат. — Тя отвори и затвори ветрилото си.

Тогава Кварт видя отец Феро за пръв път да се усмихва истински. Едно добродушно, скептично изражение — като на мечка, нападната от мечетата си. То смекчи чертите му и накара лицето му да изглежда неочаквано нежно, като на снимката, направена в същия този двор, която беше в хотела. Кварт си помисли за своя шеф Спада от ИВД. Архиепископът и отец Феро се усмихваха по един и същ начин

— като ветерани гладиатори и той се зачуди дали някога ще се усмихва като тях.

— Отче — каза херцогинята, след като погледна дъщеря си и помисли за миг, — тази църква е много важна за моето семейство. Не само заради историческото ѝ значение, но и защото, както казва дон Приамо, когато се унищожи църква, част от рая изчезва. А ми е неприятно да знам, че територията на мястото, където скоро ще се оттегля, намалява. — Тя отпи още малко кола, полузатваряйки очи от удоволствие, когато мечурчетата опръскаха носа ѝ. — Вярвам, че нашият енорийски свещеник ще ме изпрати там не след дълго.

Отец Феро издуха носа си.

— Вие ще отидете там, госпожо — каза той и отново се изсекна. — Имате думата ми. — Прибра кърпичката и се втрени в Кварт, сякаш го предизвикваше да оспори способността му да изпълни подобно обещание.

Крус Брунер удари с ветрилото по ръката си, поласкана.

— Виждате ли? — каза тя на Кварт. — Това е предимството да каниш свещеник на чай шест дни в седмицата... Носи ти определени привилегии.

Тя погледна с благодарност към отец Феро. Изразът на замъглените ѝ очи беше едновременно сериозен и шеговит.

Старят свещеник се размърда на стола, притеснен от мълчанието на Кварт.

— И с мен, и без мен ще отидете там — каза той тържествено.

— Може би да, а може би не. Но знам, че ако не ме допуснат там, вие ще им дадете нужната информация. — Старата дама погледна броеницата, лежаща до молитвеника върху масата, покрита със списания и вестници и въздъхна. — На моята възраст това е успокоително.

Кацнали над отворената порта на градината, косовете пееха. Нежното чуруликане завърши с две остри трели. Херцогинята се обърна да ги чуе. Май бил брачният им сезон, обясни тя. Те често кацали на стената на манастира в съседство и пеели по същото време като монахините. Нейният баща, херцогът, дядото на Макарена, прекарал последните няколко години от живота си, като записвал песните на косовете. Записите бяха още някъде из къщата. На фона на

записаните птичи песни се чувал шумът от стъпките му по покритите с чакъл алеи.

— Баща ми — продължи херцогиянта — не би харесал начина, по който се промени света. — От поклащането на главата ѝ беше явно, че и на нея не ѝ харесва. — В една книга, публикувана преди Гражданската война, „Големите имения в Испания“, семейството ми се споменава като едно от най-богатите в Андалусия, въпреки че дори тогава богатството е било само на хартия. Сега парите са в други ръце. Банките и финансистите притежават големите провинциални имения и ги ограждат с електрически огради. Имат скъпи коли и купуват всички винарни в Херес. Умни хора, които са спечелили парите си с един удар, както обича да прави зет ми.

— Мамо.

Херцогиянта вдигна ръка.

— Нека кажа, каквото трябва. Дон Приамо никога не е харесвал Панчо, но аз го харесвах. Фактът, че сте разделени, не променя нищо — тя отново си появя неочаквано енергично с ветрилото, — но признавам, че в историята с църквата той не се държи като благородник.

Макарена сви рамене.

— Той никога не е бил благородник — каза тя.

Взе бучка захар и замислено я засмука. Кварт я наблюдаваше, докато тя внезапно не погледна към него.

— И никога не се е опитвал да се прави на такъв.

— Не, разбира се — изненадващо саркастично каза старата херцогия. После отново потъна в мислите си, плъзгайки пръсти по плочите край фонтана. — Виж, баща ти беше благородник. Истински андалуски кабалеро.

Плочките, обясни тя на Кварт, датирали от XVI век и били подредени из къщата в точно съответствие със законите на хералдиката.

— Андалуски кабалеро — повтори тя след неколкominутно мълчание. Червилото върху тънките ѝ, повехнали устни се изкриви в горчива, съучастническа усмивка. Макарена Брунер поклати глава.

— Църквата не значи нищо за Панчо. — Каза го като че ли по-скоро на Кварт, отколкото на майка си. — Той я вижда само като

определен брой квадратни метри, подходящи за разработка. Не можем да очакваме да приема нещата като нас.

— Разбира се — отвърна херцогинята. — Само някой от твоята собствена класа може да мисли като теб.

— Ти си се омъжила за човек от собствената си класа — раздразнено вметна Макарена.

— Права си — усмихна се тъжно старата херцогиня. — Но твоят съпруг поне е мъж. Смел, с дързостта на онези, които разчитат само на себе си... — тя хвърли бърз поглед към отец Феро — независимо дали ни харесва или не какво прави с църквата ни.

— Още не го е направил — каза Макарена. — И няма да го направи, поне доколкото зависи от мен.

Крус Брунер се намръщи.

— Е, ти го караш да си плаща, скъпа — каза тя.

Бяха навлезли в област, която явно притесняваше старата дама. Отношението към дъщеря ѝ беше дискретно неодобрително. Макарена се взираше в пространството над рамото на Кварт.

— Има още много да плаща — каза тя тихо.

— Той винаги ще бъде твой съпруг — каза майка ѝ, — независимо дали живееш с него или не. Не е ли така, дон Приамо? — Изражението на насълзените ѝ очи отново беше закачливо, когато се обърна към Кварт. — Отец Приамо не обича зет ми, но смята, че бракът — всеки брак — е неразрушим.

— Това е истина — каза свещеникът. Беше разлял малко горещ шоколад върху расото си и ядосано го почистваше. — Дори самият бог не може да раздели онези, които свещеник е свързал на земята.

Колко ли е трудно, мислеше си Кварт, да различиш гордостта от добродетелта, правилното от неправилното. Решил да не взема страна, той сведе очи към римската мозайка в краката си, донесена тук от прадедите на Макарена — кораб, заобиколен от риби и нещо, което приличаше на остров; жена на брега с кана или амфора в ръцете. Имаше и куче с на cave сапет (Пази се от кучето /лат./ — често срещан надпис на останките от римски домове (Б. р.)), а също — жена и мъж, които се галеха. Някои камъчета бяха излезли от гнездата си и той ги намести с крак.

— Какво казва банкерът Октавио Мачука за всичко това? — попита той и забеляза как изражението на херцогинята веднага се

смекчи.

— Октавио е много стар и скъп приятел. Най-добрият, когото съм имала някога — каза тя.

— Той е влюбен в херцогинята — каза Макарена.

— Не ставай смешна. — Старата дама си повя с ветрилото, вперила неодобрителен поглед в дъщеря си.

Макарена настоя със смях, че е права. Херцогинята беше принудена да признае, че когато Мачука за пръв път пристигнал в Севиля, я ухаждал известно време, преди тя да се омъжи. Но на времето бракът между тях двамата бил неприемлив. Той никога не се оженил и никога не показал никакви чувства, докато съпругът ѝ, неговият приятел Рафаел Гуардиола, бил жив. В гласа ѝ прозвуча тъга, но Кварт не можа да разбере за какво съжaliaва.

— Той ти предложи да се омъжиш за него — каза Макарена.

— Това беше по-късно. Бях вече вдовица. Реших, че е по-добре нещата да останат такива, каквито са. Сега се разхождаме в парка всяка сряда. Ние сме просто много добри стари приятели!

— За какво говорите? — попита Кварт усмихнато, за да звучи по-ненатрапчиво.

— За нищо — каза Макарена. — Шпионирах ги, но те просто си флиртуват кротичко.

— Не ѝ обръщайте внимание. Хващам го под ръка и си говорим наши си неща. Или за отминалото време. За годините, когато е бил млад авантюрист, преди да се установи.

— Дон Октавио ѝ рецитира „Влакът-експрес“ от Кампоамор.

— Откъде знаеш?

— Той ми каза.

Крус Брунер се изправи и докосна перлената си огърлица с неувяхващо кокетство.

— Е, добре, вярно е. Знае, че го обичам. „Писмото ми с наслажда ще ти разкаже за спомените ми...“ — Усмивката ѝ беше меланхолична.

— Говорим и за Макарена. Той я обича като дъщеря и я заведе до олтара на сватбата ѝ... Вижте лицето на отец Феро. Той не обича Октавио.

Старият свещеник предизвикателно изсумтя, сякаш ревнуваше от разходките им в парка. В сряда той не пиеше кафе с херцогинята на Ел Нуево Естремо и тя казваше молитвите си без него.

— Нито го харесвам, нито го мразя, госпожо — каза той неловко. — Но намирам отношението му към „Богородица със сълзите“ за изключително осъдително. Панчо Гавира е негов подчинен. Дон Октавио би могъл да възпре действията му спрямо това светилище. — Гневът караше лицето му да изглежда сурово. — В това отношение той не помага нито на вас, нито на дъщеря ви.

— Октавио има необичайно прагматично отношение към живота — каза Крус Брунер. — Църквата не го интересува. Уважава дълбоката ни привързаност към нея, но вярва, че зет ми е взел правилно решение. — Тя се взря в щитовете по гербовете, издълбани в пазвите на сводовете над двора. — Бъдещето на Макарена, би казал той, не е във вкопчването в потъналия кораб, а в качването на чисто нова яхта. Каквато би й осигурил зет ми.

— Трябва да признаем, че дон Октавио не взима страна — съгласи се дъщеря ѝ. — Той е неутрален.

Дон Приамо вдигна заплашително пръст.

— Никой не може да бъде неутрален, когато става дума за Божи храм.

— Моля ви, отче — каза му Макарена с нежна усмивка, — успокойте се. Пийнете още шоколад.

Старият свещеник отказа третата чаша и мрачно се загледа във върховете на протритите си обувки. Знам на кого ми напомня, помисли си Кварт. На Джок, сръдливия агресивен фокстериер от детското филмче „Дамата и скитника“. Само дето отец Феро беше още по-опърничав. Кварт се обърна към старата херцогиня.

— Преди споменахте баща си, херцога... Брат ли е бил на Карлота Брунер?

Възрастната дама беше изненадана.

— Знаете легендата? — Тя си поигра за миг с ветрилото, после погледна дъщеря си и Кварт. — Карлота беше моя леля, по-голяма сестра на баща ми. Една тъжна семейна легенда... Макарена е влюбена в нея от дете. Прекарваше часове наред със сандъка на Карлота, четеше онези нещастни писма, никога не стигнали предназначението си, и мереше старите ѝ рокли на прозореца, където казват, че Карлота е чакала.

В атмосферата се промъкна нещо ново. Отец Феро гледаше встрани, притеснен. Изглежда темата го караше да се чувства

неудобно.

— Отец Кварт — каза Макарена — изглежда притежава една от нейните картички.

— Това не е възможно — възмути се херцогинята. — Те са в сандъка в гълъбарника.

— Да, но я има. Картичка с изглед към църквата. Някой я е оставил в хотелската му стая.

— Колко нелепо! Кой би направил подобно нещо! — Старата дама погледна подозрително към Кварт. — Върна ли ти я? — попита тя дъщеря си.

Макарена бавно поклати глава.

— Оставих му я. Засега.

Херцогинята беше смутена.

— Не разбирам. Само ти и прислугата ходите там.

— Да, — каза Макарена и се обърна към стария свещеник. — И дон Приамо.

Отец Феро почти подскочи на стола си.

— За Бога, госпожо. Сигурно не намекувате, че аз...

— Пошегувах се, отче — каза Макарена. От изражението й Кварт не можеше да прецени дали това е вярно или не. — Но факт е, че картичката е стигнала до хотел „Доня Мария“ и никой не знае как.

— За какъв гълъбарник говорите? — попита Кварт.

— Не можете да го видите оттук, а само от градината — обясни Крус Брунер. — Наричаме го Кулата. Някога там е имало гълъбарник. Дядо ми Луис, бащата на Карлота, изучавал астрономия и създаде обсерваторията. По-късно в тази стая моята бедна леля прекарала последните си години като отшелница... Сега дон Приамо я използва.

Кварт погледна изненадан стария свещеник. Това обясняваше книгите, които беше открил в жилището му.

— Не знаех, че се интересувате от астрономия.

— Да, така е — смути се свещеникът. — Но това не ви интересува. Не е нито ваша работа, нито на Рим. Херцогинята беше така любезна да ми предостави обсерваторията.

— Така е — каза доволно Крус Брунер. — Всички уреди са много стари, но отец Феро ги поддържа. И ми разказва какво вижда. С тях едва ли ще направи някакво откритие, но това е приятно занимание. — Тя почука по коленете си с ветрилото и се усмихна. —

Аз нямам вече сили да се изкача до там, но Макарена понякога го прави.

Изненада след изненада, помисли си Кварт. Отец Феро си беше създал странен малък клуб. Един непокорен свещеник-астроном.

— И вие не споменахте за интереса си към астрономията — каза Кварт и погледна в тъмните очи на Макарена, зачуди какви ли още тъмни тайни се крият в тях.

— Интересувам се от спокойствието — каза тя протичко. — Там, горе, между звездите, можете да го откриете. Отец Феро ми позволява да стоя в кулата, докато работи. Чета или наблюдавам.

Кварт погледна небето над главите им — син правоъгълник, ограничен от корнизите на андалуския двор. Някъде високо се рееше самотен облак. Мъничък, изоставен и подвижен като отец Феро.

— В миналото — каза той — астрономията е била забранена за духовните лица. Смятало се е, че е твърде рационална и заплашва душата. — Усмихна се приятелски на възрастния свещеник. — Заради това Инквизицията би ви затворила.

Отец Феро сведе поглед, ядосан и непреклонен.

— Инквизицията — промърмори той — би ме затворила за много други неща, без да се стига до астрономията.

— Не и сега — каза Кварт, като си мислеше за кардинал Ивашкевич. — Но не защото няма желание...

За пръв път те всички се разсмяха, дори отец Феро, отначало колебливо, а после от сърце. Изглежда разговорът за астрономията беше намалил малко дистанцията между него и Кварт. Макарена го усети и изглеждаше доволна, докато гледаше ту към единия, ту към другия. Искриците с цвят на мед отново проблясваха в очите ѝ, докато звънеше искреният ѝ, момичешки смях. После тя предложи на стария свещеник да заведе Кварт в гълъбарника.

Месинговият телескоп блестеше под мавританските арки от четирите страни на кулата. Тя се издигаше над покривите на Санта Крус. В далечината, между телевизионните антени и ята гълъби, летящи във всички посоки, се виждаха Ла Хиралда, Златната кула и част от Гуадалкивир с разцъфнали цветове като сини пръски по бреговете ѝ. Останалата част от пейзажа, който Карлота Брунер с копнеж беше съзерцавала преди столетие, сега представляваше куп модерни сгради от бетон, стомана и стъкло. Не се виждаше нито едно

празно място, по течението на Гуадалкивир бръмчаха лодки, а четирите островърхи кули на Архива на Индиите (Сградата е построена през 1572 г. за борса. Понастоящем там се съхранява уникална колекция от документи от периода на откриването на Америка, както и автографи на Колумб, Магелан, Кортвес и други. (Б. р.)) на забравени стражи на върха на зданието на борсата, охраняващи хартията, праха и спомените за отдавна отминалото време.

— Какво прекрасно място — каза Кварт.

Отец Феро не отговори. Извади от джоба си мръсната носна кърпичка и изтри тръбата на телескопа, като дъхаше върху нея. Той беше старинен модел, почти два метра дълъг, с устройство за промяна на ъгъла. Дългата месингова тръба и всички метални части бяха внимателно лъснати. Телескопът блестеше в лъчите на слънцето, което бавно се движеше над Триана, по отсрещния бряг. В гълъбарника нямаше почти нищо друго — два окъсани кожени фотьойла, бюро с много чекмеджета, лампа, гравюра на Севиля от XVII век на стената и няколко подвързани с кожа книги: Толстой, Достоевски, Кеведо, Хайне, Галдос, Бласко Ибаньес, Вале-Инклан, заедно с някои трудове по космография, небесна механика и астрофизика. Кварт Отиде да ги огледа отблизо: Птолемей, Порта, Алфонсо де Кордова. Някои от изданията бяха много стари.

— Не съм си и помислял — каза Кварт, — че се интересувате от такива неща.

Тонът му беше искрен, съучастнически. През последните няколко часа мнението му за отец Феро беше претърпяло значителна промяна. Старият свещеник търкаше телескопа, сякаш в него спеше дух, който знаеше всички отговори. Той сви рамене. Расото му беше толкова избеляло и излиняло, че изглеждаше по-скоро сиво, отколкото черно. „Странен контраст, помисли си Кварт, представлява дребният опърпан свещеник до лъскавия телескоп.“

— Обичам да гледам небето нощем — каза най-накрая отец Феро. — Херцогинята и дъщеря ѝ ми позволяват да прекарвам по няколко часа на ден тук след вечеря. Има пряк вход през двора и не безпокоя никого.

Кварт докосна гърба на една от книгите. „Образът на небето“, издание от 1616 година. До нея имаше няколко тома, за които никога не беше чувал — „Астрономически таблици“. Един прост селски

свещеник, беше казал архиепископът. Мисълта накара Кварт да се усмихне вътрешно, докато прелистваше астрономическите таблици.

— Кога започнахте да се интересувате от всичко това?

Очевидно удовлетворен от състоянието на телескопа, отец Феро сложи кърпичката обратно в джоба си, обърна към Кварт, взе книгата и я остави на мястото ѝ.

— Прекарах дълги години в планината — каза той. — Вечер, когато седях пред църквата, нямаше какво да правя, освен да гледам небето.

Той млъкна, сякаш беше казал повече, отколкото беше необходимо. Лесно беше да си го представиш, седнал по здрач под каменния портик на селската си църква, загледан в небесния купол, където човешката светлина не можеше да наруши хармонията на сферите, носещи се из вселената. Кварт взе екземпляра от „Пътни картини“ на Хайне и я отвори на страница, отбелязана с червена панделка.

„Животът и светът са само сън на пиан бог, който се е измъкнал от пиршеството на боговете и е заспал на самотна звезда, без да знае, че пресъздава онова, което сънува... И образите от неговите сънища се появяват, понякога разноцветно екстравагантни, понякога — хармонични и рационални... Илиадата, Платон, битката при Маратон, Венера ди Медичи, Френската революция, Хегел, параходите, всички те са мисли, които изникват от дългия му сън. Но един ден богът ще се събуди, ще разтърка сънените си очи, ще се усмихне и нашият свят ще потъне в забрава, сякаш никога не е съществувал...“

Подухна топъл, лек бриз. Приглушени шумове от улиците и дворовете долу достигаха до гълъбарника. През прозорците на близкото училище се чуваше хор от детски гласчета, които рецитираха урок или стихотворение. Кварт се заслуша — беше нещо за гнезда и птици. Изведнъж рецитацията спря и гласовете избухнаха в шумен смях. Откъм кралските градини на Алкасар някакъв часовник удари три пъти. Беше шест без четвърт.

— Защо точно звездите? — попита Кварт.

Отец Феро извади малка нащърбена кутия и си взе от нея цигара без филтър. Навлажни края ѝ с език и я сложи в устата си.

— Те са чисти — отвърна той.

Запали цигарата си в шепа, приведен напред. Бръчките още по-силно се врязваха в лицето му. Димът се понесе навън през сводестите прозорци, а острата силна миризма достигна до Кварт.

— Разбирам — каза той и старият свещеник се обърна към него с проблясък на интерес. Даже почти се усмихна. Несигурен дали да съжалява или да се поздравя за това, Кварт осъзна, че нещо се беше променило. Гълъбарникът беше неутрално място между земята и небето, където взаимното им недоверие изглежда беше намаляло, сякаш според стария обичай и двамата бяха намерили убежище тук. Кварт почувства импулсивен порив към приятелството, което често се установява — макар и не в неговия случай — между двама духовници. Самотни, изгубени войници, изправени един срещу друг на бойното поле.

— Колко време прекарахте там?

Старият свещеник отговори с димяща цигара в устата.

— Повече от двадесет години.

— Сигурно енорията е била малка.

— Много малка. Бяха четиридесет и двама души, когато пристигнах. Когато си тръгнах, не беше останал никой. Някои измряха, други заминаха. Последната ми енорияшка беше над осемдесетгодишна — не можа да преживее снега през последната зима.

Гълъб кръжеше около един от корнизите на галерията, близо до свещеника. Той се взря в него втренчено, сякаш на крачето му беше привързано съобщение. Но когато птицата отлетя с плясък на крилете, погледът му остана прикован в същата точка. Тромавите му движения и небрежността все още напомняха на Кварт за стария свещеник, когото мразеше като дете, но сега той виждаше значителни разлики между двамата. Беше смятал, че грубостта на отец Феро се дължи на примитивния му ум. Че той е просто един безличен духовник, който подобно на свещеника от далечното минало на Кварт, не е бил способен да се издигне над собственото си невежество и посредственост. Но тук, в Гълъбарника, той откри един друг свещеник — убеден консерватор, който напълно съзнателно се беше отказал от блестяща кариера в Църквата. Беше съвсем ясно, че отец Феро някога е бил и в известен смисъл продължава да бъде, почти тайно, нещо повече от недодялан селски свещеник; повече от мрачния, упорит

духовник, който игнорираше реформите на Втория Ватикански Събор и четеше литургията на латински в „Богородица сълзите“. Причината не беше в липсата на образование или напредналата възраст, той го правеше от твърдо убеждение. Според Кварт, отец Феро беше избрал своето знаме.

На бюрото лежеше отворена тетрадка, в която с молив беше нарисувано някакво съзвездие. Кварт си представи как старият свещеник се взира през телескопа си в нощта, погълнат от тишината на небесната твърд, която бавно се върти зад лещите, докато Макарена Брунер седи и чете „Ана Каренина“ или „Сонати“ на Вале-Инклан в един от старите фотьойли, а нощните пеперуди кръжат около лампата. Внезапно изпита желание да се надсмее над себе си, защото тази картина пробуди у него дива ревност.

Видя, че отец Феро го наблюдава, сякаш изразът на лицето му го беше накарал да се замисли.

— Орион — каза възрастният свещеник и на разсеяния Кварт му трябваше известно време, за да разбере, че говори за диаграмата в тетрадката. — По това време на годината може да се види само най-горната звезда на лявото рамо на ловеца.

Нарича се Бетелгейзе и се появява ей там. — Той посочи към една част на небето, което още светлееше на хоризонта. — Запад-северозапад. — Цигарата беше все още в устата му и пепелта падаше върху расото му.

Кварт разгърна страниците на тетрадката, които бяха изпълнени с бележки, диаграми и цифри. Познаваше само съзвездията Лъв, собствения си зодиакален знак. Според легендата, копията на Херкулес отскочили от металното тяло на лъва.

— Вярвате ли — попита Кварт, — че всичко е записано в звездите?

Отец Феро направи направи гримаса.

— Преди три или четири столетия — каза той — подобен въпрос би струвал на един свещеник живота му.

— Казах ви, че идвам с мир.

Смехът на отец Феро беше саркастичен. Остър, стържещ звук.

— Вие говорите за астрологията, — каза той най-накрая, — а аз се интересувам от астрономия. Надявам се да подчертаете голямата разлика в доклада си до Рим. — Той млъкна, но продължи любопитно

да оглежда Кварт, сякаш го преценяваше наново. — Нямам представа къде какво е записано — добави той след малко. — Въпреки, че мога да кажа от пръв поглед, че вие и аз дори не използваме една и съща азбука.

— Моля, обяснете ми.

— Няма много за обясняване. Вие работите в многонационална организация, която се основава на цялата демагогия, с която християнският хуманизъм и Просвещението са ни пълнили главите: че човек се усъвършенства чрез страданието, че човечеството е предопределено да се промени, че доброто предизвиква добро... — Той се обърна към прозореца и отново посипа пепел върху расото си. — Или, че Истината с| главно „и“ съществува и е достатъчна сама по себе си.

Кварт клатеше глава.

— Вие не ме познавате — каза той. — Не знаете нищо за мен.

— Знам за кого работите, това е достатъчно. — Той отново взе да проверява телескопа за прах. После сложи ръце в джобовете си. — Какво знаете вие или началниците ви в Рим с бюрократичната си нагласа? Всичко, което знаете за любовта и омразата са техните теологически дефиниции или прошепнатото в изповедалнята... Сега мога да кажа, само по начина, по който говорите и се движите, че вашият грях е безразличието. Вие сте като онези телевизионни пастори, представители на бездушна църква, която говори за вярващите така, както компаниите говорят за своите клиенти.

— Не сте прав за мен, отче. Работата ми...

Старият свещеник отново издаде стържещия звук, който трябваше да бъде смях.

— Вашата работа! — Той рязко се извърна към Кварт. — Сега, ще ми кажете, че си цапате ръцете, нали? Въпреки че винаги сте толкова добре облечен. Сигурен съм, че имате много оправдания и алибита. Вие сте млад, силен, началниците ви дават подслон и храна, мислят за вас и ви подхвърлят кокали за гложгане. Вие сте съвършеният полицаи, който работи за могъща корпорация, служеща на Бога. Вероятно никога не сте обичал жена, нито мразил мъж, не сте чувствал съжаление към някоя жалка човешка развалина. Не ви е благословил нито бедняк за хляба си, нито човек, нуждаещ се от утеха, нито

грешник, който се надява на спасение... Вие просто изпълнявате заповеди и това е всичко.

— Смирявам се — каза Кварт и моментално съжали.

— Така ли? — Свещеникът го погледна с явна ирония. — Е, моите поздравления. Ще спасите душата си. Онези, които се смиряват, винаги отиват в Рая. — Устата му се изкриви, когато дръпна за последно от цигарата. — Да се наслаждават на божие присъствие. — Той хвърли фасата през прозореца и загледа как пада.

— Чудя се — каза Кварт — дали все още имате вяра.

От устата на Кварт това бяха странни думи и той го знаеше. Подобни въпроси, по-подходящи за шпионите на Папския кабинет, не бяха в юрисдикцията на неговата мисия. Както би казал Спада, в ИВД ние се занимаваме не със сърцата на хората, а с техните действия. Нека си останем добри центуриони и да оставим опасностите от изследването на човешката душа на Негова светлост Йежи Ивашкевич.

И все пак Кварт чакаше отговор в продължителната тишина, която последва забележката му. Когато старият свещеник бавно се придвижи към телескопа, отражението му се плъзна по лъскавата месингова тръба.

— Все още е наречие за време — каза най-накрая отец Феро намръщен, вероятно по повод времето или за наречията. — Аз опрощам грехове — добави той. — Помагам на хората да умрат в мир.

— Вашата работа не е да опрощавате — каза Кварт. — Само Бог може да прави това.

Свещеникът го погледна, сякаш беше забравил, че Кварт е там.

— Когато бях млад — каза той внезапно — изчетох всички антични философи — от Сократ до свети Августин. И ги забравих. Единственото, което ми остана от тях, беше сладко-горчива меланхолия и обезверяване. Сега съм на шестдесет и четири години и единственото, което знам за хората е, че те помнят, боят се и умират.

Видът на Кварт сигурно беше изненадан и объркан, защото отец Феро кимна и тъмните му очи за миг се спряха върху него. После погледна към небето. Самотният облак — може би вече не беше същият — беше отишъл да посрещне залязващото слънце и сега червеникаво сияние се разстилаше над далечните сгради.

— Търсих Го високо в планините дълго време — продължи отец Ферио. — Искан да се обясня с Него, да изравня резултата, да бъдем квит. Виждам съм толкова много хора да страдат и да умират... Забравен от епископа и неговите помощници, живях в самота. Появявах се само, за да прочета литургията всяка неделя в малка, почти празна църква или за да вървя пеша през дъжд и сняг, да дам последно причастие на някоя душа, която чака пристигането ми, за да умре. Двадесет и пет години седях край леглата на онези, които стискаха ръцете ми, защото бях единствената им утеха пред лицето на смъртта, и Му се молих. Но никога не получих отговор.

Той рязко млъкна. Кварт беше този, който проговори.

— Ние живеем и умираме или по план, или просто случайно.

Това не беше нито въпрос, нито отговор. Той просто подканваше отец Ферио да продължи. За пръв път Кварт започна да разбира човека пред себе си и знаеше, че отец Ферио го усеща.

Лицето на стария свещеник се смекчи.

— Как да запазим тогава — попита той — мисията на живота в един свят, който носи печата на смъртта? Човек е смъртен; той знае, че ще умре и знае също, че за разлика от кралете, папите и генералите, няма да остави следа. Тогава си казва — трябва да има нещо повече. Иначе Вселената е просто лоша шега, безмислен хаос. Така вярата се превръща в надежда, в утеха. Може би затова дори Светият отец вече не вярва в Бога.

Кварт избухна в смях и стресна гълъбите.

— Затова защитавате църквата си със зъби и нокти — каза той.

— Разбира се — намръщи се отец Ферио. — Какво значение има дали имам вяра или не? Онези, които идват при мен, имат вяра. Това е достатъчно оправдание за съществуването на „Богородица със сълзите“. И не е съвпадение, че тя е барокова църква, стилът на Контрареформацията, която казва: „Не мисли. Остави това на теолозите. Възхищавай се на резбата, на позлатата, на великолепните олтари, на страстните мистерии, които са били обичаен начин за привличане на масите от времето на Аристотел... Бъди заслепен от Божията слава. Твърде многото анализи ограбват надеждите ти. Мисли за нас като за твърда скала, на която ще намериш убежище от бурното течение. Истината те убива преждевременно.“

Кварт вдигна ръка.

— Имам морално възражение към всичко това, отче. Вие описвате отчуждението. Така представена, вашата църква е еквивалентът на телевизията през XVII век.

— И какво от това? — сви рамене отец Феро. — Какво е било религиозното бароково изкуство, освен опит да отдръпне публиката от Лутер и Калвин? Както и да е, какво би било съвременното папство без телевизията? Голата вяра не може да съществува дълго. Хората имат нужда от символи, в които да се приютят, защото навън е студено. Ние сме отговорни за нашите последни невинни вярващи, онези, които ни следват, защото вярват, че ще ги отведем до морето, че ще ги отведем у дома, както в „Анабазис“ (в седемте книги на „Анабазис“ (писани от 386 до 377 г. пр. Хр.) Ксенофон описва похода на 10 000 гръцки наемници от Вавилон до Черно море (Б. р.)). Поне моите стари камъни, олтарът и латинският ми са по-достойни от пеенето по тонколоните и огромните екрани, които превръщат службата в спектакъл за масите и ги опияняват с електронни джунджурии. Църковните водачи смятат, че това е начинът да запазят клиентите си. Но те грешат, така само ги унижават. Битката е изгубена и сега е времето на фалшивите пророци.

Той затвори уста и наведе мрачно глава. Разговорът беше приключил. Отец Феро се облегна на ръба на прозореца и се загледа отвъд реката. Кварт не знаеше какво да направи или каже. След малко отиде и се подпря на перваза до стария свещеник. Никога не беше стоял толкова близо до него. Главата на отец Феро стигаше до рамото му. Те стояха така, без да говорят, дълго след като часовниците по севилските кули удариха шест часа. Самотният облак се беше разсеял и слънцето залязваше. На запад небето бавно се позлатяваше. Феро отново проговори.

— Знам само едно: когато магията на прелъстяването се изпари, с нас ще бъде свършено. Логиката и разумът означават край. Но докато някоя бедна женица има нужда да коленичи някъде и да потърси утеха, моята малка църква трябва да остане на мястото си.

Той извади мръсната кърпичка от джоба си и шумно издуха носа си. Светлината на залязващото слънце огряваше бялата четина по брадата му.

— Докато сме обременени от нещастията си, свещеници като мен са необходими... Ние сме старата, кърпена кожа на барабана,

чийто глас още слави Бога. И само някой луд може да завижда на нашата тайна. Защото ние познаваме ангела, който държи ключа към ада.

IX

СВЕТЪТ Е МАЛЪК

Достоен да бъде мургав и севилец.

Кампоамор,
„Влакът-експрес“

Катедралата, осветена от прожектори, плуваше в нереално светло петно сред нощния мрак. Притеснени от светлината, гълъбите летяха във всички посоки, появяваха се и изчезваха в тъмнината край огромната грамада от куполи, кулички и контрафорси, на чийто връх се издигаше кулата Хиралда. Като измислена е, помисли си Кварт, старинна и необичайна като холивудски филмов декор, направен от платно и папие-маше. Разликата беше в това, че площад „Вирхен де лос Рейес“ беше истински, построен от тухли в продължение на столетия — най-старата му част беше от XII век — и никое филмово студио не би могло да пресъздаде подобно невероятно място, колкото и пари и талант да хвърли в изработката. Беше уникална, съвършена сцена. Особено когато Макарена Брунер вървеше през нея; особено, когато тя спря под огромната улична лампа в центъра на площада. Високата ѝ, стройна фигура се очертаваше сред златистия блясък на осветената каменна стена, а тъмните ѝ очи спокойно се спряха върху Кварт.

— На света има малко подобни гледки — каза тя.

Беше вярно, но мъжът от Рим осъзнаваше колко много добавяше присъствието на тази жена към очарованието на мястото. Дъщерята на херцогиня Ел Нуево Естремо беше облечена в същите дрехи като в двора на Каса дел Постиго, но беше се наметнала с леко яке и носеше малка кожена раничка. Почти не бяха говорили, докато вървяха. Кварт остави отец Феро в обсерваторията му и се сбогува с херцогинята. „Заповядайте да ни видите пак“, каза любезно възрастната дама и му

даде за спомен малка плочка в стил мудехар с изображение на птица. Някога тя беше украсявала двора, но паднала при бомбардировките през 1843 година и изкарала век и половина между няколко дузини счупени и повредени плочки в избата, близо до старите конюшни. Когато Кварт излизаше от къщата с плочката в джоба, Макарена го спря на портата. Предложи му да се поразходят и да хапнат тапас в някой бар в Санта Крус. „Освен ако нямате други ангажименти, добави тя и го погледна. С архиепископа или някой друг“. Кварт се засмя, докато закопчаваше сакото си. Така те двамата се озоваха на площада с осветената катедра ла, втренчили погледи един в друг. Това, помисли си трезво Кварт, не допринасяше много за душевното спокойствие, което църковните правила препоръчваха за спасението на безсмъртната свещеническа душа.

— Искам да ви благодаря — каза тя.

— За какво?

— За дон Приамо.

Още гълъби излетяха в мрака. Кварт и Макарена тръгнаха към двореца Алкасар и арката в стената. От време на време тя се обръщаше към него, леко усмихната.

— Вие се сближихте с него — каза тя. — Може би сега вече разбирате.

Кварт каза, че би могъл да разбере някои неща. Поведението на отец Феро, непреклонността му за църквата, съпротивата му към мисията на Кварт. Но това било само част от проблема. Задачата на Кварт в Севиля била да напише обстоен доклад за ситуацията, като включи, ако е възможно, разкриването на Висперас. Но той все още нямал информация за хакера. Отец Оскар щял да си замине, а Кварт не успял да прецени дали той има нещо общо с това или не. Освен това трябвало да прегледа полицейските доклади и архиепископското разследване на смъртта на двамата души в църквата. В допълнение — той показва джоба на якето, където беше сложил картичката на Карлота Брунер — трябвало да разреши мистерията с нея и страницата, отбелязана в Новия завет.

— Кого подозирате? — попита Макарена.

Те стояха в прохода под арката, до малкия бароков олтар на Девата, обграден от стъкло, където смехът на Кварт отекна сухо и безчувствено.

— Всички — каза той. — Дон Приамо Феро, отец Оскар, приятелката ви Грис Марсала... Дори вас. Всеки е заподозрян, че го е извършил или че си премълчава. — Той се огледа, докато влизаха в двора на Алкасар, сякаш очакваше да намери виновниците там, дебнещи в засада. — Сигурен съм, че всички се прикриват един друг. Ако само един от вас говори искрено в продължение на тридесет секунди, моето разследване ще приключи.

Макарена стоеше до него и го гледаше внимателно, притиснала раничката до гърдите си.

— Така ли мислите? — попита тя.

Кварт вдъхна аромата на портокаловите дървета, който изпълваше двора.

— Сигурен съм — каза той. — Висперас е един от вас и е изпратил съобщението, за да привлече вниманието на Рим и да помогне на отец Феро да спаси църквата си... В своята наивност той смята, че обръщението към папата ще помогне на истината да победи. Че истината не може да навреди на една справедлива кауза. Но после аз идвам в Севиля, готов да открия истината, която Рим търси, която вероятно не е точно такава, каквато си я представяте всички вие. Може би затова никой не ми помага, а вместо това аз се сблъсквам със загадка след загадка, включително тази с картичката.

Те прекосиха площада. Понякога стъпките им ги доближаваха един до друг и Кварт усещаше парфюма ѝ, жасмин с примеси на портокалов цвят. Тя ухаеше също като града.

— Може би идеята е не да се помогне на вас — каза тя, — а на другите. Може би това се прави, за да разберете какво става.

— Разбирам поведението на отец Феро. Но разбирането ми не помага. Вие изпратихте съобщението си, като се надявахте тук да дойде благ свещеник, изпълнен със симпатия, а ви изпратиха войник, въоръжен с меч на Исус Навин (Старозаветен пълководец, наследник на Мойсей — (Б. р.)). — Той поклати глава. — Защото аз съм войник като сър Мархолт, когото сте харесвала като младо момиче. Работата ми е да съобщавам фактите и да откривам виновните. Другите са тези, които проявяват съчувствие и намират разрешение, ако това е възможно. — Той млъкна и леко се усмихна. — Няма смисъл да се прелъстява пратеникът.

Стигнаха до лъкатушещ проход, който водеше към Санта Крус. Докато вървяха, сенките им се сливаха върху бялата мазилка на стените. Беше необичайно интимно и Кварт се почувства облекчен, когато излязоха в нощта на другия край.

— Така ли мислите? — попита тя. — Че се опитвам да ви прельстя?

Кварт не отговори. Вървяха мълчаливо покрай стената, после завиха по тясна уличка, която ги отведе в стария еврейски квартал.

— Сър Мархолт също е защитавал справедливите каузи — каза тя.

— Времената са били различни. Пък и вашият сър Мархолт е просто творение на Джойн Стайнбек. Вече няма справедливи каузи. Дори моята не е такава. — Той млъкна, сякаш размишляваше върху истината в думите си. — Но тя е моя.

— Забравяте отец Феро.

— При него не става дума за справедлива кауза, а за личен избор. Всеки се оправя както може.

— Моля ви, гледала съм „Казабланка“ поне 20 пъти. Само това ми липсваше, свещеник, който играе на изгубил илюзиите си герой. Свещеник, който се смята за Хъмфри Богарт.

— Не се смятам за Богарт, по-висок съм. Все едно, грешите. Вие нищо не знаете за мен. — Тя продължи да върви напред, втренчена право пред себе си, сякаш не искаше да го чуе. Искаше му се да я хване за ръката и да я задържи, но се овладя. — Не знаете защо съм свещеник, нито защо съм тук, нито какво съм направил, за да бъда тук — каза той. — Не знаете колко хора като Приамо Феро съм срещал през живота си или какво правя с тях, когато получа заповед. — Говореше горчиво, защото знаеше, че думите му са излишни. Как би могла тя да го разбере! Тя се обърна към него и каза:

— Звучи тъй, сякаш съжалявате, че не разполагате с глава, която да изпратите със следващата поща в Рим. — Тя се приведе към него. — Мислел сте, че ще бъде лесно, нали? Но аз знаех, че нещата ще бъдат различни, щом опознаете жертвата си.

— Грешите — каза Кварц; като задържа погледа ѝ. — Това, че опознах отец Феро няма значение, поне на официално ниво.

— А на неофициално? — Тя почука по челото си. — Сигурно имате и собствени мисли.

— Това ми е работата. Но аз познавах много от „жертвите си“, както се изразихте. И това нямаше значение.

Въздишката ѝ беше презрителна.

— Предполагам, че е така. Сигурно затова си купувате костюми по поръчка от скъпи шивачи, носите скъпи обувки, кредитна карта и страхотен часовник. — Тя го огледа от глава до пети, враждебна и предизвикателна. — Те са вашите тридесет сребърника.

Беше ядосана и Кварт започна да се чуди докъде смята да стигне. Стояха един срещу друг на тясната уличка. Над тях, отрупаните с цветя балкони от двете ѝ страни, почти се докосваха.

— Тези дрехи — каза Кварт, като хвана ревера си и ѝ го показва — тези обувки и кредитни карти, този часовник, са много полезни, когато се опитваш да впечатлиш сръбски генерал или американски дипломат. Има свещеници-работници, женени свещеници, свещеници, които отслужват всяка сутрин литургия и свещеници като мен. И аз не мога да ви кажа от кого зависи съществуването на другия. — Той се усмихна иронично, но вниманието му беше другаде — Макарена беше твърде близо, а улицата — твърде тясна. — Въпреки че вашият отец Феро и аз сме единомдушни в едно: никой от нас не си прави илюзии по отношение на работата си.

Той спря внезапно, уплашен от нуждата да се оправдае пред нея. Бяха сами на улицата, осветена от далечна лампа. Тя изглеждаше прекрасно, разтворените ѝ устни разкриваха бели зъби. Дишаше бавно, със спокойствието на жена, която е красива и го знае. Изражението ѝ вече не беше презрително. Кварт почувства физически, мъжки страх, подобен на замайване. Трябваше да направи усилие да не отстъпи и да се облекне на стената.

— Защо не ми кажете какво знаете? — попита той.

Тя го погледна, сякаш беше очаквала нещо друго. Очите се преместиха върху якичката му.

— Може и да не ми вярвате, но аз знам много малко — каза тя накрая. — Мога да отгатна някои неща. Но няма да бъда тази, която ще проговори. Вършете си работата, и оставете другите да вършат своята.

Кварт тръгна отново по тясната уличка. Тя го последва мълчаливо, притиснала раничката до гърдите си.

* * *

В „Лае Тересас“ бутовете пушена шунка висяха между бутилки „Ла Гита“, стари плакати за фестивала през Страстната седмица и априлския карнавал и избелели снимки на стройни, сериозни и отдавна мъртви тореадори. На бара келнерите записваха поръчките на клиентите, докато Пепе, управителят, режеше тънки филии шунка „Хабуго“ с дълъг, остър като бръснач нож и тихичко си припяха:

*Колко се радвам,
скъпи братовчедо,
колко се радвам
да ям шунка „Серано“.*

Той се обръщаше към придружителката на Кварт с „доня Макарена“ и без никой от тях да е поръчвал, им донесе тапас със свинско в доматен сос, свински наденички, печени на грил гъби и две високи чаши със златиста, ароматна мансаниля. До вратата, облегал на бара до Кварт, редовен клиент с червендалесто лице добросъвестно пресушаваше една след друга чашите вино. От време на време Пепе спираше да пее и без да спира да реже шунка, разменяше по няколко думи с него за футболния мач между „Севиля“ и „Бетис“, който предстоеше.

— Фантастично — повтаряше червендалестият мъж с пиянска упоритост.

Пепе кимна и отново запя, а мъжът се върна към виното си. Една сива мишка показва главичка от джоба на якето му. От време на време мъжът ѝ даваше парченца сирене от чинията до него на бара. Гризачът усърдно дъвчеше сиренето и никой не изглеждаше изненадан.

Макарена отпи от мансанилята си и се подпря на лакът на бара, спокойно, сякаш си беше у дома. Всъщност тя се движеше из целия квартал Санта Крус, сякаш беше част от дома ѝ и в известен смисъл беше така, или е било столетия наред — всеки ъгъл беше запечатан в генетичната ѝ памет, познат на териториалния ѝ инстинкт. Кварт осъзна, че не би могъл да си представи квартала и дори града без

нейното присъствие, без тъмната ѝ коса, прибрана на тила, белите зъби и тъмните очи — и тази мисъл обърка агента на ИВД. Още веднъж се сети за картините на Ромеро де Торес и старата тютюнева фабрика, която в момента беше приютила университета. Кармен, тютюноработничката, която навива влажните тютюневи листа върху загорялото си бедро. Той вдигна поглед и очите му срещнаха нейните, приковани върху него.

— Харесва ли ви Севиля? — попита Макарена.

— Много — отвърна той, като се чудеше дали тя може да отгатне мислите му.

— Това е много особено място. — Тя зачопли своите тапас. — Тук миналото и настоящето живеят ръка за ръка. Грис казва, че ние, севилците, сме стари и мъдри. Приемаме всичко и смятаме, че всичко е възможно. — Тя хвърли бърз поглед към червендалестия им съсед и се усмихна. — Дори да споделяш сиренето си в бара с мишка.

— Вашата приятелка добра ли е с компютрите?

Погледът, който му хвърли, беше почти възторжен.

— Никога не се отказвате, нали? — попита тя, набоде една гъба с клечката от коктейла и я изяде. — Умът ви работи едноточено. Защо не я попитате?

— Питам я. Отговори уклончиво като всички останали.

Един мъж влезе в бара. Беше пълен, около петдесетгодишен, облечен в бяло. За миг Кварт изпита чумството, че го е виждал някъде и преди. Когато минаваше край тях, мъжът повдигна шапката си и се огледа, сякаш търсеше някого. После погледна часовника си и излезе през другата врата, като размахваше бастун със сребърна дръжка.

Кварт забеляза, че лявата му буза беше зачервена и намазана с мехлем и че мустаците му изглеждат странно, сякаш бяха опърлени.

— А пощенската картичка? — попита Кварт Макарена. — Има ли Грис Марсала достъп до сандъка на пралеля ви Карлота?

Тя се усмихна, сякаш се забавляваше от настойчивостта му.

— Знае къде е, ако това имате предвид. Но съвсем лесно би могъл да е дон Приамо. Или отец Оскар, дори аз. Или майка ми... Представете ли си херцогинята с кока-колата си, нахлурила бейзболна шапка с козирката назад, да се промъква във ватиканската компютърна система в малките часове?

Тя потопа парче месо в доматения сос и го предложи на Кварт.

— Боя се, че разследването ви може да се окаже абсурдно.

Докато вземаше коктейлната пръчица от Макарена, пръстите на Кварт докоснаха нейните.

— Бих искал да видя този сандък — каза той.

Тя го наблюдаваше как яде.

— Сега? Само вие и аз? — Тя се усмихна. — Това е доста рисковано, нали? Макар да подозирам, че истинската ви цел е да видите какъв компютър имам. — Пепе постави чиния шунка пред тях и тя разсеяно погледна розовите парчета, изпъстрени с ароматна сланина. — Защо не? Ще има какво да разказвам на приятелите си. Би ми се искало да видя лицето на архиепископа, когато разбере. — Тя наклони глава встрани замислено. — Или лицето на съпруга ми.

Кварт погледна сребърните халки в ушите ѝ.

— Не искам да ви създавам неприятности — каза той.

Тя се засмя.

— Неприятности? Надявам се Панчо да позелене от завист и да закипи от ревност. Ако чуе, че не само сделката му с църквата пропада, но и един интересен свещеник се върти около мене, ще полудее. — Тя внимателно погледна Кварт. — И ще стане опасен.

— Звучи обезпокоително. — Кварт допи чашата си с мансаниля, без да изглежда ни най-малко притеснен.

— Все пак — каза Макарена след известен размисъл — за вас ще бъде по-добре да видите сандъка на Карлота. Ще добиете по-ясна представа какво означава „Богородица със сълзите“.

— Вашата приятелка Грис — каза Кварт и си взе парче шунка — се оплаква, че парите за реставрацията са свършили...

— Вярно е. Херцогинята и аз имаме колкото да преживяваме, а енорията няма пари. Дон Приамо има малка заплата, а неделните помощи не са достатъчни дори за свещите. Понякога се чувстваме като изследователите от филмите, над които кръжат лешояди. Например в четвъртък — сцената е странна.

Пред двете чаши мансаниля тя разказа на Кварт, че „Богородица със сълзите“ не може да бъде докосната, докато там се отслужва литургия за душата на нейният прадядо Гаспар Брунер де Лебрия в осем сутринта всеки четвъртък. Той починал един четвъртък през 1709 година. Затова представител от архиепископството и нотариус, нает от

Панчо Гавира, присъствали в църквата всеки четвъртък, на една пейка в дъното, в очакване на най-малката грешка или нередност.

Кварт каза, че не може да повярва и двамата се засмяха. Но Макарена скоро стана отново сериозна.

— Изглежда детинско, нали? Всичко да зависи от такова малко нещо. — Тя вдигна чашата към устните си, но спря и я остави. — Всичко, което е нужно, за да се унищожи църквата, е свещеникът да не отслужи литургията в четвъртък или да се отклони от общоприетата формула. Тогава архиепископът на Севиля и банка „Картухано“ ще спечелят... Ето защо се тревожа, че отец Оскар си отива. Те ще опитат да направят нещо срещу дон Приамо.

Тя наистина изглеждаше уплашена. Кварт не знаеше какво да мисли.

— Трудно е да се допусне — каза той най-накрая. — Не харесвам много монсиньор Корво, но съм сигурна, че никога не би позволил...

Тя вдигна ръка, сякаш за да я сложи на устните му.

— Не говоря за архиепископа — каза тя. После се отдръпна, обърна се към бара и се заигра с ръба на чашата на Кварт.

„Опитваш се да ме объркаш“, помисли си той. Не знаеше дали тя играе по своя инициатива или заради другите; дали целта е да прелъсти пратеника или да неутрализира врага. Фактът беше, че всички те, под претекста да го накарат да узнае другата страна на историята, напълно го объркваха. „Трябва ти нещо солидно, за което да се хванеш“, каза си той. „Работата ти разследването, църквата, нещо. Информация и факти, въпроси и отговори. Ясен ум, спокойствие като нейното. Жената е оръдие на дявола, примамка към вечното проклятие, враг на човечеството и безсмъртната душа. Стой далеч от нея или е свършено с теб, Лоренцо Кварт. Как беше казал монсиньор Спада? «Ако духовникът държи парите далеч от джоба си и краката си далеч от женско легло, има шанс да спаси душата си». Или нещо такова“.

— Като стана дума за пари — започна той. Трябваше да задава въпроси. Беше тук, за да води разследване, а не да позволява на Кармен от тютюневата фабрика да слага пръсти върху устните му. — Мислили ли сте да продадете картините във вестиярия, за да довършите реставрацията?

— Те не струват нищо. Онзи Мурильо не е истински.

— Ами перлите?

Тя го погледна, сякаш беше казал невероятна глупост.

— Защо Ватиканът не продаде художествената си колекция и не раздаде парите на бедните? — попита тя.

Довърши питието си, извади портфейла си и поиска сметката. Кварт настоя да плати, но тя не искаше и да чуе. Управителят се извини: съжалявам, отче, доня Макарена е редовен клиент и тъй нататък.

Излязоха на улицата. Сенките им се удължиха в светлината на уличните лампи. В участъците без светлина, луната ги осветяваше, бяла и почти пълна, между сенките на стрехите и балконите, които почти се докосваха над главите им. След малко Макарена проговори.

— Вие още не разбирате — каза му тя саркастично. — Тези перли са сълзите на Карлота. Наследството на капитан Халок.

* * *

В тесните улички стъпките отекваха силно, затова тримата заговорници вървяха на голямо разстояние от двойката и последователно минаваха покрай тях, за да не предизвикат подозрение. Понякога дон Ибраим и Ла Ниня Пунялес, докато Ел Потро Мантелете оставаше отзад, друг път само той или с Ла Ниня подръка — ръката, която не беше обгоряла или превързана, но винаги държаха под око свещеника и младата херцогиня. Това не беше лесно, защото улиците на Санта Крус се извиваха и лъкатушеха, а често бяха и задънени. Един път тримата колеги трябваше набързо да се изтеглят, панически отстъпвайки на пръсти в сенките, когато Кварт и Макарена стигнаха до задънен площад и се върнаха по пътя, по който бяха дошли, след като постояха и поговориха няколко минути.

Сега всичко беше наред. Двойката вървеше по улица с плавни завои и широки порти, така че можеше да бъде следена без много риск. Успокоен, дон Ибраим — огромна бледа сянка в тъмнината, — извади пура и я сложи в устата си, като сладно я въртеше между пръстите си. Лъжливият адвокат почувства как го залива вълна от обич, докато гледаше приятелите си. Те изпълняваха много съвестно задачата си. На тихите места Ла Ниня сваляше обувките си с високи токчета, за да не вдига шум. Вървеше с грация, която годините не и бяха отнели,

понесла обувките и чантата си, в която бяха плетивото ѝ, фотоапаратът на Перехил и изрезката за мъжа със зелени очи, който беше убил заради нейната любов. Вечната Ниня в роклята си на точки, боядисаната коса, масурите като на Естрелита Кастро — певица на фламенко, отправила се към въображаемото си *tablao*. До нея сериозният и мъжествен Ел Потро я подкрепяше със здравата си ръка, съзнаващ, че това е най-голямата почит, която би могъл да окаже на жена като нея.

С бастуна си под мишница, дон Ибраим запали пурата. Пъхна в джоба си очуканата сребърна запалка — спомен от Габриел Гарсия Маркес, когото дон Ибраим твърдеше, че познавал, когато авторът на „Никой не посещава полковник Парамо“ е бил скромнен журналист в Картахена де Индиас — и напипа билетите за неделната корида, купени същия следобед от Ел Потро.

В свободното си време бившият тореадор и боксьор работеше с група играчи на „тука има-тука няма“ близо до моста на Триана. Той беше защитник на момчето, което държеше трите чаши и малкото топче. Сега я виждате, сега — не, хайде, господине, заложете двадесет и пет хиляди песети. Наоколо съучастниците ги заобикаляха, а двама мъже на ъгъла следяха за полиция. С мрачен и отговорен вид, облечен в карирано сако, което му беше твърде малко, Ел Потро вдъхваше доверие. Благодарение на неговото представление той и колегите му бяха освободили един пуерторикански турист от дебела пачка долари. И за да се реваншира за гафа с бутилката от „Анис дел Моно“, Ел Потро подари на дон Ибраим и Ла Ниня скъпи билети за коридата. Беше инвестирал цялата си сутрешна заработка в трите билета, защото щяха да участват наистина големи имена: Коро Ромеро, Еспартако и Енрике Понсе (Коро Маестрал беше оттеглен в последната минута без обяснение) и шест — цели шест бика „Карденал и Мурубe“.

Дон Ибраим издуха облак дим и докосна нежната кожа на бузата си, която внимателно беше намазана с мехлем. Мустаците и веждите му бяха опърлени, но не можеше да се оплаче: бяха се отървали само с повърхностни обгаряния, една съсипана маса, почернял таван и голям страх. Особено, когато видяха Ел Потро да тича из стаята с пламтяща ръка като във филма с Винсент Прайс във въсърния музей. С голямо присъствие на духа, призовавайки Дева Мария, Ла Ниня поля дон Ибраим със сифона за сода и хвърли одеяло върху масата, за да угаси

огъня. След това имаше само дим, обяснения, съседи, тропачи по вратата и един много неудобен момент, когато пожарникарите пристигнаха и не откриха огън, а само тримата почервенели партньори. По мълчаливо съгласие никой от тях не споменавахе за нещастния инцидент. Защото, както каза дон Ибраим, вдигнал пръст, след като Ла Ниня се върна от аптеката с туба мехлем и много марля, има болезнени епизоди в живота, които е по-добре да се забравят.

Свещеникът и младата херцогиня изглежда бяха спрели, за да си поговорят, защото Ла Ниня и Ел Потро дискретно изчакваха на ъгъла, опрени на стената. Дон Ибраим беше доволен от почивката — не беше лесна работа да маневрира обемистото си тяло по тесните дълги улици. Той погледна към луната и дръпна от пурата, чийто дим нежно се изви на спирали в сребристата лунна светлина. Дори миризмата на урина и боклук, която се носеше край някои от баровете в най-тъмните улички, не можеше изцяло да заглуши аромата на портокалови цветове, жасмин и цветя, които отрупваха балконите. Докато вървяха, чуваха иззад щорите приглушена музика, откъслеци от разговори, диалог от филм или аплодисменти от някое телевизионно шоу. От близката къща се чува няколко такта болеро, които напомниха на дон Ибраим за други лунни нощи по различни улици и той потъна в носталгията по своето двойно минало — истинското и измисленото, — които се смесваха в паметта му като серия от елегантни вечери по топлите плажове на Сан Хуан, дълги разходки из стара Хавана, аперитиви в Лос Порталес де Веракрус, докато мариачи пееха „Божествени жени“ от неговия приятел Винсенте или „Хубавата Мария“ — песен, за чието композиране той беше изиграл главна роля. Или може би, каза си той, докато дърпаше продължително от пурата, му липсваше само младостта. И мечтите, които животът винаги унищожава.

Все пак, помисли си дон Ибраим, когато Ел Потро и Ла Ниня продължиха и той ги последва, винаги щеше да има Севиля, части от която така силно му напомняха за места от миналото. Защото под определен ъгъл, сред цветовете и светлината, в този град както никъде другаде, ясно се долавяше тихото бръмчене, с което изчезваше времето, или може би самият град. Дон Ибраим дръпна отново от пурата си и тъжно кимна: просяк беше заспал до един вход, завит с вестници и картони и празна чиния до себе си. Инстинктивно, той

бръкна в джоба си и намери монети под билетите за коридата и запалката на Гарсия Маркес. С усилие се наведе и остави монетата до спящата фигура. Десет крачки по-нататък осъзна, че вече няма дребни за обаждането до Перехил. Замисли се дали да не се обърне и да си вземе монетата, но се спря. Ел Порто или Ла Ниня сигурно имаха дребни. Подаянието беше демонстрация на вяра. И не би било почтено да го отмени.

* * *

Светът е малък, но след тази нощ Селестино Перехил често се чудеше дали срещата на шефа му с младата херцогиня и свещеника от Рим беше случайност или тя нарочно се разхождаше под носа на Гавира, знаейки, че в този час съпругът ѝ (или бившият ѝ съпруг) винаги пие в бар „Локо де ла Колина“. Гавира седеше на претъпканата тераса с приятелката си, а Перехил беше вътре, на бара, близо до вратата в ролята си на бодигард. Гавира си беше поръчал шотландско малцово уиски с лед, наслаждаваше се на първата глътка и се възхищаваше на приятелката си — привлекателна севилска манекенка, която въпреки явния дефицит в интелектуално отношение, или точно заради него, беше станала известна с едно изречение в телевизионна реклама за някакъв модел сутиени. Фразата гласеше „Всичко това е мое“ и Пенелопи Хайдегер, която анатомически имаше правото да направи подобно изявление, я произнасяше с унищожителен ефект. Гавира явно се подготвяше да се наслади на това „всичко“, което ѝ принадлежеше, през следващите няколко часа. Нелош начин, помисли Перехил, шефът му да престане да мисли за банка „Картухано“, църквата и всичко, което превръщаше живота му в ад.

Телохранителят приглади косата си и се огледа. От мястото си до вратата виждаше чак до ъгъла на улица „Пласентинес“. Имаше и добър изглед към краката на Пенелопи, чиято къса пола от ликра разкриваше голяма част от бедрото ѝ, в близост до кръстосаните крака на Гавира. Температурата беше приятна и Гавира беше по риза, с разхлабена връзка, а самото му беше праметното на стола. Въпреки проблемите си, той изглеждаше добре със сресаната си назад коса и излъчваше аромат на богатство с блестящия златен часовник върху силната си загоряла

китка. Слушаха „Европа“ на Сантана. Щастлива, мирна, почти домашна сцена, помисли Перехил. Всичко изглежда вървеше гладко. Нямаше и помен от Циганина Майрена или Пилето Муелас и сърбежът в уретрата му беше изчезнал благодарение на шише „Бленокс“. В този миг, той се беше отпуснал напълно, изпълнен със сияйни надежди за себе си и своя шеф. Гледаше две хубави момичета, които седяха отзад и вече беше установил визуален контакт. Докато си поръчваше още едно уиски („Дванадесетгодишно“, каза той на келнера с апломб на космополит), изведнъж се зачуди как вървят нещата за дон Ибраим, Ел Потро и Ла Ниня и къде ли са по това време на нощта. Последния път, когато му се обадиха, щяха да подпалят част от църквата, колкото да бъде затворена и литургията в четвъртък да не се състои. Оттогава не беше чул нищо от тях. Вероятно щеше да намери съобщение на телефонния секретар, когато се прибереше. С тези мисли Перехил отпи от уискито си. После видя младата херцогиня и свещеника от Рим да завиват иззад ъгъла и едва не се задави с леденото кубче.

Приближи се към вратата, но остана вътре. Надушваше предстоящото нещастие. Не беше тайна, че Гавира беше болезнено ревнив по отношение на все още законната си жена. Но дори да не беше, предната корица на „Q&S“ и снимките с бикобореца бяха достатъчна причина банкерът да бъде бесен. На всичко отгоре свещеникът беше красив, добре облечен, елегантен. Приличаше на Ричард Чембърлейн в „Птиците умират сами“, но беше по-мъжествен. Перехил се разтрепери, особено когато видя Ел Потро с Ла Ниня под ръка дискретно да показва глава иззад ъгъла. След малко дон Ибраим се присъедини към тях и тримата съучастници застанаха там, объркани и без да успеят да прикрийт смущението си. Перехил си пожела земята да го погълне.

С туптяща в слепоочията му кръв, Гавира бавно се изправи, като се опитваше да се овладее.

— Добър вечер, Макарена — каза той.

„Никога не следвай първоначалния си импулс, беше му казал старият Мачука, когато започваше кариерата си. Успой адреналина, направи нещо с ръцете си и освободи ума си. Печели време“. Затова той облече самото си и внимателно го закопча, докато гледаше в очите на съпругата си, студени като лед.

— Здравей, Панчо — каза тя, като едва погледна тясната пола и бюста на събеседницата му, които бяха станали част от националното богатство.

За момент Гавира не беше сигурен кой кого позори. Всички на терасата, на бара и по цялата улица ги наблюдаваха.

— Ще пийнете ли нещо?

Каквото и да говореха враговете му, не можеха да отрекат, че има железни нерви. Той се усмихна учтиво, макар че всичките му мускули бяха напрегнати, червена пелена замъгляваше зрението му и кръвта биеше още по-оглушително в слепоочията му. Поправи вратовръзката си и се втрени в свещеника, като чакаше да ги представят. Духовникът беше много елегантно облечен, в черен костюм по поръчка, черна копринена риза и кръгла якичка. На всичко отгоре беше висок. Гавира мразеше високи мъже. Особено, когато съвсем открито се разхождаха вечер из Севиля със съпругата му. Чудеше се дали хората биха се възмутили, ако удари свещеника в лицето.

— Панчо Гавира. Отец Лоренцо Кварт.

Продължаваха да стоят прави. Пенелопи все още седеше, забравена и изолирана за момента. Гавира раздруса ръката на Кварт, като я стисна здраво, а свещеникът му отвърна със същата сила. Очите на свещеника бяха спокойни, и bankerът си каза, че няма причини да смята, че той е замесен. Но когато се обърна към съпругата си, очите на Макарена бяха като ножове. Гневът започваше да взема връх. Усещаше, че всички го гледат. Щяха да говорят за това цяла седмица.

— Сега излизаш със свещеници, така ли?

Не искаше да прозвучи така. Изобщо не искаше да го казва, но беше твърде късно. По устните на Макарена проблесна тържествуваща усмивка и той разбра, че е попаднал в капан. Това го накара да се вбеси още повече.

— Това беше изключително грубо, Панчо — каза тя.

Беше ясно как се чувства и каквото и да кажеше или направеше той, щеше да бъде забелязано и използвано срещу него. А на тази тераса присъстваше цяла Севиля. Тя можеше да представи свещеника дори като свой изповедник. Междувременно високият духовник чакаше, наблюдавайки и двамата безмълвно. Очевидно не искаше проблеми, но не беше разтревожен. Изглеждаше дори дружелюбен,

застанал там мълчаливо, с вид на спортист, на баскетболист в траурно облекло от Армани.

— Как върви безбрачието, отче?

Сякаш някакъв друг Панчо Гавира беше поел командването и банкерът нямаше друг избор, освен да продължава. Приел съдбата си, той се усмихна, след като го каза. С широка усмивка. По дяволите всички жени, казваше тя. Тяхна е вината, че ние с теб стоим тук, лице в лице.

— Добре, благодаря. — Гласът на свещеника беше овладян и спокоен, но Гавира забеляза, че той леко се е извърнал на една страна. Също така беше извадил лявата си ръка от джоба.

Този свещеник и друг път се е бил, помисли банкерът.

— Дни наред се опитвам да говоря с теб — каза Гавира на Макарена, но без да сваля очи от свещеника. — Никога не вдигаш телефона.

Тя презрително сви рамене.

— Няма за какво да говорим — отговори бавно и ясно. — Пък и бях заета.

— Виждам.

На стола си, госпожица Хайдегер кръстосваше и прибираше краката си за радост на минувачите, клиентите и келнерите. Свикнала да бъде център на вниманието, тя беше много недоволна.

— Няма ли да ме представиш? — попита манекенката Гавира.

— Млъкни. — Банкерът отново погледна към свещеника. — Колкото до вас...

С угълчето на окото си виждаше, че Перехил се е приближил, в случай, че му дотрябва. Точно тогава един мъж в карирано сако и превързана ръка мина покрай тях. Имаше сплескан нос като на боксьор и погледна кратко към Перехил, сякаш очакваше сигнал от него. Когато не получи такъв, продължи по улицата и изчезна зад ъгъла.

— Колкото до мен? — попита свещеникът.

Беше невъзмутимо спокоен и Гавира се чудеше как да се измъкне, без да изгуби достойнството си, но и без да предизвиква скандал. Макарена стоеше между тях и се наслаждаваше на ситуацията.

— Севиля много заблуждава, отче — каза Гавира. — Ще бъдете изненадан колко опасна може да бъде, когато не спазвате правилата.

— Правилата? — Свещеникът го изгледа студено. — Изненадвате ме, Мончо.

— Панчо.

— О!

Банкерът почувства, че губи самообладание.

— Не обичам свещеници, които не носят расо — каза той и стисна челюсти. — Изглеждат така, сякаш се срамуват, че са свещеници.

Духовникът го погледна безизразно.

— Не ги обичате — повтори той, сякаш размишляваше върху думите му.

— Никак даже. — Банкерът поклати глава. — Освен това тук омъжените жени са свети.

— Не ставай идиот — каза Макарена.

Свещеникът погледна към бедрата на госпожица Хайдегер, а после отново към Гавира.

— Разбирам — отвърна той.

Гавира насочи пръст към гърдите на духовника.

— Не — каза той с нисък, плътен и заплашителен глас. Съжаляваше за всяка дума, веднага щом я изговореше, но не можеше да се спре. Беше като в кошмар. — Не разбирате.

Свещеникът огледа пръста на Гавира. Червената пелена пред очите на банкера ставаше все по-плътна. Той по-скоро усети, отколкото видя Перехил да се приближава — верният служител, готов да защити шефа си. Сега Макарена изглеждаше разтревожена, сякаш нещата бяха стигнали по-далеч, отколкото беше очаквала. Гавира изпита силно желание да удари и нея, и свещеника, да освободи целия гняв, натрупан през последните няколко седмици заради провала на брака му, църквата, „Пуерто Тарга“, борда на директорите, който след няколко дни щеше да реши бъдещето му в „Картухано“. Целият му живот премина пред очите му — битката да се издигне, сложните маневри с дон Октавио, женитбата му с Макарена. Той беше рискувал безброй пъти и беше печелил. И сега, когато почти беше успял, „Богородица със сълзите“ стърчеше в центъра на Санта Крус като опасен риф. Залогът беше всичко или нищо, или я заобикаляш, или потъваш. Щом спреш да въртиш педалите, ще паднеш, както му беше казал старият банкер.

Гавира направи огромно усилие да не удари свещеника, който беше взел една чаша от масата. Беше чашата на Гавира. Държеше я небрежно, но като оръжие. Гавира осъзна, че Кварт не беше от свещениците, които обръщат и другата буза. Това внезапно го охлади и го накара да погледне мъжа с любопитство, дори с известно уважение.

— Това е моята чаша, отче — каза той.

Свещеникът се извини с лека усмивка. Той остави чашата на масата, където Пенелопи нетърпеливо потропваше с лакираните си нокти и след като му кимнаха, той и Макарена продължиха пътя си, без нито дума повече. Гавира отпи голяма глътка от уискито. Наблюдаваше ги замислено, докато Перехил зад него въздъхна с облекчение.

— Откарай ме вкъщи — намуси се Пенелопи.

Гавира, който наблюдаваше как съпругата му и свещеникът изчезват зад ъгъла, дори не се обърна. Изпразни чашата си и едва се въздържа да не я удари в земята.

— Майната ти! — каза той.

Подаде чашата на Перехил с поглед, който беше като заповед. Перехил с лека въздишка хвърли чашата на земята, колкото можеше по-дискретно. Тя стресна една ексцентрична двойка, която точно минаваше покрай бара: дебел мъж, облечен в бяло, с шапка и бастун и хванала го подръка жена в рокля на точки, с масури като Естрелита Кастро, която носеше фотоапарат.

* * *

Тримата се събраха точно зад ъгъла, под арабския портик на джамията, на стълбището, което миришеше на конски тор и на старата Севиля. Дон Ибраим седна с мъка и поръси с пепел от пурата шкембето си.

— Имахме късмет — каза той. — Светлината беше достатъчна за снимките.

Заслужаваха няколко минути почивка. Той беше в добро настроение и се чувстваше доволен от добре свършената работа. *Audaces fortuna llevat* (Поредната грешка на дон Ибраим. В действителност сентенцията гласи „*Audaces fortuna iuvat*“ — Съдбата

подпомага смелите (Б.р.)) и така нататък, макар че не беше сигурен дали *llevat* е подходящият глагол.

Ла Ниня седна до него, с подрънкващи гривни и обици и фотоапарат в скута.

— Така е — съгласи се тя с дрезгавия си глас. Събу обувките и разтърка кокалестите си крака, нашарени с разширени вени. — Перехил няма от какво да се оплаче този път. Наистина няма.

Дон Ибраим си повя с шапката и потърка опърлените си мустаци. В този миг на триумф пурата му ухаеше победоносно.

— Не — каза той тържествено. — Няма. Той сам видя, че всичко беше извършено с изрядна, почти военна точност. Не е ли така, Потро? Като командосите във филмите.

Ел Потро, който стоеше като на пост, тъй като никой не му беше казал да седне, кимна:

— Точно така.

— Накъде тръгнаха влюбените птички? — попита дон Ибраим и сложи шапката на главата си.

Ел Потро погледна надолу по улицата и каза, че са тръгнали към Аренал. Имаха достатъчно време да ги настигнат.

Дон Ибраим взе апарата от скута на Ла Ниня и му го подаде.

— Извади филма, преди да се развали.

Послушно, като използваше и здравата, и превързаната си ръка, Ел Потро отвори апарата, докато дон Ибраим търсеше другата ролка. Най-накрая я намери, извади я от кутията и я подаде на приятеля си.

— Нали пренави филма, преди да отвориш апарата? — попита той небрежно.

Ел Потро замря и се втренчи в него, после с трясък затвори апарата.

— Какво трябваше да пренавия? — запита той подозрително, свил вежди.

С новия филм в една ръка и пура в другата, дон Ибраим го гледа известно време.

— По дяволите — каза той накрая.

* * *

Те вървяха мълчаливо до Аренал. Макарена се обръщаше от време на време да погледне Кварт, но никой не проговори. Нямаше какво да си кажат, а той не можеше да я попита дали срещата със съпруга ѝ е била случайна или планирана от нея. Помисли си, че навярно никога няма да узнае.

— Оттук е минал той — каза най-накрая Макарена, когато стигнаха до реката.

Слязоха по широките стълби, които водеха до кейовете на Гуадалкивир, в подножието на древната арабска кула, наречена „Златна“. Нямаше никакъв вятър и сенките на палмите и декоративните храсти бяха неподвижни в лунната светлина.

— Кой? — попита той.

— Капитан Халок.

Тъмни и тихи, туристическите корабчета бяха закотвени към понтоните по пустия бряг. Черната вода отразяваше светлините на Триана на отсрещния бряг, свързани от ивици автомобилни фарове по мостовете „Исабел Втора“ и „Сан Телмо“.

— Това е било старото пристанище на Севиля, — каза Макарена. Носеше якето си на раменете и все още притискаше кожената раничка към гърдите си. — Само преди столетие тук щеше да има кораби на док... Останките от оживената търговия с Америка. Кораби плавали надолу по реката към Санлукар и Кадис, преди да прекосят Атлантика. — Тя тръгна напред и спря до едно стълбище, което водеше към тъмната вода. — На старите снимки се виждат какви ли не плавателни съдове — бригантини, шхуни, скифове — закотвени на двата бряга... Там са били рибарските лодки и лодките с бели тенти, които превозвали тютюноработничките от Триана до тютюневата фабрика. Всички кранове и складове били тук, на този кей.

Тя млъкна и се обърна към Пасео дел Аренал, модерния купол на театър „Маестранса“, съвременните сгради, които се издигаха между тях и кулата Хиралда, осветена в далечината, и Санта Крус, скрит от погледа.

— Било е гора от мачти и платна — добави той. — Това е виждала Карлота от гълъбарника.

Те тръгнаха по кея в сенките, хвърляни от дърветата в лунната светлина. Млада двойка се целуваше под една улична лампа и Кварт видя, че Макарена я наблюдава със замислена усмивка.

— Вие страдате от носталгия — каза той — по една Севиля, която никога не сте познавала.

Усмивката ѝ се разшири, после лицето ѝ отново се скри в сянката.

— Това не е истина — отвърна тя. — Познавах я добре и още я познавам. Чета и мечтая много за този град. Някои неща ми казаха дядо ми и мама. Другите знам просто инстинктивно. — Тя докосна китката си, където се усещаше пулса. — Усещам ги тук.

— Защо избрахте Карлота Брунер?

Макарена се забави за миг, преди да отговори.

— Тя ме избра. — Обърна се към Кварт. — Вярват ли свещениците в духове?

— Не съвсем. Духовете не подхождат на електричеството, на ядрената енергия... Или на компютрите.

— Може би в това е тяхното очарование. Аз вярвам в тях, или поне в определен вид духове. Карлота била романтична млада жена, която четяла романи. Живеела обгърната от пашкула на един изкуствен свят, защитена от всичко. Един ден срещнала мъж, истински мъж. Сякаш била ударена от гръм. За нещастие, Мануел Халок също се влюбил в нея.

От време на време минаваха покрай неподвижната сянка на някой рибар, цигарата му припламваше, краят на въдицата проблясваше и стръвта разплискваше спокойните води. Риби пляскаха върху паважа на кея, блестящи на луната, докато нечия ръка не ги прибере в кофата.

— Разкажете ми за Халок — каза Кварт.

— Бил тридесетгодишен, беден, втори офицер на един от параходите, които плавали между Севиля и Санлукар. Срещнали се, когато Карлота пътувала по реката с родителите си. Казват, че той също бил красив и предполагам, че в униформа е изглеждал още по-добре. Знаете, че това често е вярно за моряците, войниците...

Тя сякаш щеше да добави нещо, но остави изречението недовършено. Минаха покрай туристическо корабче, закотвено на кея, тъмно и тихо. Кварт успя да различи името му на лунната светлина: „Хубавица“.

Макарена продължи.

— Халок бил заловен да се навърта край оградата на Каса дел Постиго и прадыдо ми Луис накарал да го уволнят. Използвал цялото си влияние, а то било значително, за да се убеди, че човекът няма да си намери никъде работа. Отчаян, Халок решил да търси щастието си в Америка. Карлота обещала да го чака. Съвършен сюжет за любовен роман, не мислите ли?

Вървяха един до друг и понякога стъпките им отново ги сближаваха толкова, че почти се докосваха.

За да заобиколи един железен кнехт (Нисък железен стълб, за който се привързват лодки — (Бел. пр.)) в тъмнината, Макарена се оказа съвсем близо до Кварт, докосна го за пръв път и като че ли изминаха векове, преди да се отдалечи.

— Халок се качил тук на кораба си — каза тя. — Шхуна, наречена „Навзикая“. На Карлота не било разрешено дори да дойде и да се сбогува с него. От гълъбарника тя наблюдавала как корабът отплува надолу по реката; не било възможно да го види от толкова далеч, но твърдяла, че той е на палубата и маха с кърпичката си, докато корабът се изгубил от поглед.

— Как се развили нещата за Халок?

— Добре. След известно време му поверили командването на кораб и контрабандата на стоки между Мексико, Флорида и Куба. — В гласа ѝ имаше оттенък на възхищение. Кварт си представяше Мануел Халок на мостика на кораба и стълб дим на хоризонта. — Казват, че не бил светец, че се занимавал и с пиратство. Някои от корабите, които пресекли пътя му, потънали без следа или били открити да се носят без управление, разграбени. Предполагам, че е бързал да забогатее и да се върне... Шест години той плавал из Карибско море и си извоювал сериозна репутация. Американците обявили награда за главата му. Един ден акостира неочаквано в Севиля с цяло състояние в банкноти и златни монети и кадифена кесия, която съдържала 20 прекрасни перли за сватбата.

— Макар че тя не му била писала?

— Да. Презполагам, че Халок също е бил романтичен. Той предположил, че прадыдо ми е попречил на Карлота да му пише, но вярвал в любовта ѝ и в известен смисъл бил прав. Тя му казала, че ще го чака и все още стояла в кулата и наблюдавала реката. — Макарена гледала тъмните води. — Полудяла две години преди завръщането му.

— Успели ли да се видят?

— Да. Прадядо ми бил бесен. Отначало отказал. Бил арогантен мъж и обвинявал Халок за нещастieto. В края на краищата по съвета на лекарите и молбите на съпругата си, се съгласил на среща. Един следобед капитанът доъл в двора, който познавате, в своята морскосиня униформа с позлатени копчета... Представете си сцената, нали? Кожата му била набръчкана от слънцето, а мустаците и бакенбардите му били посивели. Казват, че изглеждал с двадесет години повече от възрастта си. Карлота не го познала. След десет минути часовникът ударил и тя казала: "Трябва да се връщам в кулата. Той може да се върне всеки момент". И си тръгнала.

— Какво направил Халок?

— Не казал нищо. Прабаба ми плачела, а прадядо ми бил обхванат от отчаяние. Халок си взел шапката и си тръгнал. Отишъл в църквата, където се надявал да се ожени и дал на свещеника перлите, които бил донесъл за Карлота. Прекарал нощта, скитайки из Санта Круз, и призори заминал с първия кораб, който вдигнал платна. Този път никой не го наблюдавал как размахва кърпичката си.

На земята се търкаляше празна кутия от бира. Макарена я побутна с крак във водата. Чу се тих плясък и двамата загледаха как малката черна форма отплува надалеч.

— Можете да прочетете останалата част от историята във вестниците от онова време — продължи тя. — Докато Халок бил на път към Карибите, през 1898 година в пристанището на Хавана бил взривен корабът „Мейн“. Испанското правителство дало официалното си одобрение на каперството срещу Северна Америка и Халок веднага получил позволение. Корабът му бил много бърз катер, „Манагуа“, въоръжен, с екипаж, събиран от кол и въже из Антилските острови. Той успял да пробие блокадата. През юни 1898 атакувал и потопил два търговски кораба в Мексиканския залив и влязъл в нощно сражение с военния кораб „Шеридан“. И двата кораба били сериозно повредени...

— Изглежда се гордеете с него.

Макарена се засмя. Бил прав. Каза му, че се гордее с мъжа, който можел да ѝ бъде прачичо, ако не се били намесили глупостта и слепотата на семейството. Мануел Халок бил истински мъж до края. Знае ли Кварт, че той останал в историята като последният испански пират и единственият, участвал в испанско-американската война? Най-

голямото му постижение било преминаването на блокадата на Сантяго. Влязъл в пристанището през нощта със съобщения и припаси за адмирал Сервена и на сутринта на трети юли излязъл в морето с другите кораби. Можел да остане в пристанището, тъй като бил моряк от търговския флот и не бил под командването на ескадрата, която всички смятали за обречена. Състояла се от стари, зле въоръжени кораби, които нямали шанс срещу американските бойни кораби и кръстосвачи. Но вдигнал платна. Тръгнал последен, след като всички испански кораби, които отплавали един след друг, били потопени или запалени. Не помислил да бяга. Вместо това дал пълен напред към вражеските кораби, с черен флаг, издигнат заедно с испанския. Когато го потопили, се опитвал да блъсне бойния кораб „Индиана“. Оцелели нямало.

Светлините на Триана, отразени в реката, проблясваха меко по лицето на Макарена.

— Добре знаете историята — каза Кварт.

Тя бавно се усмихна.

— Разбира се. Чела съм описанието на битката стотици пъти. Дори пазя изрезките от вестници в сандъка.

— Карлота никога ли не узнала?

— Не. — Макарена седна на една каменна пейка и затърси в раничката цигарите си. — Тя чакала още дванадесет години пред онзи прозорец, загледана в Гуадалкивир. Постепенно пристанището западнало, имало все по-малко и по-малко кораби. Шхуните вече не се носели нагоре и надолу по реката. И един ден тя също изчезнала от прозореца. — Тя сложи цигара в устата си и извади запалка. — Дотогава историята за Карлота и капитан Халок се била превърнала в легенда. Както казах, имало дори песни за тях. Тя била погребана в криптага на църквата, където щяла да се омъжи. По нареждане на дядо ми Педро, който станал глава на семейството след смъртта на бащата на Карлота, двадесетте перли били използвани за изобразяването на сълзи по лицето на Девата.

Тя запали цигарата си, като заслони пламъка с ръка. Изчака запалката да изстине и я върна обратно под презрамката на сутиена си, очевидно без да съзнава, че Кварт наблюдава всяко нейно движение. Беше унесена в спомените за капитан Халок.

— Това била почитта на дядо ми — продължи Макарена — към паметта на сестра му и мъжа, който можел да му бъде зет. Сега църквата е всичко, което е останало от тях. — Тя погледна Кварт, сякаш едва сега си спомни, че и той е там. — И картичката.

— Съществувате и вие, и вашите спомени.

На лунната светлина усмивката на Макарена беше безрадостна.

— Аз ще умра като всички останали — каза тя тихо. — Сандъкът и съдържанието му ще свършат на някой търг, както и всичко друго, заобиколени от други прашни предмети. — Тя дръпна от цигарата си и рязко, сякаш презрително издуха дима.

Кварт седна до нея. Раменете им се докоснаха, но той не се отдръпна. Беше му приятно да е до нея. Ароматът на жасмин, смесен с мириса на тютюна, достигна до него.

— Затова водите своята война — каза той.

Тя кимна.

— Да. Моята война, не тази на отец Фери. Война срещу племето и забравата. — Тя говореше толкова тихо, че Кварт едва разбираше думите ѝ. — Принадлежа към изчезваща раса и напълно го съзнавам. Всъщност това е хубаво, защото вече няма място за хора като мен и семейството ми, нито за спомени като моите... Нито за красиви тъжни истории като тази на Карлота Брунер и капитан Халок. — Пламъчето на цигарата ѝ проблесна. — Това е моя лична война, защото отбранявам своето жизнено пространство. — Тя говореше по-високо и думите ѝ бяха насочени пряко към Кварт. — Когато дойде време да умра, ще приема края си с чиста съвест. Като войник, който се предава едва когато е изстрелял последния си куршум. Изпълнила дълга си към името, което нося и нещата, които обичам. Това включва „Богородица със сълзите“ и паметта на Карлота.

— Защо всичко трябва да свършва така? — попита нежно Кварт. — Можете да имате деца.

Нещо пробяга по лицето на жената. Настъпи дълга тишина, преди тя отново да проговори.

— Не ме размивайте. Моите деца ще станат малки чужденци, застанали пред екраните на компютъра, облечени като децата в американските комедии. За тях името на капитан Халок ще звучи като излязло от анимационен филм. — Тя хвърли цигарата си в реката. — Затова предпочитам този край. Това, което съществува, ще умре с мен.

— А съпругът ви?

— Не знам. Засега той е в добра компания, както видяхте. — Тя презрително се засмя. — Нека го накараме да плати всичките си дългове... Все пак Панчо е мъж, който обича да потропва по бара за сметката си и да си тръгва с гордо вдигната глава. — Тя сведе глава и този жест сякаш символизираше поличба или заплаха. — Но този път цената ще бъде висока. Много висока.

— Има ли той още шансове?

Тя се извърна към него изненадана, с присмехулно изражение.

— При кого? За какво? За сделката с църквата? При онази малка уличница с големите цици? При мен? — Когато се размърда в тъмнината, очите ѝ отразиха далечните светлини и бледия блясък на луната. — Всеки мъж има по-голям шанс при мен. Дори вие.

— Моля ви, не ме намесвайте — каза Кварт. Тонът му трябва да беше доста емоционален, защото тя млъкна заинтригувана.

— Защо да не ви намесвам? Би било прекрасен начин да си отмъстя. И много приятен. Поне така се надявам.

— На кого ще си отмъстите?

— На Панчо. На Севиля. На всичко.

Безшумна сянка на плоскодънен влекач се спускаше по реката. След малко приглушеното ръмжене на двигателите стигна до тях, но някак отдалечено от кораба, който сякаш се спускаше със собствени сили по течението.

— Прилича на призракен кораб — каза тя. — Като шхуната, на която отплавал капитан Халок.

Единствената светлина на кораба, самотна лампа на борда, хвърли червен отблясък върху лицето ѝ. Постепенно черненото изчезна и остана само малка зелена точица, която намаляваше в далечината, докато не се стопи напълно.

— Тя се появява през нощите — добави тя, — когато има пълнолуние. А Карлота гледа през прозореца си. Искате ли да отидем и да я видим?

— Кого?

— Карлота. Ще отидем в градината и ще чакаме. Както когато бях дете. Не искате ли да дойдете с мен?

Известно време Макарена го гледа мълчаливо.

— Чудя се — каза тя най-накрая — откъде вземате проклетото си спокойствие.

— Не съм толкова спокоен, колкото си мислите. — Кварт тихичко се засмя. — В момента ръцете ми треперят.

Истина беше. Трябваше да се въздържа да не посегне, да хване главата ѝ под конската опашка и да я придърпа към себе си. Мили Боже! От дълбините на съзнанието му изплува спомена за смеещия се Спада. Отвратителни същества, Саломе, Йезавел. Дяволски създания. Тя протегна ръка, силете пръсти с неговите и усети, че той наистина трепери. Ръката ѝ беше гореща. Докосваха се за пръв път след ръкостискането при поздрава. Кварт внимателно освободи ръката си и силно удари каменната пейка с юмрук. Болката стигна чак до рамото му.

— Мисля, че е време да се връщаме — каза той и се изправи.

Тя погледна ръката, а после лицето му, объркана. Безмълвно тръгнаха към Аренал, като избягваха да се докосват. Кварт хапеше устни, за да не изстене от болка. Чувстваше как кръвта се стича по пръстите му от наранените кокалчета.

* * *

Някои нощи са просто твърде дълги и тази още не беше свършила. Кварт току-що се беше върнал в хотела и взел ключа от сънливия портиер, когато видя Онорато Бонафе да го чака във фойето. Между многото неприятни черти на този човек беше и навикът му да се появява в най-неудобните моменти.

— Може ли да поговорим, отче?

— Не.

Пъхнал наранената си ръка в джоба, с ключ в другата, Кварт тръгна към асансьора, но Бонафе му препречи пътя, като се усмихваше по същия мазен начин, както и при предишната им среща. Носеше същия измачкан бежов костюм и малката чанта висеше от китката му. Кварт погледна към сплъстената коса, увисналата гуша и лукавите малки очички на журналиста. Едва ли нещо добро го беше довело тук.

— Направих проучвания — каза Бонафе.

— Махайте се — каза Кварт и се накани да извика портиера, за да го изхвърли.

— Не сте ли любопитен да разберете какво научих?

— Не ме интересува нищо, което можете да ми кажете.

Бонафе изглеждаше обиден.

— Жалко — каза той и нацупи влажните си устни. — Можехме да се споразумеем. Предложението ми е великодушно. — Той леко се наклони от тлъстата талия надолу. — Вие ще ми кажете нещичко за тази църква и енорийския свещеник, което мога да използвам в статията, а в замяна аз ще ви дам малко информация, която не ви е известна. — Усмивката му се разшири. — И като стана дума, няма да споменаваме за малките ви вечерни разходки.

Кварт замръзна, невярващ на ушите си.

— Какво искате да кажете?

Журналистът изглеждаше доволен, че е привлякъл вниманието на свещеника.

— Нещо, което знам за отец Феро — каза той.

— Не, говоря за вечерните разходки — Кварт го прикова с поглед.

Бонафе пренебрежително махна с малката си ръка с маникюр.

— Какво да ви казвам? Нали знаете... — Той намигна. — Оживеният ви светски живот тук, в Севиля.

Кварт стисна ключа в здравата си ръка и се замисли дали да не удари с него мъжа. Но това беше недопустимо. Един свещеник, дори лишен от християнско смирение като Лоренцо Кварт, не би могъл да се бие с някакъв журналист за жена през нощта, само на двадесет метра от двореца на архиепископа и няколко часа след публичен скандал с ревнив съпруг. Макар че беше агент на ИВД, щяха да го заточат в Антарктика. Затова направи голямо усилие да се овладее. Отмъщението е мое, казва Бог.

— Предлагам ви споразумение — каза Бонафе. — Ще си кажем по няколко неща, няма да ви намесвам в историята и тонът ще бъде много приятелски. Можете да ми се доверите. Това, че съм журналист, не значи, че нямам принципи. — Той театрално се удари по гърдите на нивото на сърцето, а малките му очички блестяха цинично под подпухналите клепачи. — Истината е моя религия.

— Истината — повтори Кварт.

— Точно така.

— И каква истина ще ми кажете за отец Феро?

Журналистът се усмихна още по-широко. Сервилна, конспиративна гримаса.

— Добре. — Той загледа ноктите си. — Той е имал някакви проблеми.

— Всички ги имаме.

Бонафе изцъка с език със светски маниер.

— Не и такива — каза той и сниши глас, за да не го чува портиерът. — Очевидно в предишната енория не са му стигали парите. Затова продал някои неща, ценна икона, две картини... Не опазил Божията лоза, както трябвало. — Той се засмя на собствената си шега. — Изпил виното.

Кварт остана невъзмутим. Беше обучен да запомня информацията и по-късно да я анализира. Все пак се почувства засегнат. Ако това беше вярно, той трябваше да го знае. Но никой не го беше информирал.

— И какво общо има това с „Богородица със сълзите“?

Бонафе стисна устни.

— Теоретично нищо. Но трябва да се съгласите, че ще предизвика прекрасен малък скандал. — Мазната усмивка стана дяволита. — Ето какво е журналистиката, отче — малко оттук, малко оттам... Трябва ни само зрънце истина някъде и ето ти история за първа страница. По-късно може да бъде опровергана, или да получим повече информация, или нещо друго. Междувременно обаче са продадени двеста хиляди броя.

Кварт го погледна с отвращение.

— Преди малко казахте, че истината е ваша религия.

— Така ли казах? — попита Бонафе, глух за презрението на Кварт. — Сигурно съм имал предвид истината с малко „и“, отче.

— Излезте оттук!

— Съжалявам — Бонафе вече не се усмихваше. Погледна към ключа, който Кварт стискаше в лявата си ръка. А когато свещеникът извади и другата си ръка от джоба, с ожулени кокалчета, покрита със засъхнала кръв, тревожният поглед на журналиста започна да се мести от едната към другата.

— Казах да излезеш или ще накарам да те изхвърлят. Може дори да забравя, че съм свещеник и да те изхвърля сам.

Той пристъпи към Бонафе, който отстъпи две крачки.

— Няма да посмееш — протестира неубедително журналистът, но не каза повече. Имаше библейски прецеденти — търговците в храма и така нататък. Всъщност само на няколко метра оттук, над вратата на някогашната джамия, имаше много изразителен барелеф на тази тема.

Кварт сграбчи Бонафе и повлече дребната му шишкава фигура към входа, за удивление на портиера. Бонафе се опита да оправи дрехите си, преди да бъде изблъскай през вратата на улицата. Чантата му падна на земята. Кварт я вдигна и я хвърли след него.

— Не искам повече да те виждам — каза той.

Под уличната лампа журналистът се опитваше да възвърне достойнството си. Ръцете му трепереха и косата му беше разрошена. Беше пребледнял от унижение и гняв.

— Не съм свършил с теб — успя да каже той най-накрая. Гласът му се скърши в почти женско ридание. — Кучи син!

Кварт сви рамене; не го наричаха така за първи път. Върна се във фоайето. На рецепцията, с ръка върху телефонната слушалка — беше започнал да избира полицията, — портиерът го гледаше с очи, почти изскочили от учудване и уважение. Какъв свещеник!

* * *

Въпреки раните и ожулването по кокалчетата, Кварт можеше да движи ставите на дясната си ръка без много трудност. Като ругаеше глупостта си на глас, той съблече сакото и отиде в банята, за да промие и дезинфекцира раната. После пюжи в една кърпичка всичкия лед, който успя да намери в минибара и върза с нея ръката си. Известно време стоя на прозореца, който гледаше към осветения площад „Вирхен де лос Рейес“ и катедралата, под стряхата на архиепископския дворец. Разправията с Бонафе не излизаше от главата му.

Когато всичкият лед се стопи, ръката му вече не го болеше толкова. Отиде при сакото си и изпразни джобовете му. Внимателно подреди съдържанието му върху тоалетката — портфейл, автоматична писалка, картички за писане, дребни монети. Избелялата картичка до

капитан Халок с изглед от църквата и водоносеца с магарето, който изчезваше като призрак в белия ореол, заобикалящ снимката. И в този момент образът, гласът и уханието на Макарена Брунер внезапно заляха Кварт; преградата, която ги задържаше, просто изчезна. Църквата, мисията му в Севиля, Бонафе, всичко избледня като изчезващия водоносец и не остана нищо, освен Макарена: полуусмивката ѝ в мрака на кея на Гуадалкивир, медените проблясъци в очите ѝ, топлината на близостта ѝ. Кармен, тютюноработничката, която навива влажните тютюневи листа върху бедрото си. Макарена, разсъблечена в горещия следобяд, слънчевият ѝ загар на фона на белите чаршафи и слънцето, което прониква на хоризонтални ивици през щорите. Капчици пот в корените на косата ѝ на челото, по тъмния триъгълник, по клепачите.

Все още беше много горещо. Беше почти един сутринта, когато той влезе да си вземе душ. Бавно се съблече и остави дрехите да се свлекат в краката му. Когато го направи, сякаш някакъв непознат се втренчи в него от огледалото на гардероба. Висок, мрачен мъж, който свали обувките, чорапите и ризата си, после се наведе да разкопчае колана си и свали черните си панталони на пода. Когато смъкна гащетата, разкри пениса си, който още беше възбуден от спомена за Макарена. Кварт седеше, загледан в непознатия в огледалото. Той беше строен, имаше плосък стомах и тесни бедра. Гърдите му бяха твърди и добре очертани, както и извивката на мускулите на ръцете и раменете. Като войник, неостаряващ и безсмъртен, освободен от бронята и оръжията си, мълчаливият мъж, който гледаше Кварт, изглеждаше добре. Но Кварт се чудеше какъв е смисълът да изглеждаш добре.

Шумът от течаща вода и осъзнаването на собственото му тяло го върнаха към спомена за една друга жена. Беше в Сараево през август 1992 година, по време на едно кратко и опасно пътуване. За участие в евакуацията на монсиньор Франьо Павелич, хърватски архиепископ, много ценен от папата. Павелич беше заплашван и от босненските мюсюлмани, и от сърбите. Трябваше да им дадат десет хиляди германски марки, за да се съгласят прелатът да отиде в Загреб, без да бъде застрелян на границата, нещо, което се беше случило с помощника му — монсиньор Йешик беше застрелян от снайперист. Кварт пристигна с хеликоптер на ООН, с въоръжен ескорт и парите в куфарче, окачено с верига за китката му. Това беше най-жестокият

период на Сараево, артилерийски обстрел, включително и по опашките за хляб, по двадесет-тридесет убити на ден и стотици ранени, струпани в коридорите на болницата, без електричество или лекарства. В гробищата нямаше място и заравяха жертвите на футболните стадиони. Ясмина не беше точно проститутка. Имаше жени, които предлагаха услугите си като преводачки на журналисти и дипломати в хотел „Холидей Ин“ и те често включваха и нещо повече в замяна на консерва или пакет цигари. Окуражена от свещеническото му облекло, Ясмина доближи Кварт и му разказа една от онези широко разпространени в обсадения град истории: за бащата-инвалид, войната, глада. Кварт обеща да ѝ осигури цигари и храна и тя се върна същата вечер, облечена в черно, за да се предпази от снайперистите. Зашепа марки Квартт ѝ купи пакет „Марлборо“ и няколко военни дажби. Същата нощ в стаите имаше течаща вода и тя го попита дали може да си вземе душ, захапала юмрука си. Съблече се на светлината на свещта и стоя под водата, докато той я наблюдаваше очарован. Беше руса, с бяла кожа и големи гърди. Докато водата се стичаше по тялото ѝ, тя се обърна и погледна Кварт с усмивка на благодарност и покана. Но той не помръдна, опрял гръб във вратата, само се усмихна. Онзи път не беше въпрос за правила. Просто не можеш да приемеш някои неща в замяна само на храна и цигари. Затова, когато тя се облече, те слязоха в бара на хотела и в светлината на друга свещ, изпиха половин бутилка бренди, докато отвън падаха сръбските бомби. После Ясмина целуна набързо свещеника по устните и потъна в сенките.

Сенки и женски лица. Кварт се почувства по-добре от студената вода, която се стичаше по лицето и тялото му. Той държеше наранената си ръка далеч от водата, отпусната върху плочките на стената. Постоя така известно време, докато кожата му настръхна, после излезе изпод душа и се отръска. Леко попи водата с кърпа и легна на леглото по гръб. Голото му тяло усещаше влажните чаршафи. Сложи наранената си ръка между бедрата и почувства как плътта му нараства и се втвърдява от мисли и спомени. Виждаше един мъж, вървящ между две светлини, самотен рицар-тамплиер на високото плато, под лишеното от бог небе. Затвори очи, изпълнен с безпокойство. Опита да се моли, но едва преодоляваше паузите между думите. Чувстваше огромна самота. И тиха, отчаяна мъка.

X

IN ICTU OCULI^[1]

*Погледни тази къща. Построена е от
Светия дух.
Магически бариери я пазят.
„Книга на мъртвите“*

Кварт пристигна в църквата късно сутринта, след кратко посещение в архиепископския дворец и друго при заместник-началник Навахо. „Богородица със сълзите“ беше пуста. Единственият признак на живот беше свещта, която гореше пред олтара. Той седна на една пейка и дълго време се взира в скелето до стените, в почернелия таван, в позлатените релефи на олтара, потънали в сянка. Когато отец Оскар излезе от ризницата и видя Кварт, не изглеждаше изненадан. Помощник-свещеникът носеше сива свещеническа риза, джинси и маратонки. Изглеждаше по-възрастен, отколкото при последната им среща. Косата му беше несресана и под очите му имаше тъмни кръгове, които личаха дори през очилата. Лицето му беше сиво, сякаш беше станал много рано или прекарал безсънна нощ.

— Висперас отново е ударил — каза му Кварт и му показва съобщението, изпратено по факса от Рим. Беше пристигнало около един през нощта, по времето когато Кварт се занимаваше с Бонафе в хотелското фоайе. Но агентът на ИВД не разказа за това на отец Оскар. Нито му каза, че екипът на Ареги беше успял отново да прехвърли хакера в паралелен файл, където той беше оставил съобщението си, вярвайки, че се свързва директно със Светия отец. Отец Гарофи беше проследил сигнала на Висперас до телефонната линия на големия магазин „Ел Кортес Инглес“ в центъра на Севиля, където хакерът отново беше изчезнал.

Ако някой разори Божия храм, него Бог ще зацото Божият храм е свет...

— Първо послание на апостол Павел до коринтяните — каза отец Оскар, като върна хартията на Кварт.

— Знаете ли нещо за това?

Младият свещеник сякаш щеше да каже нещо, но вместо това отрицателно поклати глава и седна до Кварт.

— Все още се движите като слепец — каза той. — Не сте толкова добър, колкото разправяха.

— Кога заминавате? — попита Кварт и сложи съобщението на Висперас в джоба си.

— Утре следобяд.

— Отивате на неприятно място.

— По-лошо от неприятно — каза отец Оскар с тъжна усмивка. — Вали веднъж в годината. Можеха да ме пратят и в пустинята Гоби, — Той погледна към Кварт.

Кварт вдигна ръка.

— Нямам нищо общо с това — каза той.

— Знам. — Оскар Лобато прокара пръсти през косата си и се загледа в свещта пред олтара. — Самият монсиньор Корво си разчиства сметките с мен. Мисли си, че съм го предал. — Той горчиво се изсмя. — Знаете ли, аз бях надежден, млад свещеник с блестящо бъдеще. Затова реши да ме назначи за помощник на дон Приамо. Но вместо да действам като шпионин на архиепископа, аз се присъединих към врага.

— Държавна измяна — каза Кварт.

— Да. А има някои неща, които Църквата не прощава.

Кварт кимна. Можеше да гарантира за това.

— Защо го направихте? — попита той. — Знаел сте по-добре от всички, че това е загубена кауза.

Помощник-свещеникът скръсти крака и подпря стъпалата си на възглавничките за коленичене.

— Мисля, че ви отговорих на този въпрос по време на последния ни разговор. — Очилата му се плъзнаха по носа и това го накара да изглежда още по-уязвим. — Рано или късно ще принудят дон Приамо да напусне енорията и ще настъпи ера и на търговците... Църквата ще бъде унищожена и те ще си поделят имуществото ѝ. — Той смръщи

лице, взрян право пред себе си. — Но аз не съм толкова сигурен, че битката е изгубена.

Под купола цареше тишина. Двамата свещеници седяха безмълвно.

— Допреди няколко месеца бях блестящ млад духовник — каза отец Оскар накрая. — Трябваше само да седя в краката на архиепископа и да си държа устата затворена. Но тук намерих достойнството си, като човек и като свещеник. Парадоксално, нали? Трябваше да се науча на достойнство от един стар свещеник с такива неприятни маниери и груба външност; арагонски свещеник, упорит като муле, който отслужва литургията на латински и се занимава с астрономия. — Той се облегна назад и скръсти ръце. — Животът е странен. Съдбата, която ме очаква, някога би ми се сторила трагедия. Сега я виждам различно. Бог може да бъде навсякъде, във всяко ъгълче, защото Той върви с нас. Исус гладувал четиридесет дни в пустинята. Монсиньор Корво не знае, но сега се чувствам като истински свещеник, защото имам за какво да се боря. Като ме пращат в изгнание, те само ме правят по-силен и по-решителен. Единственото, което постигнах е, че затвърдиха вярата ми.

— Вие ли сте Висперас?

Отец Оскар свали очилата си и ги изтри в ризата. Погледна предпазливо към Кварт.

— Това е най-важното, нали? Църквата, отец Феро, аз — всъщност това не ви интересува. — Той изцъка с език. — Вие си имате задача. — Помощник-свещеникът механично почисти първо едната леща, после другата. — Не е важно кой е Висперас. Съобщението е предупреждение. Или призив към благородство, ако все още го има във фирмата, за която работим с вас. — Той сложи очилата си. — Напомняне, че почтеността и честността все още съществуват.

Кварт направи кисела гримаса.

— На колко години сте? — попита той. — На двадесет и шест? С възрастта ще преодолеете тези глупости.

Отец Оскар повдигна вежди.

— В Рим ли придобихте цинизма си — попита той — или вече си го имавте? Не ставайте глупав. Отец Феро е честен човек.

Кварт поклати глава. Преди час той беше прелистил досието на отец Феро в архиепископския дворец. По време на краткия им разговор

в Галерията на прелатите, под портретите на техни светлости Гаспар Борха (1645) и Аугустин Спинола (1640), монсиньор Корво потвърди в общи линии историята. Преди десет години отец Феро бил обект на църковно разследване в епархията Уеска заради незаконна продажба на църковна собственост. Към края на пребиваването му като енорийски свещеник в Силас де Ансо в Пиренеите, изчезнали икона и скулптура на разпнатия Христос. Фигурата на Христос не била нищо особено, но иконата била от началото на XIV век и я приписвали на майстора от Ретаскон. Местният епископ бил много разтревожен, когато установил, че липсва. Енорията била бедна и било възприето енорийският свещеник почти свободно да разполага с повереното му имущество. Отец Феро се измъкнал леко, само със забележка от висшестоящия си.

Това, което Бонафе беше надушил, се потвърди. Кварт почувства, че Корво, необичайно искрен в този случай, сигурно беше много щастлив, че този мрачен момент от живота на отец Феро се превръщаше в обществено достояние. Кварт подозираше, че самият архиепископ, пряко или не, е бил източникът на информация за журналиста. Във всеки случай историята за Силас де Ансо беше вярна. Следващото потвърждение Кварт откри в полицейското управление, където На-вахо се обади на колегата си в Мадрид, главен инспектор Фейхо, шеф на отдела за разследване на кражби на произведения на изкуството. Една икона за олтар от маестро Ретаскон, идентична с изчезналата от Силас де Ансо, била закупена срещу законна разписка от аукционерите „Клеймор“ в Мадрид. Франсиско Монтегрифо, директор на „Клеймор“, добре известен търговец на произведения на изкуството, потвърди, че определена сума била платена на свещеника дон Приамо Феро Ордас. Същинско подаяние в сравнение с тази, за която картината била продадена на търг, но това било въпрос на търсене и предлагане, изтъкнал Монтегрифо пред главен инспектор Фейхо, който предаде информацията на Навахо.

— Колкото до честността на отец Феро — каза Кварт на отец Оскар, — може би не винаги е бил толкова праволинеен.

— Не знам за какво намекувате — каза младият свещеник. — И не ме интересува. Уважавам човека, когото познавам. Потърсете вашия Юда някъде другаде.

— Това ли е последната ви дума? Може би още не е късно.

Отец Оскар се втренчи в него.

— Не е късно? Това да не е намек, че все още може да ме опростят? Стига да сътруднича? — Клатейки глава невярващо, той се изправи. — Странно. Вчера дон Приамо спомена, че е разговарял с вас у херцогинята и че може би сега ще започнете да разбирате. Но няма значение дали разбирате или не. Важното е да убиете пратеника, нали? За вас и шефовете ви няма значение, че има проблем, а че някой е дръзнал да го изкара наяве.

С един последен презрителен поглед той се отправи към ризницата, но изведнъж спря, сякаш се беше сетил за нещо и се полуобърна към Кварт.

— Може би Висперас все пак е сгрешил — каза той и гласът му отекна из кораба. — Може би Светият отец не заслужава да получава съобщенията му.

* * *

Сноп слънчеви лъчи бавно се плъзгаше отляво надясно по изтърканите плочи в подножието на олтара. Кварт погледна нагоре към прозореца, през който проникваше светлината — на него беше изобразено свалянето от кръста. Стъклото с торса, главата и краката на Христос липсваше и изглеждаше сякаш свети Йоан и Мария свалят от разпятието само две ръце. Оловото около липсващата фигура на Христос оформяше странен силует, неясно присъствие, което караше страданието и усилията на майката и апостола да изглеждат напразни.

Кварт отиде до олтара и входа към криптата. Спря до желязната порта, зад която стълбите се спускаха в мрака и докосна черепа, издълбан в трегера — както преди, камъкът вледени ръката му. Като се опитваше да потисне смътното безпокойство, предизвикано от тишината в църквата, мрачното стълбище и мириса на плесен, който се носеше от криптата, той си наложи да стои там. „От гръцкото *kryptos* — «скрито», прошепна той. Там, където камъкът беше ключ към други времена, към друг живот, където лежаха костите на четиринадесет херцози Ел Нуево Естремо и витаеше сянката на Карлота Брунер.

Слънчевата пътечка върху пода беше изминала цяла плочка вдясно и отгняваше, когато агентът на ИВД се отправи към средата на

кораба. Погледна нагоре към цепнатината, откъдето беше паднало парчето корниз, удряйки фатално секретаря на архиепископа. Отиде до скелето и го разтърси, но то изглеждаше здраво закрепено. Застана приблизително на мястото, където беше стоял отец Урбизу, когато е бил убит. Имаше достатъчно място някой да застане на скелето под корниза и да открие парче, но полицейският доклад отхвърляше тази възможност. Това и падането на архитекта, този път в присъствието на свидетел, изглежда изключваха човешка намеса и в двата случая, приписвайки ги, както твърдяха Висперас и отец Фери, на Божия гняв. Или на съдбата, която според Кварт, беше космически часовникар, който всяка сутрин се събуждаше в настроение за номера. Или на непохватността на сънливите раблезиански богове. Когато те хвърлят препечената филия от закуската си, тя винаги пада с маслото надолу.

Мотивът на Висперас беше ясен. Компютърните му съобщения бяха призив към здравия разум, молба за справедливост, за подкрепа на стария свещеник, който водеше последната си битка в един забравен ъгъл на шахматната дъска. Но отец Оскар беше прав, когато каза, че Висперас е сгрешил, като е изпратил съобщенията си. Рим не можеше да ги разбере, а Спада изпрати неподходящ човек. Светът и идеалите, към които хакерът призоваваше, отдавна бяха престанали да съществуват.

Кварт отстъпи няколко крачки и разгледа скелето и повредените прозорци в лявата част на църквата. Когато отново се обърна към кораба, Грис Марсала стоеше зад него и го наблюдаваше.

* * *

Изложбата „Религиозното изкуство в барокова Севиля“ беше обявена за открита и аплодисменти изпълниха залите на Художествената фондация на банка „Картухано“. По-късно келнери започнаха да разнасят на подноси напитки и хапки, докато гостите се възхищаваха на творбите, които щяха да бъдат изложени в сградата на Аренал през следващите три седмици. Застанал между „Христос на добрата смърт“ от Хуан де Меса, зает от университета и „Свети Леандро“ на Мурильо от вестиария на катедралата, Панчо Гавира поздравяваше господата и целуваше ръцете на дамите, усмихвайки се

наляво и надясно. Носеше безупречен антрацитеносив костюм и пътят в намазаната му с гел коса беше също толкова съвършен, колкото бялата яка и маншетите на ризата му.

— Много добра реч, кмете.

Банкерът и Маноло Алмансор, кмет на Севиля, се потупваха взаимно по гърбовете. Кметът беше трътлест и мустакат. Имаше честно лице и това му беше спечелило многобройните гласове и втория мандат, но един скандал, свързан с нелегитимни договори, забогатяването на зет му при съмнителни обстоятелства и обвиненията от три негови секретарки в сексуален тормоз означаваха, че този път, по-малко от месец преди общинските избори, загубата му е сигурна.

— Благодаря, Панчо. Това ще е последната ми публична изява.

Банкерът се усмихна утешително и каза.

— Нещата ще се оправят.

Кметът поклати глава със съмнение. Поне Гавира щеше да го утеши за края на мандата. В замяна на връщането на земята на „Богородица със сълзите“, което включваше и предварителен договор за продажба, както и премахване на всички пречки пред урбанистичното развитие на Санта Крус, един заем на Алмансор щеше да бъде излишен — сериозна сума, с която си беше купил луксозна къща в най-богатия и модерен квартал на Севиля. Хладнокръвен като играч на покер главният управител на „Картухано“ беше го обобщил точно няколко дни по-рано, на обяда в ресторант „Бесера“, когато предложи сделката — парите са утеха, кмете.

Премина келнер и Гавира взе от подноса чаша изстуден херес. Отпи и се огледа. Между дамите във вечерни рокли и господата в костюми и вратовръзки — Гавира винаги изискваше официално облекло при такива поводи — се движеше и вторият фронт — духовниците. Негова светлост архиепископът на Севиля и Октавио Мачука се движеха бавно из залата, като очевидно споделяха впечатлението си от платното на Валдес Леал, заето за изложбата от църквата при болница „Каридад“. *In Ictu Oculi* — Смъртта, която гаси свещ пред короната и тиарите на император, епископ и папа. Но Гавира беше сигурен, че не картината е тема на разговора им.

— Негодници — каза кметът зад него.

Алмансор не говореше за архиепископа или банкера, имаше предвид останалите гости, които се отнасяха с него студено. Цяла

Севиля знаеше, че след месец няма да е кмет. Вероятният му заместник, политик от „Андалусия за андалусците“, собствената партия на Алмансор, обикаляше наоколо и получаваше предварителни поздравления с предпазлива усмивка.

— Вземете си едно питие, кмете — каза Гавира с окуражаващо намигване.

Той му поднесе уиски от подноса и кметът погълна половината наведнъж. Погледна банкера благодарно като бито куче. Интересно е, помисли си Гавира, как живите трупове създават вакуум около себе си. Преди хората се трупаха около Маноло Алмансор, а сега никой не го доближаваше, сякаш всички се бояха да не се заразят. Такива бяха правилата на играта. В света на Алмансор нямаше милост за победените, само едно питие в навечерието на екзекуцията. Гавира стоеше и му предлагаше уиски от името на „Картухано“, след като го беше накарал да открие изложбата, отчасти защото все още се нуждаеше от него, отчасти защото след като го беше купил, чувстваше известна отговорност. Чудеше се дали един ден някой ще предлага питие и на него.

— Разбий тази църква, Панчо — каза кметът и пресуши чашата си с горчивина. — Построй каквото искаш там и прекарай колкото можеш повече от тях.

Гавира разсеяно кимна, приковал вниманието си върху двамата мъже, които разговаряха до платното на Валдес Леал. Той се извини и ги доближи, като се стараеше това да изглежда случайно. По пътя се усмихваше в необходимите посоки, ръкуваше се и целуна няколко напудрени бузи. Възпитан, самоуверен, той чувстваше завистта на мъжете и възхищението на жените, които се упътваха към него в момента, когато се отдалечи от кмета. Чу да прошепват името на Макарена зад него няколко пъти, но не позволи на това да въздейства на поведението му. Остави чашата си на един поднос, провери връзката си и застана до монсиньор Корво и дон Октавио Мачука.

— Хубава картина.

Архиепископът и старият банкер погледнаха картина сякаш едва сега я забелязваха. Смъртта държеше коса и носеше ковчег в костеливата си ръка. В краката ѝ картата на света, един меч, книги и пергаменти символизираха победата над живота, славата, науката и светските удоволствия. С другата си мършава ръка тя гасеше свещ.

Празните орбити на черепа се взираха в зрителя. In Ictu Oculi. Гавира не знаеше латински, но картината беше добре известна в Севиля и смисълът ѝ беше явен.

— Хубава? — Архиепископът размени поглед със стария Мачука. — Само един младеж би казал това за такава ужасна сцена. Смъртта ви изглежда далечна, драги Гавира. Но за нас тази картина е доста по-разбираема. Не е ли така, дон Октавио?

Банкерът кимна, хищническите му очи бяха нащрек. Всъщност Корво беше почти двадесет години по-млад от Мачука, но архиепископът обичаше да създава впечатление на мъдър старец, тъй като това вървеше заедно с титлата му.

— Панчо е победител — каза Мачука. — Той не се бои, че свещта му ще бъде угасена.

Очите на стареца закачливо проблеснаха под полуспуснатите клепачи. Едната му ръка беше в джоба на старомодното двуредно сако, а другата висеше до тялото му, почти толкова костелива, колкото тази на Смъртта от картината. Архиепископът се усмихна съучастнически.

— Всички се подчиняваме на Божията воля — каза той с професионален патос.

Гавира се съгласи неопределено, но погледна остро към банкера. Мачука разбра намерението му.

— Говорехме за твоята църква, Панчо — каза той.

Гавира прие за добър знак факта, че Акилино Корво с нетрепваща усмивка прие притежателното местоимение, използвано от Мачука. В края на краищата архиепископството щеше да получи значителна компенсация, както и обещанието на „Картухано“ да построи друга църква на различно място. Без да се споменава фондацията за благотворителна дейност сред циганите, която архиепископът хитро беше включил в пакета.

— Тя все още е църква на Ваше преосвещенство — отбеляза смирено Гавира.

Монсиньор Корво с благодарност прие забележката. Тъй като говореха за църкви, той се почувства задължен да коментира в качеството си на духовен глава.

— Болезнен конфликт — каза той, след като дълго търси нужната фраза.

— Но неизбежен — добави Гавира и доби печален вид.

С ъгъла на окото си видя усмивката на Мачука. Спомни си, че старецът знае не само за предложенията, направени от „Картухано“ на Негова светлост, но и за непубликувания доклад, свързан с половин дузина духовници в епархията, които бяха нарушили принципа на безбрачието. Свещениците бяха популярни сред енорияшите си и публикуването на подобна информация, със снимки и показания под клетва, щеше да предизвика голям скандал. Корво нямаше нито възможностите, нито властта да се справи с проблема, а един скандал би го принудил да вземе решения, които той, повече от всеки друг, не искаше да вземе. Свещениците бяха добри хора, а в тези смутни времена, когато кандидатите за духовници бяха малко, щеше да е жалко да се вземе прибързано решение. Затова монсиньор Корво с облекчение беше приел компромисното решение на Гавира да откупи доклада, за да предотврати публикуването му. В католическата църква отложеният проблем е решен проблем.

Гавира притеснено се чудеше как Мачука е узнал за този негов ход. Самият той беше организирал операцията, като плати на частни детективи да направят проучването и после използва влиянието си в пресата, за да потули случая за пред епископа — което си беше класически пример на изнудване.

— Негова светлост гарантира неутралитет — каза Мачука, като наблюдаваше отблизо Гавира. — Но преди малко ми каза, че дисциплинарите процедури срещу отец Феро вървят много бавно. Очевидно — той присви очи — свещеникът от Рим не е могъл да открие достатъчно доказателства срещу него.

Корво вдигна ръка. Под маската на пастирското си спокойствие той изглеждаше разтревожен. Въпросът не бил точно в това, каза той с мрачен глас, трениран за амвона. Отец Кварт не бил дошъл в Севиля да действа срещу енорийския свещеник на „Богородица със сълзите“, а по-скоро да изпрати на Рим подробна информация. Прелатът напомни на двамата мъже, че църковни формалности пречат на Севилската архиепископия да предприеме директни действия. Той продължи да описва неприятната ситуация: един свещеник в напреднала възраст, въпрос за дисциплина и т.н. Съгласен беше принципно с Рим, но имаше резерви. Докато говореше, Корво избягваше очите на Гавира и гледаше към Мачука, за да провери дали е уместно да продължава. Лицето на стареца остана непроницаемо, затова Негова светлост

продължи да обяснява, че разследването на отец Кварт не върви с желаната експедитивност. Архиепископът бил уведолил висшестоящите инстанции, но в подобен случай не можел да направи нищо повече.

— Искате да кажете — каза намръщен от раздразнение Гавира, — че не очаквате незабавното отстраняване на отец Феро от поста му?

Архиепископът вдигна двете си ръце, сякаш казваше *ite, messa est*.

— Повече или по-малко. Разбира се, накрая ще стане. Но не за два или три дни. Може би след две седмици. — Той прочисти гърлото си. — Най-много месец. Както казах, въпросът е извън властта ми. Искрено ви съчувствам.

Загледан в картината, Гавира подтисна импулса да му каже нещо грубо. Имаше желание да удари архиепископа. Преброи до десет, загледан в празните очи на Смъртта и успя да се усмихне.

Мачука беше вперил поглед в него.

— Това е доста време, нали? — попита старият банкиер.

Корво сметна, че забележката се отнася до него, въпреки че всъщност присвитите очи на Мачука не бяха изпускали лицето на Гавира. Архиепископът изтъкна, че не може нищо да направи без заповед от Рим, нищо, докато отец Феро продължава да отслужва литургията всеки четвъртък. Гавира не успя да скрие гнева си.

— Ваша светлост не трябваше да отнася проблема до Рим — каза той остро. — Трябваше да се погрижите за него под вашата юрисдикция, докато имаше още време.

Архиепископът пребледня. Изправи се.

— Може би — отговори. — Но ние, прелатите, също имаме съвест, господин Гавира. Моля да ме извините... — Той кимна и се отдалечи със стиснати устни.

— Обиди го — каза Мачука, сбръчкал нос.

Гавира беше допуснал още една грешка. Той сви рамене нетърпеливо.

— Достоинството на монсиньора си има цена като всичко друго. Цена, която мога да платя. — Той се поколеба за миг, за да види реакцията на стария банкиер. — Която „Картухано“ може да плати.

— Но засега онзи свещеник е все още там — каза злобно Мачука. — Имам предвид стария свещеник. — Той внимателно

наблюдаваше Гавира. Младият мъж, който усещаше погледа му, докосна връзката и маншетите си и се огледа. Една красива жена мина край него и той й се усмихна. Като гледаше отдалечаващата се жена, Мачука продължи. — А това означава, че Макарена и тъща ти ще продължат да се борят за църквата. Засега.

Ударът не успя. Гавира си беше възвърнал самообладанието.

— Не се тревожете — каза той. — Аз ще се оправя.

— Надявам се, защото времето ти изтича. Колко дни имаш до събранието? Седмица?

— Вие знаете колко — каза Гавира. — Осем дни.

Мачука кимна бавно.

— Знаеш ли, Панчо, любопитен съм да видя как ще уредиш това. Бордът наистина иска главата ти. — Той лукаво се усмихна. — Но ако я отървеш, моите поздравления.

Мачука отиде да поздрави някакви познати и Гавира остана сам до картината на Леал. Отпуснат дребен човек, с лакирана коса и двойна брадичка, която изглеждаше като продължение на бузите му, застана наблизко. Веднага щом срещна очите на Гавира, той се приближи и каза:

— Името ми е Онорато Бонафе, от списание „Q&S“. — Той протегна ръка. — Може ли да поговорим?

Гавира пренебрегна протегнатата ръка, намръщен, чудейки се кой е пуснал вътре този човек.

— Ще ви отнема само минута.

— Обадете се на секретарката ми — каза студено банкерът и му обърна гръб.

За негова изненада Бонафе го последва. Едновременно раболепен и самодоволен, мъжът хапеше устни и гледаше към Гавира с ъгъла на окото си. Противна личност, каза си Гавира и най-после спря.

— Пиша статия — каза Бонафе — за църквата, от която толкова се интересувате.

— Какво имате предвид?

Бонафе вдигна тлъстата си ръка.

— Е — каза той с дразнеща усмивка, — ако сметнем, че банка „Картухано“ е страната, която иска разрушаването на „Богородица със сълзите“, мисля, че един разговор или изявление ще бъде... Нали разбирате?

Гавира остана невъзмутим.

— Не.

Мазно и търпеливо, Бонафе осветли банкера: „Картухано“, църквата и прехвърлянето на земята. Енорийският свещеник, един съмнителен индивид, в конфликт с архиепископа на Севиля и обект на дисциплинарно наказание или нещо гакова. Два нещастни случая, които може би не са такива. Специален пратеник от Рим. Красивата му съпруга или бивша съпруга, дъщеря на херцогиня Ел Нуево Естремо. Тя и този свещеник от Рим...

Той спря, забелязал израза на Гавира. Банкерът, бесен, пристъпи към него.

— Добре, значи разбирате — каза Бонафе. — Казвам ви всичко това, за да получите представа — заглавия на първа страници, корица. Ще публикуваме историята следващата седмица. Затова вашият коментар ще бъде много важен.

Банкерът остана неподвижен и мълчалив. Бонафе леко се усмихна, очаквайки отговор. Накрая Гавира каза:

— Искате да ви кажа всичко за случая?

— Точно така.

Перехил мина наблизо. На Гавира му се стори, че по лицето му се изписа паника при вида на Бонафе и се изкуши да повика Перехил и да го пита дали той е виновен за присъствието на журналиста. Но моментът не беше подходящ за разпавии. Всъщност му се искаше да изрита навън този дебел дребосък.

— И какво ще получа за това, че разговарям с вас?

Усмивката на Бонафе беше безочлива.

— Ще контролирате информацията. Ще представите вашата версия на историята. — Журналистът многозначително замълча. — Можете да ни спечелите на своя страна, ако разбирате за какво говоря.

— А ако не коментирам?

— Е, тогава е друго. Ние така или иначе ще пуснем статията. Ще пропуснете добра възможност.

Сега беше ред на Гавира да се усмихне заплашително, усмивката, която му беше спечелила прозвището „Акулата“.

— Това ми звучи като заплаха.

Бонафе поклати глава, без да разбира значението на усмивката му.

— Господи, не. Просто ви казвам как стоят нещата. — Подпухналите му малки очички светеха от алчност. — Играя честно с вас, господин Гавира.

— И защо постъпвате така?

— Ами... не знам. — Бонафе приглади измачканото си сако. — Може би защото имате добър обществен имидж. Нали знаете „Млад banker налага нов стил“ и тъй нататък. Изглеждате добре на снимки, дамите ви харесват. С други думи, личността ви осигурява добри тиражи. Вие сте на мода и моето списание може да ви помогне да останете на мода. Представете си го като начин да подобрите рейтинга си. Колкото до съпругата ви...

— Какво за съпругата ми?

Гавира буквално изплю думите, но Бонафе изглежда не забелязваше опасните признаци.

— Тя също изглежда добре на снимки — каза той и спокойно срещна погледа на Гавира. — Макар да мисля, че онзи бикоборец... Е, с това е свършено. Сега наред е свещеникът от Рим... Знаете за кого говоря, нали?

Гавира мислеше бързо. Трябваше му само седмица, след това нищо нямаше да има значение.

— Да, разбирам — каза той. — И колко ще ми струва това подобряване на имиджа?

Бонафе вдигна двете си ръце и събра пръсти като за молитва.

— Мислех — каза той успокоен и доволен — за едно подробно интервю по въпроса за църквата. Обмяна на мнения. После... не знам. — Той намигна на банкера. — Може би ще искате да инвестирате в пресата.

Перехил отново мина наблизо. Гавира забеляза, че помощникът му става все по-неспокоен. Банкерът се усмихна.

— От известно време аз инвестирам в пресата — каза той. — Но досега не ми се беше налагало да се занимавам с хора като вас.

Журналистът доби самодоволен вид на съзаклятник. И Гавира си помисли, че Онорато Бонафе беше точно от типа мазни нищожни хорица, които по филмите успяват да си изпросят смъртта.

* * *

— Това, което ме очарова в Европа — каза Грис Марсала, — е дългата ѝ история. Идваш на място като това, поглеждаш пейзажа или се облягаш на някоя стара стена и всичко е пред теб. Твоето минало, твоите спомени, самият ти.

— Затова ли сте обсебена от тази църква? — попита Кварт.

— Не само от тази църква.

Бяха в портика пред фигурата на Исус с истинската коса и прашните оброчни дарове, висящи по стената.

— Може би трябва да сте американец, за да разберете — каза след малко монахинята. — Там понякога имаш чувството, че всичко това е било построено от странни, извънземни хора. После един ден идваш тук и разбираш, че то е част от собствената ти история. Че посредством своите предшественици ти си сложил тези камъни един върху друг. Може би затова много от моите сънародници са омагьосани от Европа. — Тя се усмихна на Кварт. — Завиваш зад някой ъгъл и внезапно си спомняш. Мислел си, че си бил сирак, но се оказва, че не си. Затова не искам да се върна обратно.

Тя се облегна на стената до съда със светената вода. Както обикновено, сивеещата ѝ коса беше сплетена и тя носеше старо синьо поло, което миришеше на пот. Грис пхна палци в задните джобове на изцапаните си джинси.

— Няколко пъти осиротявах — каза тя. — А да си сирак, означава да си роб. Спомените ти дават някаква сигурност, знаеш кой си и къде отиваш, или къде не отиваш. Без тях ти си предоставен на милостта на първия човек, който се появи и те нарече „дете мое“. Не сте ли съгласен? — Тя чакаше Кварт да кимне и той го направи. — Когато защитаваш спомените си, защитаваш свободата си. Само ангелите се радват на лукса да бъдат зрители.

Кварт си мислеше за доклада за Грис Марсала, който беше получил от Рим, и който сега лежеше на бюрото в хотела. (Някои части бяха подчертани с червено. Беше влязла в религиозен орден на осемнадесет години. Учила архитектура и изящни изкуства в Калифорнийския университет в Лос Анджелис, после преминала специализирани курсове в Севиля, Мадрид и Рим. Блестяща академична биография. Седем години преподавателка по изкуство. Четири години директорка на религиозен университетски колеж в Санта Барбара. Прекарала криза на личността със здравословни

усложнения. Освободена за неопределено време от ордена. В доклада не се споменаваха дали е изкарала курсове по компютър.

Кварт погледна монахинята. Навън, на площада, светлината се засилваше и ставаше горещо. Беше благодарен на хладината в църквата.

— Значи вашите възстановени спомени ви задържат тук.

— Повече или по-малко. — Грис Марсала се усмихна тъжно, загледана във военния медал, привързан към сватбен букет, между даровете, сякаш се чудеше кой ли е държал тези цветя. — Футуристите — каза тя — смятаха, че Венеция трябва да бъде взривена, за да се унищожи модела. Това, което приличаше на претенциозен парадокс тогава, сега се превърна в реалност в архитектурата, литературата... И в теологията. Събарянето на градове е пример за крайност, брутален начин за ускоряване на нещата. Има и по-изтънчени пътища.

— Вие и останалите не можете да спечелите тази битка — каза меко Кварт.

— Аз и останалите? — Монахинята беше изненадана. — Ние не сме клан или секта. Ние сме просто хора, които са се събрали около тази църква, всеки по своите лични причини. — Тя поклати глава — това беше очевидно. — Вземете отец Оскар.

Той е млад и намери кауза, в която да се влюби. По същия начин това можеше да бъде жена или либералната теология. Колкото до дон Приамо, той ми напомня за онази прекрасна книга, „Пролетното приключение на Лопе де Агире“ от Рамон Сендер, който ни изнасяше лекции в университета. Това е историята на един дребен, суров конкистадор, който куца от старите си рани и винаги ходи в броня, независимо от жегата, защото не вярва на никого. И отец Феро като него се бунтува срещу неблагодарния далечен крал и води своята лична битка. Не е ли забавно? Кралете пращат хора като вас да затварят или екзекутират хора като Агире. — Тя въздъхна и замълча за момент. — Предполагам, че това е неизбежно.

— Разкажете ми за Макарена.

Като чу името, Грис Марсала погледна внимателно Кварт. Той издържа на погледа ѝ.

— Макарена — каза тя — защитава своите спомени, няколко сувенира, сандъка на пралеля си и книгите, които е чела като дете и са я белязали дълбоко. Тя се бори с онова, което в ефекти на веселие

нарича „ефекта Буденброкови“, усещането за един умиращ свят, изкушението да се наредиш при парвенютата, за да оцелееш. Отчаянието на разума.

— Продължавайте, моля ви.

— Няма много за разказване. Вие сам можете да го видите. — Грис Марсала посочи през вратата към огрения от слънце площад. — Тя наследи един свят, който вече не съществува, това е всичко. Още едно сираче, вкопчено в руините.

— И каква роля играя аз във всичко това? — Той съжали веднага, щом го каза, но тя изглежда не го намери за странно.

— Не знам — сви рамене. — Вие сте свидетел. — Тя се замисли за миг. — Те всички са толкова самотни. Мисля, че искат да разберете или по-скоро онези, които са ви изпратили, да разберат. Точно като Агире, който дълбоко в себе си иска кралят му да го разбере.

— Ами Макарена?

Грис Марсала разглеждаше раните по кокалчетата на Кварт.

— Макарена ви харесва — отвърна тя простишко. — Искам да кажа като човек. Не съм изненадана. Не знам дали го усещате, но вашето присъствие в Севиля носи по нещо на всекиго. Предполагам, че тя се опитва да ви прелъсти по свой собствен начин. — Тя се усмихна като палаво момченце. — Нямам предвид физически.

— Това притеснява ли ви?

Монахинята с любопитство го изглежда.

— Защо да ме притеснява? Аз не съм лесбийка, отец Кварт. Казвам го, в случай, че сте загрижен за отношенията ми с Макарена. — Тя се разсмя. — Колкото до мъжете по принцип и в частност хубавите свещеници, аз съм девственица по обет и избор.

Притеснен, Кварт погледна към площада над рамото на жената.

— Какво става между Макарена и съпруга ѝ? — попита той.

— Тя го обича. — Американката изглеждаше изненадана, сякаш това беше толкова ясно, че не се нуждаеше от обяснение. После иронично се усмихна на Кварт. — Не гледайте така, отче. Явно е, че не прекарвате достатъчно време в изповедалнята. Не знаете нищо за жените.

Кварт излезе навън и почувства слънцето върху раменете си като дебела наметка. Грис Марсала го последва, заобиколи купчина пясък и чакъл и спря до циментовоза. Свещеникът погледна нагоре към

камбанарията, закрыта от скелето, и погледът му се спря на обезглавената Дева над вратата.

— Бих искал да видя жилището ви, сестро Марсала.

— Вие ме изненадвате.

— Едва ли.

Настъпи тишина.

— Мразя да ме наричат „сестра Марсала“. Или това беше начинът молбата ви да прозвучи официално? В края на краищата, искате да посетите апартамента на монахиня, която живее сама. Не се ли тревожите какво ще кажат хората? Монсиньор Корво например? Или шефовете ви в Рим. Макар че, разбира се, вие информирате шефовете си в Рим.

Кварт не знаеше дали да се намръщи или да се засмее. В края на краищата се разсмя.

— Беше само предложение — каза той. — Една идея. Опитвам се да сглобя цялостната картина. Ако видя как живеете, това ще да ми помогне.

Той я погледна в очите и тя разбра, че говори истината.

— Разбирам. Търсите улики.

— Така е.

— Компютри, свързани с Рим. Нещо такова.

— Да.

— И ако откажа, ще влезете ли все пак, както направихте с квартирата на дон Приамо?

— Откъде знаете за това?

— Отец Оскар ми каза.

Твърде много информация циркулира наоколо, помисли си раздражено Кварт. В този малък странен клуб всеки споделяше всичко. Единственият, който трябваше да се бори за информация, беше той. Под лъчите на безмилостното слънце, внезапно се почувства много уморен, изкушаваше се разхлаби якичката и да свали сакото, но не го направи.

Грис Марсала бавно заобиколи циментовоза.

— Защо не? — каза тя накрая със замислена усмивка. — През трите години, когато живях тук, в апартамента ми не е влизал мъж. Ще бъде интересно да видя какво е. Ще се опитам да не ви се хвърля на врата в минутата, когато затворя вратата. Ще се отбранявате ли като

света Мария Горети или имам шанс? Въпреки че на моята възраст, не мисля, че ще представлявам голямо изпитание за нечий обет. За всяка жена е трудно осъзнае, че завинаги е изгубила красотата си. — Сега изражението ѝ беше сериозно. — Особено за една монахиня.

* * *

— Разположете се удобно — каза тя.

Иронията беше явна. В малката всекидневна на апартамента ѝ на третия етаж имаше много малко удобства. Тестният балкон гледаше към улица „Сан Хосе“, близо до Пуерта де ла Карне. Отне им само десет минути, за да стигнат тук от „Богородица със сълзите“. Под безжалостните лъчи на слънцето улиците бяха като фурна и варосаните стени заслепяваха. Севиля беше цялата в светлина. Бели стени и светлина във всички варианти, помисли Кварт, докато вървеше със сестра Марсала на зиг-заг в търсене на сянката. Това му напомни за времето, когато той и монсиньор Павелич тичаха от заслон до заслон по улиците на Сараево, за да се скрият от снайперистите.

Той махна очилата си и огледа стаята. Всичко беше безупречно чисто и подредено. Имаше канапе с плетена покривка, телевизор, малка библиотека с книги и касети, бюро с документи, папки и химикалки. И персонален компютър. Чувствайки очите на Грис Марсала върху себе си, той отиде до него — 486 с принтер. Достатъчно мощен, за да бъде този на Висперас, но нямаше модем, а телефонът беше на другият край на стаята, прикрепен неподвижно към стената.

Кварт плъзна поглед по книгите и касетите. Имаше предимно барокова музика, но и много фламенко, класическо и модерно, и всички албуми на Камарон. Книгите бяха монографии върху изкуството и реставрацията и есета върху Севиля. Две от тях, „Бароковата архитектура на Севиля“ от Санчо Корбачо и „Художествен пътеводител из Севиля и околните провинции“ бяха пълни с листчета хартия, изпъстрени с бележки. Единствената религиозна творба беше износена, подвързана в кожа библия. На стената висеше в рамка репродукция на „Шахматен двубой“ от Питер Ван Хойс.

— Виновна или невинна? — попита Грис Марсала.

— Засега невинна — отговори той. — По липса на доказателства.

Тя се разсмя. Когато се обърна с усмивка към нея, той видя отражението си в огледалото на отсрещната стена. В старинна, красива рамка от много тъмно дърво то изпъкваше сред скромния апартамент.

Монахинята проследи погледа му.

— Харесва ли ви? — попита тя.

— Много.

— Няколко месеца живях на сандвичи, за да спестя пари за него.

— Тя се погледна в огледалото, после отиде в кухнята за две чаши вода.

— Какво му е специалното? — попита Кварт, когато изпи водата си.

— На огледалото? — Грис Марсала се поколеба. — Може да се каже, че това е един вид лично отмъщение. Символ. Единственият лукс, който си позволих тук. — Тя хвърли подигравателен поглед на Кварт. — Това и да пусна мъж в апартамента си, въпреки че е свещеник. Не съм се глезила много често през тези три години, нали? Ние, монахините, сме много стриктни. — Тя въздъхна театрално и двамата се усмихнаха. Грис посочи с жест стаята. — Още в началото, като послушничка те учат, че в килията на монахиня огледалата са опасни — каза тя. — Според правилата броеницата и молитвениникът са единственото ти огледало. Не притежаваш нищо, получаваш дрехите, бельото и дори дамските превръзки от ръцете на общността. Ако трябва да спасиш душата си, не бива да имаш индивидуалност или личен избор.

Тя отиде до прозореца и малко вдигна щорите. Слънчевата светлина нахлу вътре и накара Кварт да примигне.

— Цял живот съм следвала правилата — каза тя. — Продължих да го правя и тук, в Севиля, въпреки това малко отклонение от обета ми за бедност. Имах проблем. Разбрах от Макарена, че ви е разказала. По-скоро болест на духа, отколкото на плътта. Бях директор на девически колеж. Никога не съм разменила и дума с архиепископа на моята епархия, освен по професионални въпроси. И все пак се влюбих в него или мислех, че съм се влюбила, което е същото... В деня, когато на четиридесет години застанах пред огледалото, за да се гримирам, защото той щеше да дойде, осъзнах какво се е случило. — Тя показва на

Кварт белега върху китката си. — Не беше опит за самоубийство, както подозираха колегите ми, а пристъп на ярост. На отчаяние. Когато излязох от болницата и поисках съвет от висшестоящите, те ми препоръчаха само молитви, дисциплина и примера на света Тереза от Лизио.

Тя млъкна за момент, потърквайки китката си, сякаш се опитваше да изтрие белега.

— Помните ли историята на света Тереза, отче? — попита тя. Свещеникът кимна.

— Тя имала туберкулоза и спяла в леденостудена килия, но никога не се оплакала и не поискала одеяло. Добрият Господ я наградил за страданията ѝ, като я прибрал на двадесет и четири години.

Тя тихичко се засмя и присви очи. Сигурно някога е била привлекателна, помисли си Кварт. В известен смисъл още беше такава. Той се зачуди колко членове на религиозен орден, мъже или жени, биха направили това, което беше сторила тя.

Грис Марсала седна в креслото, а Кварт остана прав. Тя горчиво му се усмихна.

— Посещавал ли сте гробище на монахини, отец Кварт? Редици малки, идентични надгробни камъни. Върху тях са издълбани монашеските им имена, а не онези, с които са кръстени. Те са били членове на орден, нищо друго не се зачита пред Бога. Това са най-тъжните гробища, които някога можеш да видиш. Като военно гробище с хиляди кръстове, надписани „Неизвестен“. Те са непоносимо самотни и сякаш питат „За какво беше всичко?“

Кварт заговори предпазливо, като ловец, който дебнеше плячката си.

— Такива са правилата. Знаела сте ги, когато сте се подстригала за монахиня.

— Когато го направих, не знаех значение на думи като „репресия“, „нетолерантност“ и „невежество“. Това са истинските правила. Също като в „1984“ на Оруел (фантастичен роман от Джордж Оруел, където символ на властта е „Големият брат“, който контролира Всички (Б. р.)). Голямата Сестра те наблюдава. И колкото си по-млада и хубава, толкова по-зле. Ключките, групировките, най-добрите приятелки, завистта, ревността... Знаете старата поговорка: те се

събират, без да се познават, живеят, без да се обичат и умират, без да скърбят една за друга... Ако някога престана да вярвам в Бога, се надявам, че поне ще продължа да вярвам в Страшния съд. Бих искала да срещна някои от монахините и всичките си игуменки там!

— Защо станяхте монахиня?

— Това заприлича на изповед. Не ви доведох тук, за да си облекча съвестта. Защо вие станяхте свещеник? Беше ли обичайната история — баща-потисник и свръхлюбяща майка?

Кварт поклати глава. Тази насока на разговора не му харесваше.

— Баща ми почина, когато бях много малък — каза той.

— Ясно. Друг случай на едипов комплекс, както би казал циничният стар Фройд.

— Не мисля. Чудех се дали да не постъпя в армията.

— Като в роман! Червено й черно. — Тя си играеше с покривчицата. — Баща ми беше ревнив, властен човек. Боях се да не го разочаровам. Ако се вгледате отблизо в този избор при повечето жени, особено на хубавите момичета, често ще откриете продължителна тревога, предизвикана от постоянните предупреждения на бащите им: всички мъже искат само едно и тъй нататък. Още от детството си много монахини са възпитавани като мен да внимават с мъжете и да не изпаднат в слабост пред тях. Ще се учудите колко много от сексуалните фантазии на монахините включват красавицата и звяра.

Известно време те се гледаха мълчаливо. Кварт почувства, че сега между тях имаше приятелски чувства. И двамата бяха избрали една и съща работа. Странната и болезнена солидарност, която възниква между духовниците в един труден свят.

— Какво може да направи една монахиня, когато на четиридесет години осъзнае, че все още си е същото малко момиче, командвано от баща й? — Грис Марсала продължи. — Дете, което от силно желание да не го разочарова, да не извърши грях, се е отдало на още по-големия грях да не живее собствения си живот. Дали е мъдро или е глупаво и безотговорно на осемнадесет години да се отречеш от светската любов и заедно с нея от доверието, от отдаването, от секса? Какво трябва да направи една жена, когато изпита тези чувства твърде късно?

— Не знам — каза Кварт. Беше дружелюбен и искрен. — Аз съм само обикновен свещеник. Не зная много от отговорите. — Той огледа

стаята, скромните мебели и компютъра. — Може би да счупи огледалото и после да си купи друго. Това изисква кураж.

— Може би — отговори Грис Марсала. — Но жената в огледалото не е същата. — Когато погледна Кварт, в очите ѝ имаше болка. — Малко неща в живота са толкова трагични като това да откриеш истината твърде късно.

* * *

Те го чакаха в бар „Каса Куеста“, точни както обикновено, седнали на една маса под рекламата за влака Севиля-Сан-лукар-Крайбрежието, около бутилка херес „Ла Ина“.

— Вие сте некадърници — каза Селестино Перехил. — Ужасно ме изложихте.

Дон Ибраим се намръщи на огънчето на пурата си, което щеше да падне върху белите му одежди. Подръпна нервно крайчетата на опърлените си мустаци, докато Перехил беснееше. До него, Ел Потро дел Мантелете гледаше упорито в лявата си ръка, все още превързана, която почиваше на масата. Ла Ниня Пунялес изглежда беше единствената, която остана безразлична към общия им срам. Блуждаещият ѝ поглед се беше приковал върху пожълтял плакат на стената — „Арена Лунарес, 1947 — Хитанильо де Триана, Домингин и Минолете“. Ноктите на дългите ѝ, мършави ръце бяха червени като устните и кораловите ѝ обици. Сребърните ѝ гривни подрънкваха всеки път, когато пълнеше чашата си. Беше изпила сама половината бутилка.

— Беше много глупаво да ви давам тази работа — каза Перехил. Беше ядосан, чувстваше се зле и вратовръзката му беше изкривена. Лицето му изглеждаше сиво и сложната му прическа беше в безпорядък. Само преди час Гавира го беше пекъл на бавен огън — какво става, имбецил такъв. Плащам ти, за да има резултати и за цяла седмица ти нищо не си направил, освен да объркаш всичко. Дадох ти шест милиона за тази работа, а доникъде не сме стигнали. На всичко отгоре онзи журналист, Бонафе, си пъха носа в тази работа. И между другото, Перехил, когато имаме време, можеш да ми кажеш каква работа имаш с това влечуго. Ще ми обясниш много подробно, защото

мисля, че има нещо, което не зная. Имаш време до сряда. Разбра ли? Защото в четвъртък не искам никой в тази църква, дори самия Бог. Иначе ще изцедя от теб шестте милиона. Ти си кретен, Перехил, пълен кретен.

— Да си имаш вземане-даване със свещеници носи лош късмет — каза дон Ибраим.

Перехил го погледна и каза:

— Вие сте онези, които носите лош късмет.

— Историята с бензина — отбеляза Ла Ниня — беше предупреждение от Бога. Адските огньове. — Тя четеше плаката за последната корида на Манолете.

Дон Ибраим нежно се вгледа в циганския ѝ профил и размазания грим и отново почувства тежестта на отговорността си. Ел Потро чакаше като вярно куче. Забележката на Перехил, че носят лош късмет, вероятно едва сега беше стигнала до съзнанието му. Дон Ибраим погледна Ел Потро окуражаващо.

— Предупреждение от Бога — повтори той думите на Ла Ниня от уважение и липса на нещо по-добро за казване.

— Ozu.

— Значи ли това, че се отказвате? — попита Перехил.

— Никой не се отказва — заяви дон Ибраим с достойнство и сложи ръка на гърдите си. Когато го направи, пепел падна върху шкембето му.

— Никой — повтори Ел Потро.

— И какво ще направите? — попита Перехил. — Времето изтича. Този четвъртък в църквата не трябва да има литургия.

Лъжливият адвокат вдигна ръка.

— Нека преценим и обмислим — каза той. — Макар че заради съвеста си решихме да не посягаме на свещеното здание, нищо не ни пречи да действаме с човешкия елемент. — Той дръпна от пурата си и зардеда как кръгчето кубински дим отлита надалеч. — Говоря за свещеника.

— Кой от тримата?

— Енорийският свещеник. — Дон Ибраим уверено се усмихна. — Според сведенията, събрани от Ла Ниня в квартала и между енорияшите, помощник-свещеникът заминава утре — вторник — така че енорийският свещеник ще бъде сам. — Тъжните му зачервени очи,

без мигли след злополучния инцидент, се спряха върху служителя на Панчо Гавира. — Разбираш ли, приятелю?

— Да — каза Перехил и се намести в стола. — Но не съм сигурен накъде води това.

— Не искаш литургия тук в четвъртък, нали?

— Точно така.

— Щом няма свещеник, няма литургия.

— Да. Но онзи ден ти ми каза, че съвестта ти не позволява да счупиш краката на стареца. И като стана дума за това, писна ми от твоята съвест.

Дон Ибраим се огледа и предпазливо сниши глас.

— Не е нужно да стигаме толкова далеч. Представи си, че този свещеник, този Божи служител изчезне за два-три дни, без да получи никаква телесна повреда.

Слаба усмивка на надежда изгря на лицето на телохранителя.

— Можете ли да направите това?

— Разбира се. — Дон Ибраим дръпна от пурата си. — Чиста операция. Без кръв, без счупени кости. Но ще ти струва малко повече.

— Колко повече? — попита подозрително Перехил.

— О, не много. — Дон Ибраим хвърли поглед на приятелите си и рискува със сумата. — По половин милион на всеки за квартира и храна.

Четири милиона и половина на този етап бяха нищо, затова Перехил се съгласи. Финансовото му състояние беше ужасно, но ако операцията успееше, Гавира нямаше да се стиска за допълнителната сума.

— Какво имате предвид? — попита Перехил.

Дон Ибраим погледна през прозореца към тясната бяла дъга на уличката „Де ла Инкуизисион“, разколебан дали да разправи подробности. Разгорещен, въпреки охладеното вино, той взе ветрилото на Ла Ниня и си повя.

— По реката има едно място — каза той. — Лодката, на която живее Ел Потро. Можем да държим свещеника там до петък, ако искаш.

Перехил погледна към безизразното лице на Ел Потро и сви вежди.

— Ще успеете ли?

Дон Ибраим мрачно кимна.

— Ще успеем.

Като всички хора, които отчаяно искаха да бъдат убедени, Перехил се успокои. Извади пакет американски цигари и запали една.

— Сигурни ли сте, че няма да нараните свещеника? — попита той. — Ами ако се съпротивлява?

— Моля те. — Дон Ибраим тревожно погледна към Ла Ниня, и постави ръката си на рамото на Ел Потро. — Той е възрастен свещеник. Божи човек.

Перехил кимна. Трябваше да наблюдават свещеника от Рим и дамата, напомни им той. И да правят снимки. Не бива да забравят снимките.

— Планът не е лош — добави Перехил. — Откъде ви дойде идеята?

Като поглаждаше това, което беше останало от мустаците му, дон Ибраим се усмихна, едновременно тържествуващ и скромнен.

— От един филм, който снощи давах по телевизията — „Затворникът от Зенда“.

— Мисля, че съм го гледал — каза Перехил и нагласи косата си така, че да скрива плешивината му. Направи знак на келнера да донесе втора бутилка. — Не е ли онзи, в който един човек влезе в затвора заради приятелите си, а после намери съкровище и си отмъсти?

Дон Ибраим поклати глава, докато келнерът наливаше виното.

— Не — каза той. — Това е „Граф Монте Кристо“. В онзи, за който говоря, лошият брат отвлича краля, за да стане сам крал. Но после идва Стюърт Грейнджър и го спасява.

— Не е ли страхотно? — кимна Перехил доволен. — Наистина се образоваш, когато гледаш телевизия.

* * *

Не само личността на Онорато Бонафе притежаваше някои свински качества. По времето, когато стигна до портика, пот се лееше от розовата му двойна брадичка и попиваше в яката. Той изтри лице с кърпичката си, докато оглеждаше оброчните дарове, които висяха на стената, струпаните в единия край на кораба пейки и скелето. Беше

късен следобед. Светлината, която се процеждаше през счупените прозорци, беше златиста и червена и обливаше счупените и прашни резби със странно сияние. Два ангела гледаха в пространството, а сенчестите фигури на херцозите от Ел Нуево Естремо, коленичили за молитва, сякаш оживяваха.

Бонафе тръгна несигурно напред, като оглеждаше купола, амвона и изповедалнята, чиято врата беше отворена. В нея и в ризницата нямаше никой. Той приближи вратата на криптата и се вгледа в стълбите, които потъваха в тъмнината. Обърна се към олтара. Фигурата на Девата беше там, в нишата си, обкръжена от скелето: Бонафе я гледа един миг, после с решителността на човек, планирал ходовете си, се покачи по стълбата до фигурата на пет метра над стената. Червената светлина от прозорците осветяваше бароковата резба, сърцето, пронизано с ками, очите на „Богородица със сълзите“, вдигнати към небето. А върху бузите, синята наметка и короната от звезди блестяха перлите на капитан Халок. Бонафе извади кърпичката си, попи потта от челото и врата си и почисти перлите. Вгледа се в тях отблизо. После извади джобно ножче от джоба си. Внимателно остърга една от перлите, инкрустирана в мантията и замислено я заразглежда. После предпазливо я извади от гнездото ѝ. Беше голяма колкото зърно нахут. Подържа я за миг в дланта си и с доволна усмивка я пхна в джоба на самото си.

В пустата църква вечерната светлина проникваше през липсващия торс на Христос върху счупения прозорец и капките пот върху тлъстото лице на Бонафе приличаха на кръв. Той отново ги попи с кърпичката. В този момент чу зад себе си скърцане и почувства, че скелето се движи.

[1] „Докато премигнеш“ /лат./ — картина на Хуан Валдес Леал (1622–1690), алегория на краткостта на човешкия живот. — (Б. р.) ↑

ХІ

САНДЪКЪТ НА КАРЛОТА БРУНЕР

*Цялата мъдрост на света е събрана
в очите на тези восъчни кукли.*

Валери Ларбо,
„Стихотворения“

Английският часовник удари десет, когато приключваха с десерта и Крус Брунер предложи да пият кафето навън, в прохладния двор. Кварт предложи ръката си на херцогинята и те излязоха от лятната трапезария, където бяха вечеряли между мраморни бюстове, донесени преди четири века от руините на Италика, заедно с мозайката в централния двор. Във външната галерия с декоративния таван, прадеди с бели жаба и черни дрехи гледаха мрачно от рамките си преминаването на Кварт и херцогинята. Облегната на ръката му, старата дама, облечена в черна копринена рокля с малки бели цветя около врата и китките, ги изброяваше: адмирал, генерал, губернатор на Нидерландия, вицецрал на Западните Индии. Те преминаваха покрай лампите от Кордова — стройната сянка на свещеника до дребната, прегърбена сянка на херцогинята, между сводовете на галерията. А зад тях, в черна рокля до глезените и сандали, с възглавничка за майка си в ръка, вървеше Макарена и се усмихваше.

Кварт седна между двете жени до облицования с плочки фонтан. Дворът, пълен с цветя, ухаеше на жасмин. След като прислужницата остави подноса, Макарена я освободи и сама сервира кафето върху инкрустираната маса. Черно за Кварт и с мляко за нея, а за майка ѝ — една не много студена кока-кола.

— Това е моят наркотик, както знаете — каза старата дама. — Лекарите не ми позволяват да пия кафе.

— Мама спи много малко — каза Макарена на Кварт. — Ако си легне рано, се събужда в три или четири сутринта. Кока-колата я държи будна. Всички ѝ го казваме, но тя не си взема бележка.

— Че защо? — попита Крус Брунер. — Тази напитка е единственото нещо от Съединените щати, което ми харесва.

— Харесваш и Грис, мамо.

— Вярно е — призна херцогинята между глътките. — Но тя е от Калифорния, значи е почти испанка.

Макарена се обърна към Кварт.

— Херцогинята мисли, че в Калифорния земевладелците още носят старинни костюми, покрити със сребърни копчета, а Зоро защитава бедните.

— Не е ли така? — попита Кварт развеселен.

Крус Брунер енергично кимна.

— Така би трябвало да бъде — каза тя. — Все пак, Макарена, твоят пра-пра-прадядо Фернандо е бил губернатор на Калифорния, преди да ни я отнемат.

Тя говореше с цялото самочувствие на своя произход, сякаш Калифорния е била отнета директно от нея или семейството ѝ. Имаше нещо необикновено в смесицата от фамилиарност, учтивост и малко високомерна толерантност, с които херцогинята се отнасяше към хората. Кварт погледна сбръчканите ѝ ръце и лице, покрити с петна, повехналата ѝ кожа, бледите следи от червило по устните, бялата коса, перлената огърлица и ветрилото, украсено от Ромеро де Торес. Малко бяха жените като нея. Той беше срещал някои от тях — самотни стари дами, които разнасяха изгубената си младост и носталгията по Лазурния Бряг; матрони от древни италиански родове, съсухрени реликви от Централна Европа с австро-унгарски презимена, благочестиви испански дами. Крус Брунер беше от последната категория. Техните дъщери и синове бяха или безпарични лентяи, храна за жълтата преса, или работеха от девет до пет в кантори и банки, държаха винарни, магазини и модерни нощни клубове — забавляваха финансистите и политиците, от които зависеше препитанието им. Учеха в Америка, посещаваха повече Ню Йорк, отколкото Париж или Венеция, не можеха да говорят френски и се женеха за разведени, манекени или парвенюта. По време на вечерята Крус Брунер беше говорила за това със закачлива усмивка. Също като

китовете или тюлените, каза тя, принадлежа към един застрашен вид — аристокрацията.

— Някои светове не рухват със земетресение или голяма катастрофа — каза сега старата дама и погледна със съмнение Кварт, като се чудеше дали той я разбира, — а издъхват спокойно, с тиха въздишка. — Херцогинята нагласи възглавницата зад гърба си и за няколко мига се заслуша в песента на щурците в градината. Нежно сияние в небето предшестваше изгрева на луната. — Спокойно — повтори тя.

Кварт погледна към Макарена, която седеше с гръб към светлината от галерията и половината ѝ лице беше в сянка. Косата ѝ се беше разпиляла по рамото. Краката ѝ бяха кръстосани и под черната рокля се виждаха голите ѝ ходила, обути в сандали. Огърлицата от слонова кост блестеше на шията ѝ.

— Това не се отнася до „Богородица със сълзите“ — каза той. — Нейното сбогуване с този свят не е никак спокойно.

Макарена не каза нищо.

— Не всички светове изчезват по свое желание — прошепна старата херцогиня.

— Вие нямате внуци — каза Кварт. Искаше да го каже неутрално и небрежно, но прозвуча заядливо, дори грубо.

— Така е, нямам — отвърна Крус Брунер и се обърна към дъщеря си.

Макарена се приведе напред и в лунната светлина Кварт видя, че е ядосана.

— Това не е ваша работа — каза му тя накрая с равен глас.

— Може би не е и моя работа. — Херцогинята се притече на помощ на госта си. — Но е жалко.

— Защо да е жалко? — попита остро Макарена. Обърна се към майка си, но гледаше Кварт. — Понякога е по-добре да не оставяш нищо след себе си. — Тя раздражено дръпна стола си назад. — Войниците, които отиват на война, без да оставят нищо зад себе си, са щастливи. Няма за кого да се тревожат или да страдат.

— Както някои свещеници — каза Кварт с очи, приковани в нея.

— Може би — засмя се Макарена. Смехът ѝ беше горчив, липсваше му естественото искрено звучене. — Сигурно е чудесно да нямаш отговорности, да бъдеш егоист. Да избереш кауза, която обичаш

или която те удовлетворява, както е направила Грис. Или като вас. Вместо да наследиш една кауза или тя да ти бъде наложена.

Крус Брунер обви пръсти около ветрилото си.

— Никой не те е принудил да се замесваш в тази работа около църквата, скъпа — каза тя. — Нито да превръщаш това в своя лична война.

— Моля те. Ти знаеш по-добре от всички, че понякога човек няма избор. Че ако отвориш сандъка, може би ще трябва да платиш за това... Животът на някои хора е управляван от призраци.

Херцогинята рязко отвори ветрилото си.

— Чухте ли я, отче? Кой казва, че романтичните героини са изчезнали? — Тя си повя с ветрилото, като гледаше разсеяно ожулените кокалчета на Кварт. — Но само младите са обезпокоявани от духове. Наистина, с времето призраците се умножават, но все по-малко те притесняват — болката се превръща в меланхолия. Моята сега е съвсем слаба. — Тя посочи към мавританските арки на двора, фонтана и изгряващата луна. — Те вече не ми причиняват мъка. — После се обърна към дъщеря си. — Само ти го правиш. Мъничко.

Старата дама наклони глава на една страна, също като Макарена, и Кварт внезапно откри чертите на дъщерята в лицето ѝ. За миг той видя как ще изглежда красивата жена до него след тридесет или четиридесет години. Всичко отминава, помисли Кварт. И всичко свършва.

— За известно време бракът на дъщеря ми ме обнадежди — продължи Крус Брунер. — Утеши ме, защото знаех, че рано или късно ще я напусна. Октавио Мачука и аз бяхме съгласни, че Панчо е идеален: умен, красив, с голямо бъдеще... изглеждаше много влюбен в Макарена и съм сигурна, че все още е, независимо от всичко, което се случи. — Тя присви почти несъществуващите си устни. — Изведнъж всичко се промени. Дъщеря ми напусна брачното огнище и се върна да живее с мен.

Кварт довърши кафето си и остави чашата на масата. Усещаше, че непрестанно се докосва до истината, но не може да я разбере.

— Не смея да попитам защо — каза той.

— Не смеете. — Херцогинята си повя и го погледна закачливо. — Нито пък аз. По всяко друго време бих го сметнала за голямо нещастие, но вече не знам кое е най-доброто. Аз съм предпоследната

от моя род, годините ми са почти три четвърти век и имам галерия, пълна с портрети на прадеди, от които никой не се бои, не уважава, нито дори помни.

Сега луната беше точно в центъра на правоъгълника небе над главите им. Крус Брунер помоли да угасят лампите. Светлината беше сребристосиня с бели оттенъци — шарките на плочките, столовете и мозайката на пода се виждаха така ясно, сякаш беше ден.

— Като че ли преминаваме някаква граница — каза тя. — Светът изглежда различен от другата страна.

— Какво има от другата страна? — попита той.

Старата дама го погледна с шеговита изненада.

— Притесняващо е, когато такъв въпрос идва от свещеник. Жените от моето поколение винаги са мислели, че свещениците имат отговор за всичко. Когато попитах стария си изповедник как да реагирам на изневерите на съпруга си, той винаги ми казваше да ги приема, да се моля и да посветя страданието си на Исус. Според него, личният живот на Рафаел и моето спасение бяха абсолютно различни неща и едото нямаше нищо общо с другото.

Кварт се чудеше какъв ли съвет беше дал отец Феро на Макарена за брака ѝ.

— Когато наближим границата — продължи Крус Брунер — изпитваме особено, безстрастно любопитство. И нежна толерантност към онези, които ще дойдат тук рано или късно, но все още не го знаят.

— Като дъщеря ви ли?

Старата дама се замисли за миг.

— Например — съгласи се тя. После се възря в Кварт, заинтересувана. — Или като вас. Няма винаги да бъдете красив свещеник, който привлича енорияшките си.

Кварт се направи, че не чува последната ѝ забележка. Истината сякаш все още му убягваше.

— А какво е мнението на отец Феро за другата страна? — попита той.

Старата дама сви рамене. Разговорът започваше да я отегчава.

— Трябва да попитате него. Не мисля, че той е нежен, нито пък толерантен. Но е честен свещеник, а аз вярвам на свещениците. Вярвам в Светата Римска католическа и апостолическа църква и се надявам да спася душата си във вечността. — Тя потупа по брадичката

си със затвореното ветрило. — Дори вярвам в свещеници като вас, които не четат литургия или пък носят джинси и маратонки като отец Оскар. В забравения свят, откъдето идвам, свещеникът означаваше нещо. — Тя се усмихна на дъщеря си. — Макарена много обича дон Приамо, а аз вярвам в Макарена. Обичам да я гледам как води личната си война, макар че дори аз не винаги я разбирам. Тези войни бяха невъзможни, когато бях на нейната възраст.

За втори път от два дни някой възхваляваше честността на отец Феро. Но това противоречеше на доклада за Силас де Ансо. Кварт погледна часовника си.

— В обсерваторията ли е отец Феро? — попита той.

— Много е рано — отвърна Крус Брунер. — Обикновено той идва малко по-късно, около единадесет. Искате ли да го почакате?

— Да. Има няколко неща, за които искам да поговорим.

— Добре. Ще се наслаждаваме по-дълго на компанията ви. — Щурците отново свиреха и старата дама се заслуша, обърнала лице към градината.

— Открихте ли кой е поставил картичката ни в стаята ви?

Кварт извади картичката от джоба си и я сложи на масата.

— Не — каза той, усещайки очите на Макарена върху себе си. — Но сега поне знам какво означава.

— Наистина ли? — Крус Брунер отвори и затвори ветрилото си, после потупа по картичката с него. — В такъв случай, докато чакате дон Приамо, може би е подходящо време да върнем картичката в сандъка на Карлота.

Кварт погледна нерешително към двете жени. Макарена се изправи и зачака с картичка в ръка на фона на луната. Той стана и я последва през двора и градината.

От гълъбарника се виждаха облаците, които докосваха нежно луната. Градът долу изглеждаше нереален. Като стар сценичен декор покривите на Санта Крус се простираха на тераси, равнини от сянка, прекъснати тук-там от светлината на някой прозорец, далечна улична лампа или тераса с окачено пране — като погребални савани в тъмнината. Осветена, Ла Хиралда се издигаше в далечината, сякаш изрисувана на тъмен фон. Погледната през белите тънки пердета, които се вееха на бриза, камбанарията на „Богородица със сълзите“ изглеждаше съвсем близо, почти досегаема.

— Бризът не идва от реката, а от морето — каза Макарена. — Нощно време се носи от Санлукар. — Тя извади запалката изпод презрамката на сутиена си и запали цигара. Димът се понесе навън през прозореца. Насекоми пърхаха около лампата. — Това е всичко, останало от Карлота Брунер — каза тя, посочвайки отворения сандък в светлината на лампата.

Беше пълен с всевъзможни предмети: лакирани кутийки, нефритени огърлици, порцеланови фигурки, счупени ветрила, много стара и излиняла дантелена наметка за глава, фуркети, корсети с банели от китова кост, чантичка от сребърни халки, театрални бинокли, избелели изкуствени цветя от шапка, албуми със снимки и пощенски картички, стари илюстрирани вестници, кутии от кожа и картон, чифт странни дълги ръкавици от червена козя кожа, пожълтели книги с поезия и училищни тетрадки, дървени макари от плетене на дантела, много дълга плитка светлокестенява коса, каталог от Световното изложение в Париж, парче корал, макет на гондола, стар туристически пътеводител за развалините на Картаген, гребен от черупка на костенурка, стъклоно преспапие с малко морско конче в него, римски монети още някакви сребърни монети с образите на Исабел II и Алфонсо XII. Тук бяха и писмата — дебела пачка, вързана с панделка. Макарена развърза фльонгата и ги подаде на Кварт. Сигурно бяха около петдесет: почти две трети бяха писма, а останалите — картички. Мاستилото беше избледняло върху чупливата, пожълтяла хартия и на места почти не се четеше. Никъде нямаше пощенски печати. Всички бяха изписани с хубавия, наклонен почерк на Карлота и адресирани до капитан Мануел Халок, пристанище Хавана, Куба.

— Няма ли писма от него?

— Не. — Коленичила до сандъка, Макарена взе няколко писма и ги зачете с цигара между пръстите. — Моят пралядо ги изгарял, когато пристигали. Жалко. Имаме нейните писма, но не и неговите.

Седнал в един от старите фотьойли пред рафтовете книги, Кварт заразглежда картичките. Всички бяха популярни изгледи от Севиля като останената в неговата стая: мостът на Триана, пристанището със Златната кула и шхуна, закотвена пред нея, плакат за карнавала, репродукция на картина от катедралата. Чакам те, винаги ще те чакам, с цялата ми любов, винаги твоя, чакам да ми се обадиш, с цялата ми

любов, Карлота. Той извади едно писмо от плика. Носеше дата единадесети август 1896.

„Скъпи Мануел,

Не мога да се примиря, че не получавам вести от теб. Сигурна съм, че семейството ми крие писмата ти, защото знам, че не си ме забравил. Нещо в сърцето ми, като тихо цъкане на часовник, ми казва, че писмата и надеждите ми достигат своето предназначение. Ще дам това писмо на една прислужница, на която смятам, че мога да разчитам и се надявам, че думите ми ще стигнат до теб. С тях потвърждавам, че те обичам и че ще те чакам винаги, докато най-накрая се завърнеш.

Струва ми се, че е минало толкова много време, откакто замина, любов моя! Времето минава, а аз все още очаквам един от онези кораби, които плават нагоре по реката, да те доведе при мен. Сигурна съм, че животът трябва да бъде щедър към онези, които страдат толкова много, защото вярват в него. Понякога смелостта ме напуска и отчаяно плача, убедена, че никога няма да се върнеш. Че си ме забравил, въпреки обещанието си. Виждаш ли колко несправедлива и глупава мога да бъда?

Винаги те чакам, всеки ден, в кулата, от която гледах как заминаваш. По време на сиестата, когато всички почиват и къщата е тиха, аз се качвам тук, сядам в люлеещия се стол и наблюдавам реката. Много е горещо и вчера ми се стори, че галеоните от картините по стълбището се движат. Сънувах и деца, които играят на плажа. Мисля, че това са добри поличби. Може би точно в този миг ти си ни път към мен.

Върни се скоро, моя любов. Имам нужда да чуя смеха ти, да зърна белите ти зъби и силните ти, загорели ръце. Да видя как ме гледаш по твоя особен начин. Да ме целунеш, както стори веднъж. Върни се, умолявам те. Върни се или ще умра. Усещам, че душата ми вече умира.

С цялата ми любов,

Карлота“

— Мануел Халок никога не прочел това писмо — каза Макарена. — Нито някое от останалите. Тя запазила разума си още шест месеца, после всичко потънало в мрак. Не е преувеличавала, душата ѝ наистина е умирала. Когато най-сетне той дошъл да я види и седнал в двора в синята си униформа със златни копчета, Карлота вече била мъртва. Тя не го познала. Била само една сянка.

Кварт прибра писмото в плика му. Чувстваше се притеснен, че е нарушил интимността на любовните думи, които никога не бяха получили отговор.

— Искате ли да прочетете още? — попита Макарена.

Той поклати глава. Завесите се полюшваха от бриза, който идваше по Гуадалкивир от Санлукар и през тях той зърна църковната кула. Макарена седна на пода, облегна се на сандъка и започна да препрочита някои от писмата. Черната ѝ коса блестеше на светлината на лампата. Кварт се наслаждаваше на извивката на шията ѝ, на загорялата ѝ кожа, на босите крака в кожени сандали. Тя излъчваше такава невероятна топлина, че той трябваше с усилие да се въздържа да не я докосне.

— Вижте това — каза тя и му подаде лист хартия. На него имаше скица на кораб под думите: въоръжен катер „Манигуа“. Под скицата имаше списък на характеристиките на кораба, очевидно преписани от някое периодично издание от онова време с почерка на Карлота.

ВЪОРЪЖЕН КАТЕР „МАНИГУА“

Година на построяване, Англия	1886
Водоизместимост	341
Дължина	47
Тяга	2.2
Мощност в к.с.	1,800
Възли	22
Далекобойност	1,800 мили при 10 възела
Оръдия	2 по 47 (на кърмата) 1 от 75 в центъра
Екипаж	27 души (3x4 стрелци)

Макарена му подаде папка, завързана с панделка.

— Това е от по-късно. Дядо ми го сложил в сандъка, след като Карлота умряла. Това е епилогът на историята.

Кварт отвори папката. В нея имаше няколко изрезки от вестници и илюстрирани списания, в които се говореше за края на Испанско-Американската война и поражението на флота на 3 юли 1898. На първата страница на „Ла Илустрасион“ имаше гравюра, представяща разбиването на ескадрата на адмирал Сервера. Имаше и страница с описание на битката, карта на бреговата линия на Сантяго де Куба и снимки на командирите и офицерите, убити в битката. Между тях Кварт намери и онази, която търсеше. Отпечатъкът беше с лошо качество и бележка от илюстратора обясняваш, че е била „нарисувана въз основа на достоверни описания“. На нея се виждаше хубав мъж с тъжни очи и закопчан догоре жакет. Имаше къса коса, големи мустаци и бакенбарди. Беше единственият офицер, облечен в цивилни дрехи и изглежда илюстраторът се беше опитал да подчертае, че този човек не е бил обикновен член на ескадрата на Сервера. Капитанът от търговския флот г-н Мануел Халок Ортега, командир на „Манигуа“. Халок гледаше в пространството, сякаш безразличен към факта, че е в списъка на героите от Куба. Отдолу, на същата страница, имаше следния текст:

„Инфантата «Мария Тереса», след като устоя на концентрирания огън на американската ескадра почти цял час, рухна в пламъци. Междувременно останалите испански кораби отплаваха от пристанището на Сантяго между крепостите Ел Моро и Сокапа и бяха незабавно посрещнати с артилерийски огън от бойните кораби и кръстосвачите на Сампсън, чието превъзходство беше многократно. «Окендо», чийто бакборд беше целият в пламъци, без да може да стреля с оръдията си, с почти напълно унищожени мостик и мачти, с голям брой мъртви и ранени на борда, мина преди своя флагман, който беше обърнал към брега. Неспособен да продължи, поради смъртта на командира си (капитан Ласага), «Окендо» се

насочи към сушата една миля по на запад, за да не попадне в ръцете на врага.

Напрегнаха моторите си до последно, «Бискайя» и «Кристобал Колон» плаваха успоредно към брега, притиснати към него от плътен североамерикански огън. Те отминаха унищожените си спътници, оцелелите от които се опитваха да доплуват до брега. Като по-бърз «Колон» мина отпред, докато нещастната «Бискайя» понесе пълната сила на вражеския огън. Нейният командир, капитан Еулат направи неуспешен опит да атакува бойния кораб «Бруклин». Но «Бискайя» беше в пламъци и се отправи към сушата под яростния огън на «Айова» и «Орегон». Тогава дойде ред на «Колон» (капитан Диас Мореу). В един часа следобед, преследван от четири американски кораба, беззащитен, тъй като нямаше тежка артилерия, той заседна и беше потопен от екипажа си. Междувременно, без надежда за оцеляване, леките съдове от ескадрата, фрегатите «Плутон» и «Фурор» напуснаха пристанището един след друг. През последните няколко часа към тях се присъедини въоръженият катер «Манигуа», чийто командир, капитан от Търговския флот Халок, отказа да остане в пристанището. Неговият кораб щеше да бъде пленен заедно с града. Осъзнали, че бягството е невъзможно, «Плутон» и «Фурор» се насочиха право към американските бойни кораби и кръстосвачи. «Плутон» (лейтенант Васкес) заседна, след като беше разцепен на две от тежък снаряд, изстрелян от «Индиана», а «Фурор» беше потопен от огъня на «Индиана» и «Глостър». Колкото до лекия, бърз «Манигуа», той напусна пристанището на Сантяго последен, когато брегът беше покрит със заседнали и горящи испански кораби. Издигна черен флаг до испанското знаме и под вражеския огън се насочи направо към най-близкия американски кораб, кръстосвача «Индиана». «Манигуа» плава три мили на зигзаг към кръстосвача под ожесточен огън и потъна в един и двадесет следобед с пробита палуба и изцяло обхванат от пламъци, все още опитвайки да се вклини във врага...“

Кварт върна изрезката обратно в папката и я остави обратно в сандъка при останалите документи. Сега той знаеше към какво гледа капитан Халок на снимката: към оръдията на бойния кораб „Индиана“. Представи си Халок на мостика, заобиколен от артилерийски огън и дим, решен да завърши дългото си пътуване към нищото.

— Разбрала ли е някога Карлота за това? — попита Кварт.

Макарена разлистваше стар албум със снимки.

— Не знам — каза тя. — През юли 1898 тя напълно била изгубила ума си, затова нямаме представа как би реагирала на новините. Все пак, мисля, че са крили от нея. Карлота идвала тук да чака до деня, когато умряла. — Тя му показва страница от албума. На стара снимка с печата на фотографското студио в ъгъла, се виждаше млада жена в светли летни дрехи, която държеше чадър и носеше широкопола шапка с цветя, като тези в сандъка. Фотографията беше много избеляла, но той успя да различи тънки ръце, които държаха ръкавици и ветрило, светлокестенява коса, събрана в кок и бледо лице с тъжна усмивка и блуждаещи очи. Не беше красива, но лицето ѝ беше приятно — мило и нежно. Изглеждаше на около двадесет години. — Може би се е снимала за него — каза Макарена.

По-силен полъх раздвижи завесите и Кварт отново видя камбанарията на „Богородица със сълзите“. За да преодолее неловкостта си, той отиде до един от сводестите прозорци. Съблече сако си и застана, загледан в силуета на църквата в мрака. Чувстваше се безутешен, както сигурно се е чувствал Мануел Халок, когато излязъл за последен път от Каса дел Постиго и отишъл в църквата, за да остави перлите на Карлота.

— Съжалявам — прошепна той, без да знае защо.

Спомни си студеното докосване до камъка на входа на криптата, прашенето на горящите свещи по време на литургията, аромата на безплодното минало, който се носеше от сандъка.

Макарена застана до него и също се загледа в кулата на „Богородица със сълзите“.

— Сега знаете всичко, което трябва да знаете — каза тя.

Беше права. Кварт знаеше повече от достатъчно и Висперас беше постигнал своята безсмислена цел. Но не можеше да бъде преведено на официалния език на доклада за ИВД. Монсиньор Спада, Негова светлост Йежи Ивашкевич и Негово светейшество папата се

интересуваха само от личността на хакера и възможността от скандал в малката севилска енория. Останалото — животът и историите, които съществуваха между стените на църквата — нямаше значение. Както беше казал отец Оскар, „Богородица със сълзите“ беше твърде далеч от Рим. Както обречената „Манигуа“ на капитан Халок, тя беше само малък кораб, който нестабилно се носеше към неумолимата стоманена маса на своя унищожител.

Макарена сложи ръка върху неговата. Той не се отдръпна, но тя усети, че се напрегна.

— Напускам Севиля — каза Кварт.

За миг тя не каза нищо, после се обърна и го погледна.

— Мислите ли, че в Рим ще разберат? — попита го.

— Не знам. Но дали ще разберат или не, няма значение. — Той посочи към сандъка, камбанарията, града, потънал в мрака долу. — Те не са били тук. Хакерът привлече за малко вниманието им, но за тях това е просто малка точица на картата. Докладът ми ще бъде архивиран веднага щом го прочетат.

— Не е честно — каза Макарена. — Това място е специално.

— Грешите. Светът е пълен с места като това. С Карлоти, които чакат на прозореца, с упорити стари свещеници и разнебитени църкви... Папата няма да изгуби съня си заради „Богородица със сълзите“. Хората не са достатъчно важни за него.

— Ами за вас?

— Няма значение. И без това не спя много.

— Разбирам. — Тя отдръпна ръката си. — Вие не обичате да се ангажирате, нали? Просто изпълнявате заповеди. — Рязко отхвърли косата си назад и застана така, че той нямаше друг избор, освен да я погледне в очите.

— Няма ли да ме попитате защо напуснах съпруга си?

— Не, няма. Това не ми е нужно за доклада.

Макарена се изсмя тихо и презрително.

— Вашият доклад. Дойдохте тук и започнахте да задавате въпроси. Не можете да си тръгнете, без да чуете всички отговори. Намесихте се в живота на всички, затова ето и останалото от моя. — Очите ѝ бяха приковани в Кварт. — Искях да имам дете, но Панчо не искаше. — Гласът ѝ стана саркастичен. — Представете си възраженията му — много е скоро, времето не е подходящо, това е

критичен период от живота ни, трябва да концентрираме усилията и енергията си, можем да| имаме дете по-късно... Не му обърнах внимание и забременях. Защо отместихте поглед, отец Кварт? Шокиран ли сте? Престорете се, че това е изповед. Част от работата ви.

Кварт поклати глава, изненадващо твърд. Работата му беше единственото нещо, с което все още беше наясно.

— Отново грешите — каза той меко. — Това не е моя работа. Казах ви и преди, че не искам да чуя изповедта ви.

— Не можете да се измъкнете, отче. — Гласът ѝ беше дрезгав. — Мислете за мен като за измъчена душа, която не може да бъде отблъсната. Поне не ви моля за опрощение.

Той сви рамене, сякаш това го облекчаваше. Но съсредоточена върху луната, тя като че не забеляза.

— Забременях и Панчо се почувства така, сякаш е настъпил краят на света. Настоя, че е твърде скоро. Искаше да ме принуди да махна детето.

Значи това било. Нещата идваха на мястото си.

— И вие го направихте — не можа да се въздържи Кварт.

Тя се усмихна с горчивина, която не беше забелязвал преди у нея.

— Да. Аз съм католичка и отказвах колкото можах. Но обичах съпруга си. Въпреки съвета на дон Приамо, влязох в клиника и се отървах от детето. Имаше усложнения, перфорация на матката, кръвоизлив и трябваше да ми направят принудителна хистеректомия. Сега никога няма да бъда майка. — Лицето ѝ беше обърнато към луната. — Никога.

— Какво каза отец Феро?

— Нищо. Той е стар и е видял твърде много. Все още ми дава причастие, когато поискам.

— Знае ли майка ви?

— Не.

— А съпругът ви?

Смехът ѝ беше сух и кратък.

— И той не знае. — Тя плъзна ръка по прозореца към Кварт, но този път не го докосна. — Само отец Феро и Грис знаят. А сега и вие. — Тя се поколеба за миг, сякаш щеше да добави и друго име.

— Одобри ли сестра Марсала решението ви да направите аборт?
— попита Кварт.

— Напротив. Това почти ми струваше приятелството ѝ. Но когато получих усложненията в клиниката, тя дойде да ме види. Не позволих на Панчо да дойде с мен, така че той сметна, че всичко е минало гладко. Прибрах се вкъщи след възстановяването и изглеждах добре. — Тя се обърна към свещеника. — Има един журналист. Казва се Бонафе. Онзи, който публикува снимки миналата седмица...

Тя млъкна, сякаш очакваше той да каже нещо, но Кварт млъкеше. Снимките бяха най-малката му грижа, но се обезпокои, когато чу, че Макарена споменава Онорато Бонафе.

— Неприятен дребен човечец — продължи тя. — Човек не би искал да му стисне ръката, защото сигурно ще бъде лепкава.

— Знам за кого говорите — каза Кварт.

Макарена го изгледа с любопитство. Наведе глава и косата скри лицето ѝ.

— Дойде да ме види тази сутрин — каза тя. — Всъщност ме спря на вратата. Никога не бих го поканила в къщата. Казах му да се маха, но преди да тръгне ми намекна нещо за клиниката. Бил е там да задава въпроси.

Господи. Искаше му се да беше набил хубаво Бонафе при последната им среща. Надяваше с, че отново ще намери журналиста в хотела, за да изтрие усмивката от мазното му лице.

— Тревожа се — призна Макарена.

— Вече не е незаконно да правиш аборт в Испания — каза Кварт.

— Да. Но този човек и списанието му печелят от скандали. — Тя скръсти ръце и гласът ѝ внезапно стана студен. — Знаете ли как се прави аборт, отец Кварт? Не, не мога да си представя, че знаете. Поне подробностите, ярката светлина, белия таван, широко разтворените крака на жена. Чувстваш, че искаш да умреш. И безкрайната, студена, ужасяваща самота... — Тя се отдръпна от прозореца. — Проклети да са всички мъже, включително и вие. Проклет да е и последният от тях.

Тя въздъхна дълбоко. Играта на светлините и сенките по лицето ѝ я състаряваше, а може би това се дължеше на горчивината.

— Не си позволих да мисля за това, което се беше случило — продължи тя. — Беше като кошмар, от който отчаяно исках да се събудя. Един ден, три месеца след като излязох от клиниката, влязох в

банята, докато Панчо си взимаше душ. Току-що се бяхме любили за първи път. Седях на ръба на ваната и го наблюдавах. Той ми се усмихна и внезапно съзнах, че това не беше човекът, когото обичах, а някакъв непознат. Един мъж, който ме беше накарал да изгубя възможността да имам деца. Почувствах се още по-зле, отколкото в клиниката. Събрах си багажа и се върнах тук. Панчо не разбра. Все още не разбира.

Кварт бавно си пое дъх.

— Значи затова го наранявате — каза той.

— Никой не може да го нарани. Егоизмът и маниите му са като броня. Но мога да го накарам да си плати — посредством тази църква ще ударя върху реномето му на финансист и мъжката му гордост. — Севиля много лесно може да се обърне срещу някого. Имам предвид моята Севиля. Онази, чието признание иска да спечели Панчо.

— Приятелката ви Грис смята, че още го обичате.

— Понякога тя говори много. — Макарена се опита да се засмее, но не успя. — Може би именно в това е проблемът — че го обичам. Както и да е, няма значение.

— Ами аз? Защо ми казвате всичко това?

— Не знам. Казахте ми, че заминавате и това изведнъж ме притесни. — Тя беше толкова близо, че когато бризът повя, косата ѝ докосна лицето на Кварт. — Може би, защото до вас не се чувствам толкова самотно. Сякаш, въпреки себе си, вие въплъщавате стария идеал за свещеник, който жените винаги толкова много са ценяли: силен и мъдър, на когото да се довериш и в когото да вярваш. Може би заради черния ви костюм и якичката, или поради факта, че сте привлекателен мъж. Може би пристигането ви от Рим и всичко, което символизира, ме е впечатлило. Може би аз съм Висперас. Може би се опитвам да ви спечеля на моя страна или по перверзен начин просто искам да унижа Панчо. Може да е едно от тези неща или всички заедно. В блатото, в което се превърна животът ми, вие и отец Феро стоите на двата края на твърдата земя.

— Затова защитавате тази църква — каза Кварт. — Имате също толкова нужда от нея, колкото и останалите.

Тя прибра косата си и я вдигна, разкривайки прекрасната извивка на шията си.

— Може би вие също имате нужда от нея и то повече, отколкото мислите. — Косата отново се разпиля по раменете ѝ. — Колкото до мен, не знам от какво се нуждая. Може би, както казахте, от църквата. Може би от един красив мълчалив мъж, който да ме накара да забравя. Или поне да спре болката. И друг мъж, стар и мъдър, който ми опрощава вината, че търся забрава. Знаете ли, преди няколко века е било чудесно да си католик. Това разрешавало всичко: човек казвал истината на свещеника и чакал. Сега дори вие, свещениците, не вярвате. Има един филм, „Портретът на Джени“. Гледал ли сте го? По някое време Джоузеф Котън, който е художник, казва на Дженифър Джоунс: „Без теб съм изгубен.“ А тя му отговаря: „Не говори така, не можем и двамата да сме изгубени“. Толкова ли сте изгубен, колкото изглежда, отец Кварт?

Той се обърна към нея, но нямаше отговор. Чудеше се как женската уста може да бъде едновременно закачлива и нежна, безсрамна и свенлива, и толкова близо. Щеше да каже не що, макар да не знаеше точно какво, когато наблизко часовник удари единадесет. Сигурно е свършила смяната на Светия дух, помисли си Кварт. Той протегна наранената си ръка към лицето на жената, но успя да спре на половината разстояние. Несигурен дали чувства разочарование или облекчение, той видя, че дон Приамо стои на вратата и ги наблюдава.

* * *

— Луната е много ярка — каза отец Феро, дребна тъмна фигурка до телескопа, загледана нагоре. — Нощта не е подходяща за наблюдение на звездите.

Макарена беше слязла долу, за да остави двамата свещеници насаме в гълъбарника. Кварт стоеше до сандъка на Карлота, който току-що беше затворил.

— Угасете светлините — каза отец Феро.

Кварт го послуша. Книгите, сандъкът, гравюрата на стената, всичко се стопи в мрака. Сега фигурата на прозореца изглеждаше по-компактна.

— Искан да поговоря с вас — каза Кварт. — Заминавам от Севиля.

— Вероника — каза след малко отец Феро. — Виждам Косите на Вероника.

Кварт отиде до прозореца и застана от другата страна на телескопа.

— Онези тринадесет звезди там — каза отец Феро. — На северозапад. Тя пожертвала косите си, за да осигури победата на своята армия.

Кварт не гледаше небето, а тъмния профил на свещеника. Лампите, които осветяваха Ла Хиралда, угаснаха и кулата внезапно изчезна, но щом очите на Кварт привикнаха, той отново успя да различи силуета ѝ на лунната светлина.

— А там, по-надалеч — продължи старият свещеник — почти в зенита, можете да видите Ловджийските кучета. — Той произнесе името с презрение — сякаш натрапници нахлуваха в любимото му кътче.

Този път Кварт погледна натам и успя да различи на север две звезди — една голяма и една по-малка, които сякаш се движеха заедно през Вселената.

— Май не ги харесвате много — каза той.

— Не, презирам ловците. Още повече, когато ловят себеподобни. В този случай това са кучетата на ласкателството. По-голямата от двете звезди била наречена „Кор Кароли“ („Сърцето на Чарлз“) от Халей, защото светела по-ярко в деня, когато Чарлз II се върнал в Лондон.

— Значи кучетата не са виновни.

Старият свещеник се засмя дрезгаво. В лунната светлина несресаната му коса изглеждаше почти чиста.

— Вие сте много мнителен човек, отче Кварт. А казват, че аз съм бил мнителен. Говорех само за звездите. — Той бръкна в джоба на расото и извади цигарите си. Набръчканото му, белязано лице и небръсната брадичка се озариха, докато палеше една, пазейки пламъка с шепи. — Защо си тръгвате? — попита той. Огънчето на цигарата му беше светеца точка в мрака. — Открихте ли Висперас?

— Личността на Висперас е най-малкото, отче. Може да е всеки от вас, всички вие, или никой от вас. Това няма значение.

— Интересно ми е какво ще напишете в доклада си за Рим.

Кварт му каза: смъртта на двамата души е била злополука и разследването е подкрепило заключенията на полицията. Отделен въпрос е, че един възрастен свещеник води своя лична война, с подкрепата на неколцина от енорияшите си. Историята беше стара като свети Павел, затова Кварт не мислеше, че някой в Курията ще бъде изненадан. Ако хакерът не беше изпратил съобщението до Негово светейшество, проблемът нямаше да отиде по-далеч от архиепископа на Севиля.

— Какво ще стане с мен? — попита отец Феро.

— Нищо особено. Монсињор Корво вече е съставил документ, обобщаващ дисциплинарните мерки срещу вас, който ще бъде прикрепен към доклада ми, затова предполагам, че дискретно ще ви принудят да се пенсионирате по-рано. Може да ви направят капелан в манастир, но мисля че по-вероятно е да ви изпратят в дом за възрастни свещеници.

Пламъчето на цигарата помръдна в мрака.

— Ами църквата?

— Това не е в моята юрисдикция — каза Кварт. — Но както стоят нещата, не виждам бъдеще за нея. В Севиля има твърде много църкви и недостатъчно свещеници. Пък и Корво вече е прочел заупокойната молитва.

— За църквата или за мен?

— И двете.

Отново прозвуча дрезгавият смях на свещеника.

— Вие знаете всички отговори — каза той.

— Да ви кажа право, един ми липсва. Става дума за нещо в досието ви. Не искам да го включа в доклада си, без да чуя вашата версия. Като енорийски свещеник в Арагон сте имали проблем. С някакъв Монтегрифо, ако си спомняте.

— Прекрасно си спомням господин Монтегрифо.

— Той казва, че е купил от вас икона от вашата енория.

— Беше малка романска църква — каза отец Феро след дълго мълчание. — Гредите бяха изгнили, стените — напукани, беше пълна с гарванови гнезда и плъхове. Енорията беше много бедна — понякога няхах пари да купя вино за причастието. Енорияшите ми бяха разпръснати на няколко километра. Обикновени хора — овчари, селяни. Бяха стари, болни, необразовани, без бъдеще. Всеки ден четях

литургията под тази украса, която беше постоянно застрашена от дървесните червеи и влагата. В делнични дни църквата беше напълно празна. Из цялата страна има такива места, където произведенията на изкуството биват откраднати от търговци, изчезват при срутването на черковния покрив или остават под открито небе. Един ден при мен дойде един човек. Познавах го отпреди. Водеше със себе си много добре облечен мъж и ми каза, че той бил президент на аукционна къща в Мадрид. Направиха ми предложение за Христос и малката икона.

— Била е много ценна — каа Кварт. — Петнадесети век.

— Какво значение има? — отсече старият свещеник. — Бяха готови да платят. Не много голяма сума, но достатъчна за нов покрив и най-вече достатъчна, за да помогна на енорияшите си.

— И вие ги продадохте?

— Разбира се. Без да се поколебая нито миг. Поправих покрива, купих лекарства за болните, отстраних някои от повредите от снега и спасих малко добитък. Помогнах на хората да живеят и да умрат.

Кварт посочи към църквата.

— Но сега защитавате тази църква. Не е ли противоречие?

— Защо? Художествената стойност на „Богородица със сълзите“ има също толкова значение за мен, колкото за архиепископа и вас. Оставям това на сестра Марсала. Моите енорияши, макар и малобройни, са по-важни от всякакви картини.

— Значи не вярвате... — започна Кварт.

— В какво? В изкуството от XV век? В бароковите църкви? Във Висшия Съдник, който играе с фалшиви зарове? — Огънчето на цигарата припламна, когато отец Феро дръпна за последен път и я изхвърли през прозореца. — Няма значение — каза той. — Те вярват.

— Тази продажба е донесла черна точка в досието ви — каза Кварт.

— Знам. — Свещеникът завъртя телескопа. — Имах много неприятна среща с епископа ми. Ако някой беше направил същото в Рим, казах му, щеше да бъде друго. Но тук, ние всички играем по гайдата на свети Петър. Само сълзи, Quo Vadis Domine („Къде отиваш. Господи?“ — според библейското предание Исус се явява на св. Петър, когато той напуска по съвета на учениците си Рим, за да се спаси от гоненията. Петър го пита: „Къде отиваш, Господи?“, а Исус отговаря: „В Рим, за да ме разпнат втори път“. Петър се връща и приема

мъченическата си смърт. (Б. р.)) и „Разпнете ме“. А междувременно ние сме навън и потискаме съвестта си, докато в съдебната зала насилието продължава.

— Виждам, че не обичате и свети Петър.

Старият свещеник се засмя.

— Не. Трябвало е да умре в Гетсиманската градина, когато извадил меч, за да защити Учителя си.

Беше ред на Кварт да се засмее.

— Ако беше станало така, нямаше да имаме първия си папа.

— Така си мислите вие. — Отец Феро поклати глава. — В този бизнес има много папи. Няма хора с кураж. — Той погледна през окуляра. Завъртя колелата и тръбата на телескопа бавно се придвижи нагоре и вляво. — Когато гледаш небето — каза той — нещата заемат различно място във Вселената. Знаете ли, че нашата малка земя е само на 150 милиона километра от слънцето, а Плутон е отдалечен на почти шест милиарда километра? Че слънцето е малка точица в сравнение със средноголяма звезда като Арктур? Да не споменаваме Алдебаран, която има 36 милиона километра диаметър, или Бетелгейзе, която е десет пъти по-голяма. — Той придвижи телескопа надясно и посочи една звезда на Кварт. — Вижте, това е Алтаир. Със скорост триста хиляди километра в секунда, на светлината му ѝ трябват шестнадесет години, за да достигне до нас. Междувременно той може би е избухнал и ние да виждаме светлина от звезда, която вече не съществува. Понякога, когато гледам към Рим, имам чувството, че гледам към Алтаир. Сигурен ли сте, че всичко ще си бъде още на мястото, когато се върнете?

Подканен от отец Феро, Кварт погледна през окуляра. Когато се отдалечи от сиянието на луната, между звездите се появиха безбройни точици светлина, гроздове и галактики, червени, сини, бели, трептящи или спокойни. Една от тях се движеше и изчезна в сиянието на друга — падаща звезда или може би изкуствен спътник. Кварт потърси Голямата мечка, като следваше линията през Мерак и Дубхе, нагоре, четири пъти по толкова, ако добре си спомняше. Там беше Полярната звезда, голяма, светла, самоуверена.

— Това е Поларис — каза отец Феро, който беше следил движението на телескопа. — Опашката на Малката Мечка, която винаги показва нулева земна ширина. Винаги, но не неизменно. — Той

накара Кварт да насочи телескопа наляво. — Преди пет хиляди години египтяните почитали друга звезда, Дракона, като пазител на Севера. Тя има цикъл от 25 800 години, от които са изминали едва 3000. Значи след още 228 столетия Драконът отново ще бъде полярна звезда. — Той почука с пръсти върху месинговата тръба. — Чудя се дали тогава ще има някой на Земята, за да го забележи.

— Свят ми се завива — каза Кварт и се отдръпна от окуляра.

Възрастният свещеник изцъка с език и кимна в знак на съгласие. Изглежда се забавляваше от световъртежа на Кварт, както опитният хирург, когато студентите по медицина пребледнеят по време на аутопсия.

— Смешно е, нали? Вселената е удивителна. Поларис, звездата, която гледахте преди миг, е на 470 светлинни години оттук. Това означава, че се ориентираме по светлина, която идва от началото на XVI век. — Той посочи друга точка. — А ето там, в мъглявината Котешко око, само обвивка от сгъстени газове е останала от една звезда, угаснала преди хиляда години. — Той отиде до другия прозорец и чертите му се откриха по-ясно в светлината на луната. — Какво сме ние? — попита той. — Каква роля играем на тази голяма сцена, която се простира над главите ни? Какво означава нашият нещастен живот и дребните ни желания? Вашият доклад до Рим, църквата, Светият отец, вие и аз, какво значение имат за тези светлини? — Той отново се изсмя дрезгаво. — Свръхнови ще избухнат, звезди ще угасват, планети ще се раждат и умират дълго време, след като нас няма да ни има.

Кварт отново почувства инстинктивната солидарност между свещеници. Като между изтощените воители, застанали всеки в своето квадратче на дъската, изолирани, далеч от крале и принцове. Искаше му се да сложи ръка на рамото на стареца, но не го направи.

— Мисля, че астрономията не ми харесва — каза той бавно. — Тя граничи с отчаянието.

Старецът го погледна изненадан.

— Отчаяние? Обратното, отче Кварт, тя носи покой на човека. Защото само сериозните, ценните и значими неща ни причиняват болка, когато ги изгубим. Малко неща имат стойност след осъзнаването, че сме капчици в океана в червения здрач на вселената. — Той млъкна, втренчил поглед в черковната кула, която се виждаше

през леко потрепващите пердета. — Може би само предложената приятелска ръка, преди звездите ни да угаснат една по една и да настъпи свиреп студ.

Отец Феро замълча. Кварт запали лампата и звездите изчезнаха.

* * *

Той слезе в градината, праметнал сако през рамото си и вдъхна нощния въздух. Тя го чакаше. Лунната светлина хвърляше сенки от листа върху лицето и раменете ѝ.

— Не искам да си тръгвате — каза тя. — Още не.

Очите ѝ светеха, белите ѝ зъби блестяха между разтворените устни, а огърлицата от слонова кост беше като бяла ивица около загорялата ѝ шия. Денят беше много горещ. Лъчите на следобедното слънце се промъкваха през щорите върху голото тяло на жена. Кармен, тютюноработничката, навиваше тютюневи листа върху бедрото си, капчици пот овлажняваха тъмния триъгълник. Повя лек бриз. Листата на портокаловите дървета и декоративните храсти се раздвижиха над лицето на Макарена Брунер, а лунната светлина се плъзна по раменете на свещеника, сякаш ризницата се свлече в краката му. Умореният рицар-тамплиер стоеше изправен и се оглеждаше, заслушан в тропота на сарацинската конница, която настъпваше към хълма на Хатин. Чуваше как бурното море се блъска в кея, докато крехките лодчици се бореха да се върнат в пристанището. Жена в траурни дрехи държеше детска ръка. Супата вреше, докато един стар свещеник седеше до огнището и повтаряше *rosa, rosae*. Изгубена сред един свят, който се ориентираше по звездна светлина отпреди пет века, сянката на момчето се очертаваше върху стената, която го защитаваше от свирепия студ навън. Тя се приближи до другата сянка, която чакаше под храстите и портокаловите дървета, докато не почувства аромата и топлината ѝ, дъха ѝ. Но секунда преди да прокара пръсти през косата ѝ, за да избяга от самотата за една нощ, сянката, момчето, мъжът, който гледаше голото тяло в слънчевата светлина, проникваща през щорите, изтощеният рицар-тамплиер, всички те се обърнаха и погледнаха нагоре към мъждиво осветения прозорец на гълъбарника, където старият свещеник, необщителен, скептичен и дързък, разгадаваше

страховитите тайни на безмилостното небе в компанията на един призрак, който търсеше на хоризонта бели платна.

XII

БОЖИЯТ ГНЯВ

*Той изчезна пред очите ни и нямахме
представа как стана това.*

Гастон Лъору,
„Фантомът на операта“

През дима от лулата архиепископът от Севиля изглеждаше тържествуващ.

— Значи Рим се отказва — каза той.

Кварт остави чашата си и изтри уста със салфетката, бродирана от монахините от местния орден. Усмихна се и въздъхна.

— Това е едно от възможните тълкувания, Ваша светлост.

Монсиньор Корво издуха още един облак дим. Двамата мъже седяха един срещу друг на масичката за кафе. Архиепископът имаше обичай да закусва с първия си сутрешен посетител. Кафето и препечените филийки пред тях бяха предназначени за дякона на катедралата, но архиепископът ги предложи на Кварт, когато той се появи неочаквано, за да се сбогува и наруши разписанието му. Архиепископът мразеше кафето му да изстива.

— Нали ви казах, че този проблем няма да се разреши лесно? — каза негова светлост.

Кварт се облегна във фотьойла. Би предпочел да лиши архиепископа от възможността да прави саркастични забележки и да се усмихва, обвит в дим, но учтивостта изискваше да му поднесе почитанията си, преди да замине.

— Напомням на ваша светлост — каза той, — че не дойдох да разрешавам нищо. Дойдох просто, за да информирам Рим за ситуацията. И точно това ще направя сега.

Корво беше на седмото небе.

— Не разбрахте кой е Висперас.

Кварт погледна часовника си.

— Не. Но проблемът не е във Висперас. Хакерът, който прониква до папата, е нещо тривиално, ще го открият рано или късно. Важните неща са отец Феро и Богородица със сълзите. След моя доклад, каквото и решение да се вземе, то ще бъде взето с пълно познаване на ситуацията.

Жълтият камък в пръстена на архиепископа проблесна, когато той вдигна ръката си.

— Не ми пробутвайте йезуитски номера, отец Кварт. Вие се провалихте. — Димът на лулата не можеше да скрие злорадството му. — Висперас се подигра с вас и с Рим.

— Нито аз, нито Рим бихме се намесили — каза Кварт студено, — ако Ваша светлост беше пресякъл нещата в зародиш. Отец Феро и „Богородица със сълзите“ са във вашата епархия, а вие знаете поговорката „Щом има заблудени овце, значи пастирът спи“.

Корво захапа лулата си възмутен.

— Слушайте, Кварт — каза той с твърд глас. — Единствената заблудена овца тук сте вие. За глупак ли ме вземате? Знам за посещенията ви в Каса дел Постиго. И всичко останало, разходките, вечерите.

Негова светлост, чийто талант на амвона беше високо оценяван от енориашите му, продължи да излива презрението и мрачното си настроение си в сурова проповед, която продължи няколко минути. Основният му аргумент беше, че агентът от ИВД бил позволил да бъде заблуден от свещеника на „Богородица със сълзите“ и личната му бойна група, съставена от монахини, аристократи и предани стари дами. Кварт бил изгубил чувството си за перспектива и провалил мисията си в Севиля. А дъщерята на херцогиня Ел Нуево Естремо, която между впрочем все още била съпруга на Гавира, изиграла немалка роля в прелъстяването му.

Кварт изслуша невъзмутимо тирадата, но замръзна при последната забележка.

— Ще бъда много благодарен, ако Ваша светлост потвърди в писмен вид всички обвинения по тази точка.

— Естествено, ще го направя. — Корво се радваше, че най-последно беше докоснал оголен нерв. — Ще ги изпратя на началниците ви във

Ватикана. На нунция. На всички заедно и всеки поотделно. Ще го направя с писма, по телефона, по факса и под акомпанимента на китара. — Той извади лулата от устата си и се ухили злобно. — Ще изгубите репутацията си, както аз изгубих секретаря си.

Това беше всичко. Кварт сгъна салфетката, хвърли я на подноса и се изправи.

— Ако няма нищо повече, Ваша светлост...

— Нищо повече — каза архиепископът с подигравателно изражение, — „сине мой“. — Той остана седнал, като гледаше ръката си и се чудеше дали да не нанесе последен удар и да поиска от Кварт да целуне пръстена му. Но в този миг телефонът иззвъня, затова той просто освободи свещеника с махване на ръката и отиде да го вдигне.

Кварт закопча сакото си и излезе в коридора. Стъпките му отекваха под рисувания таван на Галерията на Прелатите, а после по мраморните стъпала на централното стълбище. През прозорците виждаше двора, където някога се е намирал затворът Ла Пара, в който епископите на Севиля затваряли непокорните свещеници. Няколко столетия по-рано, помисли си Кварт, отец Ферио и може би самият той, щяха да свършат там, докато монсиньор Корво изпрати своята версия на събитията в Рим по възможно най-бавния начин. Кварт беше на последните стъпала и размишляваше за предимствата на модерните технологии, когато чу, че някой го вика. Спря и се обърна. Беше самият архиепископ и той вече не изглеждаше толкова доволен.

— Бихте ли се върнали обратно, отец Кварт. Има нещо, което трябва да обсъдим.

Когато Кварт, заинтригуван, изкачи стълбите, видя, че Негова светлост беше невероятно блед.

— Не можете да заминете — каза монсиньор Корво, когато Кварт се изравни с него. — В църквата има нов нещастен случай.

Той мина покрай циментовоза и двете полицейски коли. „Богородица със сълзите“ беше пълна с полицаи. Преброи поне дванадесет — един стоеше на вратата, а останалите вътре правеха снимки, вземаха отпечатъци и претърсваха пода, пейките и скелето за следи. Църквата ехтеше от шепота им.

Грис Марсала седеше сама на стъпалата на олтара. Кварт пристъпи към нея по централната пътека. Симеон Навахо го посрещна

по средата на пътя. Както обикновено, заместник-началникът беше вързал косата си на опашка и носеше кръгли очила и ярка риза. Кожената чанта — с магнума 357 вътре, предположи Кварт — беше праметната през рамото му. Кварт беше поразен колко не намясто изглежда Навахо в църквата. Стиснаха си ръце. Полицаят се радваше да го види.

— Станаха трима, отче — каза той весело. Наведе се небрежно над една пейка и Кварт, който погледна през рамото му, видя чифт крака да стърчат от изповедалнята.

Той приближи безмълвно, следван плътно от Навахо. Вратата беше отворена. Кварт си помисли, че положението на краката е странно. Виждаше измачканите сиви панталони. Останалата част от тялото беше покрита с парче синьо платно, въпреки че една жълтеникава, восъчна ръка с дланта нагоре беше останала открита. От китката до средния пръст имаше рана.

— Странно място да умреш, нали? — отбеляза полицаят.

— Кой е? — попита дрезгаво Кварт.

Въпросът беше ненужен. Беше разпознал обувките, бежовите панталони, малката пълна ръка. Навахо поглади мустаци.

— Казва се Онорато Бонафе. Журналист е. Беше. Известен е в Севиля.

Кварт кимна.

— Познавахте го, нали? Така си и мислех. Няколко души ми казаха, че се въртял наоколо през последните дни. Искате ли да го погледнете, отче?

Навахо влезе в изповедалнята и разтърси опашка като работлива катеричка. Повдигна платното, което покриваше тялото. Бонафе беше много неподвижен и жълт, подпрян на тъгълче от дървения стол в изповедалнята, с брадичка, потънала в гънки тлъстина. Изглеждаше спокоен или може би уморен. От носа и устата му беше текла кръв, намокрила врата и ризата му. Сега беше засъхнала.

— Съдебният патолог току-що го прегледа — каза Навахо и посочи един млад мъж, който седеше на една пейка и си водеше бележки. — Каза, че е умрял от масирани вътрешни кръвоизливи. От удар или падане. Това, което не знаем, е как е попаднал в изповедалнята.

Като преодоля отвращението, което изпитваше към мъжа приживе, Кварт съвестно промърмори кратка молитва и се прекръсти.

Навахо го наблюдаваше с интерес.

— На ваше място не бих си давал този труд, отче. От доста време е мъртъв. Накъдето и да е тръгнал — той имитира с ръце две пляскащи крила — вече е стигнал там.

— Кога е настъпила смъртта?

— Още не знаем. Но нашият експерт предполага, че е било преди дванадесет до четиринадесет часа.

Двама полицаи на скелето до Девата оживено разговаряха и гласовете им ехтяха под купола. Навахо им каза да говорят по-тихо. Те се подчиниха, сконфузени. Кварт видя, че Грис Марсала още седи на стълбите на олтара и го наблюдава. За първи път му се стори крехка. Когато Навахо отново покри Бонафе, каза на Кварт, че монахинята открила тялото рано сутринта.

— Искам да говоря с нея — каза Кварт.

— Разбира се, отче — каза Навахо с разбираща усмивка. — Но нямате нищо против, преди да тръгнете, да ми кажете накратко откъде познавахте жертвата. За да не смесим показанията. — Той погледна Кварт над очилата си.

— Както искате. Но първо трябва да говорите с енорийския свещеник.

Полицаят го погледна за миг, без да отговаря. После кимна и каза:

— Да, така мисля и аз. Проблемът е, че тази сутрин никой не може да открие дон Приамо. Странно, не мислите ли?

— Бяхте ли в жилището му?

Навахо изглеждаше разочарован, сякаш беше очаквал нещо повече от Кварт.

— От това, което чух — каза той, — той е изчезнал от лицето на земята. Може би с колесницата на пророк Илия.

* * *

Кварт разказа на заместник-началника за срещите си с Онорато Бонафе във фойето на хотела. Разказът му беше прекъсван на два пъти

от клетъчния телефон на Навахо. И двата пъти той се извини, докато го вадеше от кожената си чанта. Първото обаждане беше съобщение, че все още няма и следа от отец Феро. Свещеникът прекарал както обикновено вечерта — в гълъбарника на Каса дел Постиго, което Кварт можа да потвърди, като съобщи часа, в който го е напуснал — и после изчезнал безследно. Чистачката му казала, че в леглото му не бил спал никой. Отец Лобато заминал за новата си енория късно предишния ден, с автобус. Пътуването било дълго, с няколко възможни смени. Полицията и цивилните агенти опитваха да го открият.

— Заподозрени ли са свещениците? — попита Кварт. Навахо прибра телефона след второто обаждане и каза, че докато не се установи причината за смъртта, никой не е заподозрян. Или иначе казано, всички са заподозрени — той погледна извинително над очилата си, — макар че имал основание да подозира някои повече от другите.

— За каква случайност говорим този път? — попита Кварт.

Навахо почеса носа си.

— Между нас да си остане, отче — каза той, — бих казал, че този път някой е помогнал на църквата.

Кварт не беше изненадан. Не беше експерт по труповете, макар че беше виждал няколко, но един поглед върху Бонафе му беше достатъчен.

— Убит ли е? — попита той, като се надяваше да узнае нещо повече.

— Колегата ви, енорийският свещеник, е подходящ кандидат — каза Навахо.

— Заради изчезването му?

— Разбира се. Освен ако съдебният лекар не каже нещо друго.

Навахо се извини, повикан от един полицаи. Кварт се отправи към стъпалата на олтара, където все още седеше Грис Марсала.

— Как сте? — попита той.

Тя беше обгърнала с ръце краката си, подпряла брадичка на коленете.

— Малко уплашена — отговори му с по-силен от обикновено американски акцент. — Но съм добре.

— Притесни ли ви много полицията?

Монахинята се замисли за миг.

— Не — каза тя. — Бяха много учтиви.

В църквата, пълна с полиция, тя изглеждаше още по-сама и уязвима от обикновено.

— Издирват отец Феро — каза Кварт, като седна до нея. После добави, за да не прозвучи много заплашително: — И отец Лобато.

Тя дълбоко се замисли, като от време на време примигваше, сякаш не можеше да повярва. После въздъхна и кимна.

— Възможно е — каза най-накрая — Оскар да се е отбил при родителите си, които живеят в малко селце край Малага, преди да продължи за Алмерия. Може би затова не са го намерили още.

И двамата бяха заслепени от светкавица на фотоапарат. Един от полицаите снимаше нещо на пода под тях. Кварт разкопча сакото си и се наведе напред.

— Ами дон Приамо? — попита той.

Тя очакваше въпроса. Без съмнение я бяха питали и преди това.

— Не знам. Дойдох тази сутрин, както обикновено в девет. Намерих църквата заключена. Един от тях винаги я отваряше в седем и половина заради литургията в осем. Днес никой не е отслужил литургия.

— Казаха ми, че вие сте открила тялото.

— Да. Отначало отидох в жилището им, но там нямаше никой. Затова минах през вратата на ризницата, като използвах собствения си ключ. — Тя сви рамене объркано. — Отначало не забелязах нищо. Отидох до скелето при прозореца. Запалих светлините, приготвих си нещата. Но това ми се стори много странно и се обадох на Макарена, за да я питам дали дон Приамо е бил в Гълъбарника снощи. По пътя към ризницата видях онзи мъж в изповедалнята.

— Познавахте ли го?

Изразът на сините ѝ очи стана студен.

— Да — каза тя. — Един ден стоях отвън с Оскар и той — журналистът — дойде да ни задава въпроси за дон Приамо и работата по църквата. Оскар го прати по дяволите.

Кварт погледна маратонките ѝ, бледите ѝ глезени, белега на китката. Тя все още прегръщаше краката си. Той имаше да прави много неща — още не беше успял да се свърже с Рим, — но не можеше да я остави така. Направи знак на Навахо, който проверяваше хората си.

— Страхувам се, че полицията отново ще ви обезпокои — каза Кварт. — Трима мъртъвци са много. А този път изглежда невероятно да е било злополука. Искате ли да се обадя в консулството ви?

Тя се усмихна.

— Не мисля, че ще бъде необходимо. Полицайте бяха много мили.

— Говорихте ли с Макарена?

Кварт почувства вълнение, когато произнесе името ѝ. До този момент беше успял да избегне мисълта за нея. Тези четири срички можеха да го накарат да изключи напълно без никакво усилие. Само преди няколко часа, той беше повтарял това име върху устните ѝ, в устата ѝ. И изведнъж всичко отново потъна в мрак, блясъкът на слоновата кост, горещата плът, чието ухание още лъхаше от кожата му, ръцете му, устните, които тя беше хапала до кръв. Загорялото ѝ тяло, като излязло от мечтите му, ивици светлина и сянка върху бялата шир на чаршафа, върху който лежаха — пустиня от пясък или сол. Тя, напрегната, стройна, бореца се да преодолее желанието си към него; да тръгне, макар да иска да остане; главата ѝ — отметната назад; прекрасното ѝ лице — отсъстващо, променено, егоистична маска, която стенеше, когато силните му ръце я сграбчиха здраво; стенеше, сякаш беше прикована от тялото му; голите ѝ бедра около кръста му. Задъхваща се в горещината, с влага по кожата, устните, извивката на гърдите; топлата шия, брадичката и отново устата, стенеща; разтварянето на бедрата — предизвикателство или убежище. Дълги, напрегнати часове на битка, които минаха за секунда, защото във всеки миг той осъзнаваше, че това, което става, има граница и край. И крайт дойде със зората и после кулминация, дълга и яростна, в сивата светлина, която проникваше през прозорците на Каса дел Постига. И изведнъж Кварт се оказа отново сам по пустите улици на Санта Крус, без да знае дали е прокълнат за цяла вечност, или пък спасен.

Той поклати глава, за да отхвърли спомена. Отчаяние беше точната дума. За да не му се предаде, се съсредоточи върху църквата — скелето, фигурата на Девата, полицаите, които оживено разговаряха до трупа на Онорато Бонафе. По-късно, помисли си с усилие на волята. Може би по-късно.

— Не сме говорили тази сутрин.

Грис Марсала го наблюдаваше внимателно и измина един миг, преди Кварт да осъзнае, че отговаря на въпроса му. Чудеше се колко знае тя за онова, което беше станало през последните няколко часа и в църквата, и между него и Макарена.

— Но полицията е била при нея — добави монахинята. — Мисля, че в момента са в Каса дел Постиго.

Свещеникът се намръщи. Навахо не си губеше времето. Сега и Кварт трябваше да побърза. Половин час по-рано в архиепископския дворец, Корво беше категоричен — независимо дали Висперас беше замесен или не, проблемът засягаше само Рим, или — което беше същото — само Лоренцо Кварт и Негова светлост си измиваше ръцете от цялата работа. Това нямаше нищо общо с него като духовен глава на Севиля. Разбира се, Кварт и ИВД можели да разчитат на неговата подкрепа, молитви и т.н.

— Къде е отец Феро?

Без да чака отговора на Грис Марсала, Кварт започна да анализира ситуацията. За момента Навахо го беше изпреварил, но той можеше да го настигне. В Рим нямаше да реагират добре, ако някой свещеник бъде арестуван, преди Кварт да има възможността да ги уведоми. В най-добрия случай самата Църква щеше да поеме инициативата в разследването. Това означаваше да намерят добър адвокат на стария свещеник и да го защитават, докато не се появят доказателства за вина. А ако вината стане явна, да подпомогнат процеса на светското правосъдие. Основното, както обикновено, беше да се запази приличие. Оставаше да се види къде с мястото на съвестта на Кварт, но това можеше да почака по-добри времена.

— Знам колкото вас къде е отец Приамо — каза монахинята, изненадана колко малко внимание обръща той на отговорите й. — Видях го за малко вчера следобед. Всичко изглеждаше нормално.

Всичко изглеждаше нормално и когато Кварт го видя в полунощ, но междувременно Бонафе беше умрял. Кварт погледна тревожно часовника си. Навахо имаше повече средства на разположение. Без резултат от аутопсията и улики, които да следва, Кварт трябваше да действа по интуиция.

— Кой заключва църквата? — попита той.

— Главния вход или този през ризницата? — попита колебливо сестра Марсала.

— Главния вход.

— Винаги аз. По това време на годината работя, докато е светло, до около седем или седем и половина. Така направих и вчера. Оскар или дон Приамо обикновено заключват вратата на ризницата в девет.

Кварт не можеше да се свърже с отец Оскар, затова трябваше да изчака Навахо да му даде информация за помощник-свещеника. Междувременно трябваше незабавно да телефонира в Рим, да отиде в Каса дел Постиго, да държи под око Грис Марсала и на всичко отгоре да открие стария свещеник. Той посочи изповедалнята.

— Видяхте ли вчера тук този човек?

— Сигурна съм, че преди седем и половина не е бил в църквата. Бях тук през цялото време. — Монахинята се замисли за миг. — Трябва да е влязъл по-късно през ризницата.

— Между седем и половина и девет — уточни Кварт.

— Така предполагам.

— Кой е заключил ризницата? Отец Оскар?

— Не мисля. Следобед Оскар дойде да се сбогуваме. Автобусът му тръгваше в девет, така че не той е заключил ризницата. Трябва да е бил отец Феро. Но не знам кога.

— Трябва да е видял Бонафе в изповедалнята.

— Възможно е да не го е видял. Тази сутрин и аз не го забелязах отначало. Може би дон Приамо не е влязъл в църквата, а само е заключил вратата от коридора, който води към жилището му.

Кварт се опита да свърже нещата. Това беше доста неубедително алиби, но единственото за момента: ако аутопсията докажеше, че Бонафе е умрял между седем и половина и девет, се откриваха повече възможности, като се има предвид, че енорийският свещеник би могъл да заключи, без да поглежда в църквата. Но ако часът на смъртта беше по-късен, въпросът за заключената врата усложняваше нещата. Особено след като изчезването на отец Феро го правеше заподозрян.

— Къде ще бъдете? — промърмори Грис Марсала. Поради объркването и тревогата, американският ѝ акцент се долавяше по-силно.

Кварт вдигна безпомощно двете си ръце, без да знае какво да каже, замислен за друго. Умът му работеше като часовник, който се движеше напред и назад, установявайки времената и алибитата. Дванадесет до четиринадесет часа, беше казал Навахо. Теоретично

имаше много неизвестни величини — непознати хора, които можеше да са замесени; но в този район списъкът на заподозрените не беше дълъг, нито труден за определяне. Всеки от тях можеше да бъде включен, дори отец Оскар — можеше да е убил Бонафе, преди да замине.

Отец Феро също би имал достатъчно време да убие журналиста, да заключи ризницата и да отиде в гълъбарника, където се срещна с Кварт в единадесет, преди да изчезне. Пък и както Навахо беше отбелязал с полицейската си логика, изчезването на отец Феро го слагаше начело на списъка. Но Грис Марсала също трябваше да се има предвид — с обичая ѝ да се движи като котка из църквата, чийто главен вход е бил заключен, а ризницата — отворена до девет. Нямаше и кой да подкрепи показанията ѝ. Колкото до Макарена Брунер, когато Кварт пристигна за вечеря в девет, тя беше в къщата с майка си. Но предишният час и половина също я поставяха в списъка на заподозрените. Освен всичко друго, тя се безпокоеше, че Бонафе може да се опита да я изнуди.

Господи! Ядосан на себе си, Кварт се опита отново да се концентрира. Образът на Макарена разпиляваше мислите му, заплиташе логическите нишки, които свързваха църквата, трупа и действащите лица. В този момент той би дал всичко, за да бъде умът му спокоен.

Следователят беше пристигнал. Полицаяте се събраха около изповедалнята, готови да изнесат тялото. Навахо тихичко разговаряше с магистрата, като от време на време хвърляше поглед към Кварт и Грис Марсала.

— Може да се наложи да отговаряте на още въпроси — каза Кварт на монахинята. — Отсега нататък бих предпочел да го правите в присъствието на адвокат. Докато не открием отец Феро и отец Оскар, трябва да бъдем предпазливи. Съгласна ли сте?

— Да.

Кварт написа едно име на картичка и ѝ я подаде.

— На този човек можете напълно да се доверите. Специалист е по църковно и криминално право. Казва се Арсе и е работил за нас и преди. Телефонирах му от двореца на архиепископа и той ще пристигне от Мадрид по обяд. Кажете му какво знаете и следвайте указанията му до най-малка подробност.

Грис Марсала се втренчи в името на картичката.

— Едва ли сте извикали тук подобен адвокат само заради мен — каза тя, като изглеждаше по-скоро тъжна, отколкото уплашена. Сякаш църквата вече беше се срутила пред очите ѝ.

— Не, разбира се — опита се да я окуражи с усмивка Кварт — За всички нас. Проблемът е много деликатен, щом е намесено светското правосъдие. Добре е да получим съвети от специалист.

Монахинята внимателно сгъна картичката и я сложи в задния джоб на джинсите си.

— Къде е дон Приамо? — попита отново тя, а сините ѝ очи го гледаха с укор, сякаш той беше виновен за изчезването на свещеника.

— Нямам представа — каза тихо Кварт.

— Не е от хората, които бягат.

Кварт погледна към изповедалнята. Полицайте бяха махнали синьото платнище и изнасяха тялото на Бонафе. Навахо още говореше с магистрата.

— Знам, че не е — каза най-накрая Кварт. — И точно в това е проблемът.

* * *

Отне му по-малко от пет минути да стигне от „Богородица със сълзите“ до Каса дел Постиго. Обикновено не се потеше, но тази сутрин черната риза лепнеше по гърба и раменете му под самото, когато натисна звънеца. Отвори му прислужницата и когато Кварт попита за Макарена, я видя да разговаря на двора с двама полицаи, мъж и жена. Когато го забеляза, тя дойде при него. Носеше джинси, синя риза на карета и същите сандали от предишната вечер. Не беше гримирана. Косата ѝ беше пусната и все още леко влажна. Ухаеше на шампоан.

— Той не го е направил.

Дъх на лимон, върбинка и босилек се носеше във въздуха и утринното слънце вече хвърляше правоъгълници светлина върху папратите и мушкатото в двора и пръскаше медени искрици в тъмните очи на жената.

— Къде е той? — попита Кварт.

Макарена го погледна мрачно и наклони глава на една страна.

— Не знам — каза тя.

Бяха много далеч от нощта, от градината под осветения прозорец на гълъбарника, от сенките на листата върху лицето и осветените ѝ от луната рамене. Огърлицата от слонова кост не изглеждаше същата върху кожата, ѝ свежа от утринната баня. Вече нямаше мистерия, нито съучастничество, дори усмивка. Умореният рицар-тамплиер се огледа объркан — чувстваше се гол под слънчевите лъчи, със счупен меч и разкъсана ризница. Смъртен като останалата част от човечеството, и също толкова уязвим и обикновен. Изгубен, както точно беше казала Макарена, преди да омае с тъмната си магия тялото му. Защото беше писано: тя ще унищожи сърцето и волята ти. Нежната, невинна, разрушителна сила на жената винаги оставя любовника ясно да съзре поражението си. Кварт беше оставен сам срещу себе си, лишен завинаги от оправдания.

Той погледна часовника си, без да вижда часа, докосна яката си, потупа джоба на самото, където държеше картичките за бележките си, като се опитваше да си върне спокойствието с обичайни жестове. Макарена търпеливо чакаше. „Кажки нещо“, каза си той. „Нещо, което няма нищо общо с градината, кожата ѝ и луната.“

— Как е майка ви?

Макарена махна неопределено към галерията отгоре.

— Почива си — каза тя. — Още не знае.

— Какво става тук?

Тя поклати глава. Краищата на косата ѝ оставяха влажни следи по ризата ѝ.

— Не знам. — Мислите ѝ бяха отправени към отец Феро, не към Кварт. — Но дон Приамо никога не би направил подобно нещо.

— Дори за църквата си?

— Не. Полицията каза, че Бонафе е умрял вечерта. Вие видяхте дон Приамо снощи. Смятате ли, че би дошъл тук спокойно да гледа звездите, ако току-що беше убил човек?

— Но той е избягал.

Макарена не изглеждаше убедена.

— Не съм сигурна. Точно това ме тревожи. — Тя погледна към мозайката, потънала в мислите си. Кварт се вираше в лицето ѝ, в плавните очертания под разкопчаната риза. Пръстите му изтръпнаха,

когато си спомни с дълбоко чувство на загуба топлата, тъмна пътека. На светлината на деня Макарена беше свършено красива. — Полицията беше тук цял час и нямах време да помисля — каза тя. — Има нещо, което не се връзва. Представете си за миг, че дон Приамо няма нищо общо с това. И че затова се е държал толкова естествено снощи.

— Снощи той не си е спал у дома — възрази Кварт. — И ние смятаме, че е заключил църквата с трупа вътре.

— Не мога да повярвам — Макарена сложи ръка върху неговата. — Ами ако и на него му се е случило нещо? Може би си е тръгнал оттук и после... не знам. Всичко се случва.

Кварт издърпа ръката си, но тя не забеляза. Между тях водата се плискаше във фонтана.

— Вие знаете нещо, което аз не знам — каза той — Къде бяхте вчера преди вечеря?

— Бях с мама. — Тя изглеждаше изненадана от въпроса. — Видяхте ни и двете тук.

— Преди това.

— Отидох да се разходя и да позяпам по магазините... — Тя млъкна рязко, поразена. — Не ми казвайте, че ме подозирате.

— Какво мисля аз, няма значение. Притеснявам се за полицията.

Тя шумно издиша. Изглеждаше по-скоро объркана, отколкото ядосана.

— Полицайте са тъпи — промърмори тя, — но не чак толкова. Поне аз се надявам.

Започваше да става много горещо. Кварт разкопча самото си. Присъствието тук беше единственото му предимство пред Навахо. Може би вече бяха намерили Оскар Лобато и чули неговата версия за събитията.

— Утре е четвъртък — каза Макарена унило, облегната на парапета на фонтана.

Сега Кварт разбра какво я тревожеше, откакто полицията ѝ беше съобщила новините: ако утре нямаше литургия, с „Богородица със сълзите“ беше свършено. Архиепископът на Севиля, градският съвет и банка „Картухано“ щяха да връхлетят като вълци.

— Църквата е най-малкият проблем в момента — каза той. — Ако отец Феро се появи утре, вероятно ще го арестуват.

— Освен ако няма нищо общо с това.

— Трябва да го открием първи и да го попитаме. По-добре ние, отколкото полицията.

Макарена поклати глава — това не беше важно. Захапа палеца си, потънала в мисли.

— Утре е четвъртък — повтори тя, но този път в гласа ѝ имаше гняв и заплаха.

* * *

Ваксаджията свърши с лъскането на обувките на Октавио Мачука, продаде му билет за лотарията и си тръгна със сандъче под мишница, като си тананикаше някаква песничка. Слънцето беше високо в небето и един келнер от „Ла Кампаня“ разгъна тентата, за да засенчи масите на терасата. Седнал до Мачука, Панчо Гавира пиеше студената си бира с удоволствие. Светлината се отразяваше в тъмните му очила.

Старият banker разказваше нещо, епизод от последното събрание на акционерите, и Гавира кимаше разсеяно. Секретарят на Мачука си беше тръгнал и председателят на банка „Картухано“ беше на път за обяд в „Каса Роблес“. От време на време Гавира дискретно поглеждаше часовника си. Имаше среща, делови обяд с трима от членовете на борда, които щяха да решават бъдещето му другата седмица. Гавира не вярваше в шанса, затова през последните няколко часа се занимаваше с деликатни маневри. Беше сигурен, че от деветимата членове на борда, може да убеди тези трима. Беше сигурен, че може да накара още един да му сътрудничи — притежаваше негови компрометиращи снимки на борда на една яхтв в Сотогранде с танцьор, който имаше слабост към банкери на средна възраст и кокаин. Затова, за разлика от друг път, той не обръщаше много внимание на това, което казваше шефът му, а само кимаше от време на време, докато отпиваше от бирата си. Концентрираше се като самурай преди битка, обмисляше как да разположи гостите си и как да им представи нещата. От опит Гавира знаеше, че да подкупиш член на борда не е като да подкупиш който и да е стар писарушка. Трябваше да бъде предпазлив и цената можеше да е висока.

Мачука беше прекъснат от келнера — имало телефонно обаждане за г-н Фулген시오 Гавира. Гавира се извини и влезе вътре, като махна слънчевите си очила. Сигурно беше Перехил, който не се беше появил цяла сутрин. Той отиде до края на бара и взе телефона от касиера. Секретарката му се обаждаше от офиса. Гавира слуша мълчаливо няколко минути, после затвори.

Изминаха векове, преди да стигне до вратата, като докосваше връзката си, сякаш искаше да я разхлаби. Имаше нужда да подреди мислите си, но умът му беше ленив от жегата, бръмченето на разговорите, шума от уличното движение и заслепяващата светлина. Не можеше да прецени дали случилото се беше добро или лошо; то объркваше плановите му и означаваше, че трябва отново да обмисли всичко. Но Гавира не изгуби самообладание. Докато стигне до масата, той осъзна, че няма време да отложи срещата на обяд, наруга Перехил, че го няма, когато му трябва и се сети поне за три причини новината, която беше научил току-що, да бъде добра. Чудеше се как да я предаде на дон Октавио. Но старецът не беше сам. Изправен на крака, той поздравяваше Макарена с целувки по бузите. Тя беше с високия свещеник от Рим и тримата се втрениха в Гавира, когато се появи от бара. Той изруга тихо и две възрастни дами го изгледаха възмутено.

Макарена беше тази, която водеше разговора. Намръщена, тя седеше на ръба на стола си срещу Мачука и се привеждаше към него, докато говореше.

Кварт виждаше профила ѝ, косата, която падаше върху раменете, навитите ръкави, които разкриваха загорелите ѝ ръце и дългите изразителни пръсти. От време на време старият банкер взимаше една от ръцете ѝ в костеливите си длани и лекичко я стискаше, за да я успокои. Но Макарена не можеше да се успокои. Това беше нейна територия, нейният съпруг, нейният кръстник. Нейните спомени, нейните рани. Затова Кварт седеше отстрани, слушаше и наблюдаваше двамата мъже, които по един или друг начин държаха в ръцете си съдбата на „Богородица със сълзите“. Най-накрая Макарена свърши и се облегна назад, като хвърли враждебен поглед на Гавира, който мълчаливо пушеше с кръстосани крака. Невъзмутим, той сгъваше и разгъваше слънчевите си очила, като от време на време поглеждаше към Кварт.

Старият Мачука пръв проговори.

— Какво знаеш за това, Панчо?

Гавира остави очилата си.

— Не ставайте абсурден, дон Октавио — каза той. — Защо трябва да знам нещо?

Един просяк се приближи към масата им, но Мачука го отпъди с жест.

— Не говорим за мъртвеца — каза Макарена, — а за изчезването на дон Приамо.

Гавира дръпна от цигарата си и бавно издиша дима. Отново погледна към Кварт.

— Мисля, че двете неща са свързани — каза той.

Макарена стисна юмруци, сякаш щеше да удари масата. Или съпруга си.

— Знаеш, че не са — каза тя.

— Гресиш. Нищо не знам. — Гавира се усмихна самодоволно и жестоко. — Ти си специалистката по черквите и свещениците. — Той посочи към Кварт. — Виждам, че никъде не ходиш без изповедника си.

— Върви по дяволите!

Мачука вдигна успокояващо ръка. Кварт забеляза, че старият banker не сваляше очи от Гавира.

— Истината, Панчо — каза Мачука. — Искam да знам истината Гавира допуши цигарата си и я хвърли на земята, после погледна шефа си в очите.

— Дон Октавио, кълна се, че не знам нищо за мъртвеца в църквата, освен че беше журналист и подлец. Не знам къде, по дяволите, е свещеникът. Знам само онова, което секретарката ми току-що ми съобщи по телефона: в църквата има труп, отец Феро е заподозрян и полицията го търси.

Макарена настоя.

— Ти се бъркаше в делата на църквата, през цялото време правеше машинации. Не вярвам, че не знаеш нищо.

— Да, но не знам — каза студено Гавира. — Не отричам, че накарах някого да огледа нещата. — Той се обърна към Мачука умолително. — Казвам истината, дон Октавио. Наистина обмислях дали да не използвам тактиката на силата, за да променя мнението на енорийския свещеник. Мислех го, но толкова. Сега излиза, че отец

Феро е в беда, а привилегиите на църквата са застрашени. — Усмивката на Акулата се разшири.

— Какво мога да кажа? Съжалявам за свещеника, но за себе си съм изключително доволен. За себе си и за „Картухано“. Никой няма да плаче за тази църква.

Макарена избухна.

— Аз ще плача — каза тя.

Приближи се цветарка и предложи жасмин за дамата. Гавира ѝ каза да изчезва. После погледна жена си право в очите.

— Това е единственото, за което съжалявам в тази история — каза той. — Твоите сълзи. — За момент гласът му прозвуча почти нежно. — Все още не разбирам какво стана между теб и мен. — Той студено погледна към Кварт. — Нито какво стана след това.

Макарена поклати глава.

— Твърде късно е да говорим за нас. Отец Кварт и аз дойдохме да питаме за дон Приамо.

Черните очи на Гавира проблеснаха.

— Започва да ми писва да попадам все на отец Кварт.

— Чувствата ни са взаимни — каза Кварт, като едва успя да запази професионалното си самообладание. — Така става когато човек се забърква с църкви.

За момент изглеждаше, че банкерът ще го удари, но после се усмихна хитро и опасно. Моментът отмина. Гавира каза на Макарена.

— Уверявам те, че нямам нищо общо с това.

— Не. — Тя се приведе напред, подпряна с лакти на масата, мрачна. — Познавам те, Панчо. Знам, че лъжеш. Дори когато си искрен, пак лъжеш. Има неща, които не се връзват, не могат да бъдат обяснени без твоята намеса. Изчезването на дон Приамо точно днес носи твоята марка. В твой стил е.

Гавира се поколеба за секунда.

— Не — каза той.

Октавио Мачука присви очи, наблюдавайки го с любопитство. В този миг Кварт беше сигурен, че Макарена е права.

— Панчо — каза тихо Мачука. Беше едновременно порицание и молба. Но Гавира остана невъзмутим. От улицата се носеше свирене на клаксони.

— Ако имаш нещо общо с това, Панчо... — каза Мачука.

Тогава на Гавира хрумна неприятна мисъл.

— Такива съвпадения не стават — промърмори той. Погледна към Макарена и Кварт. Светофарът светна зелено и с отражението на слънцето върху процесията автомобилни стъкла беше заслепяващо. Гавира примигна и се изчерви, внезапно победен от жегата. — Моля да ме извините — каза той. — Имам делова среща.

После сви юмрук и го вдигна към брадичката си, сякаш щеше да се удари. Когато се изправи, събори чашата си с бира.

XIII

„ХУБАВИЦАТА“

*Е, Уотсън — каза Холмс, — може би няма
да се държиш
толкова възпитано, ако те лишат
едновременно от
съпругата и богатството ти.*

*А. Конан Дойл,
„Приключенията на
Шерлок Холмс“*

На фона на пасо добле по говорителите се носеше гласът на екскурзовода — ставаше дума за Златната кула и осемвековната ѝ история. Моторът на туристическото корабче пореше реката и след малко изместената от него вода достигна до „Хубавицата“ ѝ я заклати. Каютата миришеше на застояла пот. Когато звукът на мотора и музиката заглъхнаха, дон Ибраим видя как един слънчев лъч, който влизаше през отворения илюминатор, бавно се придвижва към десния борд, през масата, отрупана с останки от храна. Лъчът просветна в сребърните гривни на Ла Ниня Пунялес и после бавно се измести наляво и спря върху зле замаскираната плешивина на Перехил.

— Можехте да изберете място, което не се люлее — каза той.

Косата му беше несресана и той триеше потното си чело с носна кърпичка. Очите му бяха мътни и имаше вид на човек, страдащ от морска болест. Туристическите корабчета минаваха начесто и всяка вълна му носеше нови изпитания.

Дон Ибраим не отговори. Животът го беше научил да не съди другите в нещастие или срам. Той разви лентата на една „Монтекристо“ и нежно я погали. Обряза я с ножчето на Орсън и я

сложи в устата си, като я въртеше сладострастно, докато мокреше единия ѝ край и вкусваше аромата му.

— Как е свещеникът? — попита Перехил, малко по-спокоен сега, когато лодката беше спряла да се люлее, но все още пребледнял.

С незапалена пура в устата дон Ибраим кимна сериозно, както подходдаше на ситуация, включваща Божи служител. Нямаше причина отвличането да бъде лишено от почтителност. Това беше нещо, което беше научил в Латинска Америка, където хората се стреляха, но запазваха добрите си обноски.

— Добре е. Много тих и спокоен.

Перехил се наведе над масата като внимаваше да не погледне храната и леко се усмихна:

— Старецът е упорит — каза той.

— Ozu — каза Ла Ниня. — Много упорит. — Тя плетеше на една кука, пръстите ѝ се движеха бързо, а гривните подрънкваха. Отвреме на време оставяше плетивото си и отпиваше от мансанията си в бутилката, оставена наблизо. От горещината тушът ѝ се беше разтекъл, а червилото — размазало. Дългите ѝ коралови обици се полюшваха, когато лодката се поклащаше.

Дон Ибраим одобрително вдигна вежди при отговора ѝ. Тя не преувеличаваше. Бяха отишли да отвлекат стария свещеник след полунощ в алеята, която водеше към градинската порта на Каса дел Постиго, и им отне доста време, да хвърлят одеяло върху главата му, да завържат ръцете му и да го натикат в микробуса, нает за двадесет и четири часа, който ги чакаше зад ъгъла. В битката бастунът на дон Ибраим се счупи на две, окото на Ел Потро беше насинено, а Ла Ниня изгуби две пломби. Да не повярваш как се биеше дребният стар човечец.

На Перехил му беше лошо и беше нервен. Отвличането на свещеник и задържането му за няколко дни едва ли би било погледнато с одобрение от някой съдия. Дон Ибраим също имаше съмнения, но знаеше, че вече е твърде късно да се връща назад. Пък и всичко това беше негова идея. Мъжете като него вървяха смело напред. Освен това четирите и половина милиона, които щяха да вземат за работата, си заслужаваха.

Перехил беше махнал сакото си като дон Ибраим. Но за разлика от обикновената бяла риза на адвоката, тази на телохранителя беше

ярка комбинация от синьо-бели райета с пропита от пот розова яка, а връзката му — нашарена със зелени, червени и морави хризантеми, приличаше на увехнал букет.

— Надявам се, че ще се придържате към плана — каза той. Дон Ибраим изглеждаше обиден. Той и колегите му осъществяваха операцията с безупречна точност, ако не се смятат дребните епизоди като непредвиденото взаимодействие на Ел Потро с бензина или нещастната случайност с осветяването на филма. Все пак планът не беше нищо особено. Беше въпрос само да задържат свещеника още ден и половина и после да го пуснат да си върви. Беше лесно, евтино и притежаваше известна елегантност. Стюърт Грейнджър, Джеймс Мейсън, Роналд Колман и Дъглас Феърбанкс Младши биха го одобрили (Дон Ибраим, Ел Потро и Ла Ниня си бяха взели под наем видеокасети с изследователска цел).

— Колкото до възнаграждението... — Лъжливият адвокат тактично остави изречението недовършено и се зае да пали пурата си. Мъжете на честта не говорят за пари. Перехил не би разбрал какво е чест, дори да го удариш с нея през лицето, но той беше длъжен да му даде възможност. Затова дон Ибраим поднесе запалката към своята „Монтекристо“, наслади се на първото, невероятно дръпване и зачака Перехил да заговори.

— Когато пуснете свещеника да си върви — каза Перехил — ще платя на трима ви. Милион и половина на всеки, включително ДДС. — Той тихо се засмя на собствената си шега и отново изтри челото си. Ла Ниня вдигна за миг поглед от плетивото си и дон Ибраим хвърли поглед към Перехил през дима на пурата си. Той не харесваше нито мъжа, нито смеха му и внезапно заподозря, че Перехил може да няма пари да им плати. С въздишка извади часовника от самото си. Трудно е да бъдеш водач, помисли си. Да се преструваш на самоуверен, да даваш нареждания с твърд глас, да прикриваш съмненията си със жест, поглед или усмивка. Може би Ксенофон — начело на десет хиляди души — или пък Колумб, или Писаро, когато е начертал линия в пясъка с меча си, може би те също са изпитвали същото усещане — като че ли някой е издърпал стълбата под краката ти и ти висиш от покрива като герой от анимационен филм.

Дон Ибраим погледна с нежност към Ла Ниня. Единственото, което го безпокоеше, ако се наложеше да отидат в затвора, беше, че ще

са разделени. Кой тогава щеше да се грижи за нея? Без Ел Потро, без дон Ибраим да подвиква оле, когато тя пее, да хвали готвенето ѝ, да я води на корида в „Маестранса“, да я подкрепя, когато е попрекарила с пиенето, нещастното същество щеше да умре като птичка във от клетката си. И какво щеше да стане със заведението, което щяха да направят за нея?

— Замести Ел Потро, Ниня.

Тя довърши мансанилята си, стана, приглади роклята си; погледна през илюминатора. Над мушкатото, посадено в стари консервени кутии — леко повяхнало, макар Ел Потро да го поливаше всеки следобяд, тя виждаше стария кей, някои вързани лодки и отзад Златната кула и моста Сан Телмо.

— Не се виждат маври — каза тя.

После взе плетивото си и прекоси каютата. Колосаните ѝ волани подскачаха и след нея остана тежък аромат на „Мадерас де Ориенте“, който явно причини на Перехил доста неприятно чувство при преминаването ѝ. Когато отвори вратата на каютата, дон Ибраим мерна свещеника — седнал на стол, с извърнато лице, с очи, превързани с един от копринените шалове на Ла Ниня и китки, привързани към облегалката на стола с широк лейкопласт, купен предишния следобед от аптека на улица „Пуреса“. Той стоеше неподвижен, напълно откъснат, и безмълвен, освен когато го питаха дали иска сандвич, чаша с пиене или да отиде до тоалетната. Тогава им казваше да вървят по дяволите.

Ел Ниня влезе вътре, а Ел Потро излезе и затвори вратата зад себе си.

— Как е той? — попита Перехил.

— Кой?

Ел Потро спря до масата объркан. Окоето му изглеждаше зле след битката миналата нощ. Стройните му, мускулести плещи, блестящи от пот, се очертаваха под потника. Лявата му ръка все още беше превързана. На дясното рамо, близо до белега от ваксинацията, имаше синя татуировка на женска глава с неразбираемо име отдолу. Дон Ибраим никога не го беше питал дали това е името на неверницата, предизвикала падението му, а Ел Потро никога не говореше за него. Може би не си спомняше. Все едно, личният живот си беше лична работа.

— Свещеникът — каза отпаднало Перехил. — Как е той?

Намръщен, бившият тореадор и боксьор размишляваше по въпроса. Най-накрая погледна Дон Ибраим като копой, който, получил команда от непознат, чака потвърждение от господаря си.

— Добре — отговори той, след като не видя възражение в очите на шефа си. — Но все още не е казал нито дума.

— Нищо ли не попита?

Ел Потро потри смачкания си нос, опитвайки се да си спомни. Вероятно от жегата му беше още по-трудно да мисли.

— Не — каза той. — Разкопчах малко расото му, за да може да диша, но той не каза нищо.

— Това трябваше да се очаква — намеси се дон Ибраим. — Той е църковен служител. Това е посегателство върху достойнството му. — Той изтърси пепелта от предницата на ризата си, докато Ел Потро кимна бавно, загледан в затворената врата, сякаш току-що беше разрешил някакъв проблем, който го тормозеше.

— Тръгвам си — каза Перехил, бледен и потен. Не можеше да понесе повече дима на пурата и люлеенето. — Придържайте се към инструкциите ми. — Докато се изправяше, той автоматично приглади косата върху плешивината си.

В този миг „Хубавицата“ се разлюля от преминаването на поредното туристическо корабче и Перехил замаяно загледа как слънчевият лъч, който влизаше през илюминатора, се придвижи от левия борт към десния и се върна обратно. Неспособен да си поеме въздух, той се обърна към дон Ибраим и Ел Потро с див поглед.

— Извинете — каза им с приглушен глас и хукна към вратата.

* * *

Това беше най-неприятният обяд в живота му. Гавира едва докосна сепията с бакла и съомгата на грил. С мъка стигна до десерта усмихнат и без да скача през пет минути, за да се обади на секретарката си, която отчаяно издирваше Перехил. На няколко пъти загуби нишката на мисълта си наред изречението и членовете на борда на „Картухано“ го изчакаха да довърши обяснението си. Само с неимоверно усилие на волята успя да излезе с чест от изпитанието.

Трябваше му време да помисли, да изработи планове и разрешения на проблемите, възникнали от отсъствието на телохранителя му, но време нямаше. Тази среща беше решаваща за бъдещето му и той не можеше да пренебрегне гостите си. Трябваше да се бие на два фронта, като Наполеон срещу британската и пруската армия при Ватерло. Той се усмихваше, отпиваше от червеното вино, излагаше гледната си точка и палеше цигари, докато умът му трескаво работеше. Членовете на борда постепенно минаваха на негова страна, но той все повече се тревожеше от липсата на новини от Перехил. Помощникът му сигурно имаше нещо общо с изчезването на свещеника и може би беше замесен в смъртта на Бонафе. Тази мисъл накара Гавира да се облее в студена пот, но все пак успя да се овладее. Един по-слаб човек вероятно би заронил сълзи над покривката.

Оберкелнерът се зададе между масите и от лицето му беше ясно, че идва със съобщение за Гавира. Като подтисна импулса да скочи от стола си, банкерът довърши изречението, угаси цигарата си, отпи глътка вода, избърса устата си със салфетка и едва тогава се изправи и каза с усмивка на гостите си: „Бихте ли ме извинили за момент?“

Отиде до фоайето с ръце в джобовете, за да не си личи, че треперят. Стомахът му се сви, когато забеляза Перехил, с разрешена коса и ужасяваща вратовръзка.

— Имам добри новини — каза телохранителят.

Бяха сами. Гавира го избута в мъжката тоалетна и заключи вратата зад тях, когато се увери, че вътре няма никой.

— Къде беше? — попита той.

— Да предотвратя литургията утре — каза Перехил със самодоволна усмивка.

На Гавира му се искаше да го убие тук и веднага с голи ръце.

— Какво си направил, негоднико?

Усмивката на Перехил угасна и той примигна.

— Какво мислиш? — заекна той. — Направих каквото ми каза. Неутрализирах свещеника.

— Свещеника?

В неоновата светлина плешивата глава на Перехил блестеше под редките кичури коса.

— Да — каза той. — Моите приятели го извадиха от употреба, но се грижат добре за него. Ще го пуснат в петък и това е всичко.

— Ами другият?

— Кой друг?

— Бонафе. Журналистът.

— А, този. — Перехил се изчерви и явно се смути. — Мога да ти обясня. Историята е сложна, но ще ти обясня всичко, кълна се.

Гавира почувства, че го залива вълна от паника. Ако помощникът му бе замесен в смъртта на Онорато Бонафе, проблемите на банкера едва сега започваха. Той крачеше из мъжката тоалетна и се опитваше да разсъждава. Но белите плочки сякаш бяха изпразнили ума му. Обърна се към Перехил и каза:

— Дано историята ти да си заслужава. Полицаяте търсят свещеника.

Странно, Перехил не изглеждаше особено изненадан. Дори му се стори облекчен.

— Те са бързи — каза той, — но не се тревожи.

Гавира не можеше да повярва на ушите си.

— Да не се тревожа?

— Не. Ще ти струва само пет-шест милиона повече.

Гавира бутна телохранителя си към мивката. Не знаеше дали да го удари в лицето или да му зададе друг въпрос. Като се овладя с мъка, той попита:

— Сериозно ли говориш, Перехил?

— Няма за какво да се тревожиш.

— Шегуваш се, нали?

— Не бих се шегувал с теб, шефе. Никога.

Гавира затвори очи.

— Идваш и ми казваш, че си отвлякъл свещеник, който е издирван за убийство и искаш да не се тревожа?

— Какво искаш да кажеш с това „издирван за убийство“? — попита Перехил, снишил глас.

— Точно това, което казах.

Телохранителят се огледа и провери дали вратата е заключена. После попита:

— Какво убийство?

— В църквата е извършено убийство и твоят проклет свещеник е главният заподозрян.

Перехил се изсмя кратко и отчаяно.

— Не се шегувай така, шефе.

Гавира го доближи така плътно, че Перехил почти седна в мивката.

— Погледни ме. Приличам ли на човек, който се шегува?

Сега Перехил беше бял като плочките.

— Убийство ли? — попита той.

— Точно така. И те мислят, че проклетият свещеник го е извършил.

— Преди или след като го отвляхохме?

— Откъде, по дяволите, да знам? Вероятно преди.

Перехил преглътна с мъка.

— Нещо не разбрах, шефе. Кой е бил убит?

* * *

Гавира остави Перехил да повръща в тоалетната. Сбогува се с членовете на борда и се качи в мерцедеса си. Каза на шофьора да включи климатика и да тръгва, и си наля питие. С клетъчния телефон в ръка той се опита да мисли. Беше сигурен, че помощникът му е казал истината. Сега, когато първоначалната паника беше преминала, виждаше новите проблеми. Не знаеше дали това е поредица от съвпадения или хората на Перехил наистина са отвлекли свещеника, малко след като е очистил журналиста. Фактът, че според полицията смъртта е настъпила рано вечерта и че свещеникът не е бил отвлечен — според Макарена и свещеника от Рим — преди полунощ, оставяше отец Феро без алиби. Това не променяше нищо. Виновен или не, той беше заподозрян и полицията го търсеше. Оттук нататък да го задържат беше рисковано. Гавира беше сигурен, че свещеникът можеше да бъде освободен, без това да провали собствените му планове. Всъщност, това много добре го устройваше. Отец Феро щеше да бъде твърде ангажиран със следствието. Ако хората на Гавира го пуснеха тази вечер, беше сигурно, че на другия ден в „Богородица със сълзите“ нямаше да има литургия. Номерът беше как да се върне свещеникът в обществото незабелязано, без скандал. Дали след това той щеше да се предаде или да избяга, не интересуваше Гавира. По един или друг начин Прямо Феро щеше да бъде извън играта за

известно време. Едно анонимно обаждане можеше да помогне за това. Архиепископът на Севиля нямаше да бърза да му намери заместник. Колкото до дон Октавио, на него му беше все едно.

Трябваше да се обмисли проблемът с Макарена, но Гавира можеше да спечели от новото положение на нещата.

Щеше да бъде прекрасно, ако успее да я убеди, че е освободил свещеника заради нея, че Перехил се е престарал като го е отвялкъл, но самият Гавира няма нищо общо с това. Проблемът за Бонафе, заплашваше всички тях и особено дон Приамо, и тя щеше да си замълчи. Дори можеше да се сдобрят.

Макарена и свещеникът от Рим можеха да се погрижат за енорийския свещеник със или без полицията. Всъщност Гавира нямаше нищо против стареца, но ако имаше късмет, отец Феро беше обречен също като църквата си.

С включения климатик температурата в мерцедеса беше прекрасна. Вече по-спокоен Гавира се отпусна в седалката, тапицирана с черна кожа, и се огледа в огледалото за обратно виждане. Може би денят не беше чак толкова лош. Акулата се усмихна и избра номера на Каса дел Постиго.

* * *

Макарена погледна към Кварт, когато затвори телефона. Стоеше замислена, облежната с лакът на масата, покрита с книги и документи, в ъгъла на стаята на най-горния етаж, която използваше за кабинет. Тук имаше плочки, украсени с цветя, листа и малтийски кръстове; тъмни греди по тавана и огромна мраморна камина. Присъствието на Макарена личеше навсякъде — телевизор, видео, малка уредба, книги за изкуството и по история, старинни бронзови пепелници, удобни фотьойли, тапицирани с тъмно кадифе, бродирани възглавнички. Огромният шкаф съдържаше купчина древни ръкописи, многобройни пергаментови свитъци и видеокасети, а на стената висяха няколко добри платна — „Свети Петър“ от Алонсо Васкес и изображение на битката при Лепанто от неизвестен художник. До прозореца, под стъклен похлупак, имаше статуетка на намръщен архангел, вдигнал меч.

— Готово — каза Макарена.

Кварт стана, но тя не помръдна.

— танала е грешка и той се извинява. Кълне се, че няма нищо общо с това. Хората, които работят за него, са го направили по собствена инициатива.

На Кварт му беше все едно. По-късно щеше да има време да установи чия е вината. Важното беше да стигнат до отец Феро преди полицията. Виновен или не, той беше свещеник и Църквата не можеше да стои със скръстени ръце.

— Къде го държат? — попита той.

— В безопасност е, на една лодка, закотвена на стария кей до Аренал. Панчо ще се обади, когато уреди нещата. — Тя прекоси стаята, взе цигара от бюрото си и извади запалката изпод презрамката на сутиена си. — Предлага да го предаде на мен, а не на полицията, срещу сдобряване. Макар че споменаването на полицията си е чист блъф.

Кварт пое дъх с облекчение. Поне тази част от проблема беше разрешена.

— Ще кажете ли на майка си? — попита той.

— Не. По-добре е да не знае, докато всичко не се уреди. Тази новина може да я убие. — Беше разтревожена. Дори забрави да запали цигарата си. — Трябваше да чуете Панчо — добави тя. — Внимателен, очарователен, изцяло на мое разположение. Знае, че ще спечели и ми пробутва несъществуваща алтернатива. Дон Приамо не може да избяга, когато го освободят.

Тя произнесе това студено и тази студенина нахлу в Кварт. Всеки път, когато някой от жестовите ѝ пробуждаше пресен спомен, той усещаше огромна тъга. След като беше успяла да се сближи толкова много с него и да го отведе на онова място, където границите бяха размити, а самотата и нежността — споделени, тя отново се беше отдръпнала. Беше твърде рано да усети какво беше спечелил или изгубил от досега си с горещата женска плът, но образът на предадения рицар-тамплиер го измъчваше. Севиля беше взела твърде много от Кварт за твърде кратко време, без да му даде в замяна нищо друго, освен болезнен самоанализ. Той мечтаеше за бойния зов, това щеше да му върне спокойствието.

Тъмните очи на Макарена бяха приковани върху него, но той не беше в мислите ѝ. Нямаше медени искрици, нито сенки на листа от портокаловите дървета в лунната светлина. За миг агентът на ИВД се зачуди какво прави тук.

— Не разбирам защо отец Феро трябва да бяга — каза той с усилие. — Ако е изчезнал, защото е бил отвлечен, това намалява подозренията.

Тя не беше убедена.

— Това не променя нищо. Ще кажат, че е заключил мъртвеца в църквата.

— Да. Но може би, както каза Грис, той може да докаже, че не е видял Бонафе. Най-добре за всички ще бъде, ако той обясни всичко. За вас, за мен и за него.

Тя поклати глава и каза:

— Трябва да говоря с дон Приамо преди полицията.

После отиде до прозореца и се облегна на перваза, загледана в двора.

— Аз също — каза Кварт и се приближи. — Ще бъде по-добре, ако отиде в полицията, заедно с мен и адвоката, когото повиках от Мадрид. — Той погледна часовника си. — И който вече трябва да е с Грис в полицейското управление.

— Тя никога няма да обвини дон Приамо.

— Разбира се.

Макарена се обърна към Кварт с тревога в очите.

— Ще го арестуват, нали?

Беше абсурдно да ревнуваш от дребния, рошав свещеник, но Кварт не можеше да отрече, че прави точно това.

— Не знам — отвърна той. Долу, в люлеещия се стол до фонтана, забравила за всичко на света, Крус Брунер си вееше с ветрилото и кротко четеше. — Но от това, което видях в църквата, се боя, че ще е така.

— Вие мислите, че той го е направил, нали? — Макарена изглеждаше много тъжна, докато гледеше майка си. — Въпреки че не е изчезнал по свое желание, все още вярвате, че е той.

— Още не вярвам в нищо — отсече Кварт. — Това не е моя работа. — Помисли за човека, който протегнал ръка към Свещения

кивот и го докоснал. Господ му се разгневил и го поразил заради прегрешението. И той умрял до кивота.

Макарена мачкаше незапалената цигара между пръстите си и парченца тютюн падаха в краката ѝ.

— Дон Приамо не е убиец.

Кварт премълча. Мислеше си за Онорато Бонафе, мъртъв в изповедалнята, поразен от неумолимия гняв на Всемогъщия. Той можеше да си представи отец Феро като убиец.

* * *

Единадесет без четвърт. Облегнат на уличния стълб до моста на Триана, Перехил чу ударите на часовника, докато наблюдаваше блестящите отражения в черните води на реката. Фаровете на колите, пресичащи моста, се плъзгаха по железните перила, над арките и каменните колони, надолу по парапетите на градините и терасите, които се издигаха от булевард „Кристобал Колон“ до Маестранса. Но под моста цареше тишина.

Той тръгна по еспланадата под моста към стария кей на Аренал. Бризът от Санлукар подухна, набръчка леко тъмната повърхност на Гуадалкивир и повдигна духа на телохранителя. След силните емоции през последните няколко часа, нещата се връщаха към обичайния си ход. Дори язвата му го отпускаше. Срещата беше в единадесет часа до лодката, където дон Ибраим и колегите му щяха да чакат. Гавира беше дал на Перехил пълни инструкции, така че да няма грешка. Дамата и високият свещеник щяха да дойдат, за да приберат отец Феро и работата на Перехил беше само да се увери, че всичко ще мине гладко. Енорийският свещеник трябваше да бъде свален от лодката и предаването му щеше да стане в един от старите складове на кея. Перехил носеше ключа от склада в джоба си. Колкото до парите за тримата съдружници, помощникът беше имал сериозен проблем да убеди шефа си да плати; но спешността на случая и желанието на банкера да се отърве от енорийския свещеник подпомогнаха нещата. Перехил нежно се потупа по корема — носеше четири и половина милиона в банкноти от по десет хиляди, скрити под ризата, затъкнати под колана на шортите му. Имаше още петстотин хиляди вкъщи, които

получи от шефа си в последната минута под предлог на жизненоважни за успешното приключване на операцията разходи. С всички тези пари у себе си, той вървеше вдървено, сякаш носеше корсет.

Започна да си подсвирква оптимистично. Мястото беше пусто, с изключение на неколцина рибари и влюбените двойки. Перехил слушаше с наслада квакането на жабите в тръстиките. Луната изгряваше над Триана и светът беше прекрасен. Единадесет без пет. Той ускори крачка. Умираще да приключи с тази работа, за да отиде направо в казиното и да види какво може да направи с половин милион. Като задели двадесет и пет хиляди за срещата с Долорес ла Негра.

— О, Перехил, каква изненада.

Той замръзна. Две фигури се изправиха от каменната пейка, край която минаваше. Едната беше висока, слаба и заплашителна — Майрена Циганинът. Другата беше стройна, елегантна и се движеше грациозно като танцър — Пилето Муелас. Луната се скри зад облак или може би очите на Перехил се замъглиха. Язвата го прониза и краката му се подкосиха.

— Виж коя дата сме днес — каза Перехил със слаб хленчещ глас. — Имам още един ден.

Двете сенки се приближиха. Цигарите им просветваха, едната по-високо от другата.

— Не си го сметнал правилно — каза Майрена Циганинът. — Имаш още един час. Четвъртък започва точно в полунощ. — Той запали клечка и пламъкът освети чуканчето на малкия му пръст. — Час и пет минути.

— Ще платя — каза Перехил, — кълна се.

Смехът на ПилетоМуелас беше дружелюбен.

— Разбира се, че ще платиш. Затова ще поседим заедно на тази пейка и тримата. Да ти правим компания, докато стане четвъртък.

Перехил се огледа обезумял от паника. Реката не предлагаше никаква защита, а нямаше шансове, ако побегне по пустия кей. Можеше временно да отложи нещата, като им даде парте, които бяха у него, но този вариант имаше два недостатъка: парите не покриваха целия му дълг към лихваря и нямаше как да обясни загубата на Гавира, на когото вече дължеше сумата от 11 милиона. Без да се смята отвличеният свещеник, който висеше като тежък товар на шията на

Перехил. Дамата и високият свещеник щяха да дойдат и той си представяше израза на лицата на дон Ибраим, Ел Потро дел Мантелет и Ла Ниня Пунялес, ако ги остави да се справят сами. На всичкото отгоре в църквата имаше мъртвец, полиция и какви ли не проблеми. Той отново погледна към тъмната река. Може би щеше да му излезе по-евтино, ако просто скочи в нея и се удави.

Въздъхна дълбоко и извади пакет цигари. Погледна последователно към двете сенки. Защо да се тревожа, помисли си той уморено, има толкова много болници.

— Някой има ли огънче?

Майрена Циганинът щеше да запали клечка, когато Перехил хукна по кея към моста на Триана, сякаш животът му зависеше от това. Което си беше истина.

За известно време помисли, че се е отървал. Дишането му беше равномерно — едно, две, едно, две — кръвта пулсираше в слепоочията му, сърцето му биеше силно, а дробовете му горяха, сякаш ги бяха извадили от гърдите и обърнали с вътрешността навън. Тичаше почти сляпо в тъмнината. Чувахе двамата мъже зад себе си, ругатните на Циганина Майрена и хриптенето на Пилето Муелас. На няколко пъти му се стори, че усеща как докосват гърба или краката му. Полудял от ужас, той затича по-бързо и помисли, че се е измъкнал. Виждаше светлините на колите, които бързо преминаваха отпред по моста. Стъпала, помисли си объркано, замаян от усилието. Някъде вляво имаше стъпала и нагоре по тях — улици, светлини, хора. Той рязко се обърна и удари в нещо гърба си, но продължи да тича, като викаше от болка. Ето ги стъпалата — по-скоро ги усети, отколкото ги видя в сянката. Направи последно усилие, но все по-трудно успяваше да накара краката си да му се подчиняват. Втурна се напред, но дробовете му бяха като разтворена рана и не можеше да диша. Стигна подножието на стъпалата и си помисли, че може би все пак ще успее. После силите му изневериха и той падна на колене като прострелян.

Свършено беше с него. Под ризата му банкнотите бяха залепнали от пот. Претърколи се по гръб и легна на най-долното стъпало, а звездите над него се завъртяха като светлини на виенско колело. Къде отиде всичкият кислород, помисли си той и притисна с ръка сърцето си, за да не изскочи от устата му. До него задъхани, облеgnати на

стената, Циганинът Майрена и Пилето Муелас се опитваха да си поемат дъх.

— Кучи син — чу той да казва Циганинът на пресекулки, — тича като вятъра!

Сега Пилето се приведе над него, свистейки като пробит мях, и оголените му зъби просветнаха в светлината на уличната лампа.

— Това бе е страхотно, Перехил, наистина — каза той и го потупа по лицето. — Впечатлени сме.

Той се изправи на крака и с усмивка още няколко пъти приятелски потупа Перехил, после скочи върху дясната му ръка и я счупи. Това беше само първата кост, която му счупиха тази нощ.

* * *

Макарена погледна за стотен път часовника си. Беше единадесет и четиридесет.

— Нещо не е наред — прошепна тя.

Кварт беше сигурен, че е права, но замълча. Чакаха в тъмнината до заключената врата на пристана за гребни лодки. Над тях, между палмите, декоративните храсти и терасите на Аренал, се виждаше куполът на театър „Маестранса“ и тъгълче от банка „Картухано“. На около триста метра надолу по реката Златната кула, цялата осветена, стоеше като страж пред моста сан Телмо. Точно по средата, закотвена на кея, беше „Хубавицата“.

С пуловер, завързан около раменете, тя гледаше към мястото, откъдето трябваше да се появи човекът на Гавира. Лодката, в която се предполагаше, че е задържан отец Феро, изглеждаше пуста, тиха и тъмна. Бяха дошли по-рано и след известно време Кварт помисли, че банкерът може да ги е измамил. Но после отхвърли идеята — на този етап Гавира не можеше да си позволи да играе номера.

Пристанът изскърца под бриза. Водата леко се разплиска около стълбовете на кея. Нещо сигурно беше променило плана. Ако приемеха, че старият свещеник е на лодката, а те нямаха други гаранции за това, освен думата на Гавира, освобождаването му щеше много да се усложни, ако посредникът не се появеше. Кварт си помисли за Навахо.

— Може би трябва да се обадим на полицията — предложи той.
— В никакъв случай — каза тя, без да сваля очи от лодката. —
Първо трябва да поговорим с дон Пирамо.

Кварт се огледа.

— Никой не идва — каза той.

— Ще дойдат. Панчо знае, че може да изгуби много покрай тази история.

Но никой не се появяваше. Макарена се разхождаше покрай портата на пристана. Беше забравила цигарите си. Кварт стоеше и наблюдаваше „Хубавицата“, докато тя отиде да се обади на съпруга си. Когато се върна, изглеждаше мрачна. Банкерът я беше уверил, че Перехил обещал да бъде в единадесет на срещата, с парите за предаването на свещеника. Няма представа какво е станало, но щеше да се срещне с тях там след петнадесет минути.

След известно време Гавира се появи и тръгна под акациите към пристана. Носеше поло под самото, леки панталони и спортни обувки. В тъмното изглеждаше по-мургав от обикновено.

— Бог знае какво е станало с Перехил — каза той вместо поздрав. И това беше — нито извинения, нито излишни забележки.

Той явно беше притеснен и готов да направи всичко, за да освободи отец Феро от отвличането, с което можеше да бъде свързан. Беше готов на всичко, само и само полицията да не се намесва. Кварт се възхити на самоконтрола му. Гавира беше донесъл цигари и двамата с Макарена запалиха, като си правеха завет с шепи. Банкерът повече слушаше, отколкото говореше, с наклонена глава, хладнокръвен. Искал само всичко да се разреши по най-добрия начин. Накрая той погледна право към Кварт и попита:

— Вие какво мислите?

Не беше предизвикателство или заплаха, а обективен въпрос.

Кварт се поколеба само за миг. Не му харесваше идеята старият свещеник да попадне от ръцете на престъпниците направо в ръцете на помощник-началник Навахо. Искаше да поговори с него преди това.

— Трябва да се качим на борда — каза той и кимна към „Хубавицата“.

— Да вървим тогава — каза решително Макарена.

— Един момент — спря я Кварт. — Първо трябва да знаем какво ще намерим там.

Гавира му каза. Според докладите на Перехил, имало трима души. Шефът бил дебел мъж на около петдесет години. Имало и една жена, и бивш боксьор, който можел да бъде опасен.

— Познавате ли разположението на лодката?

Гавира не го познаваше, но това беше обичайният тип туристическа лодка — горна палуба с няколко реда столове, мостик на носа, а под палубата — половин дузина каюти и машинното отделение. Очевидно лодката от доста време не беше в употреба.

Призраците, които бяха тормозили Кварт през последните няколко часа, постепенно изчезнаха. Нощта, лодката в мрака, предстоящият сблъсък, всичко това го изпълваше с детински приятно чувство на очакване. Отново беше на познат терен. Дори откри неочаквано у Панчо Гавира другар по оръжие и неприязънта му към него намаля. Нямаше съмнение, че на другия ден тя ще се поднови, но поне тази вечер рицарят-тамплиер имаше съюзник. Кварт оценяваше факта, че Гавира беше дошъл пеша и сам, и се готвеше да се качи на борда на „Хубавицата“ без излишни думи.

— Да вървим — каза Макарена нетърпеливо. В този миг двамата мъже изобщо не я интересуваха. Единствената ѝ грижа беше лодката.

Гавира погледна Кварт и белите му зъби пробляснаха в мрака.

— След вас, отче — каза той.

Те напредваха предпазливо, за да не вдигат шум. Лодката беше привързана за кея с две въжета — едно от носа и едно от кърмата. Като преминаха безшумно по подвижното мостче, те се озоваха на палубата, затрупана с купчини въжета, стари спасителни пояси, гуми, маси и столове. Кварт премести портфейла си в джоба на панталона, свали сакото си и го остави сгънато на един от столовете. Гавира мълчаливо последва примера му.

Прекосяха горната палуба. За момент им се стори, че долавят движение под краката си и кеят леко се освети, сякаш някой беше отворил илюминатор и гледаше навън. Кварт затаи дъх и тихо пристъпи напред. Кръвта бучеше в ушите му и той се опита да се успокои, за да чува всичко, което става край него. Сигна до мостика, където румпелът и инструментите бяха покрити с платнища. Облегнат на стената, той се послуша. Мястото изглеждаше мръсно и изоставено. Макарена и Панчо напрегнати стояха до него. Банкерът въпросително погледна Кварт. Макарена се намръщи. Изглеждаше така, сякаш цял

живот е нападала лодки посред нощ. Иззад вратата се чуваше приглушен звук от радио.

— Ако има проблеми — всеки от нас ще се заеме с един от мъжете — прошепна Кварт. — Макарена може да се погрижи за отец Феро.

— Ами жената? — попита Гавира.

— Не знам. Ще видим дали ще направи нещо и тогава ще действаме.

Те обсъдиха ситуацията шепнешком. Банкерът каза, чел ще говори от името на Перехил и ще се опита да реши нещата по мирен начин. Бързо претеглиха положителните и отрицателните черти на този подход. Проблемът, разбира се, беше, че похитителите очакваха пари, а Гавира носеше само кредитните си карти. Като съжаляваше още веднъж, че не са се обадили на полицията, Кварт обмисляше стратегията. Ако опитаха приятелския подход, щеше да има много приказки. Едно нападение изисква бързина, изненада, насилие. Идеята беше да не дават на противниците си възможност да мислят, да ги изненадат. А ако станеше най-лошото, той се надяваше, че Бог — или който беше дежурен тази нощ — ще се погрижи да няма жертви.

— Да влизаме.

Това е лудост, помисли си той. После взе тежка метална пръчка, пое си дълбоко дъх и отвори вратата. Чудеше се дали не трябваше и да се прекръсти.

* * *

Дон Ибраим разля кафе по панталоните си. Високият свещеник се беше появил на вратата по риза и с неприятна на вид метална пръчка в ръката. Дон Ибраим с мъка се изправи на крака и видя още един мъж зад свещеника, мургав и красив, и разпозна банкера Гавира. После се появи и младата херцогиня.

— Моля ви, успокойте се — каза високият свещеник. — Дойдохме да поговорим.

Все още по потник, с блестяща от потта татуировка на Испанския Легион на рамото му, Ел Потро Мантелет се изправи на

койката си и стъпи с боси крака на пода. Той погледна към дон Ибраим сякаш питаше дали тази среща е уговорена или не.

— Изпраща ни Перехил — съобщи Гавира. — Всичко е наред.

Ако всичко беше наред, помисли си дон Ибраим, те нямаше да са тук, Перехил щеше да сложи четири и половина милиона на масата, а високият свещеник нямаше да държи металния прът. Нещо се беше объркало. Той погледна над рамената на тримата новодошли, очаквайки полицията да се появи всеки момент.

— Трябва да поговорим.

Това, което трябваше да направят дон Ибраим, Ла Ниня и Ел Потро, беше да изчезнат моментално от тук. Но Ла Ниня беше оттатък със стария свещеник, а бягството нямаше да бъде толкова лесно, защото трима души блокираха изхода. По дяволите късмета ми, помисли си той. По дяволите всички Перехиловци и свещеници на света. Знаеше, че да се замесиш с хора в расо носи нещастие — това беше ясно от самото начало.

— Има някакво недоразумение — каза дон Ибраим, за да спечели време.

Лицето на свещеника беше каменно. Металният прът отиваше на якичката му колкото чифт пистолети — на Христос. Дон Ибраим се подпря на масата, а Ел Потро го наблюдаваше като куче, което очаква заповед. Ако само можеше да защити Ла Ниня, помисли си дон Ибраим. И да се убеди, че тя няма да пострада, ако се случи най-лошото.

Събитията го подтикнаха да вземе решение. Младата херцогиня се огледа и очите ѝ пламнаха.

— Къде го държите? — попита тя и без да чака отговор тръгна към затворената врата на каютата.

„Тази млада дама е полудяла“, помисли си дон Ибраим. Инстинктивно, Ел Потро стана и препречи пътя ѝ. Той колебливо погледна към съучастника си, но дон Ибраим не знаеше как да реагира. В този миг банкерът мръдна, сякаш да защити жената и Ел Потро, порешителен спрямо мъжете, му удари един ляв, който го отхвърли до стената. След това нещата се усложниха. Сякаш някъде в изгубената му памет беше прозвучал звънец, Ел Потро сви юмруци и започна да подскача из каютата, като нанасяше удари във всички посоки, готов да защити титлата си в категория „петел“. Гавира беше отпратен към един

шкаф, пълен с метални чаши, които с трясък изпадаха. Младата херцогиня се наведе, за да избегне едно от десните крошета на Ел Потро и се насочи към каютата, където беше старият свещеник, а дон Ибраим се развика на всички да се успокоят. Никой не го послуша.

Ла Ниня, дочула шума, излезе да види какво става и се сблъска с младата херцогиня, докато Гавира, който несъмнено искаше да си отмъсти за удара на Ел Потро, тръгна към дон Ибраим с определено недобри намерения. Високият свещеник погледна колебливо към металния прът в ръката си, хвърли го на земята и отстъпи, за да се предпази от Ел Потро, който още се целеше във всичко, което се движеше, включително собствената си сянка.

— Спрете! — молеше дон Ибраим. — Спрете!

Обхваната от истерия, Ла Ниня блъсна младата херцогиня и хукна към банкера, сякаш да му извади очите. Гавира я спря с един некавалерски удар, който я отхвърли обратно в каютата сред разветите волани на роклята ѝ, точно в краката на стария свещеник, който беше завързан за стола и с превързани очи. В този момент дон Ибраим забрави за мисията си на дипломат. Лъжливият адвокат обърна масата, наведе глава, както го бяха научили Кид Тунеро и дон Ернесто Хемингуей в бар „Флорида“ в Хавана и с вика „Вива Запата!“ — това беше първото, което му дойде на ум — хвърли своите сто и десет килограма срещу банкера и двамата се блъснаха в другата стена на каютата. Точно тогава Ел Потро удари свещеника в лицето с дяво кроше, Кварт се хвана за лампата, за да не падне; жицата присветна, когато се измъкна от контакта и лодката потъна в мрак.

— Ниня! Потро! — извика дон Ибраим и задъхан от битката, пусна банкера.

Нещо се строши. Мракът беше изпълнен с виковете и удари. Някой, вероятно високият свещеник, падна върху дон Ибраим и го удари толкова силно с лакът в лицето, че му се привидяха звезди. Негодникът не подаваше и другата си буза. С разкъравен нос, дон Ибраим изпъзля настрани, като влачеше корема си. Беше ужасно горещо и той едва дишаше. Ел Потро за момент се появи на входа, все още замахващ наляво и надясно в някакъв свой измислен свят. Още удари и ругатни се понесоха от различни посоки и нещо се счупи със звук на сцепено дърво. Обувка с висок ток стъпи върху ръката на дон

Ибраим, а после едно тяло падна върху него. Той веднага позна роклята с волани и аромата на „Мадерас де Ориенте“.

— Вратата, Ниня! Тичай към вратата!

Той се изправи на крака, замахна към някого, който му препречваше пътя и не го улучи, грабна Ла Ниня за ръката и я извлече на палубата. Ел Потро беше вече там и подскачаше около руля. Дон Ибраим, с разтуптяно сърце, изтощен, убеден, че всеки момент ще получи инфаркт, го хвана за ръката и стиснал Ла Ниня с другата, ги задържа към стълбата и сушата. Там, като ги буташе пред себе си, успя да ги изкара от кея. Ла Ниня плачеше. Зад нея, свел глава и сумтейки през нос, Ел Потро дел Мантелете продължаваше битката си със сенките — вляво и вдясно.

* * *

Изкараха отец Феро на палубата и седнаха там, като се наслаждаваха на хладния вечерен въздух след схватката. С помощта на фенерчето, което намериха, Кварт видя издутата буза и почти затвореното дясно око на Гавира, мръсното лице на Макарена с драскотина на челото и раздърпаната фигура на стария свещеник с накриво закопчано расо и двудневна четина, покриваща белязаното му лице. Самият Кварт не беше в много по-добро състояние — мъжът, който приличаше на боксьор, му беше нанесъл един добър удар, точно преди да угасне лампата, затова сега челюстта му беше схваната, а ушите бучаха. Опипа с език един зъб и му се стори, че е разклатен. Мили боже!

Картината беше странна — палубата на „Хубавица“, затрупана със счупени столове, светлините на Арена над парапета, осветената Златна кула над акациите по реката. И Гавира, Макарена и той в полукръг около отец Феро, който не беше казал и дума. Старият свещеник се взираше в черната река, сякаш се намираше някъде много далеч.

Гавира пръв проговори. Спокоен и точен, той наметна самото си. Без да отрича, че е отговорен, каза, че Перехил не е разбрал инструкциите му. Затова сега беше тук, за да се опита да поправи нещата, ако може. Беше готов да предложи на стария свещеник

компенсация, която включваше разкъсването на Перехил на парченца, когато го пипне; но даде ясно да се разбере, че това не променя отношението му към църквата. Двете неща били напълно различни. Той млъкна, за да опипа подутата си буза и запали цигара.

— Това значи — добави той след минута размисъл, — че аз повече не участвам. — И това беше всичко, което каза.

После заговори Макарена, която разказа на стария свещеник подробно за всичко, което се беше случило след изчезването му. Отец Фери слушаше без никаква проява на чувства, дори когато тя му каза, че Онорато Бонафе е мъртъв и полицията подозира именно него в убийството. Това беше работа за Кварт. Отец Фери се обърна към него и зачака.

— Проблемът е — каза агентът на ИВД, — че нямате алиби.

На светлината на фенерчето очите на стария свещеник изглеждаха хлътнали и неразгадаеми.

— Защо трябва да имам алиби? — попита той.

— Времето на убийството — каза Кварт и се приведе, опрял лакти на коленете си — е между седем или седем и половина вечерта и девет. Зависи по кое време сте затворили църквата. Ако имате свидетели какво сте правили по това време, ще бъде чудесно. — Докато чакаше стария свещеник да отговори, той забеляза колко сурово е лицето му.

— Няма свидетели — каза отец Фери.

Изглежда не се притесняваше. Кварт и Гавира си размениха погледи. Банкерът остана мълчалив. Кварт въздъхна.

— Това усложнява нещата — каза той. — Макарена и аз можем да свидетелстваме, че пристигнахте в Каса дел Постиго малко след единадесет и че в държанието ви нямаше нищо подозрително. Грис Марсала може да потвърди, че всичко е било нормално до седем и половина. Предполагам, че първото, което полицията ще ви попита, е, как не сте видели Бонафе в изповедалнята. Но вие не сте влязъл в църквата, нали? Това е най-логичното обяснение. Имаме адвокат за вас и ви уверявам, че той ще поиска да потвърдите това.

— Защо?

Кварт го погледна раздразнено.

— Как да ви кажа? Защото това е най-достоверното обяснение. Ще бъде по-трудно да се докаже невинността ви, ако им кажете, че сте

заклучил църквата, знаейки, че в нея има мъртвец.

Отец Феро остана невъзмутим, все едно нямаше нищо общо с това. Кварт продължи да говори, като му напомни, че отдавна са минали времената, когато властите приемат думата на свещеника като Евангелието. Особено когато в неговата църква има труп. Но старецът не му обърна внимание, а просто гледаше ту към Макарена, ту към тъмната река.

— Кажете ми, какво е най-удобно за Рим? — попита отец Феро най-накрая.

Това беше последното, което Кварт очакваше да чуе. Обзе го нетърпение.

— Забравете за Рим. Не сте толкова важен. При всички случаи ще има скандал. Представете си свещеник, обвинен в убийство, при това в собствената му църква.

Отец Феро почеса брадичката си. Изглеждаше почти като човек, който се забавлява.

— Добре — каза той най-накрая. — Случилото се е удобно за всички. Вие се отървявате от църквата — каза той на Гавира, — а вие и Рим — на Кварт — от мен.

Макарена се изправи.

— Моля ви, не говорете така, дон Приамо — каза тя. — Има хора, които се нуждаят от тази църква и от вас. Аз имам нужда от вас. Херцогинята — също. — Тя погледна яростно съпруга си. — А утре е четвъртък.

За момент лицето на отец Феро се смекчи.

— Знам — отвърна той, — но нещата вече са извън моите ръце. Кажете ми нещо, отец Кварт. Вярвате ли, че съм невинен?

— Аз вярвам — каза Макарена, почти умолително.

Но очите на стария свещеник бяха приковани върху Кварт.

— Не знам — отговори му Кварт. — Наистина не знам. Но това няма значение. И вие сте свещеник като мен. Мой дълг е да ви помогна, доколкото мога.

Отец Феро изгледа странно Кварт — така, както никога досега не беше го гледал. Този път в очите му нямаше суровост, а нещо, което напомняше на благодарност. Брадичката му потрепери, но после той примигна, стисна зъби и изразът му отново стана враждебен.

— Не можете да ми помогнете — каза той. — Никой не може. Не ми трябват алибита или доказателства, защото когато заключих вратата на вестиария, онзи човек лежеше мъртъв в изповедалнята.

Кварт затвори очи. Това не оставяше никакъв изход.

— Откъде сте сигурен? — попита той, страхувайки се от отговора, който предполагаше, че ще получи.

— Защото аз го убих.

Макарена рязко се извърна и извика. Гавира запали друга цигара. Отец Фери се изправи и непохватно започна да закопчава отново расото си.

— По-добре е да ме предадете на полицията веднага — каза той на Кварт.

* * *

Луната се плъзгаше по Гуадалкивир, за да се слее с отражението на Златната кула в далечината. Седнал на брега, с крака провиснали над водата, дон Ибраим притискаше носна кърпичка до кървящия си нос. Ризата му се беше разпасала и разкриваше тлъстия му корем, покрит с петна от кафе и масло от лодката. До него, сякаш реферът беше преброил до десет и нищо вече нямаше значение, Ел Потро лежеше по корем и също се взираше в черните, тихи води, потънал в мечтата си за корида и следобедна слава, за аплодисменти под светлините на боксовия ринг. Приличаше на уморена хрътка, която вярно чака до господаря си.

*И ранобудните минувачи те питат:
Какво чакаш Мария Пас....*

В подножието на стъпалата, които водеха към реката, Ла Ниня топеше подгъва на роклята си във водата, търкаше челото си и тихичко си припяваше с дрезгав глас, ухаещ на мансаниля и поражение. А светлините на Триана примигваха от далечния бряг, докато бризът от

Санлукар, от морето и — както се говореше — от Америка, накъдряше повърхността на реката и охлаждаше тримата приятели.

*Веднъж той ми се закле в любов,
но сега нее друга песен.*

Дон Ибраим сложи ръка на сърцето си и отново я отпусна. Беше оставил часовника на дон Ернесто Хемингуей, запалката на Гарсия Маркес, шапката и пурите си на „Хубавица“. Заедно с последните късчета от достойнството си и обещаните четири и половина милиона, които щяха да използват, за да построят заведение за Ла Ниня. В живота му имаше много неуспешни предприятия, но нито едно толкова катастрофално.

Той въздъхна дълбоко и се изправи, като се подпираше на рамото на Ел Потро. Ла Ниня се качи по стълбите откъм реката, хванала грациозно мокрите си поли. Лъжливият адвокат погледна с обич разрешения масур, отпуснатия кок, размазания туш и устните ѝ, останали без червило. Ел Потро също се изправи и той вдъхна мириса на честната му мъжка пот. И тогава, невидима в тъмнината, една огромна кръгла сълза се стече по бузата на дон Ибраим.

Поне и тримата бяха живи и здрави. А това беше Севиля. В неделя Коро Ромеро щеше да се бори на Ла Маестранса. Триана, цялата озарена, се простираше през реката като убежище, охранявано от невъзмутимата бронзова фигура на Хуан Белмонте. Имаше и единадесет бара, разположени на площ от триста метра на площад „Алтосано“. Някъде нетърпеливо звънна китара, очакваща глас, който да запее с нея. В крайна сметка нищо нямаше чак толкова голямо значение. Някой ден дон Ибраим, Ел Потро, Ла Ниня, испанският крал и римският папа щяха да умрат. Но Севиля щеше да остане, ухаеща както винаги на горчиви портокали и жасмин през пролетта. Загледана в отражението на града в реката, донесла и отнесла толкова много неща, добри и лоши; толкова много мечти и живот, Ла Ниня запя:

*Ти спря коня си,
дадох ти огънче,*

*а очите ти бяха
две зелени майски звезди...*

Сякаш песента ѝ беше сигнал, тримата приятели тръгнаха един до друг, без да се обръщат назад. Мълчаливата луна ги следваше по водите на реката, докато изчезнаха в сенките и остана само слабо ехо от последната песен на Ла Ниня Пуњалес.

XIV

ЛИТУРГИЯТА В ОСЕМ

*Има хора, между които съм и аз, които не
обичат щастливия край.*

Владимир Набоков,
„Пнин“

Дежурният полицаи любопитно се взираше през стъклената преграда в черния костюм и бялата якичка на Лоренцо Кварт. След миг той напусна поста си пред четирите монитора, които показваха вътрешността на полицейското управление и донесе на свещеника чаша чай. Кварт му благодари и го загледа как се връща обратно, с белезници на колана и два пълнителя за патрони до пистолета в кобура. Стъпките на полицаия се сляха със звука от затваряне на врата в пустия коридор. Беше студен, бял, стерилен в неоновата светлина, с мраморен под. Часът беше три сутринта, според дигиталния часовник на стената.

Чакаше почти два часа. След като напуснаха „Хубавица“, Гавира размени няколко думи с Макарена и протегна ръка на Кварт, който я стисна мълчаливо. „Не сме врагове, отче“. Каза го, без да се усмихва, като го гледаше право в очите, после се обърна и тръгна към стъпалата, които се изкачваха към Аренал. Кварт не можеше да каже дали Гавира има предвид отец Феро или Макарена. Но жестът не струваше на банкера нищо. След като беше намалил отговорността си за отвлечането с намесата си в последния момент; уверен, че нито Макарена, нито Кварт ще му създадат проблеми, той се тревожеше само за помощника си и парите за зложника. Бе достатъчно почтен, за да не тържествува заради силните позиции, които имаше вече по отношение на „Богородица със сълзите“. След признанието на отец Феро, вицепрезидентът на „Картухано“ несъмнено беше победителят

тази нощ. Беше трудно да си представиш как някой би могъл да му попречи.

Макарена сякаш вървеше на границата на някакъв кошмар. На палубата на „Хубавица“ Кварт видя раменете ѝ да треперят, докато гледаше как мечтата ѝ умира. Тя не каза нищо повече. Заведоха отец Феро до полицейския участък, а после Кварт я изпрати до вкъщи с такси. Остави я да седи в двора до фонтана, потънала в мрак. Когато тихичко ѝ каза „довиждане“, той видя, че тя гледа нагоре към Гълъбарника. Четиригълникът черно небе над Каса дел Постиго приличаше на фон, изпъстрен с много пламтящи точки.

Кварт чу да се отваря врата, а после гласове и стъпки в другия край на белия коридор. Но никой не се появи и след миг отново настъпи тишина. Той се изправи и закрачи напред-назад. Застана до стъклената врата и се опита да се усмихне приятелски. Усмихна се на полицая отвън, който патрулираше облечен в бронирана жилетка, с автомат през рамо. Управлението беше в новата част на града. На кръстовищата, празни по това време на нощта, светофарите бавно се сменяха от червено на зелено.

Опита се да не мисли. Или по-скоро да мисли само за техническите аспекти на случая. Новото юридическо положение на отец Феро, докладите, които трябваше да изпрати до Рим още на сутринта... Опита се да не позволява емоциите му да вземат връх. Но старите му призрци се присъединиха към редиците на по-новите и този път почувства как се блъскат под самата му кожа.

Дълго време той наблюдава отражението си в тъмното стъкло на вратата. Добрият войник, посивял и нуждаещ се от бръснене. Бялата якичка, която вече не можеше да го защити. Беше изминал дълъг път, само за да се намери отново на вълнолома, заливан от вълните и пияната да се стича по студената ръка, за която се държи момчето.

В коридора се отвори врата и когато Кварт се обърна, видя Симеон Навахо да идва към него. Червената му риза ярко се открояваше в белия стерилен коридор. Кварт отиде да го пресрещне. Заместник-началникът сушеше ръцете си с хартиена кърпичка. Току-що беше излязъл от банята и влажната му коса беше опъната назад в конска опашка. Под очите му имаше торбички, а очилата се бяха смъкнали на носа му.

— Готово — каза той и хвърли кърпичката в кошчето. — Току-що подписа показанията си.

— Твърди, че е убил Бонафе?

— Да. — Навахо сви рамене извинително. Случват се и такива неща, казваше този жест. Никой от нас не е виновен. — Питяхме го и за другите два инцидента, просто формално, но той нито отрече, нито потвърди за тях. Неприятно е, защото те бяха приключени, а сега ще трябва да подновим разследването.

Той отиде до вратата и се загледа в светлините на пустата улица с ръце в джобовете.

— Да ви кажа истината — каза той — колегата ви не е много общителен. През цялото време отговаря само с „да“ и „не“ или мълчи, както го посъветва адвокатът.

— Това ли е всичко?

— Да. Дори не му трепна окото, когато го изправихме пред госпожица... ъъ... сестра Марсала.

Кварт погледна към вратата.

— Тя още ли е тук? — попита той.

— Да. Подписва последните формуляри с адвоката, който повикахте. Скоро ще може да се прибере.

— Тя подкрепя ли признанието на дон Приамо?

Навахо направи гримаса.

— Точно обратното. Не му вярва. Казва, че свещеникът е неспособен да убие когото и да било.

— А той какво казва?

— Нищо. Само я гледа и мълчи.

Вратата в края на коридора отново се отвори и излезе адвокатът Арсе. Беше спокоен на вид човек в тъмен костюм, със златната значка на Адвокатската Асоциация на ревера. От години се занимаваше с юридическите дела на Църквата и беше известен с умението си да се справя с необичайни ситуации като тази. Хонорарът му беше баснословен.

— Какво прави тя? — попита Навахо.

— Подписа показанията си — отвърна Арсе. — Поиска да остане няколко минути насаме с отец Феро, за да се сбогува. Вашите колеги не възразиха, така че ги оставих да си поговорят. Под наблюдение, разбира се.

Заместник-началникът погледна с подозрение първо Кварт, а после — адвокатата.

— Говорят повече от три минути — каза той. — По-добре идете и я изведете.

— В килия ли ще затворите отец Феро? — попита Кварт.

— Тази нощ ще прекара в болничното отделение — отвърна Арсе с жест, който показваше, че трябва да благодарят на заместник-началника за това благоволение. — До решението на съдията утре.

Вратата отново се отвори и Грис Марсала беше изведена от един полицай с напечатани листа в ръцете. Монахинята изглеждаше отчаяна и изтощена. Носеше обичайните джинси и маратонки с дънково яке над синята ѝ риза. На острата бяла светлина изглеждаше още по-уязвима, отколкото сутринта.

— Какво каза той? — попита Кварт.

Цяла вечност ѝ отне да се обърне към свещеника, сякаш отначало не го беше познала.

— Нищо — каза тя с равен глас. — Казва, че го е убил и това е всичко.

— А вие не му вярвате?

Някъде от сградата се дочу приглушения шум на отварящи се и затварящи се врати. Грис Марсала погледна Кварт с безкрайно презрение в сините си очи.

* * *

След като адвокатът и монахинята си тръгнаха с такси, Навахо сякаш се отпусна. Мразя тези типове, призна той на Кварт. С всичките им номера за неприкосновеността на личността. Не мога да ги понасям, отче, а вашият крие повече фокуси от илюзионист в ръкава си. Щом Навахо се облекчи с това признание, прегледа листата, които колегата му беше донесъл и после ги подаде на свещеника.

— Ето копие от признанията. Това не е много прието, затова не казвайте на никого. Но вие и аз... — Навахо се усмихна.

— Искане ми се да можех да ви помогна повече в тази работа.

Кварт го погледна с благодарност.

— Вие ми помогнахте.

— Нямам предвид това. Да арестуваш свещеник за убийство...
— Навахо се заигра притеснено с опашката си. — Нали, разбирате, това не ме кара да се чувствам много горд с работата си.

Кварт прегледа фотокопията, изписани на официален език. Дон Приамо Феро Ордас от Тормо в провинция Уеска, пристигнал в Севиля на тази и тази дата. Най-отдолу на последния лист се виждаше подписът на свещеника — тромава драскулка.

— Кажете ми как го е направил — каза Кварт.

Навахо посочи листата.

— Всичко, което ни каза, е тук. Останалото предположихме от въпросите, на които отказа да отговори. Бонафе е дошъл в църквата около осем или осем и половина. Вероятно е влязъл през ризницата. Отец Феро влязъл в църквата, за да я провери, преди да заключи, и попаднал на него.

— Той се опитваше да изнудва всички — каза Кварт.

— Може би това е била причината. Дали Бонафе е имал среща или е било просто случайност не знам, но енорийският свещеник казва, че го е убил и това е всичко. Не дава подробности, само казва, че после заключил вратата на ризницата и оставил Бонафе вътре.

— В изповедалнята?

Навахо поклати глава.

— Не иска да каже. Но моите хора успяха да възпроизведат случилото се. Бонафе сигурно е бил на скелето пред олтара, до статуята на Богородица. Отец Феро изглежда също се е качил там. — Навахо придружаваше обяснението си с обичайните движения на ръцете. — Скарали са се, сбили се или нещо подобно. Бонафе паднал или бил блъснат от пет метра височина. Наранил е ръката си, когато се опитал да се хване за скелето. На земята, тежко ранен, но все още жив, е пропълзлял няколко метра и стигнал до изповедалнята. Там припаднал и умрял.

Пръстите, които изобразяваха Бонафе, сега лежаха неподвижни върху дланта на другата ръка, която представляваше изповедалнята. Кварт можеше лесно да си представи картината, но историята му се виждаше недостоверна и той сподели усещането си с Навахо.

Заместник-началникът отвърна на погледа му, без да трепне.

— Не съм съгласен — каза той най-накрая. — Като свещеник бихте искали да има друго обяснение. Моралният аспект не ви е по

вкуса, разбирам. Но погледнете от моя гледна точка. — Той свали очилата си и ги вдигна към светлината. — Аз съм полицаи и имам много малко съмнения. Имам доклада от лекаря и човек, макар и свещеник, който е напълно нормален и признава убийството. Както казваме тук: ако е бяло и е в бутилка, значи е мляко. Пълномаслено или не, както искате, но мляко.

— Добре. Вие знаете, че го е направил. Но аз трябва да знам как и защо.

— Е, отче, това е ваша работа. Мога да ви дам още няколко подробности. Бонафе е бил на скелето, когато отец Феро го е нападнал. — Той сложи очилата и извади от джоба си малко найлоново пликче. — Вижте какво намерихме у трупа.

— Прилича на перла.

— Перла е — каза Навахо. — Една от двадесетте, инкрустирани в лицето, короната и мантията на Богородица. Беше в джоба на сакото на Бонафе.

Кварт недоумяващо се втренчи в пликчето.

— И какво от това?

— Фалшива е. Както и останалите деветнадесет.

* * *

В своя кабинет, заобиколен от празни бюра, замееетник-началникът даде на Кварт и останалата информация. Той му наля кафе, а за себе си отвори бутилка бира. Беше отнело цял следобед и част от вечерта, за да бъдат направени необходимите изследвания, но беше ясно, че някой е заменил всички перли по статуята с фалшиви. Навахо даде на Кварт да прочете докладите и факсовете по този въпрос. Главен инспектор Фейхо беше работил до късно в Мадрид, опитвайки се да проследи перлите. Всички следи водеха към Франсиско Монтегрифо, мадридския търговец на художествени произведения, който беше връзката на отец Феро при незаконната продажба на иконата от Силас преди десет години. Именно Монтегрифо беше продал перлите на капитан Халок. Описанието съвпаднаше с комплект перли, открити в ръцете на един търговец на крадена стока, каталунски бижутер, който беше и информатор на полицията. Ролята на

Монтегрифо не можеше да бъде доказана твърдо, но имаше някои доказателства. Датата на покупката, подадена от информатора, съвпаднаше с подновяването на реставрационните работи по църквата. Доставчиците на строителни материали, с които хората на Навахо се бяха свързали, потвърдили, че цената на материалите надвишавала заплатата на енорийския свещеник и съдържанието на черковния дискос.

— Значи имаме мотив — заключи Навахо. — Бонафе надушва нещо. Появява се в църквата и се уверява, че перлите са фалшиви. Опитва се да изнуди отец Феро или пък свещеникът дори не му дава възможност. — Полицаят изигра сцената с ръцете си. — Може би го хваща, докато върши, каквото върши и го убива. Заключва вратата на вестиария и прекарва няколко часа в Каса дел Постиго, за да обмисли нещата. После изчезва за два дни. — Навахо погледна Кварт, сякаш го окуражаваше да попълни празнините в историята. Разочарован от мълчанието му, той колебливо продължи. — Отец Феро не иска да ни каже нищо за изчезването си. Странно, не мислите ли? Вие също не ни помогнахте много в това отношение, отче, ако ми позволите да го кажа.

Той взе друга бутилка бира и сандвич с шунка от малкия хладилник зад себе си и започна да яде.

— По-добре да мълча, отколкото да ви излъжа, — каза Кварт. — Ако говоря, ще компрометирам хора, които нямат нищо общо с това. Може би по-късно, когато всичко свърши... Но имате думата ми на свещеник: това не засяга пряко случая.

Навахо захапа сандвича, отпи голяма глътка бира и замислено се вгледа в Кварт.

— Тайната на изповедта, а?

— Можете да го наречете и така.

Още една хапка.

— Нямам друг избор, освен да ви повярвам, отче. Както и да е, получих инструкции от началниците си и цитирам: „Трябва да водите това следствие с възможно най-голям такт.“ — Той се усмихна с пълна уста. — Макар, че щом случаят бъде разрешен на пръв поглед, възнамерявам да се поровя по-дълбоко в него, макар и като частно лице. Аз съм дяволски любопитен полицай, ако ми позволите да се изразя така. — За миг той отново стана сериозен. — И не обичам хората да ме правят на луд. — Той сви обвивката на сандвича на топка

и я хвърли в коша. — Не съм забравил, че съм ви длъжник. — Той вдигна пръст, сякаш току-що си беше спомнил нещо. — Между другото, току-що в болницата „Кралица София“ са приели един мъж в много сериозно състояние. Намерили са го под моста Триана преди малко. — Навахо внимателно се взря в Кварт. — Дребен частен детектив. Казват, че работи за Панчо Гавира, съпругът на Макарена Брунер. Твърде много съвпадения за една нощ, не мислите ли? Предполагам, че и за това не знаете нищо.

Кварт издържа на погледа му.

— Не — отговори той.

Навахо почисти зъбите си с нокът.

— Така си и мислех. Той е направо смлян — ръцете и челюстта му са счупени. Трябваше му половин час, за да каже две думи. И какво каза? Че бил паднал по стълбите.

* * *

Тъй като Кварт беше единственият представител на Църквата на разположение, Навахо му даде някои официални документи заедно с ключовете за църквата и жилището на свещеника. Накара го и да подпише кратка декларация, в която се казваше, че отец Феро се е предал доброволно.

— Вие сте единственият духовник, който се появи. Архиепископът се обади следобеда, само за да си измие ръцете от цялата работа. — Полицията се намръщи. — И за да ни помоли да не даваме информация на журналистите. — Той хвърли празната бутилка от бира в коша, прозя се театрално и погледна часовника си — намек, че иска да се прибира.

Кварт поиска да види енорийския свещеник. След минутен размисъл Навахо каза, че не вижда причина това да не стане, ако отец Феро е съгласен. После отиде да го уреди, като остави на масата фалшивата перла в малкото пликче.

Кварт се взираше в перлата и си я представяше в джоба на Бонафе. Беше голяма и част от гланца ѝ беше остърган там, където е била вградена в статуята. За убиеца, който и да е бил той — отец Феро, самата църква ли някой от хората, свързани с нея — веднъж извадена

от мястото си, перлата се беше превърнала в смъртоносен предмет. Бонафе неразумно се беше стремил към една тайна, която излизаше от сферата на полицейското следствие. Не осквернявай дома на Отца ми. Не заплашвай онези, които търсят там убежище. Традиционният морал не предлагаше критерии за преценка на тези събития. Човек трябваше да го надскочи, да премине границата, за да достигне до негостоприемните пътеки, по които дребният, суров енорийски свещеник беше вървял с години, понесъл на уморените си плещи тежестта на безмилостното небе. За да осигури мир, подслон и състрадание, да опрощава греховете и дори — както през тази нощ — да поеме вината за тях.

В края на краищата загадката не беше толкова трудна. Кварт тъжно се усмихна, загледан във фалшивата перла от „Богородица със сълзите“. Нещата идваха на местата си: перлата, църквата, самият град, тази точно определена точка във времето и пространството.

— Когато пожелаете, отче — обяви Навахо, надничайки през вратата.

Нямаше значение кой беше бутнал Онорато Бонафе от скелето. Кварт се протегна и докосна найлоновото пликче с перлата. Докато гледаше фалшивата сълза на Богородица, войникът, изгубен на хълмовете из Хатин, разпозна дрезгавия глас и стоманеното дрънчане на бронята щ своя събрат, който водеше своята лична война в същия ъгъл на шахматната дъска. Човекът нямаше приятели, за да му осигурят героично погребение в крипта между спящите статуи на рицари в брони, с лъв в краката. Слънцето беше високо в небето и в подножието на хълма лежах трупове на мъже и коне, оставени на милостта на чакалите и лешоядите. Потен под ризницата, умореният воин се изправи, вдигна меч си и последва Симеон Навахо по дългия бял коридор. В една малка стая с пазач пред вратата отец Феро седеше на стола в сиви панталони и бяла риза, без расо. Не му бяха сложили белезници, но той изглеждаше много дребен и беззащитен. Зачервените му очи гледаха невъзмутимо, когато Кварт влезе. Под смаяните погледи на пазача и заместник-началника, който стоеше на вратата, Кварт отиде и коленичи пред стария свещеник.

— Прости ми, отче, защото съгреших.

За миг отец Феро изумено се втренчи в коленичилиия пред него мъж. После бавно вдигна ръка и направи кръстния знак над главата на

Кварт. Влажните му очи блестяха, а брадичката и устните трепереха, докато беззвучно произнасяше древната фраза, която даряваше утешение и надежда. И когато я чува, всички призраци и мъртви другари на рицаря-тамплиер най-после се усмихнаха облекчени.

* * *

Той прекоси пустия площад и тръгна по улицата към моста Сан Телмо в пълната тишина и самота на зората. Видя свободно такси, но не спря; имаше нужда да повърви. Когато прибижи до Гуадалкивир, въздухът сякаш стана по-влажен и за първи път от пристигането си в Севиля, почувства студ. Вдигна яката на самото си. До моста, неосветена в този час, кулата „Алмохад“ се губеше в тъмнината.

Докато преминаваше край тухлено-керамичната фасада на хотел „Алфонсо XIII“, той видя, че фонтанът на „Пуерта де Херес“ не работи. Тръгна покрай стената на Алкасари. Близко до еврейския квартал вдъхна аромата на портокалови дървета и влажна земя, после сви по тесните улички на Санта Крус, а шумът от стъпките му го изпреварваше. Не знаеше колко дълго е вървял, но чувстваше, че е изминал голямо разстояние извън времето, като в сън. Изведнъж се оказа в центъра на малък площад с къщи, боядисани в червеникава охра и бяло; площад с перила, саксии с мушкато и пейки покрити с плочи, на които бяха изрисувани сцени от „Дон Кихот“. А в единия му край, обградена от скеле, с полуразрушена камбанария и покровителствана от безглава Дева, от триста години се издигаше църквата „Богородица със сълзите“, пълна със спомени за хора, които бяха намерили убежище в нея.

Той седна на една пейка и дълго време гледа църквата. Наблизо удариха камбани, гълъбите излетяха и отново кацнаха по стрехите. Луната беше изчезнала, но звездите все още се виждаха на небето, трепкащи неприветливо. На зазоряване стана студено и мускулите и гърба започнаха да го болят. Вече спокоен, той наблюдаваше как светлината на изток се усилва. Розовият блясък избутваше нощта към другия край на града. Ясните очертания на камбанарията, покрива и стрехите около площада — всички свидетелстваха за пристигането на деня. Петлите кукуригаха, защото Севиля е град, където петлите все

още кукуригат призори и Кварт стана, сякаш се събуждаше от дълъг сън.

На входа извади ключа и го завъртя в ключалката. Вратата изскърца, когато я отвори. През прозорците се процеждаше достатъчно светлина, за да вижда пътя си между пейките към олтара, който още беше в сянка. Пред него гореше свещ. Той застана в средата на църквата и погледна към изповедалнята с отворена врата, към скелето до стените, към изтърканите плочки и черния отвор на криптата, където лежах останките на Карлота Брунер. Коленичи пред една от пейките и изчака, докато денят настъпи окончателно. Не се помоли — не знаеше на кого да се моли, — а обичайните ритуали не му се виждаха подходящи. Затова той просто чакаше с опразнено съзнание, успокоен от тихата увереност на старите стени. В засилващата се светлина различаваше брадат пророк, ангелски криле, облак или неясна фигура върху почернелия от дим таван.

Слънцето най-после се появи и премина през прозореца с оловните очертания на Христос. Олтарът, издигнат в чест на Бога, блесна с бароковата си позлата и светли колони. Светата Дева смачка главата на змията с крак и това, помисли си Кварт, беше единственото, което имаше значение. Той би камбаната. После седна на пода под възето и изчака половин час, после повтори. Имаше още четвърт час до литургията в осем.

* * *

Той запали лампата и шест свещи — по две от всяка страна на олтара. Нареди книгите и стъклениците, после отиде в ризницата и изми лицето и ръцете си. Отвори шкафа и чекмеджетата, извади църковната утвар и избра подходящите одежди. Когато всичко беше готово, ги сложи по ред и начин, който никой духовник, обучаван в семинария, не може да забрави. Започна с наметалото, ивица бяло платно, все още носена от заклетите традиционалисти и старите свещеници като отец Феро. Следвайки ритуала, целуна разпятието в центъра му, преди да го наметне на раменете си и да завърже панделките на гърба. Имаше три стихара — двата му бяха малки, затова избра третия, вероятно онзи, който беше използвал отец Лобато.

После взе стария копринен филон с потъмняла златиста бродерия и го нахлузи през главата си. Щом се облече, застана неподвижен, загледан в овехтялото старо разпятие между двата тежки свещника. Въпреки че не беше спал, се чувстваше в ясно съзнание и спокоен, както когато седна на пейката на площада. Следването на ритуала, изпълняван по същия начин от други свещеници в продължение на почти две хиляди години, намаляваше чувството му за самота. Нямаше значение, че храмът е повреден, че камбанарията е обградена със скеле, че картините на тавана са избелели. Или тази на стената, където Мария беше склонила глава пред един ангел — изпъстрена с пукнатини, петна и с потъмнял лак. Или че на края на телескопа на отец Феро, отдалечени на милиони светлинни години, студените звезди се подиграваха със всичко това.

Може би Хайнрих Хайне беше прав и Вселената беше само сън на пиян Бог, заспал на някоя звезда. Но тази тайна беше пазена добре. Отец Феро беше готов да отиде в затвора заради нея и нито Кварт, нито някой друг имаше право да я разкрие на добрите хора, които сега чакаха в църквата. Най-различни звуци — кашлица, стъпки, скърцане на пейка, докато някой коленичи — достигнаха до него през вратата на ризницата, до изповедалнята, където Онорато Бонафе беше умрял, защото беше докоснал воала на Танит (Богиня, почитана в Картаген, еквивалент на Астарта, финикийската богиня на любовта и смъртта. — (Б. р.)).

Погледна часовника си. Време беше.

XV

ВИСПЕРАС

*Използването на истинското му
име щеше да наруши закона.*

Клоу и Мънго,
„Доближавайки нулата“

Два дни след като се върна в Рим и представи доклада си за „Богородица със сълзите“, Кварт беше посетен в апартамента си на Виа дел Бабуино от монсиньор Паоло Спада. Навън валеше, точно както три седмици по-рано, когато Кварт заминаваше за Севиля. Когато се позвъни, той стоеше на отворения прозорец към терасата и гледаше как дъждът пада по покривите, боядисаните в охра стени на къщите, зеленикавите плочи на паважа и стъпалата на Пиаца ди Спаня.

Спада застана на входа, солиден и набит, в подгизнал черен шлифер. Той отърси водата от рошавата си глава.

— Минавах оттук — каза той — и помислих, че може би ще ме почерпиш едно кафе.

Без да чака отговор, окачи шлифера си на закачалката, влезе в спартански обзаведената всекидневна и седна на фотьойла до прозореца. Остана мълчалив и загледан в дъжда, докато Кварт не се върна от кухнята с кафеник и чаши на поднос.

— Светият Отец получи доклада ти.

Кварт кимна, подаде му захарта и разбърка кафето си прав. Ръкавите му бяха навити над лактите, а якичката — разкопчана.

Мастифът го погледна над ръба на чашата, навел масивната си глава на гладиатор.

— Получи също и доклад от архиепископа на Севиля, в който се споменава името ти.

Дъждът се засили и за миг плющенето му по терасата отвлече вниманието на двамата мъже. Кварт сложи чашата си на подноса и се усмихна тъжно и отнесено.

— Съжалявам, ако съм ви създал проблеми, монсиньор.

Дисциплиниран и почтителен като винаги. Въпреки че бе в собствения си апартамент, той стоеше мирно, изравнил палците си с шевове на панталоните.

Директорът на ИВД го погледна с обич, после сви рамене.

— На мен не си причинил проблеми — каза той меко. — Напротив, приключи с доклада за рекордно време, справи се с трудна мисия и взе правилни решения във връзка с предаването на отец Феро на полицията и юридическата му защита. — Той млъкна, загледан в огромните си ръце. — Всичко щеше да бъде чудесно, ако се беше ограничил с това.

Кварт отново се усмихна тъжно.

— Но не го направих.

Известно време архиепископът наблюдаваше агента с изпъстрените си с кафяви петънца очи.

— Не. Накрая си решил да вземеш страна — каза той намръщен. — Да се намесиш, мисля, че това е думата. И си го направил в най-неподходящото време и по най-неподходящ начин.

— На мен не ми се видя така, монсиньор — каза Кварт.

Архиепископът благосклонно кимна.

— Разбира се. Знам. Но така изглежда в очите на ИВД. — Той сложи чашата си на подноса и с любопитство погледна Кварт. — Заповедите ти бяха да останеш неутрален.

— Знам, че беше напразно — каза Кварт. — Символичен жест, нищо повече. — За миг той потъна в мислите си. — Но има моменти, в които един жест ти се струва от значение.

— Всъщност не е бил съвсем напразно — каза Спада. — Според моята информация, нунциатът в Мадрид и архиепископството на Севиля тази сутрин са получили нареждане да запазят „Богородица със сълзите“ и да назначат нов енорийски свещеник. — Той добродушно-иронично намигна на Кварт. — Последните ти бележки за малкото късче от рая, което ще изчезне, за овехтялата кожа на барабана и всичко останало, определено имаха ефект. Много вълнуващо и

убедително. Ако по-рано знаехме за риторичните ти способности, щяхме да ги използваме по-добре.

Мастифът замълча. Твой ред е да задаваш въпросите, намекуваше мълчанието му. Направи нещата малко по-лесни за мен.

— Това е добра новина, монсиньор — каза Кварт. — Но добрите новини могат да бъдат съобщени по телефона... Каква е лошата новина?

Прелатът въздъхна.

— Лошата новина е Негова Светлост Йежи Ивашкевич. — Той отмести поглед и отново въздъхна. — Нашият скъп брат во Христе чувства, че е позволил на мишката да се изплъзне и иска да си го върне. Разбрал е много неща от доклада на архиепископа. Според него ти си надвишил правомощията си. Ивашкевич вярва и на някои обвинения, направени от монсиньор Корво по повод на личното ти поведение. Фактът е, че те двамата ще направят нещата доста трудни за теб.

— А за вас, Ваша Светлост?

— Аз не съм толкова лесна жертва, имам досиета и други такива. — Спада пренебрежително махна с ръка. — Пък и сравнителната подкрепа на държавния секретар. Всъщност ми предложиха да ме оставят на мира срещу нещо дребно.

— Главата ми.

— Малко или много. — Архиепископът се изправи и се заразхожда из стаята. С гръб към Кварт той изучаваше малка скица в рамка на стената. — Това е символично, разбира се. Както твоята литургия миналия четвъртък. Знам, че не е справедливо. Но животът е несправедлив. Рим е несправедлив. Това е положението. Такива са правилата на играта и ти добре го знаеш. — Той се обърна към Кварт, скръстил ръце зад гърба си. — Ще ми липсваш, отче Кварт — каза той. — Ти все още си добрият войник. Знам, че си направил най-доброто, което си могъл. Може би струпах твърде голям товар на раменете ти. Надявам се, че поне сега духът на онзи бразилец, Нелсън Корона, ще почива в мир.

— Какво ще правят с мен? — въпросът беше зададен неутрално, обективно, без следа от тревога.

Спада вдигна ръце с отвращение.

— Ивашкевич, милосърден както винаги — каза той, — искаше да те изпратим в някой далечен секретариат. — Той изцъка с език. — За щастие аз държа няколко коза. Не казвам, че си рискувах главата за теб, но извадих биографията ти и им напомних за отличното ти досие, включително задачите ти в Панама и хърватския архиепископ, когото измъкна от Сараево. Затова накрая Ивашкевич се съгласи, че трябва само да бъдеш освободен от ИВД. — Мастифът сви квадратните си рамене. — Полякът ще вземе някой от епископите ми, но играта свърши наравно.

— И каква беше присъдата? — попита Кварт.

Представи си, че е далеч от всичко това. Може би няма да бъде толкова трудно, помисли си. Малко по-тежко, малко по-студено, но студът го има и тук. За момент се зачуди дали щеше да има куража да се откаже от всичко, ако присъдата беше твърде сурова. Да започне нещо съвсем различно, без черния костюм, който да го предпазва. Проблемът беше, че след Севиля, местата, където можеше да отиде, бяха малко.

— Приятелят ми Азопарди — говореше Спада, — държавният секретар, се съгласи да помогне. Обеща ми да се занимае с твоя случай. Идеята е да ти намери място на аташе към някой нунций, ако е възможно, в Латинска Америка. След време, ако положението стане по-благоприятно и аз още съм начело на ИВД, ще поискам да се върнеш. — Той изглеждаше облекчен, когато видя, че Кварт е спокоен. — Приеми го като временно заточение или като една по-дългосрочна задача. Най-общо казано, трябва да изчезнеш за известно време. В края на краищата, делото на Петър може да е вечно, но папите и техните екипи идват и си отиват. Полските кардинали остаряват, пенсионира се или се разболяват от рак. Знаеш как е. — Той се усмихна накриво. — А ти си млад.

Кварт отиде до прозореца. Дъждът все още се плискаше по плочите. Носеше се под краката му като сиво платнище над покривите на близките сгради. Вдъхна влажния въздух. Пиаца ди Спаня блестеше като току-що лакирана картина с маслени бои.

— Има ли новини за отец Феро? — попита той.

Мастифът вдигна вежди. Това не е в моите ръце, означаваше жестът.

— Според нунциариата в Мадрид — каза той, — адвокатът, който си му намерил, върши добра работа. Смятат, че отец Ферио ще бъде освободен заради сенилност и липса на доказателства или ако се стигне до най-лошото, ще получи лека присъда според испанските закони. Годишите му са напреднали и има много неща, които могат да предразположат съдията в негова полза. Засега се намира в затворническата болница в Севиля при много добри условия. Може да поискат да го изпратят в дом за възрастни свещеници. Мисля, че за него е все едно.

— Да — каза Кварт. — За него няма значение.

Спада си наля още кафе.

— Интересен тип е този стар свещеник. Мислиш ли, че той го е направил? — Той погледна Кварт с чаша в ръката. — Повече не сме чували нищо за Висперас. Жалко, че не откри кой е. Ако го беше направил, можех по-добре да те защитя срещу Ивашкевич. — Той мрачно отпи от кафето си. — Това щеше да бъде тлъст кокал за поляка.

Кварт кимна мълчаливо към прозореца, загледан в дъжда. На светлината косата му изглеждаше по-сива. Капчици дъжд намокреха лицето му.

— Висперас — каза той.

* * *

Последната вечер в Севиля, той беше слязъл във фойето и я беше заварил там, точно както първия път, седнала в същия фотьойл. Само седмица беше изминала от онзи ден, но на Кварт му се струваше, че винаги е бил в Севиля. Като огромния каменен кораб, на няколко метра оттам през площада, със своите купички и летящи контрафорси. Като дезориентираните от прожекторите гълъби, които летяха в нощта, като Санта Крус, реката, кулата Алмохад и Ла Хиралда. Като Макарена Брунер, която го гледаше как се приближава. Когато тя се изправи в средата на празното фойе, Кварт разбра, че присъствието ѝ все още го вълнува до дъното на сърцето му. За щастие, помисли си той, докато вървеше към нея, тя не го обичаше.

— Дойдох да се сбогувам — каза Макарена. — И да ви благодаря.

Излязоха на улицата. Беше истинско сбогуване: кратки изречения, едносрични отговори, клишета, учтиви забележки, каквито си разменят непознати и нито дума за тях двамата. Кварт забеляза официалния ѝ тон. Беше спокойна, но избягваше очите му. За първи път изглеждаше смутена. Разговаряха за отец Феро, за пътуването на Кварт на следващия ден. За литургията, която беше отслужил в „Богородица със сълзите“.

— Не съм си представяла, че ще ви видя там — каза Макарена.

Понякога, както през нощта, когато се бяха разхождали из Санта Крус, стъпките им ги сближаваха и всеки път Кварт изпитваше остро физическо чувство за загуба. Сега вървяха мълчаливо, сякаш си бяха казали всичко. За да продължат да разговарят, имаха нужда от думи, които нито един от тях не искаше да произнесе. Светлината на уличните лампи хвърляше сенките им върху Арабската стена и те спряха до нея лице в лице. Кварт се взря в тъмните ѝ очи, в огърлицата от слонова кост върху загорялата ѝ кожа. Не изпитваше горчивина към нея. Знаеше, че го беше използвала — беше добро оръжие, а Макарена вярваше, че защитава справедлива кауза — и той беше ѝ позволил да го използва. Мислите му започнаха да се подреждат. Скоро щеше да остане само празнотата от загубата, надлежно обуздавана от гордостта и самодисциплината му. Но нито жената, нито Севиля щяха някога да изчезнат от паметта му.

Той потърси някакво изречение, поне дума, преди Макарена да изчезне завинаги от живота му. Нещо, което тя да запомни, което да не е в дисонанс със старинните стени, железните улични лампи, осветената кула в далечината и небето, където блестяха студените звезди на отец Феро. Но откриваше само празнота. Дълго натрупвана, убийствена умора, която можеше да се изрази само с поглед или усмивка. Затова той се усмихна в тъмнината. Сега тя го гледаше в очите, сякаш на устните ѝ беше замръзнала дума, която не може да изговори. Кварт се обърна и си тръгна, чувствайки погледа ѝ върху себе си. Помисли си глупаво, че ако в този момент тя би извикала „Обичам те“, щеше да разкъса свещническата си якичка, да се върне и да я прегърне като офицер от старите черно бели филми, който захвърля кариерата си заради една фатална жена или като онези нещастни глупаци Самсон и Олоферн (Според Стария завет Самсон става жертва на любовта си към коварната Далила; еврейката Юдит

отрязва главата на влюбения в нея вражески пълководец Олоферн и така спасява народа си. — (Б. р.)). Мисълта го развесели. Той знаеше и винаги беше знаел, че Макарена Брунер никога вече няма да каже тези думи на някой мъж.

— Чакайте! — каза тя внезапно. — Искам да ви покажа нещо.

Кварт спря. Това не бяха вълшебните думи, но му бяха достатъчни, за да се обърне. Тя все още стоеше там, където я беше оставил, и сянката ѝ падаше върху стената. Отхвърли назад глава и разтърси косата си с отбранително движение, насочено по-скоро към самата нея, отколкото към него.

— Заслужихте си го — каза тя с усмивка.

* * *

Каса дел Постиго беше тиха. Английският часовник в галерията удари дванадесет, когато прекосяваха двора с фонтана между мушкатото и папратите. Всички светлини бяха угасени и в лунната светлина сенките им се плъзгаха по мозайката, която блестеше от влага след скорошното поливане на цветята. В градината щурците свиреха в подножието на тъмната кула, която приютяваше Гълъбарника.

Макарена поведе Кварт по галерията през малка всекидневна и после по дървени стъпала с железен парапет. Стигнаха до остъклената галерия на горния етаж, заобикаляща вътрешния двор и продължиха до затворената врата в края ѝ. Преди да отвори вратата, Макарена спря и прошепна на Кварт.

— Никой не трябва да знае това.

Тя сложи пръст на устните си и отвори вратата. Посрещнаха ги звуците на „Вълшебната флейта“. Първата стая, неосветена, беше пълна с мебели, покрити с калъфи. Лунната светлина се процеждаше през прозореца. Музиката идваше от друга стая. Там, през отворената стъклена врата, се виждаше осветено от лампа писалище, покрито с компютърно оборудване: два големи монитора „Сони“, лазерен принтер, модем. С поглед, вперен в екрана, по който проблясваха икони и букви, с ветрилото от Ромеро де Торес и две празни бутилки от кока-кола върху купчина списания „Wired“, погълната от пътуването, което всяка нощ я отвеждаше далеч от къщата, Севиля, себе си и

миналото, Висперас мълчаливо бродеше из необятното киберпространство.

Тя дори не изглеждаше изненадана, че са там. Пишеше внимателно, а очите ѝ бяха впити в един от мониторите. Кварт забеляза, че прави всичко много предпазливо, сякаш се боеше да не натисне погрешен клавиш и да провали нещо важно. Погледна към екрана: цифрите и знаците нищо не значеха за него, но хакерът явно се оправяше с лекота. Носеше тъмна копринена роба, чехли и около шията си — прекрасната перлена огърлица. Кварт поклати глава. Внезапно всички знаци на екрана се смениха от нови и очите на Крус Брунер, херцогиня Ел Нуето Естремо светнаха.

— Готово! — каза тя и отново започна да пише. След малко натисна „Ентър“ и се облегна удовлетворена. Очите ѝ, зачервени от виждане в екрана, блестяха злобно, когато най-накрая погледна дъщеря си и свещеника. — „Защото сами вие твърде добре знаете, че денят Господен ще дойде тъй, както крадец нощя.“ — каза тя на Кварт. — Не е ли така, отче? Първа част на Писмата до солуняните, струва ми се 5:2.

Дъщеря ѝ сложи ръка на рамото ѝ и погледна Кварт. Възрастната дама наклони глава към нея.

— Ако знаех, че ще имам посещение по това време на нощта, щях да се подготвя — каза тя с непресторено съжаление и докосна перлената огърлица. — Но тъй като Макарена ви е довела, няма нищо. — Тя стисна ръката на дъщеря си. — Сега знаете моята тайна.

Кварт все още не можеше напълно да повярва. Погледна празните бутилки от кока-кола, купчината компютърни списания на английски и испански, ръководствата, които надничаха от отворените чекмеджета на писалището, кутиите с дискети. Крус и Макарена го наблюдаваха — едната развеселена, другата — мрачна. Той не можеше да отрече свидетелството на сетивата си — от това бюро една седемдесетгодишна стара дама беше подлудила Ватикана.

— Как го направихте? — попита той.

Крус Брунер дръпна ръката си и я плъзгнати по клавиатурата. Пиано, помисли си Кварт. Възрастните херцогини свирят на пиано, бродират и плетат дантели или се отдават на носталгия, а не се превръщат в хакери нощно време.

— Никога нямаше да се сетя — каза той.

— Че една малка стара дама може да разбира от всичко това? — Тя се изправи със замислено изражение. — Признавам, че е малко странно, но това е. Един ден просто погледнах от любопитство. Натиснах клавиш и видях, че на екрана става нещо. И че можеш да пътуваш до невероятни места и да правиш неща, за които не си и мечтал. — Тя се усмихна и лицето ѝ внезапно се подмлади. — По-забавно е, отколкото да гледаш венецуелски сапунени опери по телевизията.

— Откога се занимавате с това?

— Не от много отдавна. Три-четири години. — Тя се обърна към дъщеря си, опитвайки се да си спомни по-точно. — Винаги съм била много любопитна — видя ли отпечатан ред, трябва да го прочета. Един ден Макарена купи компютър, за да работи с него. Когато излезе, седнах пред него омагьосана. Имаше една игра, малка топка за пинг-понг. Така научих как да действам с клавиатурата. Имам проблем със съня, както знаете, затова започнах да прекарвам по няколко часа на компютъра. Мисля, че съм се прирастила.

— На нейната възраст — каза Макарена с обич.

— Да. — Старата херцогиня се обърна към Кварт, сякаш го подканваше да изрази неодобрението си. — Бях толкова любопитна, че започнах да чета всичко, което можех да намеря, за компютрите. Научих английски като дете, затова се записах на курсове чрез кореспонденция и се абонирах за компютърни списания. — Тя леко се изсмя и закри устата си с ръка, сякаш шокирана от самата себе си. — Здравето ми не е много добро, но за щастие умът ми все още е в ред. Станах нещо като експерт за много кратко време. А уверявам ви, на моята възраст това е ободряващо.

— Тя дори се влюби — каза Макарена.

Майка и дъщеря се засмяха. Кварт се чудеше дали и двете не са малко луди — всичко приличаше на нелепа шега. Или може би той полудяваше. Този град те побърква, каза си той. Хубаво е, че си тръгваш сега, преди да е станало твърде късно.

— Преувеличава — каза Крус Брунер. — Вече имах оборудването и софтуера и започнах да действам. И наистина имах виртуална любовна връзка. Една нощ влязох в компютъра на един хакер, младеж на 16 години. Ако можете да си видите лицето, отчете. Никога не съм виждала някой да изглежда толкова шокиран.

— Не можете да очаквате от мен да приема това за нормално.

— Предполагам, че не. — Старата дама посочи към модела и купчината списания. — Представете си — каза тя — какво е за жена на почти 70 години да открие такъв свят. Моят приятел се наричаше Лудия Майк. Никога няма да чуя гласа на Майк, нито ще видя лицето му, но той ме разведе из целия този фантастичен свят. Имаше електронна дъска за обяви и така се свързах с други манияци, често момчета, които прекарват часове наред в стаите си и влизат в чужди компютри.

Гласът ѝ звучеше гордо, сякаш говореше за много елитен клуб. Кварт сигурно изглеждаше объркан, защото Макарена се усмихна и помоли майка си да му обясни за какво става дума.

Старата дама сложи ръка на клавиатурата.

— Просто хората разговарят и си пращат съобщения. Има и чат-румове. След извесно време можеш да достигнеш определена степен в света на хакерите. Когато за пръв път се обадиш, те питат за името и телефона. Ти не им даваш истинското име, а прякор и фалшив номер. Известна доза параноя е добро качество за един хакер.

— И какъв е вашият прякор?

— Настина ли искате да знаете? Против правилата е, но ще ви кажа, щом сте стигнал дотук, благодарение на Макарена. — Тя вдигна ръка с престорена гордост. — Аз съм кралицата на Юга.

Нещо ставаше на монитора и херцогинята прекъсна, за да натисне няколко клавиша. Дълъг текст със ситен шрифт се появи на екрана. Крус Брунер продължи.

— След това — каза тя — започнах да посещавам тайни уеб-сайтове в Интернет. Намерих си приятели. Много е забавно. Обменяш полезна информация, номера, игрички, вируси. Най-накрая се научих как да влизам във всички мрежи, да пътувам в чужбина, да крия входовете и изходите си, да влизам в защитени системи. Най-щастливият ми ден беше, когато проникнах в данъчното и си оправих сметката.

— Кое е престъпление — каза дъщеря ѝ укорително и явно не за първи път. — Когато разбрах, изтичах в кметството. Сметката ни беше платена до 2005 година. Трябваше да им кажа, че има грешка.

— Може и да е престъпление — съгласи се старата дама, — но оттук не изглежда така. Оттук нищо не изглежда като престъпление. —

Тя се усмихна палаво на Кварт. — Това е най-хубавото. Сега — продължи тя — поддържам постоянен контакт с Майк и още двадесетина хакери. Повечето от тях вероятно са под двайсет години. Не знам възрастта, пола или истинските им имена, но имаме ужасно вълнуващи виртуални срещи на места като „Галери Лафайет“ в Париж, Имперския военен музей или клонове на „Конфедерацията на руските банки“. Което, между другото е толкова лесно, че и едно дете може да пробие кода и да промени сметките. „Конфедерацията“ се използва за тренажор от начинаещите хакери.

Тя беше Висперас, нямаше съмнение. Кварт си я представяше, свита пред компютъра. Нощ след нощ, изпълнени с пътуване през киберпространството и срещи с други самотни пътници. Неочаквани срещи, обмяна на информация и мечти, вълнението от разкриването на тайните и пресичането на границата към забраненото — тайно братство, за което времето, пространството, спомените, самотата, успехът или провалът нямаха значение; което си беше създало виртуален свят, в който всичко е възможно и нищо не е под удара на закона. Прекрасен начин за бягство, изпълнен с неограничени възможности. По свой собствен начин, Крус Брунер също се бунтуваше срещу Севиля, символизирана от красивия мъж на портрета в хола до картината на красивото младо момиче от Сулоага.

— Как проникнахте във Ватикана?

— Случайно. Един контакт в Рим — предполагам, че е семинарист или млад свещеник — се мотаеше из системата за удоволствие. Станахме приятели и той ми разкри два добри начина за влизане. Това беше преди шест или седем месеца.

Точно тогава положението на „Богородица със сълзите“ стана много сериозно. Нито архиепископът на Севиля, нито нунциатът в Мадрид щяха да обърнат внимание на отец Феро и ми хрумна, че това е добър начин да привлече вниманието на Рим.

— Казахте ли на отец Феро?

— Не, дори дъщеря ми не знаеше. Откри по-късно, когато съществуването на Висперас, както сте го нарекли, стана известно. — Старата дама произнесе името с явно задоволство. Кварт би искал да види лицата на негова Светлост Йежи Ивашкевич и монсиньор Спада, ако научат всичко това. — От начало мислех да оставя обикновено съобщение в централната система на Ватикана, като се надявах да

попадне на необходимото място. Едва по-късно, когато открих начин да вляза, реших да проникна в компютъра на папата. Случайно попаднах на добре защитен файл, наречен INMAVAT и разбрах, че в него има нещо важно. Направих няколко опита да проникна в него, като използвах триковете, на които ме бяха научили приятелите ми хакери и една нощ успях. Една седмица посещавах INMAVAT, докато не разбрах за какво става дума. Намерих каквото ми трябваше, събрах амуниции и атакувах. Останалото знаете.

— Кой ми изпрати картичката?

— О, това ли? Аз, разбира се. Понеже бяхте тук, помислих си, че трябва да разберете и другата част от проблема. Качих се в Гълъбарника и намерих нещо подходящо в сандъка на Карлота. Беше малко смътно, но произведе желания ефект.

Кварт не успя да се въздържи и избухна в смях.

— А как влязохте в стаята ми?

Старата дама изглеждаше шокирана.

— Господи, не го направих лично! — каза тя. — Представете ли си ме да тичам на пръсти по хотелските коридори? Използвах подостоеен метод. Прислужницата ми подкупи една келнерка. — Тя се обърна към дъщеря си. — Когато сте показали картичката на Макарена, тя веднаха разбрала, че съм аз. Но беше достатъчно мила да не ме издаде.

Кварт откри потвърждение в очите на Макарена. Погледна отново към екрана на компютъра.

— Кажете ми какво правите сега.

— О, това ли? Можете да го наречете разчистване на сметки. Не се тревожете. Този път няма нищо общо с Рим. Нещо по-близо до дома е. По-лично.

Кварт погледна. „Строго поверително“, прочете той. „Доклад за вътрешно разследване на сделката за П.Т. и други“. Имената на банка „Картухано“ и Панчо Гавира изпъкваха наред текста.

Някои от методите, използвани за прикриване на действителното положение са следните: френетично търсене на нови и скъпи източници на финансиране, двойно счетоводство и нарушение на банковите закони;

както и рискове, които — ако очакваната продажба на „Пуерто Тарга“ на „Сън Кафер Али“ (според предварителни слухове на стойност 180 милиона долара) не се осъществи — ще нанесат сериозен удар на банка „Картухано“ и ще предизвикат обществен скандал, като навредят на добрите отношения на банката с нейните акционери, повечето от които са консервативни по природа и имат малки дялове.

Колкото до нередностите, за които е директно отговорен сегашният вицепрезидент, разследването откри пълна липса на финансово благоразумие. Значителни суми са били изплатени на професионалисти и частни лица без нужната документация. Тук влизат случаи на заплащане на обществени лица и институции, което може да бъде описано само като подкуп. Разследването откри също...

Той погледна първо Макарена, а после — херцогинята. Това беше изстрел, насочен директно към бившия ѝ съпруг. Спомняше си банкера от предишната нощ на кея и кратката симпатия, която проблесна между тях, когато обединиха сили, за да освободят стария свещеник.

— Какво смятате да правите с това? — попита той.

Макарена сви рамене. Крус Брунер беше тази, която му отговори.

— Просто искам малко да изравня везните. Хората направиха толкова много за църквата. Самият вие ни спечелихте още една седмица, като отслужихте литургията вчера. Мисля, че затова Макарена е решила, че заслужавате да дойдете тук тази вечер.

— Той няма да каже на никого — каза Макарена.

— Добре — съгласи се херцогинята. Тя огледа дъщеря си намръщено, после отново се обърна към Кварт.

— Въпреки че се чувствам по същия начин, както отец Феро. На моята възраст много неща вече нямат значение и не се страхуваш толкова. — Тя разсеяно погали клавиатурата. — Ето например, сега ще се погрижа да бъде въздадена справедливост. Знам, че не е много християнско дело, отец Кварт. — Сега гласът ѝ звучеше по-твърдо и

решително. — Предполагам, че след това ще трябва да се изповядам. Възнамерявам да прегреша срещу милосърдието.

— Мамо!

— Оставете ме сама, скъпа, моля те. — Тя посочи към текста на екрана. — Това е доклад от вътрешната финансова проверка на банка „Картухано“. Той разкрива всички машинации на Панчо, включително и с „Богородица със сълзите“.

Ако ги направя обществено достойние, малко ще навредя на банката, но много — на зет си. — Тя се усмихна. — Не съм сигурна дали Октавио някога ще ми прости.

— Ще му кажеш ли? — попита Макарена.

— Разбира се.

— Откъде взехте този доклад? — попита Кварт.

— От компютъра на зет ми. Паролата му не беше трудна за отгатване. — Тя поклати глава. — Съжалявам, защото винаги съм харесвала Панчо. Но трябва да избира между църквата и него.

Светлинка проблесна върху едно от устройствата. Крус Брунер я погледна, после се обърна към свещеника с високомерието на поколения херцози Ел Нуево Естремо.

— Това е модемът — каза тя с блеснали очи. Усмивката ѝ беше жестока и презрителна. — Изпращам доклада по факса на всички вестници в Севиля.

Застанала до майка си, с лице скрито в тъмнина, Макарена отстъпи назад и се втренчи в пространството. Долу английският часовник удари между тъмните картини, които стояха на стража в сенките на Каса дел Постиго. Кварт беше сигурен, че в този момент духът на Карлота Брунерйсе усмихва горе в кулата, докато една шхуна се плъзга срещу течението на реката с опънати бели платна от бриза, който всяка вечер идва от морето.

* * *

Крус Брунер умря в началото на зимата. По това време Кварт беше изкарал три месеца като трети секретар в папския нунциарат в Богота. Прочете за това в международното издание на „АВС“. Некрологът съдържаеше дълъг списък с титлите на починалата и

включваще молбата на дъщеря ѝ Макарена, наследничка на титлата, да се молят за душата ѝ. Няколко седмици по-късно той получи плик с марка от Севиля, в който имаше само малка печатна картичка в черна рамка със същия текст като на некролога. Тя не беше придружена от писмо, а само от картичката на „Богородица със сълзите“, която Карлота Брунер беше изпратила на капитан Халок.

След време Кварт научи и за съдбата на някои от другите участници в историята. Писмо от отец Оскар, изминало целия път от малко селце в Алмерия до Рим и после до Богота, го уведоми, че „Богородица със сълзите“ все още е отворена за поклонение и функционира като енорийска църква. Помощник-свещеникът беше добавил, че напълно е променил мнението си за Кварт.

Единствената новина за Панчо Гавира беше кратко съобщение във финансовата част на латиноамериканското издание на „Ел Паис“ за пенсионирането на Октавио Мачука от банка „Картухано“ в Севиля и назначението на нов председател на борда. Името беше непознато на Кварт. Статията споменаваще също оставката на Гавира като вицепрезидент и главен управител на банката.

Кварт получи и откъслечна информация за отец Феро. Присъдата беше непредумишлено убийство и свещеникът беше преместен от затворническата болница в дом за стари свещеници в севилската епархия. Беше все още там, с влошено здраве в края на същата зима, но според кратка учтива бележка от директора на дома в отговор на запитването на Кварт, едва ли щял да преживее месеца. Прекарвал дните си в стаята и не общувал с никого. Само нощем, когато времето било хубаво, излизал в градината, придружен от сестрата и мълчаливо седял на някоя пейка, вперил поглед в звездите.

За останалите хора, с чиито съдби пътят му су беше преплел в Севиля, Кварт не узна нищо. Те постепенно избледняха от паметта му заедно с призраците на Карлота Брунер и капитан Халок, които често го придружаваха при дългите му вечерни разходки из колониалния квартал на стара Богота. Изчезнаха всички — с едно изключение.

Той я видя само веднъж и никога ме се увери напълно, че е била тя. Това се случи малко по-късно. Кварт тъкмо беше преместен в един още по-отдалечен секретариат в Картахена и прелистваше местния вестник, когато попадна на статия за селското въстание в мексиканския щат Чиapas. Тя описваше живота в едно малко, отдалечено селце под

контрола на партизаните. В местното училище група деца бяха фотографирани с учителката си. Снимката беше размазана и дори с помощта на лупа Кварт не можеше да бъде сигурен, но жената му изглеждаше много позната. Носете джинси и сивата ѝ коса беше събрана в къса плитка; ръцете ѝ почиваха върху раменете на учениците си и тя гледате предизвикателно обектива със студените си сини очи. Течи очи бяха последното, което Онорато Бонафе видя, преди да бъде поразен от Божия гняв.

Издание:

СЕВИЛСКОТО ПРИЧАСТИЕ. 2000. Изд. Еднорог, София.
Роман. Превод: от исп. Мариана АЛЕКСАНДРОВА [La piel del tambor /
Arturo Perez-Reverte]. Формат: 20 см. Страници: 432. Цена: 6.90 лв.
ISBN 954-9745-21-X

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.